

TamSaha

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Ekim 2005 ● Sayı: 12

**Çocuktan
al haberi!**

*Doludizgin geliyorlar...
Geleceği taşımaya
hazırlanıyorlar...*

Türkiye Futbol
Federasyonu Adına Sahibi:
Levent Bıçakcı
Yayın Yönetmeni:
Zeki Çol
Sorumlu Yazışları Müdürü:
A. Bağış Erten
Yazışları:
Mustafa Kemal Artalan
İlker Uğur
Cem Zamur
Görsel Tasarım:
Hasan Teoman
Baskı:
Elma Basım
Organize Sanayi Bölgesi
Keresteciler Sitesi 13/B Blok
Kat: 4 D: 3
İkitelli / İstanbul
Tel: (212) 670 05 25
Fax: (212) 670 28 58
Yazışma Adresi:
Türkiye Futbol Federasyonu
Medya İletişim Departmanı
Konaklar Mah. İhlamurlu Sok.
No:9 34330
4. Levent/İstanbul
Telefon: 0212 282 70 20
Dahili: 157-159
E-mail: tamsaha@tff.org.tr
Web Sitesi:
<http://www.tff.org>
YEREL SÜRELİ YAYIN
Para ile satılmaz

Bu sayıda fotoğraf
katkısı sağlayan
Vatan ve Akşam
gazeteleriyle foto muhabiri
dostlarımız
Haydar Tanışan,
Eser Erenler, Şafak Kayarlar,
Doğan Çil, Bahadır Çekişler,
Adnan Poyraz ve
Hüseyin Çağlar'a
teşekkür ederiz.

Bir Yaşındayız

Bir yılı geride bıraktık. Bu **TamSaha**'nın 12. sayısı. Başlarken “**Oyunu temiz oynamak, futbola yiten saygıyı yeniden kazandırmak, kavga etmeden tartışmak, araştırılmayanı araştırmak, kurumlarla barışık olmak, her kesimi kucaklamak TamSaha'nın yol haritasındaki temel doğruları**” demiştik. O doğrulardan ödün vermeden, ilkeli, düzeyli, futbolun değerlerini korumayı hedef alan bir yayının politikasıyla bugünlere geldik.

İlk sayımızdan itibaren sizlerden büyük ilgi ve destek gördük. Çoğu zaman övgü aldık. Arada bir sitemle de karşılaştık. Tüm fikirlere açık durduk. Tüm eleştirilerden ders çıkardık. Ve ekonomiden sağlığa, hukuktan tarihe, dünden güncele uzanan geniş bir yelpazede, her sayısında farklılığını hissettiren bu dergiyi hazırladık. Konuşulmayanları konuştuk. 12 sayıda yer alan 119 röportajda, ülkenin önde gelen 74 futbolcu, 16 Teknik Direktör, 8 hakem ve diğer spor adamlarının önüne teyp koyduk. Hemen hepsini alışlagelmışin dışında ve açık yüreklilikle mesaj verirken bulduk. Futbolun konuşulmayan yanlarını anlattılar. Kendilerini anlattılar. Sorunlarını, beklentilerini, çözüm önerilerini anlattılar. Onları hiç tahrif etmeden sizlere aktardık.

Dünya'daki gelişmeler, futbolda önde gelen kulüpler, bir kenarda unutulmaya yüz tutmuş isimler, futbol ekonomisinde olup bitenler ve daha bir dolu konuda araştırmalarımızı, görüşmelerimizi, katkı yapan değerli yazar arkadaşlarımızın görüşlerini sizlerle paylaştık.

Başlarken “**Mütevazı ama iddialıyız**” demiştik. Tevazuyu hiç elden bırakmadık. Ama affınıza sığınarak bir gerçeğin altını çizmeme izin verin; UEFA'ya bağlı 52 üye federasyonlarının yayın organlarını incellerseniz, galiba en iyilerinden birisini de biz çıkarttık.

Katkısı olanlara teşekkür ediyoruz. Desteğiniz için teşekkür ediyoruz. İlginizin sürmesini diliyoruz.

Saygı ve dostlukla,

Zeki ÇOL

Dünya ayakta alkışladı...

Bağış Erten

Bu takımı en güzel anlatan kişi, Brezilya maçına kadar aldıkları tek yenilgiye sebep olan İtalya'nın antrenörü Francesco Rocca'ydı: "Evet, Türkiye'yi yendik. Ama skora bakıp da hiçbir İtalyan sevinmesin. Bugüne kadar bu kadar ezik oynadığımız hatırlamıyorum. Maçın hakkı Türkiye'nindi. Müthiş bir takım. Ben onları burada alkışlıyorum."

Biz bu filmi gördük sanıyorduk. 17-21 yaş arasındaki Türk çocukları millî takımlarla giderlerdi bir yerlere, toplarlardı kupaları, sevindirirlerdi bizleri, sonra da dönerlerdi yurda. Onların arasından bir tane Birinci Lig seviyesinde oyuncu çıkabilirse biz de mutlu olurduk. Hele de A Milli Takım'a layık biri bulunursa ihyâ olurduk. Kural buydu. Senaryo buydu. Biz de kabul lenmiştik bu acı gerçeği. Eoğlu Beckham'ları, Figo'ları, Avrupa Şampiyonu olacak ekipleri çıkarırdı bu takımlardan, biz ise uzun zamandır bir tek Fatih Tek'eyle yetinmek durumunda kalırdık. Ta ki bugüne dek... Ta ki onları izleyene dek!

Gerçekten de onları izledik ve hepimiz gözlerimize inanamadık. 17 yaşında, çocukluktan gençliğe yeni geçmiş, bıyıkları yeni terlemiş, hatta terlememiş bu çocuklar bir futbol oynuyorlar ki, o kadar olur. Bize vaat ettikleri gibi devam ederlerse bu bir masal olur, hatta belki de destan. Bozulmayacak gibi duruyor kıvamları. Düşmeyecekler sanki ağabeylerinin düştüğü yanışlara. Onlar takım olacaklar, geleceğin takımı...

Sonu buruk bitti gibi, Yine de filmi başa saralım ki anlayalım bu değerleri. Çünkü Peru'da başlamadı bu masal. Peru sadece bu sürecin hediyesi oldu. Hem sonu kötü bitti sayılmaz bu masalın. Çünkü daha anlatacakları var. Son sözü söylemediler henüz. Son gülen iyi gelecek... Bakın görün!

Nasıl oldu bu mucize? Hiç de kolay olmadı. Uzun ve zorlu bir yoldan geçti çocuklar. Avrupa'nın en büyüklerini devirdiler birer birer. Daha 17 Yaş Altı Dünya Şampiyonası'na gitmeden önce kendilerini ispatlama sorunları kalmamıştı zaten.

Nisan ayında Genç Milli Takımlara TamSaha sayfalarında yer verdiğimizde antrenörleri onları işaret ediyordu bize. 'Çok iyiler' diyordu. Lakin, öyle zorlu bir yol vardı ki önlerinde biz çok umutlu olamadık başlangıçta. İlk turda Hollanda, Galler ve Ermenistan'la eleme oynamışlar, Hollanda ve Galler'le berabere kalıp zor bir üst gruba çıkmışlardı. Tereddütle karşılamıştık bu skorları. Nereden bilelim o Hollanda'yla Avrupa Şampiyonası finalinde karşılaşacaklarını? Tam bu aşamada uzatlık teybi antrenörlerine. Net konuştu. Türkiye'de yapılacak elemelerde İskoçya, Azerbaycan ve Fransa vardı grupta. Ve bu gruptan çıkacaklardı. O gün bizlere Fransa'nın her seviyede başarılı olduğunu söylüyorlardı. En tehlikeli takım diye onları gösteriyorlardı. Biz de ürkmüştük haliyle. Meğer onlar ürkmemiş! Hepimizde şüphe had saftadaydı. Onlarda zerrresi yokmuş. Antrenörleri bu kuşak en yetenekli kuşaklardan biri diyordu. Biz emin değildik. Ama onun hiç tere-

düdü bile yokmuş. Biz hiç seyretememiştik ki onları! Meğer seyretmek gerekiyormuş. Seyredip tadına varmak!.. Haberler güzel geldi gruptan. Fransa'yı 1-0, İskoçya'yı 2-1, Azerbaycan'ı da 3-0'la geçmişlerdi. Liderdiler, en yakın rakiplerinin altı puan önünde! Tüm gruplarda üç maçını kazanan iki takımdan biriydi onlar, İngiltere'yle birlikte. Birden döndürdük ilimiz onlara. Anladık rekolte iyiymi. Ama ya ürün kalitesi? Bunu görmek için gittik Avrupa Şampiyonası'na.

Avrupa Şampiyonası hiç de istediğimiz gibi başlamadı. Evsahibi İtalya önünde 1-0 yenik ayrıldık maçtan. İyi oynamıştık, ama sonuç gelmemişti. Normal şartlarda, senaryo böyle başlangında daha da kötülerdi her şey. Ama öyle olmadı. Vazgeçmedi gencecik milliler. Avrupa Şampiyonası'na kendileri gibi beraberlik bile almadan gelen İngiltere'yi devirdiler hemen: 3-2. İstim üstündeydiler artık. Kıvamlarını bulmuşlardı. Hemen ardından Beyaz Rusya'yı darmaduman ettiler: 5-1. Artık ağır ağır çıkıyorlardı merdivenleri, emin ve oturaklı. İzleyen herkese de güven veriyorlardı. Yarı finale çıkmışlardı ve rakip Hırvatistan'dı. O gün anladık işte. Bu takım başkaydı. Çünkü 3-1 yenikle kalmadılar, top göstermediler rakiplerine. Finaldeydiler. Rakip Hollanda'ydı. Eleme grubunda berabere kaldığımız Hollanda. Ama onlar da direnemedi

çocuklara. 2-0'la geçtiler Portakalları. Artık onlar Avrupa Şampiyonu'ydu. Şurası kesin: Bu ilk defa başımıza gelmiyordu. Daha önce de Avrupa şampiyonalarını alkışlamıştık biz. Ama ilk defa olan bir şey vardı bu sefer. Müthiş oynuyorlardı ve bireysel yeteneklerin ötesinde takım bilincini oturtmuşlardı. Hadi biraz abartarak konuşalım, millî takımlar içinde gördüğümüz en 'takım gibi takım'dılar. Dünya Şampiyonası'na gönderirken, hepimizin aklının bir köşesine yerleşen umudun nedeni buydu işte! Şampiyona da bu havada başladı. Önce Avustralya'yı devirdiler. İlk maçı, zordu, ama başardılar: 1-0. Sonra Uruguay'dı rakip. Skor pek göstermese de müthiştiler. Seri, hızlı, maharetli, yani zeki ve çeviktler. İki kere yenik duruma düşüp çevirdiler oyunu: 3-2. Grupta son maç Meksika'yla-ıydı. Çeyrek final garantiydi ama prestij de önemliydi. Bunu da becerdi çocuklar: Yine iyiydiler, yine akıllıydılar.

Artık çeyrek final zamanıydı. İlk defa genç milliler düzeyinde bir takımımız çeyrek final oynuyordu Dünya Şampiyonası'nda. Sadece bununla kalmıyor, herkesin de takdirini topluyorlardı. Tam beş gol sıraladılar Çin'e. Turnuvanın en zor gol yiyen takımına bu kadar çok gol atan bir takım ancak ayakta alkışlanırdı. Ne bilelim yenildikleri bir maçta asıl alkış hak ettiklerini ve avuçlarımızı patlatırcasına alkışlamak gerektiğini?

Evet, Brezilya maçı bir futbol oyunu olmaktan ziyade epik bir varoluş savaşıydı. Bakmanın sonuca, bu mücadelede asıl galip gelen bizim çocuklardı. İnanmayanlar, gözyaşlarına boğulmuş bir takımı maç boyunca destekleyen onbinlerce Peru seyircisine sorsun. İlginç başladı yarı final. Top bizi sevmiyordu belli ki! İlk dakika dolmadan yedik ilk golü. Sonra talihsizlikler gırla gitti ve 3-0 yenik duruma düştü gençler. Yetmedi on kişi kaldılar. Ama yılmadılar işte. Yılma-dı-lar! 3-1 oldu, neyse dedik hiç değilse bu oldu. 3-2 oldu, acaba dedik, olur mu? Belirsiz umutları kuvveden fiile çıkaran ise takımın yıldızı Nuri'ydi. Hagi'ye özendi ve müthiş bir gol attı genç Dortmund'lu. Gitti denilen maç 3-3 olmuştu. Biz çoktan gönüllerin şampiyonluğuna terfi eden takımı alkışlamaya başlamıştık bile. Direniyordu gençler. Dilleri damaklarına yapışmış, adalelerinden kramplar çıkmaz olmuştu ama mücadeleyi bırakmıyorlardı, bırakmamışlardı. Ama sahanın yıldızı payesini alabilecek kadar iyi olan Brezilyalı Anderson'a teslim oldular. Dakika 89'da yediler golü. Kaybettiler finali. Ancak şövalyelere yaraşacak kadar onurlu bir yenilgiydi bu. Maçı kaybettiler belki, ama çok şey

Onları bir izledik ve hiçbirimiz gözlerimize inanamadık. 17 yaşındaki çocukluktan gençliğe yeni geçmiş, bıyıkları yeni terlemiş, hatta terlememiş bu çocuklar bir futbol oynuyorlar ki, o kadar olur. Bize vaat ettikleri gibi devam ederlerse bu bir masal olur, hatta belki de destan. Bozulmayacak gibi duruyor kıvamları. Düşmeyecekler sanki ağabeylerinin düştüğü yanışlara. Onlar takım olacaklar, geleceğin takımı...

kazandılar.

Bütün bu başarıların ve üstün performansın ötesinde bir başka yanları daha öne çıkıyordu bu gençlerin. Hani her düzeyde yakındığımız bir şey vardır bizim. İyi oynanır, güzel oynarız ama 'fair' oynamayı bir türlü beceremeyiz biz. Zekiyizdir, çevikizdir, ama cümlelerin sonunu pek iyi geiremeyiz. İşte bu gençler, bir de bu açıdan ders verdi bize, daha o yaşta. Avrupa Şampiyonu oluren aynı zamanda fair play ödülü de almışlardı. Dünya Şampiyonası'nda da yarı finale kadar bir numaralı adaydı-

Milli Takımı'mızı en güzel anlatan kişi, Brezilya maçına kadar aldıkları tek yenilgiye sebep olan İtalya 17 Yaş Milli takımı antrenörü Francesco Rocca'ydı. Açık ve net konuşmuştu: "Evet, Türkiye'yi yendik. Ama skora bakıp da hiçbir İtalyan sevinmesin. Bugüne kadar bu kadar ezik oynadığımız hatırlamıyorum. Maçın hakkı Türkiye'nindi. Müthiş bir takım. Ben onları burada alkışlıyorum."

Biz o alkışa eşlik etmeye çalışıyoruz hâlâ. Artık ayaktaız üstelik, yüreğimiz buruk ve gururlu. Gözlerimiz yaşlı, ama avuçlarımız acıyor alkıştan... Yalnız biz değil tüm dünya hayran onlara... Nuri-ler, Tevfikler, Denizler, Canerler, Erkanlar, Volkanlar, Ferhatlar, Aydınlr, Mehmetler, Serdarlar, Özgürçanlar, Muratlar... Bütün umutlarımızı onlara yatırıyoruz artık. Çünkü başkalarına benzemiyorlar ve gerçekten iyi oynuyorlar. Üstelik yapacak çok şeyleri var. Gözlerinden boşalan yaşlardaki inanca ve hırsa adaklar adadık. Var mısıınız bahse, onlar Türkiye'nin geleceği olacaklar!

Şimdi yenildik diye kara yaslar bağlayan yüreklerine söylenebilecek bir tek şey var. Onu da Ahmed Arif söylemiş zaten:

Öyle yıkma kendini
Öyle mahzun öyle garip
Nerede olursan ol

...
Dayan kitap ile dayan iş ile
Tırmak ile diş ile
Umut ile sevdâ ile düş ile
Dayan rüsva etme beni
Gör nasıl yeniden yaratılırım
Namuslu genç ellerinde
Kızların oğullarım var gelecekte
Her biri vazgeçilmez cihan parçası
Kaç bin yıllık hasretimin goncası
Gözlerinden gözlerinden öperim
Bir umudum sende
Anlıyor musun?

lar. Ama kırmızı kartlarla büküldü boyunları. Bu da sadakası olsun güzel-liklerin!..

Peru'da büyük işler başaran 17 Yaş Milli Takımı'mızı sadece rakamlar vere-rek müstesna bir yere koyabiliriz aslında. İlk defa Dünya Şampiyonası'nda derece yaptılar. Yarı finale gelene dek

26 maçta sadece bir kez yenildiler. Yarı finale yenilmeden gelen tek takım Türkiye'ydi vesa-ire... Ama onları özel yapan şey rakamlar değildi asla. Onlar, skora bakmadan oynuyorlardı, onlar harika oynuyorlardı, 'hepimiz birimiz, bizimiz hepimiz' misali takım oyunu nedir bunu gösteriyorlardı. Aslında 17 Yaş

U-17 KADROSU

Adı	Takım	D.Tarihi
Volkan BABACAN	Fenerbahçe	11.08.1988
Mehmet YILMAZ	Bursaspor	26.03.1988
Ferhat BIKMAZ	Hannover96	06.07.1988
Erkan FERİN	Galatasaray	20.03.1988
Serdar KEŞÇİ	Galatasaray	18.01.1988
Harun KARADAŞ	Galatasaray	14.01.1988
Deniz YILMAZ	Bayern Münih	26.02.1988
Caner ERKİN	V.Manisaspor	04.10.1988
Tevfik KÖSE	B.Leverkusen	12.07.1988
Nuri ŞAHİN	B.Dortmund	05.09.1988
Özgürçan ÖZCAN	Galatasaray	10.04.1988
Onur KIVRAK	Karşıyaka	01.01.1988
Emre BALAK	Samsunspor	11.08.1988
Aydın YILMAZ	Galatasaray	29.01.1988
Anıl TAŞDEMİR	Göztepe	01.01.1988
Ergün BERİSHA	Grasshoppers	24.06.1988
Cengiz ÇOBAN	Trabzonspor	20.01.1988
Murat DURUER	Ankaragücü	15.01.1988
Aykut DEMİR	NAC Breda	22.10.1988
Eray BİRNİCAN	Y.Bosnaspor	20.07.1988

Dünya onu konuşuyor. O eksiklerini giderip dünya yıldızı olmayı hedefliyor. Bundesliga tarihine geçen, bizzat Almanya Futbol Federasyonu Başkanı'nın yaptığı "Gel bizde oyna" teklifini reddeden Peru'daki Dünya Şampiyonası'nın yıldızı, şimdi A Milli Takım'da oynamayı düşünüyor...

Nuri Şahin

O formayı

Mustafa Kemal Artalan

Bundesliga'dan bir haber geldi sezon başında. Almanya Ligi tarihinin en genç forma giyen oyuncusu bir Türk'tü. Hikâyeyi bilmeyenler inanmadı. Bilenler ise "daha bu bir şey mi?" diyordu. Daha bu bir şey mi? Yaşını söylemeseniz ve oyun içindeki hareketlerinden oluşan bir kaset hazırlasanız, büyük ihtimalle Premier Lig'de ya da La Liga'da sürekli forma giyen tecrübeli bir oyuncuyu izlediğinizi zanneder-seniz. Ama yeteneğine ve kapasitesine bakarak ona yaş biçmek haksızlık olur.

Daha 17 yaşında o. Futbol herkese eşit davranan bir spor olmadı asla. Olmayacak da. Bazıları hep daha iyi oynayacak bu oyunu. Ama o mutlu azınlığın içinde de bir azınlık var ki, bu oyuna sanat konduruyorlar. Onlar en iyilerin en iyileri. Açık konuşalım, kumaşına bakarsanız Nuri'nin aday olduğu yer de orası. Herkes oynuyor ama o başka. Top ayağına gelsin diye bekliyorsunuz. Nerede olursa olsun. Gelsin ki bir şeyler yapsın, o takımını rahatlat-sın, bizim de keyfimiz yerine gelsin.

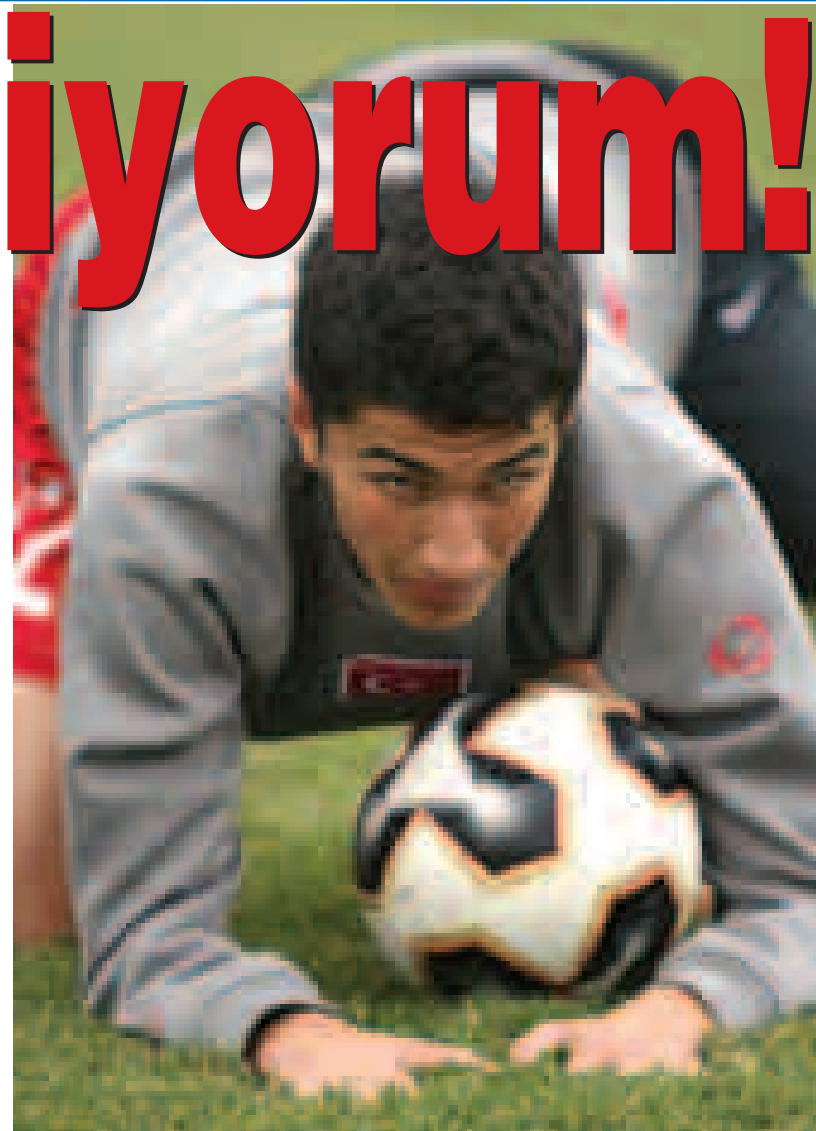
17 Yaş Milli Takımı'mız bir başka. Bunu hepimiz

Almanya Futbol Federasyonu Başkanı bizzat beni aradı. "Seni Almanya Milli Takımı'na alalım" dedi. Ben de ona Almanya'da futbol oynamaktan gurur duyduğumu ama Türk olduğumu ve Türk Milli Takımı'nda oynamak istediğimi açık açık söyledim. Çok olumlu karşıladı ve ekledi "kapımız sana her zaman açık" dedi. Aynı şeyleri Sayın Fatih Terim'e de tekrarladım. Türk Milli Takımı'nda oynamaktan çok büyük gurur duyuyorum. Bundan vazgeçmeyi düşünmüyorum. Sonuçta ben o formayı istiyorum. Daha çok gencim ve bir sürü eksikim var. Amacım bu eksikleri giderip, dünya yıldızı olmak.

istiyorum!

Dortmund'da son derece mutluyum. Şu anda buradan başka bir yere gitmeyi de düşünmüyorum. Ben bu kulübün taraftarına, yöneticisine ve hocasına çok şey borçluyum. Beni ben yapan onlar. Bana bu yaşta bu kadar çok güvenen bir takıma sırtımı dönemem. Sonuçta Bundesliga'da ilk onların formasını giydim. Açıkçası Almanya'da başka bir forma giymeyi düşünmüyorum.

görüyoruz. Ama Nuri de onların içinde bir başka duruyor. Türkiye'yi seçmiş olmasıyla, Bundesliga'daki en genç oyuncu sıfatını almasıyla ve muthiş yetenekleriyle... Önümüzdeki yıllarda daha çok konuşacağız onu. Daha çok izleyeceğiz... Daha çok alkışlayacağız... Ve şimdi sözü soruları yanıtlaması için Nuri'ye bırakacağız.

▼Futbola nasıl ve nerede başladın? Almanya'da bu iş Türkiye'den farklı mı oluyor?

▲Açıkçası Türkiye'de farklı mı bilmiyorum ama ben futbola 4 yaşında Almanya'da, doğduğum yer olan Meinerzhagen'de bir amatör takımda başladım. O bölgenin takımıydı, ben de ilk orada lisans aldım.

▼Muthiş bir yeteneğin, top tekniğin var. Bu zaman içinde mi oturdu yoksa baştan beri var mıydı? Yeteneğinin farkına ne zaman vardın? Futbolcu olacağımı nerede, ne zaman anladın?

▲Baştan beri top tekniğim iyiydi. Ama zamanla da bir sürü şey gelişti tabii. Önce ailem benim yeteneğimin farkına vardı. Özellikle de ağabeyim benim yeteneklerime çok güveniyordu. Zaten o da Meinerzhagen'de futbol oynuyordu. Ben ona özenerek başladım futbola. Hatta o antrenmandayken ben de saha kenarında top koştururdum. Sonra bir gün takımın hocası beni gördü ve aileme "Bu çocuğu futbol okuluna yazdırın. Çok yetenekli!" dedi. İşte ondan sonra futbolculuk dönemi başladı. Özellikle ağabeyimin de desteğiyle okula yazıldım ve futbolculuk yolundaki ilk adıma atmış oldum. O takıma ve ağabeyime çok şey borçluyum. Beni keşfeden onlardır. Hala görüşürüm o zamanki antrenörümle. Futbolcu olabileceğimi o günlerde düşünmüyordum tabii. İstiyordum ama. Sonra her şey hızlı gelişti.

▼Dortmund senin için doğru kulüp mü? Daha büyük bir kulübe gitmek istiyor musun?

▲Dortmund'da son derece mutluyum. Şu anda buradan başka bir yere gitmeyi de düşünmüyorum. Ben bu kulübün taraftarına, yöneticisine ve hocasına çok şey borçluyum. Beni ben yapan onlardır. Bana bu yaşta bu kadar çok güvenen bir takıma sırtımı dönemem. Sonuçta Bundesliga'da ilk onların formasını giydim. Açıkçası

Almanya'da başka bir takımın formasını giymeyi düşünmüyorum.

▼Ama böyle gidersen Almanya sana dar gelecek. Dortmund bile. Daha şimdiden teklifler aldığın söyleniyor. Avrupa'da hangi ülkede ve takımda forma giymek istersin? Özel bir tercihin, tuttuğun bir takım var mı?

▲Ben İngiliz ligini ayrı bir yere koyuyorum. Orada harika bir futbol oynanıyor. Zaten benim de en büyük hayalim İngiltere'de oynamak. Yani hedefim bir takıma gitmek değil o lige gitmek. Ama Chelsea, Arsenal, Manchester United olursa da iyi olur, değil mi? Kim bu kulüplere gitmek istemez ki? Futbol kalitesine baktığınızda, maçların atmosferini dikkate aldığınızda inanılmaz çekici geliyor. Oyunun sertliği, hakemler bile etkileyici. Statları saymıyorum tabii. Asıl o statlarda oynamak güzel... Tüm bu nedenlerden dolayı İngiltere'de futbol oynamayı gerçekten istiyorum. Orası bence futbolun merkezi.

▼Senin yaşındayken insan bir sürü futbolcuya hayrandır. Hatta bazılarını özellikle örnek alır. Bu açıdan bakarsan ilk kimin ismini verirsin? Kendine örnek aldığın oyuncular hangileri?

▲Futbolcu olarak kimseyi örnek almıyorum. Ben kendi geleceğimi başkasına bakarak değil kendim bularak çizeceğimi düşünüyorum. Ama kariyer olarak çok iyi oyuncular var. Onlar gibi olmak isterim. Mesela bir Cristiano Ronaldo ve Emre Belözoğlu. Onlar genç yaşta büyük işler başardılar. Ben de onlar gibi olmak istiyorum.

▼Futbol altyapısını Almanya'da aldın. Ama Türk Milli Takım'ını seçtin. Almanya'da büyümüş olmak, futbolu orada öğrenmek sana farklı olarak ne kazandırmış olabilir? Bu konuda bir fikrin var mı?

▲Alman futbolunda her şeyden önce disiplin geliyor. Orada altyapılarda ve tüm kurumlarda disiplin en önemli şey. Ayrıca eğitime verilen önem de beni çok etkilemiştir. Disiplinli ve eğitilmiş ödün vermeden futbolcu yetiştirmek önemli bir şey. İşte bunu başarıyorlar.

▼Senin için eğitimin anlamı ne? Çoğu futbolcu ne yazık

ki eğitimden yoksun kalıyor. Sence futbolcunun hayatında eğitimin yeri ne olmalı?

▲Ben hâlâ önce okul sonra futbol diye düşünüyorum. Şu anda Almanya'da üniversite hazırlık okuyorum. Daha önümde üç sene daha var. Eğitimi mutlaka bitirmek istiyorum. Tabii futbolun önemi de tartışılmaz. Artık futbolculuk ağırlık kazanacak hayatımda. Ben de bu yüzden spor akademisine gitmek istiyorum.

▼Daha 17 yaşındasın ve herkes seni konuşuyor. Bu bir çok açıdan güzel bir şey. Ama tehlikeli yanları da yok değil. Biz senin yaşlarındayken parlayan, büyük umutlar bağlanan ama sonra yeterli gelişmeyi göstermeyen, hatta körelen birçok oyuncu gördük Türkiye'de. Senin için de böyle bir tehlike söz konusu değil mi? Erken gelen şöhretle baş etmeyi becerebilecek misin?

▲17 yaşında bu kadar konuşulmak gerçekten güzel bir şey. Hatta şunu da söyleyeyim, Almanya'da Türkiye'den daha büyük ilgi görüyorum. Ancak ailem olsun hocalarım olsun arkadaşlarım olsun bana "Daha 17 yaşındasın. Sakin ol. Daha hiçbir şey olmadın" diyerek akıl veriyorlar ve beni sürekli uyarıyorlar. Bence şöhret ve gündemde olmak beni olumlu yönde etkiliyor. Hatta şöyle de diyebilirim, bu sözleri duydukça rahatlatıyorum. Örneğin B.Dortmund'daki hocamın "Nuri 25 yaşında bir futbolcu gibi oynuyor" sözleri beni inanılmaz mutlu ediyor ve güven veriyor. Bunları okuyunca ya da duyunca stres atıyorum. Bu şekilde kendime güvenim yeri ne geliyor.

▼Türkiye ile ilişkilerin nasıl? Sık sık gider misin ziyarete? Ailen nereli mesela?

▲Türkiye ile ilişkilerim çok çok iyi. En çok Milli Takım hocalarım ve arkadaşlarımla görüşüyorum. Biz Kırşehirliyiz. Anneannem ve babaannem zaten Türkiye'de. Fırsat buldukça da gideriz ailecek. Tabii profesyonel olduktan sonra zor oluyor artık.

▼Bu yaşta bu kadar potansiyeli olan bir oyuncu olarak gelecek planları da yapıyorsundur. Bundan sonraki hedeflerin nedir? Geleceğini nerede görüyorsun? Türk Milli Takımı dışında kariyer planında Türkiye var mı? Hiç Türkiye'de bir takımda da oynamayı düşünüyor musun?

▲Önümüzdeki dört yıl için hiçbir yere gitmeyi düşünmüyorum. Yakın gelecekte tek hedefim Dortmund'da sürekli oynamak. Ancak her Türk futbolcunun hayali

İngiliz ligini ayrı bir yere koyuyorum. Orada harika bir futbol oynanıyor. Zaten benim de en büyük hayalim İngiltere'de oynamak. Yani hedefim bir takıma gitmek değil o lige gitmek. Ama Chelsea, Arsenal, Manchester United olursa da iyi olur, değil mi? Kim bu kulüplere gitmek istemez ki? Futbol kalitesine baktığınızda, maçların atmosferini dikkate aldığınızda inanılmaz çekici geliyor. Oyunun sertliği, hakemler bile etkileyici. Statları saymıyorum tabii! Asıl o statlarda oynamak güzel... Tüm bu nedenlerden dolayı İngiltere'de futbol oynamayı gerçekten istiyorum. Orası bence futbolun merkezi.

del'i, Hagi'yi, Hakan Şükür ve Emre'yi sürekli izlerdim ve onların başarıyla az mutlu olmadım.

▼Almanya Milli Takımı ile Türk Milli Takımı senin milli takım tercihin açısından yakında bir mücadeleye girişecekler gibi. Sonuçta Almanya da seni istiyor. Ama asıl olan senin tercihin. Sen ne düşünüyorsun bu konuda?

▲Almanya Futbol Federasyonu Başkanı bizzat

Sonuçta ben o formayı istiyorum.

▼Müthiş bir top tekniğin var. Sence futbolda bu yeterli mi? Mesela bir Sergen Yalçın yıllarca yeteneğiyle büyük işler başardı ama biraz çalışsa, disiplinli olursa dünya yıldızı olurdu. Bu konuda ne düşünüyorsun?

▲Öncelikle övgüleriniz için teşekkür ederim. Cevaba gelince, Sergen Ağabey'e diyecek laf yok. Türkiye'de gelmiş geçmiş en iyi futbolculardan biri o. Kendimi onunla kıyaslayamam şu anda. Sonuçta ben daha çok gencim ve bir sürü eksikim var. Açıkçası tek amacım bu eksikleri giderip, dünya yıldızı olmak. Kendime koyduğum hedef bu. Bunu başarmak için çalışıyorum. Hocalarımdan Sayın Unal Karaman'ın bir sözü var "En iyi olmaya çalışın. Çıta'yı hep yükseltin." Ben de yavaş yavaş en iyi olacağım. Çıta'yı da hep yüksek tutacağım. Hep daha iyisi için çalışacağım.

▼Sence Zidane mı iyi, yoksa Nedved mi? Kendini hangisine yakın görüyorsun?

▲Zidane daha iyi bence. Ama kendimi her ikisine de yakın görmüyorum. Üçümüz de farklı stillerde futbol oynuyoruz bence. Bu hangisinin daha iyi olduğuna gelince, bu soruya onlar kadar iyi futbolcu olmadan cevap veremem. Henüz o noktaya gelmedim. O gün gelirse bir şeyler söylerim.

▼Son derece zor ve ince, mesela dört kişinin arasından atılmış bir ara pası mı tercih edersin, ya da tam kafaya isabet eden bir ortayı mı, yoksa normal bir golü mü?

▲Söylediğiniz 3 durum da futbolda çok önemli ve çok güzel şeyler. Ama gol atmadan bir şey kazanılmıyor. Her zaman golü tercih ederim. Gol goldür.

▼Turnuvada en kritik maçlardan birinde Avustralya'ya karşı güzel bir gol attın. O gol gibi goller mi mesela?

▲O golün başka bir özelliği var. Hami Mandıralı hocam bana idmanda "sağ ayağını mutlaka çalıştır" demişti. O an aklıma bu söz geldi ve vurdum. Hem gol olduğu için hem sağ ayağımla olduğu hem de maçı o golle kazandığımız için çok mutlu oldum. Bunlar futbolun güzellikleri işte.

▼17 yaşında başarıyı ve şöhreti yakalamış biri futbol oynayan gençlere ne tavsiyede bulunur?

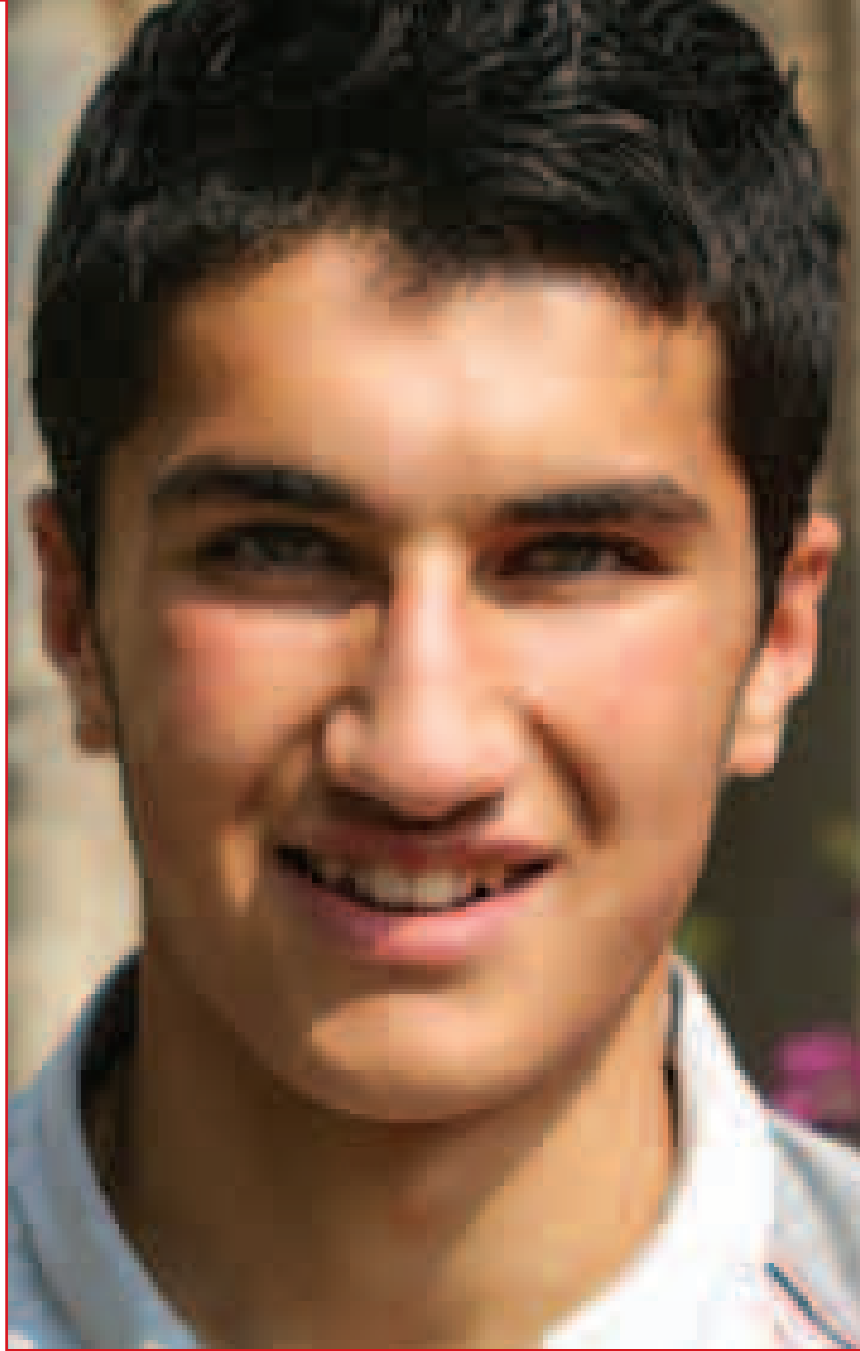
▲Ben yaşı önemli olmadığını, disiplin ve mücadele ile insanın her yere gelebileceğine inanıyorum. Futbolda da böyle hayatta da.

▼Peki başarı için sence yetenek mi önemli çalışma mı?

▲Bakın Ronaldinho bile antrenmanlardan sonra özel olarak çalışıyorsa, yani dünyanın en yetenekli futbolcusu bile fazladan çalışma yapmak ihtiyacı duyuyorsa, demek ki önemli olan çalışmaktır. Çalışmadan hiçbir şey olmaz. Ben de idmanlardan sonra mutlaka çalışırım. Frikik, kafa topu ve fizik çalışmaya özel olarak önem veririm. Yoksa ilerleyemezsiniz.

▼Son olarak senin eklemek istediğin bir şey var mı?

▲Ben kendimi hâlâ profesyonel bir futbolcu gibi görmüyorum. Hedeflerim büyük, yolum uzun. Bunu gayet iyi biliyorum. Kendime güveniyorum. Ama çalışmak lazım. Ancak disiplinli bir çalışmayla bu hedeflerime ulaşacağımı düşünüyorum.■

gibi elbette ben de Türkiye'de futbol oynamak isterim. Sonuçta orası insana bir başka geliyor.

▼Türkiye'de sempati duyduğun bir takım var mı? İnsan sonuçta küçükken mutlaka bir takım tutar. Senin de gönlünde bir takım vardır...

▲Açık konuşayım, küçükken fanatik Galatasaraylıydım. Tabii artık profesyonelim ve tercihlerim de profesyonel olacak. Yine de Galatasaray'a sempatiim olduğunu inkar etmem. Bir dönem Jar-

beni aradı. "Seni Almanya Milli Takımı'na alalım" dedi. Ben de ona Almanya'da oynamaktan gurur duyduğumu ama Türk olduğumu ve Türk Milli Takımı'nda oynamak istediğimi açık açık söyledim. Çok olumlu karşıladı ve ekledi "kapımız sana her zaman açık" dedi. Aynı şeyleri Sayın Fatih Terim'e de tekrarladım. Türk Milli Takımında oynamaktan çok büyük gurur duyuyorum. Bundan vazgeçmeyi düşünmüyorum.

Türkiye nerede biz oradayız!

Haruko ve Yumiko'nun yedi yıl önce keşişen yolları, kısa bir süre sonra onları ortak bir tutkuda birleştirdi. 'İçimizdeki Japonlar', Dünya Kupası'nda Japonya ile oynadığımız maçta bile Türkiye'yi destekledi. İçeride, dışarıda oynadığımız 25'ten fazla maçı yerinde izledi.

Mustafa Kemal Artalan

Her şey yedi yıl önce tatil için Türkiye'ye gelmemizle başladı" diyerek anlatma başladı karşımızda duran ve çekik gözlerinin içi gülen iki genç kız... Adları Haruko Shinozuka ve Yumiko Domon.. Yer Ukrayna'nın başkenti Kiev, A Milli Takımımızın kamp yaptığı Nasyonalty Otel. Uzun zamandır Milli Takım'ın kamp yaptığı otellerin önünde, antrenman yaptığı sahaların kapılarında göre göre göz aşınası olup, ardından da tanışıp dost olduğumuz dünya tatlısı iki genç Japon'du onlar...

Önce Türkiye'deki kamplarda başlayan ziyaretleri kaderin de cilvesiyle kendi ülkelerinde düzenlenen 2002 Dünya Kupası'nda doruğa ulaştı. Artık yurt içinde ya da yurt dışında, özel ya da resmî tüm milli maçlarda Milli Takım'ın kampını ziyaret etmeye başlamıştı Haruko ve Yumiko. Onca sevimliliklerine ve futbolcuların kendilerine olan sempatisine karşın bir o kadar da seviyeli ve saygılı yaklaşımlar Milli Takım kafilelerimize. Onların bu sevgisine ve ilgisine aynı içtenlikle cevap geldi.

Ama kafamızda bir soru vardı: Adları dışında haklarında hiçbir şey bilmediğimiz bu insanlar kimdi, neden Milli Takımımızı bu denli yakından izliyorlardı?

Kiev'de Milli Takım'ımızın kamp yaptığı otelin kapısında beklerken gördüğümüzde artık dayanamadık ve onları lobiye davet edip birbiri ardına sıraladık sorularımızı... Önce şaşırdılar ilgisimize... Sanki dünyanın en normal şeyiydi, iki genç Japon bayanın ülkelerinden binlerce kilometre uzaktaki bir ülkenin Milli Takım'ının peşinde neredeyse dünyayı gezmesi!.. Anlatmaya başladıklarında önce hayret ettik, dakikalar geçtikçe önce hayretimiz ardından hayranlığımız ve sevgimiz arttı. İşte sizi de etkileyeceğine inandığımız Türkiye ve Türk Milli Takımı haranrı iki Japon bayanın hikayesi. İlk söz Haruko'nun...

"Her şey yedi yıl önce 1999 yılında tatile Türkiye'ye gelmemle başladı. Ülkenizi o kadar beğenmişim ki, Japonya'ya dönüşte Ortadoğu Kültür Merkezi'nde haftada iki saat Türkçe kursu almaya başladım. Zaman ilerledikçe Türkiye gibi Türkçeyi de sevdim. Yedi yıl oldu ama hâlâ kursa devam ediyorum." 'Neden Türkiye'nin cevabını kolayca almıştım. Peki neden Milli Takım ve niye futbol? Futbol sevgisi miydi yollara döken Haruko'yu?

"Hayır... Hayatımda ilk kez futbol maçına Türkiye'de, İstanbul'da gittim. Yıl 1999. Galatasaray-Besiktas maçıydı. Ama kaç kaç bitti kim kazandı inanın hatırlamıyorum. Ama statta atmosfer harikaydı. Daha önce hayatında futbol maçı izlememiş birisi için çok güzel bir duyguydu. Daha sonra Japonya'ya Galatasaray Genç Takımı geldi. Japonya'da gittiğim ilk maç onların maçıydı." Dayanamayıp soruyoruz, 2002 Dünya Kupası'nda Japonya'nın maçına gittin mi diye. Şaşırtıcı bir cevap geliyor: "Evet gittim. Japonya - Türkiye maçına. Umit Davala attı, Türkiye kazandı, Japon-

ya elendi, dünyalar bizim oldu." Nasıl yani? Kendi ülkesinde oynanan bir Dünya Kupası maçında bir Japon, Türkiye kazandı Japonya elendi diye seviniyor... Haruko şaşırtmaya devam ediyor: "Dünya Kupasında toplam 5 maça gittik. Brezilya-Türkiye, Japonya-Türkiye, Senegal-Türkiye, yarı finalde tekrar Brezilya-Türkiye ve son maç Güney Kore-Türkiye..."

Şaşkınlığımız sürerken o anlatmaya devam ediyordu: "Aslında biz altı kişiyiz. Yedi yıldır Türkiye'nin içeride dışarıda tüm milli maçlarını izliyoruz. Bir arkadaşımız bir Türk ile evlendi. Çocuğu oldu. Japonya'da yaşıyorlar. Bu yüzden beş kişi kaldık."

Şu ana kadar Türkiye'de ve yurt dışında 25'ten fazla maça giden sempatik dostlarımız, toplamda kişi başı 100.000 dolardan fazla para dökmüşler bu zevkleri için. Ortalama maç başına uçak-otel-bilet parası olarak 5000 dolar harcayan ve bunu hiçbir karşılık beklemeden yapan Haruko ve arkadaşları, Milli Takımın peşinde Güney Kore, İngiltere, Makedonya, Letonya, Yunanistan, Gürcistan, Kazakistan, Bulgaristan, Ukrayna ve o an hatırlayamadıkları ülkelere gitmişler.

Bu kadar yolu-yolculuğu göze almayı ve birçok sıkıntıya katlanmayı macera arzusuna bağlayalım... Peki bu kadar parayı nereden buluyorlar? Çok mu zenginsi-

niz diye teklifsizce soruyoruz, yanıt da soru kadar samimi! "Ailem zengin değil. Kendi paramı kendim kazanıyorum. Japonya'da işe girip para kazanıyorum. Maç zamanı yaklaşınca istifa edip biriktirdiğim paralarla ya Türkiye'ye ya da Türk takımının gittiği deplasmana gidiyorum. Çok sık iş değiştirdiğim için kariyer yapamadım, şimdilik sekreterlik yapıyorum."

Kamplarda futbolcularla kurduğu diyaloglardan biliyoruz ki tüm futbolcularla arası çok iyi. En çok kimi seviyorsun sorumuza utanarak "Hasan Şaş, Emre ve Alpay" diyen Haruko, Alpay Japonya'da oynarken tüm maçlarını yerinde izlemiştir.

Biz Haruko ile konuşurken sessiz sedasız ancak ilgiyle bizi dinleyen Yumiko sıranın kendisine geldiğini anlayınca yüzü kızarmaya başladı. Yedi yıllık macerasını bir solukta anlatan Yumiko'nun hikayesi Haruko'nunki gibi Türkiye'ye yapılan seyahatle başlıyor. Türkiye dahil bütün Avrupa'yı turla gezen Yumiko, Kapadokya'yı görmek için iki kez ülkemize geldiğinde Türkiye'ye aşık olur. Japonya'ya dönüşte Türkçe kursuna kaydolmasıyla Haruko ile hayatları keşişir. Kurstaki 6 arkadaşın 7 yıl önce başladığı macera bugün bir kişi eksilse de heyecanından hiçbir şey kaybetmeden devam ediyor.

Mesleği grafik-tasarım olan Yumiko 3 yıl Türkçe kursuna gittikten sonra Dünya Kupası'nın hemen ardından çalışmak için Moğolistan'a gider. 2 yıl maçlara ve Türkiye'ye gelemeyen Yumiko, bu süre zarfında arkadaşlarıyla mail yoluyla haberleşir ve Türk Milli Takımı, genel durumu hakkında bilgi alır.

Daha önce futbol hakkında hiçbir şey bilmemesine ve hiç maça gitmemiş olmasına rağmen ülkemize her gelişinde maça gitmeye başlayan Yumiko, 2002 yılında Galatasaray ve Beşiktaş arasında oynanan ve Beşiktaş'ın kazandığı maçı, skoru hatırlamamasına rağmen unutamamış.

Japon Milli Takımı'nı sadece ve sadece Türkiye ile oynadıkları Dünya Kupası maçında izleyen Yumiko futbol izleyerek öğrenmiş.

"Maçlarda çok heyecanlanıyorum. Türkiye kaybedince ya da berabere kalınca çok üzülüyorum. Kazanıncaya inanılmaz mutlu oluyorum" diyerek duygularını içtenlikle anlatan sempatik Japon dostumuz muzip bir gülümsemeyle "Ben en çok Okan Buruk'u seviyorum" demeyi ihmal etmiyor.

Her ikisi de sıkı birer Galatasaraylı olan Haruko ve Yumiko, Türkiye'nin 2006 Dünya Kupası'na katılacağına yürekten inanıyorlar. İnternette bilet arayışlarına başlayan ikili, Ekim ayında oynanacak Almanya ve deplasmandaki Amavutluk maçları için gün sayıyor.

Kendi ülkelerinde bile Türkiye'yi tutan, takımımızı hiçbir karşılık beklemeden sınırsızca destekleyen Haruko ve Yumiko, futbolun gülümseten yüzünün en güzel fotoğrafı. İşte kelimelerin ifadede yetersiz olduğu an... Teşekkürler Haruko ve Yumiko...

Türkiye sizin kattığınız renkle daha zengin... ■

Rezervasyonu yaptık.... Danimarka'dan

OKEY bekliyoruz!

Dünya Kupası Grup Elemeleri'nde son düzlüğe umut dolu giriyoruz. Önce Yunanistan'ın 8 Ekim'de Danimarka deplasmanında puan kaybetmesini diliyoruz. Ardından da Arnavutluk'u yenmeyi istiyoruz. İnancımız yerinde. Güvenimiz tam. Milli Takım üzerine düşeni yapacak, biliyoruz. Ama o 8 Ekim gecesi oynanacak maç... Grubun kaderinin çizileceği o geceden müjdeli haber bekliyoruz!

Yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik. Ama kuyruğu bile rahat durmuyor bu mücadelenin. Bir an için bir oh demeyi becerecek kadar zamanımız olsaydı belki aldığımız mesafeye bakar, başımızı döndürürdük. Belki de iyi oldu bu yüzden. Sadece koşarak yetebileceğimiz bir hedef vardı. Arkamıza bakma lüksümüz yoktu. Ama çok uzaklara da dalamıyordu gözümüz. Sadece koşuyorduk. Göğüslenerek ipe ulaşmak için, zoru başarmak için...

Öyle ya da böyle son düzlüğe döndü işte. Gruptaki maçların bitmesine bir kaldı, hâlâ bir araba yükü umut var çıkınımızda. İlk önce bunu vurgulamak lazım bu yüzden. Umutumuz hiç bitmedi bizim. Çocuklar hiç vazgeçmediler. Belki sadece bu bile başarılı kılıyor onları. Yarış bu raddeye dek taşıyabildikleri için teşekkürü hak ediyorlar. Sonuçta son maça bile umutla çıkmak için oynanmaz mı tüm turnuvalar? Bunu başardıysak eğer az şey değil demektir,

bu gerçeği zapta geçmek gerekir.

Ama neden yetinelim ki bununla? Biz Almanya'ya gitmek istiyoruz. İlk gün de böyleydi bu, bugün de böyle. Bu yolda aksamlar olmadı mı? Ol-du tabii! Peki umudumuzun silikleştiği anlar... Bir sürü! Ama olmaz bu iş demedik. Biz desek de onlar demedi. Kim mi onlar? Sahada o formayı taşıyanlar! Hani adına Milliler dediğimiz 20'li yaşların-da önce sorumluluğu sırtlayan gençler... Onlar bizi bugünlere getirdi! Teşekkür etmek lazım. Skorborda bakmaksızın bunu yapmamız lazım. Çünkü direndiler sona dek ve bu işi başaracaksa yine onlar başaracak.

Geçtiğimiz ay içinde iki kritik maç oynadık. Aslında her şeyin o günlerde belirleneceğini zannediyorduk. Meğer bu grubun en büyük özelliği buymuş. Hiçbir şey son saniyeye kadar belirlenmiyormuş.

Önce Danimarka çıktı karşımıza. Grubun en kritik maçlarından biriydi. Fatih Hoca bu kritik dönemi düşünerek oluşturmuştu kadrosunu. Eski tüfekler de vardı, genç hevesliler de. İyi oynamak umurumuzda değildi. Kaza golü olsun bizim olsun. Olmadı. Daha doğrusu oluyordu da olmadı. İlk yarisını Claus Jensen golüyle 1-0 yenik kapadığımız maça, ikinci yarı Okan'ın harika volesiyle beraberliği yakaladık. Ardından Tümer'in füzesiyle havalara uçtuk. Sonrasında da çok iyi direndik. Neredeyse başarıyorduk. Neredeyse...

Ama maalesef son saniyede yediğimiz goller koleksiyonuna bir yesisini daha ekledik. Açıkçası canımızı sıkımsı bu gol. Ukrayna yolculuğuna çıkar-ken aklımız biraz da orada kaldı. Yine de inanıyor-duk takımımıza. Ukrayna'yı yenmek demek düşen yüzlerin tekrar gülümsemesi demektir. En azından bir kez olsun grupta yarıştığımız takımlardan birini yenmek istiyorduk. Bu bile bizi motive etmeye yeterdi.

Üstelik Ukrayna'nın keyfi de yerindeydi. Dünya Kupası bileti Gürcistan'da ceplerine koymuşlardı ve evlerinde Türkiye'yi ağırlayacaklardı. Stres tera-zisi ne yazık ki eşit değildi ama bunu inanca tahvil eden taraf Türkiye oldu.

Oysa çok zor koşullarda başlamıştı maç. Az kalan umitleri bir de Kazakistan törpülemişti. Atasözü-ne inat, önce buldurdur umutları, sonra kaybettirdi. Son dakikada Yunanistan'ın attığı goller moral mo-tivasyonumuzu iyice zorlamıştı. Ama kazanmalıydı milliler. Bunun bilinceydiler. İnanıyorlardı, kendileri-

ne güveniyorlardı.

Maç hiç de şaibe söylentilerine uygun bir şekilde başlamadı. Asılıyordu, yükleniyordu Ukrayna. Ama direniyordu Ayyıldızlılar. Fatih Hoca ve stratejik anı kolluyordu adeta. Nitekim öyle de oldu. Tümer Me-tin'in maharetiyle 1-0 öne geçtik ve ondan son-rasını da getirdik. İstedikimizi almıştık. Ukrayna ga-libiyeti bizi bir adım öne çıkarmıştı. Bir maç kala ikinciydik.

Böyle de tamamlamak istiyoruz grubu. Evet ipler bizim elimizde değil. Başkalarının oyununa umut bağladık. Ama hiçbir şeyi Kaf Dağı'nın ardına da yollamadık. İnanıyoruz ki, hâlâ en büyük favori bi-ziz. Yeter ki Arnavutluk maçında üzerimize düşeni yapalım. Yeter ki derede boğulma gibi bir talihsizlik yaşamayalım. Bir de dualarımız tutsun isteriz. Futbolun gerekleri yerine gelsin, favori olan kazan-sın ve Yunanistan Danimarka'ya puan kaybet-sin. Çok şey mi istiyoruz? Yoksa hakkımızı mı talep ediyoruz?

Sonuçta yarış bitiyor artık. Öyle ya da böyle her şey belli oluyor. Futbolseverliğin en önemli parçası olarak yenilsek de yensek de, eleştirek de övsek de takdir etmeliyiz bu gençleri. Az şey başarmadılar. Daha iyisini yapabilirler miydi? Muhtemelen! Ayır-ca şunu da unutmamak gerek, bazen şans da pek yanımızda değildi. Ama sonuna dek kovaladı milli-ler. Sonuna kadar inandılar. Son maça kadar umutları taşıdılar. Ne demistik en başta? Sonuna kadar gidebiliyorsanız yarışta başarılısınız demek-tir. Onlar da bu yüzden başarılı sayılmalılar. Ama başarılı olmak ayrı, başarmak lazım. Haydi çocuk-lar şu işi başaralım.■

Almanya ile oynuyoruz

Milli Takım'ımız kritik Arnavutluk maçı öncesi bir büyük sınav da Almanya karşısında veriyor. Dünya Kupası'na gideceğimizi düşünürsek son derece iyi bir hazırlık maçı sayılacak bu karşılaşmada taraflar bir kez daha güçlerini sinaya-caklar. Son Dünya Kupası'nın ikinci ve üçüncüsünü, diğer bir deyişle Dünya Kupası'nın en iyi iki Avrupa takımını karşı karşıya getirecek karşılaşmaya takımlar son derece önem veriyor. Türkiye ve Almanya A Milli takımları arasında 8 Ekim 2005 akşamı saat 21:00'de Atatürk Olimpiyat Stadı'nda oynanacak olan müsabakayı İtalyan Futbol Federasyonu'ndan Domenico Messina yönetecek. Messina'nın yardımcılıklarını Duccio Baglioni ve Nicola Nicoletti yapacak. Karşılaşmanın dördüncü hakemi Metin Aydın. Türkiye-Almanya karşılaşmasının bilet fiyatları da şu şekilde belirlendi. Buna göre Kuzey ve Güney tribün bileti 10 milyon, Doğu tribünü 30 milyon, Batı tribünü ise 50 milyon liradan satışa sunuldu. Olimpiyat Stadı'nda yer alan locaların satışını ise Futbol Federasyonu yapacak.■

Kupa yolcuları

Dünya Kupası Eleleleri

Gruplardaki mücadele bitiyor, Dünya Kupası finalleri yaklaşıyor. Artık Almanya biletlere belli olmak üzere. İlginçtir neredeyse tüm mücadeleler son ana kadar bekledi. Halihazırda çok az takım yolculuk biletini garantiye aldı. Nitekim 2006 FIFA Dünya Kupası için grup eleme maçlarında son viraj Ekim ayı içerisinde alınacak. 6 Konfederasyon bünyesinde gerçekleşen grup elemelerinde şu ana kadar evsahibi Almanya dahil sadece 10 takımın içi rahat. Geriye kalan 22 biletin sahipleri Ekim ve Kasım ayında oynanacak grup eleme ve play-off maçları sonucunda belli olacak. Avrupa'dan Dünya Kupası'na gitmeyi garantileyen iki takım, Türkiye'nin 2. grupta mücadele ettiği Ukrayna ve evsahibi Almanya. Çekişme ve mücadelelerin grupların son maçlarına kadar sürdüğü ve heyecanın hiç bitmediği elemeler Dünya Kupası için tam bir futbol ziyafeti vaat ediyor. İşte Dünya Kupası'na giden yolun haritası...

AFRİKA (CAF)

Afrika elemelerinde henüz hiçbir takım Dünya Kupası'na katılmayı garantilemedi. Kupaların gediklilerinden Kamerun, Güney Afrika ve Nijerya son maçlarına çıkacaklar ve puan kaybetmeleri halinde garanti gördükleri Almanya biletlere iptal olacak. Ayrıca Togo büyük bir sürpriz yaparak Dünya Kupası'na katılmaya çok yakın. Hem de geçen kupanın çeyrek fi-

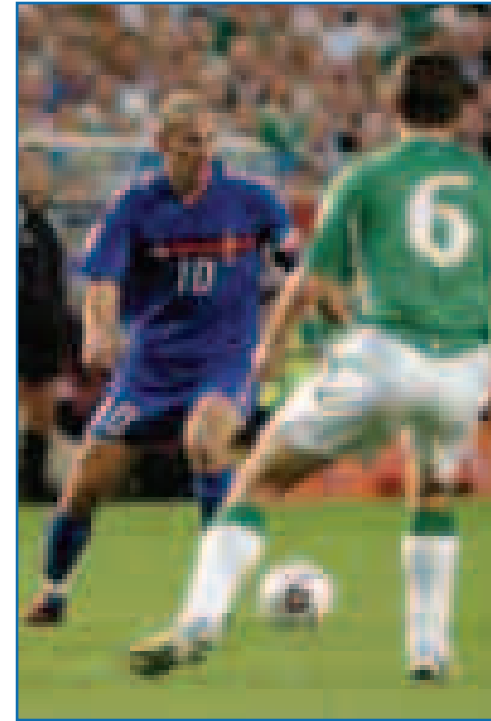
nalisti Senegal'i geride bırakarak. Afrika elemelerinde grup grup ilerlersek ve ihtimal hesaplarına girersek neler yaşanabileceğini daha net görebiliriz. Birinci grupta Togo büyük bir sürpriz yaparak 20 puanla lider. Atıkları 17 golün 10'unda Adebayor'un imzası var. Monaco'nun golcüsü ülkesini Dünya Kupası'na taşıırken, Afrika Elemeleri gol krallığında da önde. Togo'yu 18 puanla Senegal takip ediyor. 8 Ekim'de Senegal Mali'yi konuk ederken, 9 Ekim'de Togo, Kongo deplasmanında olacak. İkili averajda Senegal'in üstünde olan Togo'ya bir bera-

2006 Dünya Kupası'na katılacak 32 takımın sadece 10'u belli. Elemelerin biteceği Ekim ve play-off'ların oynanacağı Kasım kelimenin tam anlamıyla kader ayları. Evsahibi Almanya dışında Avrupa elemelerinden vize alan tek takım Ukrayna. Afrika elemelerinde tam bir belirsizlik hakim. Asya elemelerinde G. Kore, İran, Japonya, Suudi Arabistan, Kuzey-Orta Amerika ve Karayipler elemelerinde ABD ile Meksika, Güney Amerika elemelerinde Arjantin ile Brezilya 2006 biletini ceplerine koyan takımlar. 22 kontenjan için Türkiye'nin de aralarında bulunduğu birçok takımın umuda yolculuğu sürüyor.

berlik dahi yetecek. Bu grubun en büyük hayal kırıklığı Weah sonrası dönemde bir türlü toparlanamayan Liberya. Sadece 4 puanla dibe demirlemiş durumdadır. İkinci grupta pek sürpriz olarak görünmemekle birlikte Gana lider. Fakat grubun asıl sürprizi kupaların gediklisi Güney Afrika'nın 15 puanla üçüncü sırada yer alması ve Dünya Kupası'na katılma şansını yitirmiş olması.

Liderin 3 puan gerisinde yer alan Güney Afrika son maçında Kongo Demokratik Cumhuriyeti ile karşılaşacak. Fakat Gana'nın son maçında Cape Verde'ye mağlup olması bile Güney Afrika'ya yetmeyecek çünkü grubun her iki maçında da Gana'ya kaybettiler. Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin çıkması ise mucizelere bağlı. Öncelikle Gana kaybedecek, daha sonra ise Güney Afrika'yı en az 5 farkla mağlup etmeleri gerekecek. Appiah ve arkadaşları bir mucize gerçekleşmediği takdirde Dünya Kupası'nda olacaklar. Üçüncü grupta ise Kamerun 20 puanla li-

der. Onları 19 puanla Fildişi Sahilleri takip ediyor. Bu grubun hayal kırıklığı olarak Mısır göze çarpıyor. 16 puandalar ve Dünya Kupası'nda olmayacaklar. Kamerun son maçında 9 Ekim'de Mısır'ı konuk ederken, Fildişi Sahilleri ise Sudan deplasmanında oynayacak. Bu grubun kaderi 4 Eylül'de çizildi aslında. 2 puan farkla lider Fildişi Sahilleri kendi sahasında Kamerun'a kaybetti. Drogba'nın 2 golüne, Webo hat-trick karşılık verdi. Bu galibiyetle Kamerun liderliğe yükseldi, Fildişi Sahilleri ise Mısır'a duacı olmaya başladı. Song ve ekibi Almanya'ya daha yakın olan taraf. Drogba ise büyük turnuva göremeyen milli futbolculardan olmak için elinden geleni yapıyor. Elemeler gol krallığında 9 golle ikinci sırada. Dördüncü grupta ise Angola ve Nijerya 18'er puandalar ve son maçlarında kimin Almanya'ya gideceği ortaya çıkacak. İkili averajda üstün olan Angola 8 Ekim'de deplasmanda Ruanda ile karşılaşacak. Nijerya ise 7 Ekim'de 15 puanla üçüncü sırada olan Zimbabve'yi konuk edecek. İki takım da kazanırsa Angola Dünya Kupası'na katılarak büyük bir

bi) futbolseverler için Almanya 2006'da ilk kez turnuvaya katılan bir takım görme garantisi anlamına geliyor.

Okyanusya (OCEANIA)

Dünya Kupası elemelerinin en şanssız kıtası belki de Okyanusya. Avustralya ve çevresindeki adaların eleme mücadelesi her zaman için çok zayıf takımlar. Orta halli Yeni Zelanda ve Solomon Adaları ile Avustralya arasında geçiyor. Avustralya hep elemeleri kazanıyor ve o Avustralya Güney Amerika elemelerinin beşincisi ile play-off oynayıp eleniyor. Sırf bu yüzden 2010 Dünya Kupası elemelerinde AFC'nin elemelerine katılmak için başvurular ve nihayet bu başvuruları kabul edildi. Bu şu anlama gelebilir. Birkaç Dünya Kupası daha büyük bir sürpriz olmazsa veya bir ülke büyük bir atılım yapmazsa Okyanusya'dan Dünya Kupası'na katılacak bir takım çıkmayabilir. 2006 Elemeleri'nde final maçında Solomon Adaları ve Avustralya karşı karşıya geldi ve kazanan bir kez daha Kangurular oldu. Maçlar 7-0 ve 2-1

bilet peşinde

sürpriz imza atacak. Bu durumda Jay Jay Okocha, Martins, Oliseh, Aghahowa gibi isimleri seyrederemeyeceğiz ve sadece Nijerya için değil futbolseverler için de hayal kırıklığı olabilir. Beşinci grupta ise Kuzey Afrika'nın iki temsilcisi Tunus ve Fas büyük bir mücadeleye girdiler. Son Afrika şampiyonu Tunus 20 puanla lider, Fas ise 19 puanla ikinci. Fakat Dünya Kupası'na kimin gideceğini 8 Ekim'de oynanacak Tunus-Fas karşılaşması belirleyecek. Orada da ina-

nılmaz bir mücadele futbolseverleri bekliyor.

ASYA (AFC)

Tamam Asya kıtası Dünya Kupası'nın en heyecan verici eleme gruplarına sahip değil. 4 takımı Dünya Kupası'na yollayan bu eleme grubunda, ön elemelerden çıkan son sekiz takım iki gruba ayrılmış ve lig usulü mücadelelerini sürdürmüşlerdi. Bu mücadele geçtiğimiz ay içerisinde so-

nuçlandı ve kupanın gediklileri bir kez daha kupaya katılmayı garantiledi. Suudi Arabistan, Kore, Japonya ve İran. Bu takımları izleyen Bahreyn ve Özbekistan ise kendi aralarında play-off oynayacak ve kazanan takım Kuzey Amerika ve Karayipler grubunun dördüncüsüyle play-off da karşılaşacak. Bu takım ise ya Guatemala veya Trinidad Tobago olacağına benzer. Asya grubunun gol kralı ise tanıdık bir isim. Büyük ihtimalle son Dünya Kupası'nda oynayacak Ali Daei.

Kuzey ve Orta Amerika ile Karayipler (CONCACAF)

Kimin Dünya Kupası'na katıla-

çığının hemen hemen belli olduğu bir diğer grupta CONCACAF grubu. Bu grupta ABD ve Meksika Dünya Kupası'na katılmayı garantilerken, Kosta Rika da Almanya biletlere çok yaklaştı. Grubun kaderini belirleyen maç ise 3 Eylül'de oynanan ABD-Meksika karşılaşması oldu. O maçta kazanan ABD Dünya Kupası'na katılmayı garantilerken, Meksika 4 gün sonra Panama'yı 5-0 yenerek finallere katılma hakkını kazandı. CONCACAF gruplarının gol krallığı ve ikinciliğini ise Meksikalı futbolcular paylaşıyor. 14 golle Borgetti ve 10 golle Lozano. Asya grubuyla play-off oynaması muhtemel Guatemala veya Trinidad Tobago'nun her ikisinin de daha önce Dünya Kupası oynamamış olması ise (tıpkı Bahreyn ve Özbekistan örneğinde olduğu gi-

Avustralya galibiyetiyle sona erdi. Avustralya elemelerde 7 maç oynadı ve 30 gol attı. Şimdi Güney Amerika grubundan gelecek beşinciye bekliyorlar. Güney Amerika grubunun son iki maçında alınacak sonuçlara göre bu takım Venezuela, Şili, Uruguay, Kolombiya veya Paraguay olabilir. Yine de şu an o beşincilikte Uruguay oturuyor. 2002 elemelerinde Uruguay Avustralya'yı play-off'ta elemiş ve Dünya Kupası'na katılmıştı. Avustralya daha önce sadece bir kez Dünya Kupası'na katıldı ve o da 1974 yılındaydı. Şimdi bir kez daha deneyecekler ama son derece zayıf bir play-off maçına çıkmak her durumda onları zorluyor, zorlayacak da...

Güney Amerika (CONMEBOL)

Dünya Kupaları'nın favorileri kimlerdir diye sorsak Güney Amerika takımları her zaman ilk üç sıranın ikisini işgal ederler. Olağan şampiyon adayları Brezilya ve Arjantin, Avrupalı rakipleriyle kıyasıya bir mücadeleye girerler her seferinde. Özellikle son şampiyonun bir sonraki Dünya Kupası'na direkt katılımı kaldırıldı-ğından bu yana Güney Amerika elemelerine taşındı bu heyecan. Brezilya 1994'te şampiyon olduğu zaman 1998 Dünya Kupası'na direkt gelmiş ve finalde kaybetmişti. 2002'de de şampiyon oldu- lar ve bu kez eleme oynuyorlar. 2002 elemelerinde oldukça zorlanan ve son maçta şampiyonaya katılımı garantileyen Brezilyalılar bu kez işi sıkı tuttular. 2. maç kala 30 puanla ikinci sıradalar ve Dünya Kupası için kamp yeri bakmaya başladılar bile. Arjantin ise onlardan da istekliydi. 16. maç ve 31. puan. 8. Haziran'da Brezilya'yı Buenos Aires'te 3-1 mağlup ettiler. Geçen sen aynı günlerde kazanan taraf aynı skorla Brezilya'ydı, bunun rö-

delesi tam bir cadı kazanını andırıyor ve buradan kimin çıkacağını en çok Avustralya merak ediyor.

Avrupa (UEFA)

Avrupa Dünya Kupası'na en çok temsilci gönderen ve modern futbolun merkezi olarak görüldüğü için elemelerin en çok ilgi topladığı ve merakla takip edildiği kıta olarak göze çarpıyor. Türkiye-Yunanistan karşılaşmasının Karayipler'de naklen yayınlanmasını başka neye bağlayabiliriz ki? Çekişme ve mücadele bu Dünya Kupası Elemeleri'nde de son ana kadar devam ediyor. Sadece ikinci grupta Ukrayna Dünya Kupası vizesini alırken, başka hiçbir takım matematiksel olarak katılımı garantilemedi. Gruplar tam bir kördüğüm ve bu düğümü çözecek karşılaşmalar 8 ve 12 Ekim tarihlerinde aynı saatlerde oynanacak. Detaylı incelendiği ve ihtimaller hesaplandığı zaman çok ilginç sonuçlar ortaya çıkıyor. 12 Ekim'de grup mücadeleleri belki sona erecek ama play-off mücadelesi Kasım ayını oldukça ısıtacağı benzer.

Dünya Kupası'na katılma hakkını tarihinde ilk kez kazandı. Böylece Andriy Shevchenko'da kariyerindeki tek eksik halkayı da tamamladı. Bu grupta ikincilik için Türkiye, Yunanistan ve Danimarka mücadele ederken 8 Ekim'de oynanacak Danimarka-Yunanistan maçı kilit önemde. Bu maçın beraberlik veya Danimarka galibiyetiyle bitmesi, Milli Takım'ımızı 12 Ekim'de kazanılacak bir Arnavutluk maçı sonucunda ikinci yapacak ve play-off oynayacağız. Yunanistan'ın galibiyeti halinde ise Gürcistan'ın komşudan puan almasını bekleyeceğiz. Tam bir kördüğüm. Herkes 8 Ekim'i bekliyor.

3. Grup

Son Avrupa Şampiyonası evsahibi ve finalisti Portekiz'in 24 puanla lider olduğu bu grupta, Rusya ve Slovakya ikincilik mücadelesi yapıyorlar. 19'ar puanlı iki takım 8 Ekim'de nispeten daha zayıf olan Lüksemburg ve Estonya'yı konuk ettikten sonra, Rusya 12 Ekim'de Slovakya'ya konuk olacak. Grup ikincisini belirleyecek bu karşılaşma nefesleri kesecek. Bu maçlar oynanırken Portekiz 8 Ekim'de Liechtenstein ve 12 Ekim'de Letonya ile karşılaşarak – bir büyük sürpriz olup iki maç-

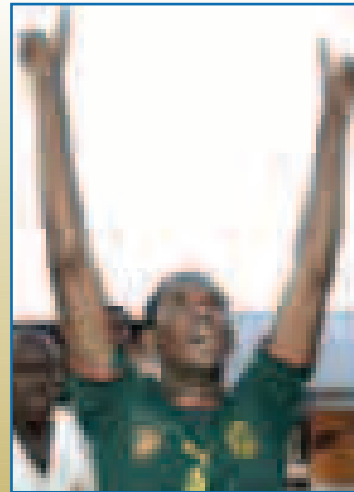
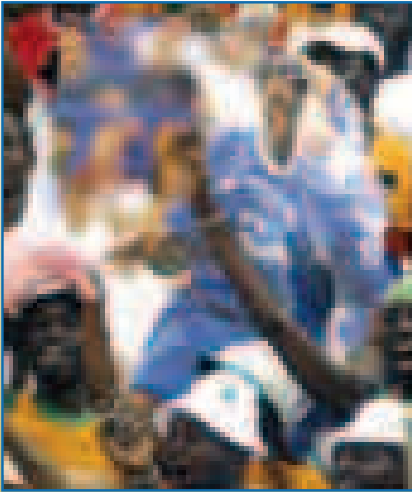
larında ise Belarus deplasmanına gidecekler. Slovenya eğer ikinciliği ciddi istiyorsa önce 8 Ekim'de İtalya'yı deplasmanda yenmesi gerekecek. İtalya ise grubun son maçında Moldova'yla kendi sahasında karşılaşacak.

6. Grup

İngiltere bunu hep yapıyor. Her eleme grubunda iyi başlayıp, iyi götürüyorlar. Daha sonra bir noktada dağılıyorlar ve Beckham, Gerrard, Lampard üçlüsünden birisinin kurtarıcı olmasını bekliyorlar. Bu kez Dünya Kupası'na katılmayı hemen hemen garantileyecekleri Kuzey İrlanda karşılaşmasını kaybettiler ve avantajı Polonya'ya verdiler. Polonya 12 Ekim günü Manchester'da kaybetmediği takdirde Dünya Kupası'na direkt katılacak. İngilizlerin ise önce Avusturya engelini aşmaları lazım. Bu iki engeli kayıpsız geçerlerse Dünya Kupası'ndalar. Geçemezlerse play-off engeli ve olası zorlu eşleşmeler onları bekliyor.

7. Grup

İspanya her zaman bir yolla futbolseverleri hayal kırıklığına uğratabilen bir takım. O kadar güçlü bir ligin iyi bir Milli Takım çıkartamaması nasıl açıklanır ki?

vanşını almış oldular. İlk ikinin sahibi belli, fakat sonraki üç sıra için çekişen tam altı takım var. Ekvator ve Paraguay direkt katılım için ihtiyaç duydukları 3. ve 4. sıralarda rahat oturuyor gözükseler de 9 Ekim'de Ekvator-Uruguay ve Venezuela-Paraguay karşılaşmaları kilit önemde. Bu maçları kayıpsız geçtikleri takdirde her iki takım da Almanya biletlerini ceplerine koyacaklar. Bunun yanı sıra Avustralya ile oynanacak play-off karşılaşması için ihtiyaç duyulan beşinci sıra için büyük bir mücadele veriliyor. Bu sıra için mücadele eden takımlar arasında en avantajlı ekip Uruguay olarak gözükseler de Dünya Kupası'nın ilk şampiyonu önce Ekvator'la deplasmanda, daha sonra Arjantin ile kendi sahasında karşılaşacak. Uruguay'ın bir puan arkasındaki Şili ve Kolombiya ise önce birbirleriyle oynayacaklar. Daha sonra ise Şili Ekvator, Kolombiya ise Paraguay ile karşı karşıya gelecek. Ve her şey bu maçlardan sonra belirlenecek. 5. sıranın bir diğer takipçisi Venezuela ise üç puan geriden takip ediyor ve rakiplerinin puan kayıplarını bekliyor. Velhasıl Güney Amerika'nın play-off müca-

1. Grup

Son dönemde hemen hemen her büyük turnuvarın elemelerinde, olmadı turnuvarın kendisinde aynı gruba düşen Hollanda ve Çek Cumhuriyeti bir kez daha başbaşalar. Romanya'nın da katkısıyla aslında herkes son maça kadar sürecek bir mücadeleye kendisini hazırlamıştı. Fakat Çek Cumhuriyeti 2004 elemeleri ve Euro 2004'te gösterdiği direnci sahaya yansıtamayınca son iki maç öncesi Hollanda birinci grubun liderlik koltuğunda oldukça rahat bir şekilde oturuyor. Son iki maçta ilk önce Prag deplasmanına gidecekler, daha sonra ise Makedonya ile karşılaşacaklar. Her iki maçta da mağlup olmadıkları sürece grubu lider bitirip komşularında düzenlenecek Dünya Kupası'na katılacak gibi görünüyorlar. Çek Cumhuriyeti ise en iyi ikincilerin en büyük adayı olarak göze çarpıyor. Hollanda maçından sonra Finlandiya ile deplasmanda karşılaşacaklar ve 2006 grup elemelerini noktalayacaklar.

2. Grup

Milli Takımımızın yer aldığı grupta Ukrayna grubu lider bitirmeyi garantiledi ve

larını da kaybetmezlerse – Almanya'daki yerlerini garantileyecekler.

4. Grup

4 takımın da liderlik ve ikincilik şansının devam ettiği belki de en çekişmeli grup olan dördüncü grupta İsviçre, Fransa, İsrail ve İrlanda Cumhuriyeti son maçlarında müthiş bir mücadeleye girişecekler. 8 Ekim'de Bern'de oynanacak İsviçre-Fransa maçının sonucu büyük ihtimalle grup liderini belirleyecek. İsrail ise aynı gün Faroe Adaları'yla oynayıp bir futbol mucizenin gerçekleşmesini bekleyecek. Grubun son maçlarında ise Fransa Kıbrıs Rum Kesimi'ni konuk ederken, İsviçre ise İrlanda deplasmanında olacak. Grubun en avantajlı takımı olarak Fransa gözükseler de Bern'de alınacak bir yenilgi tüm hesapları alt üst edebilir.

5. Grup

İtalya'nın Almanya bileti için sadece tek puana ihtiyaç duyduğu beşinci grupta Norveç ve Slovenya ikincilik mücadelesi veriyor. 12 puandaki bu iki takımda fiştir avantajına sahip olan taraf Norveç olarak gözüktüyor. Kırmızı-Beyazlılar önce Moldova'yı konuk edecekler, son maç-

Aslında genelde elemeleri hep sorunsuz geçip turnuvada tökezlerlerdi. Ama son iki turnuvadır bunu da yapamıyorlar. Euro 2004'te Yunanistan onlara çelme takmıştı. 2006'da ise Sırbistan-Karadağ sert çıktı. Madrid'den 1-1'lik beraberlikle dönmeyi başardılar ve İspanya'nın birincilik umutları Sırbistan'ın puan kaybına bağlandı. İspanya son iki maçında bu elemelerin hayal kırıklığı Belçika ile deplasmanında olacak. Lider Sırbistan-Karadağ ise önce Litvanya ile deplasmanda, daha sonra ise Bosna-Hersek ile kendi sahasında oynayacak.

8. Grup

Bu grubun lideri, büyük ihtimalle 8 Ekim akşamı Zagreb'de belli olacak. Hırvatistan ve İsveç'in karşılaşmasında İsveç önce beraberlik için oynayacağı benzer. Çünkü 21 puandaki Kuzey Avrupa temsilcisi bir puan gerideki Hırvatistan'a yenilmediği takdirde birincilik için büyük avantaj sağlayacak. Grubun son maçlarında İsveç İzlanda'yı konuk ederken, Hırvatistan Macaristan deplasmanında üç puan mücadelesi verecek. ■

Rocky'nin

dönüşü...

Alpay Özalan

O unutulmaz filmin, unutulmaz sahnelerinden biri, ünvanını yitirmiş Rocky'nin, yeniden varolmak, yeni bir başlangıç yapmak için ringe dönüşüdür. Survivor'ın unutulmaz şarkısı 'Eye Of The Tiger' eşliğinde maça hazırlanan Rocky, zor bir maçı kazanarak geride bırakır ve tekrar zaferle buluşur. Tıpkı onun hikâyesinde olduğu gibi. Uzun bir aradan sonra Milli Takım formasına kavuşmak, sadece bir lade-i itibar değil Alpay için. Futboldaki ikinci baharının da başlangıcı.

u anda bu durumdaysam, hâlâ Milli Takım'a çağrılıyorsam bu, benim kendime olan aşırı güvenimdir. Hiçbir zaman kendimi ne saha içerisinde ne de saha dışarısında aciz hissettim. Her zaman gerçek bir profesyonel gibi yaşadım. Bundan hiç ödün vermedim. Kendime iyi bakarım, ailemin desteği çok fazladır. Hatta örnek bir futbolcu ailesi gibiyizdir. Mantalitemde hiçbir zaman negatif düşünceler olmadı, hep pozitif oldum. Tüm bunların sonucunda da bu geri dönüş oldu. Evet, Rocky gibi bir şey oldu.

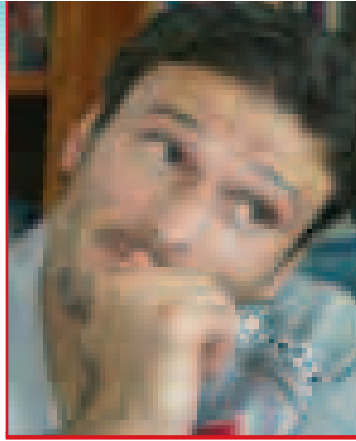
en bir tek yerde yanlış yaptım; eğer Türk basınının Beckham'ı benden daha çok sevdiğini bilseydim, kendisini özel uçakla getirir götürürdüm. Başıma da bunlar gelmezdi. En büyük hatam budur, başka da büyük bir hatam olmamıştır. Muhakkak ufak tefek hatalarım vardır ama Beckham olayı kırılma noktasıdır. O olayı ben hayatım boyunca unutmayacağım, hiçbir zaman hafızamdan silinmeyecek. En büyük hatam buydu bana göre.

▼Türk futbolunun yetiştirdiği en önemli oyuncuların biriydin. Milli Takım'ın son dönemde kazandığı bütün büyük başarıların altında senin imzan vardı. Ama sonra bir anda yok oluverdin. İngiltere derken Japonya... Ve seni uzaklardan izler, haberlerini az duyar olduk. Sonra Fatih Hoca geldi ve tekrar Alpay A Milli oldu. Ne hissediyorsun şimdi?

▲Ben 88 defa A Milli oldum. Bu hiç de az bir rakam değil. İlginçtir, her Milli Takım'a çağrılışında, hep ilk günkü kadar heyecanlı oldum. Ama son sefer farklıydı. Heyecanım tabii ki çok daha fazlaydı. Çünkü uzun bir aradan sonra tekrar Milli Takım'a çağırılmayı başarmak benim için çok gurur verici bir olaydı. Fatih Hoca'nın bu açıdan önemi çok büyük benim hayatımda. Üçüncü Lig'den beni ilk kez A Milli Takım'a çağıran da Fatih Terim'di. Uzun bir aradan sonra bugün yine Milli Takım'da beni görmek isteyen de Fatih Terim.

Ben onun bana olan güvenini ve beni ne kadar iyi tanıdığını gösteriyor. Ben de kendisini çok iyi tanıyorum. Bu güveni boşa çıkarmamak çok önemli. Ben görev verildiğinde elimden gelenin en iyisini yapacağımı söyledim. Yaptım da. Bunu da herkes gördü. ▼2002 Dünya Kupası'nın en stoperlerinden biriydin. O dönem adın tüm dünyada biliniyordu. Hatta birçokları seni Dünya Kupası karmasına seçti. Sonra yaşamının akışı birden yön değiştirdi. Nasıl oldu bu?

▲Aslında bu soruyu siz basına sormalısınız. Hiç büyütülmeyecek küçük bir olayı öyle büyüttüler ki, sonunda o ağır faturayı ödeyen ben oldum. Son İngiltere maçından bahsediyorum. Olayların ben çok az bir kısmında varım. İngiliz basının önce hiçbir şeyden haberi yoktu. Sadece tünelde çıkan olayları biraz biliyorlardı. Üstelik o tüneldeki tartışmada ve itişmede ben hiç rolüm yoktu. Sadece saha

Geçenlerde Beckham'la havaalanında karşılaştık, tokalaştık, merhabalaştık. Bundan kimsenin haberi yok. Zaten aramızda dargınlık da yok. Avrupa'da futbol sahada biter. Ama biz senelerce bazı olayların peşinde koşuyoruz. Daha önce de dediğim gibi, ben her zaman kendimi futbola yeni başlamış gibi hissediyorum ve öyle davranıyorum. Hep hırslandım, hiç kendimden ödün vermedim.

içinde Beckham'la aramızda bir gerginlik oldu. Penaltıyı kaçırdıktan sonra gittim bir şeyler söyledim. Hepsi bu. Onu da boşu boşuna yapmış değilim. İlk maçtan kalma bir hesap vardı aramızda. Okan ve Emre de şahittir, maça çıkmadan önce sortunun içinden Türk bayrağını çıkarttı Beckham. Bu da beni çok tahrik etti. Ben de dedim ki, bu işin bir de Türkiye'si var. Türkiye'deki maça çok stresli çıktık biz. Bir de penaltı kazanmaları, beni psikolojik olarak etkiledi. Çok iyi konsantre olduğumuz bir maça insan bazen böyle şeyler yapabiliyor. Ama Beckham kaçırdı penaltıyı. Duran topları dünyada en iyi kullanan oyuncuların birinin o penaltıyı kaçırması birazcık ağır bir olay. Kaçacağını hiç tahmin etmedim açıkçası. Kaçınca da çok sevindim ve o hırsla gittim ona bir şeyler söyledim. O da reaksiyon gösterdi. Ama hepsi budur. Başka bir olay olmadı. Ben başka hiçbir olaya karışmadım.

▼Ama o gün bütün fatura sana çıktı. İngiltere'de oynayan bir oyuncu olarak bunu yapman çok büyük bir tepki aldı. Sence haksızlığa mı uğradın?

▲Bu biraz bahane oldu zannedersen. Belki de bu, daha önceden hazırlanmış bir plandı. O olay sadece tetikledi diye düşünüyorum. Avrupa'da yıpranmış bir isimdim artık. Birden çok iyi paralara çok iyi teklifler almaya başladım Uzakdoğu'dan. Sonra kendimi başka yerlerde buldum. Aslında amacım oralara giderek, en azından birkaç sene buralardan uzak kalıp kafamı dinlemektir. Ailemle de görüştüm, onlar da tamam deyince kabul ettim. Asıl niyetim tekrar Milli Takım'a dönmektir. Zaten tüm bu dönem boyunca beni en çok üzen şey Milli Takım'dan uzak kalmak oldu.

▼Sence Uzakdoğu'ya gitme kararı doğru bir tercih miydi? Bir futbolcunun gelişimi açısından oralar ne gibi bir katkı sağlıyor? O dönemde oraya gidip oynadığın için memnun musun gerçekten?

▲Benim gitme nedenim herkesten farklıydı. Normalde futbolcular kariyerlerinin sonlarına doğru, para kazanmak için oraları tercih ediyor. Ben çok erken bir zamanda gittim oraya. Ama benim gidiş nedenim başka bir gerekçeye dayanıyordu. O dönemde psikolojim gerçekten çok bozulmuştu ve kafam inanılmaz dağınıktı. Bazı şeylerden uzak kalmak için gitmişim. Maddiyat da önemliydi ama bazı şeylerden uzak kalmak istemem en büyük nedeni. Ben hayatımda ilk defa bonservisi elinde bir oyuncu olarak transfer oldum oraya. Bundan önce oynadığım tüm kulüpler benim için hep yüksek bonservis bedelleri ödemişlerdi. Üstelik futbol ekonomisi çok zor günlerden geçerken bile benim için yüksek bonservis bedeli ödeyen kulüpler oldu. Ancak iyi futbolcular bonservisine para ödenerek alınır. Bu benim için gurur verici bir olaydır. Ama ben Uzakdoğu'ya giderken öyle bir psikolojideydim ki, elim-

de bonservisimle kafamı dinlemek için hiç tereddüt etmeden oraya uçtum. **▼Senin kariyerine baktığımızda biraz inişli çıkışlı bir gidişat görüyoruz. Neden böyle oldu? Senin başına gelen şeyler hep şanssızlıktan mı oldu? Bunu sadece şansla açıklamak doğru mu?**

▲Ben şunu sormak isterim size. Şimdiye kadar Türkiye'den hangi defans oyuncusunun transferi bu kadar flaş oldu? Tamam biraz agresif bir yapım var ve bazı şeyler de bu yapıdan kaynaklanıyor. İlk Avrupa Şampiyonası'ndaki olayı çok fazla ciddiye almıyorum. Hani şu Vlaovic'i düşürme meselesi var ya, on-

utbolu bıraktıktan sonra yapacağım tek şey, futbol okulu açmak. Çünkü gerçekten çok büyük tecrübeler edindim. Gerek Avrupa gerek Asya'da büyük kulüplerde oynadım, çok iyi hocalarla çalıştım. Çok iyi bir bilgi birikimim var. Küçük arkadaşlarımıza bu birikimlerimi aktarmak istiyorum. Bunu yapmazsam içim rahat etmez. Şimdi değil ama 3-4 sene sonra düşünüyorum. Böylece önemli bir misyon da yüklenmiş olacağım.

küyorsun ortalarda, hem de mağdur olduğunu söylüyorsun...

▲Benim üzüldüğüm konu, hakkımda çok asılsız haber çıkmasıdır. Örnek vereyim; Son sene benim Japonya'da mukavelem bitmişti. Opsiyonlu 5 ayım vardı, takım bana 'Seni Ocak ayına kadar oynatacağız bu sene' diyordu. Üstelik beni de çok seviyorlardı. Gittiğimde liderin bir puan gerisindeydik. Dört puan önde bitirdik ligi. Bu yüzden beni bırakmaya hiç niyetleri yoktu. Fakat ben yeniden Avrupa'ya, Milli Takım'a dönmek istiyordum. Bu yüzden mukavelemi kendim feshettim. Ama ne oldu? Bizim basınımız bunu Alpay kovuldu diye yansıttı gazetelere. Tamam arada ufak tefek yalan haberler olur bir şekilde,

ama bu kadar abartı da insana pes dirtiyor yani. **▼Sen bu haberleri görünce, bunu yapanlara bir telefon açıp niye böyle yazıyorsunuz dedin mi hiç?**

▲Evet, hiçbir zaman vazgeçmedim. Kafama koyduğum şeyleri başaran bir insanımdır. Futbol oynamayı çok seviyorum, idman yapmayı çok seviyorum. Bu başarıları tekrar kazanmam da an meselesidir bu yüzden. Bazı futbolcu kardeşlerimiz antrenmanlardan sıkılıyor ama bu, benim için geçerli değil. Kötü zamanlarım oldu. Hem de çok. Ama hiçbir zaman futboldan soğumadım. **▼Bu deneyimlerini çevrendekilere anlatıyor musun? Onlarla da iyi ve kötü günlerini paylaşıyor musun? Mesela genç oyuncularla bu yönde bir diyalogun var mı?**

rılıyorsam bu, benim kendime olan aşırı güvenimdendir. Kendimi hiçbir zaman ne saha içerisinde ne de saha dışarısında aciz hissetmedim. Her zaman gerçek bir futbolcu ailesi gibiyizdir. Mantalitemde hiçbir zaman negatif düşünceler olmadı, hep pozitif oldum. Tüm bunların sonucunda da bu geri dönüş oldu. Evet Rocky gibi bir şey oldu. **▼Mesleki disiplinden hiç taviz vermedin mi? Ne olursa olsun hep çalıştın mı gerçekten?**

▲Evet, hiçbir zaman vazgeçmedim. Kafama koyduğum şeyleri başaran bir insanımdır. Futbol oynamayı çok seviyorum, idman yapmayı çok seviyorum. Bu başarıları tekrar kazanmam da an meselesidir bu yüzden. Bazı futbolcu kardeşlerimiz antrenmanlardan sıkılıyor ama bu, benim için geçerli değil. Kötü zamanlarım oldu. Hem de çok. Ama hiçbir zaman futboldan soğumadım. **▼Bu deneyimlerini çevrendekilere anlatıyor musun? Onlarla da iyi ve kötü günlerini paylaşıyor musun? Mesela genç oyuncularla bu yönde bir diyalogun var mı?**

▲Tabii ki var. Futbolu bıraktıktan sonra yapacağım tek şey, futbol okulu açmak. Çünkü gerçekten çok büyük tecrübeler edindim. Gerek Avrupa gerek Asya'da büyük kulüplerde oynadım, çok iyi hocalarla çalıştım. Çok iyi bir bilgi birikimim var. Küçük arkadaşlarımıza bu birikimlerimi aktarmak istiyorum. Bunu yapmazsam içim rahat etmez. Şimdi değil ama 3-4 sene sonra düşünüyorum. Böylece önemli bir misyon da yüklenmiş olurum. **▼Peki her iyi güzel de Alpay hiç yanlış yapmadı mı tüm bu zaman boyunca. Hırvatistan maçı tecrübesizlikti, Portekiz maçı gerilimden oldu, Beckham zaten hak etmişti... Peki ya sen! Sen nerede yanlış yaptın?**

▲Valla ben bir tek yerde yanlış yaptım; eğer Türk basınının Beckham'ı benden daha çok sevdiğini bilseydim, kendisini özel uçakla getirir götürürdüm. Başıma da bunlar gelmezdi. En büyük hatam budur, başka da büyük bir hatam olmamıştır. Muhakkak ufak tefek hatalarım vardır ama Beckham olayı kınılma noktasıdır. O olayı ben hayatım boyunca unutmayacağım, hiçbir zaman hafızamdan silinmeyecek. En büyük hatam buydu bana göre. **▼Bir daha Beckham'la karşı karşıya gel-**

lin dışında Hamburg'la görüştüm. Şu çok acıdır, ben Newcastle ile mukavele imzaladım. Ama geçen 1.5 sene içerisinde Milli Takım'da oynamadığım için, %70'lik milli olma zorunluluğunu yerine getiremediğimden iş izni alamadım. Yani benim oraya gidemememin tek sebebi geçen sene Milli Takım'a çağrılmamamdı. Onun dışında Celtic'le görüştük. Ama ben istemedim. Ailemin görüşü çok önemliydi çünkü. Köln'ü seçerken Fatih Hoca'mın da görüşlerini aldım. Burayla bir senelik bir mukavelem var. Ondan sonra yeniden bir başka Avrupa takımına gideceğim. Yurtdışına çıkarken bir daha Türkiye'ye dönüp top oynamayacağım, demiştim. Herkes, benim için '3-4 ay sonra döner' dedi. 7 sene oldu, hâlâ aynı şeyi söylüyorum. 17 sene de geçse yine dönüp burada oynamayacağım.

seniz ne yaparsın?

▲Geldik de zaten. Geçenlerde Beckham'la havaalanında karşılaştık, tokalaştık, merhabalaştık. Bundan kimsenin haberi yok. Zaten aramızda dargınlık da yok. Avrupa'da futbol sahada biter. Ama biz senelerce bazı olayların peşinde koşuyoruz. Ama ben, daha önce de dediğim gibi, ben her zaman kendimi futbola yeni başlamış gibi hissediyorum ve öyle davranıyorum. Hep hırslandım, hiç kendimden ödün vermedim. Bunlar önemli nitelikler bence.

▼Şimdi yepyeni bir dönem başladı senin için. Bundan sonrası için ne düşünüyorsun? Nedir hedeflerin?

▲Ben 1973 doğumluyum. Yani 32 yaşındayım. Bu yaşta Avrupa'ya transfer yapmayı başardım. Bu önemli bir kere. Ama şunu söyleyeyim; benim Avrupa'ya dönmemin en büyük nedeni tekrar Milli Takım'a dönebilemekti. Asya'da olduğunuz zaman kimse size bakmıyor. Hani bir laf vardır ya, gözden ırak olan gönülden de ırak olur diye, işte ben tam da bunu yaşıyordum. Fatih Hoca'yı çok iyi tanıyorum. İster Asya'da, istersen ayda oyna, oyuncusunu taniyorsa, iyiyse, oradan bile çağırır seni. Ama bu tarafa yakın olup, Milli Takım'a bir an önce dönmek istiyordum ben. Bu yüzden Köln'e geldim. Sadece Köln'den teklif gelmedi üstelik. 32 yaşında olmama, Asya'da oynamama, Türk olmama rağmen ciddi bir piyasam oldu. Sonuçta ben Avrupa'ya geri döndüm. Alpay bitti diyenler ne yaptı peki? Asya'ya gitti, futbol yaşantısının sonuna geldi diyenler Asya'dan Avrupa'ya geldiğini görünce susmak zorunda kaldılar. Çünkü bunu başarmak her babayığıdın harcı değil. Türkiye'ye dönebilirsiniz ama oralarından Avrupa'ya gitmek kolay değil.

▼Başka hangi takımlar vardı seni isteyen?

▲Köln dışında Hamburg ile görüştüm. Ve şu çok acıdır, ben Newcastle ile mukavele imzaladım. Ve geçen 1.5 sene içerisinde Milli Takım'da oynamadığım için, %70'lik milli olma zorunluluğunu yerine getiremediğimden iş izni alamadım. Yani benim oraya gidemememin tek sebebi geçen sene Milli Takım'a çağrılmamamdı. Onun dışında Celtic'le görüştük. Ama ben istemedim. Ailemin görüşü çok önemliydi çünkü. Köln'ü seçerken Fatih Hoca'mın da görüşlerini aldım. Burayla bir senelik bir mukavelem var. Ondan sonra yeniden bir başka Avrupa takımına gideceğim. Yurtdışına çıkarken bir daha Türkiye'ye dönüp top oynamayacağım, demiştim. Herkes,

benim için '3-4 ay sonra döner' dedi. 7 sene oldu, hâlâ aynı şeyi söylüyorum. 17 sene de geçse yine dönüp burada top oynamayacağım.

▼Neden?

▲Orada işlerin çok daha profesyonel yürüdüğünü düşünüyorum. Ve orada futbol ortamının çok daha iyi buluyorum. Bence her yetenekli Türk futbolcusu bu deneyimi yaşamalı.

▼Daha büyük takımlara gitme diye bir hedefin var mı?

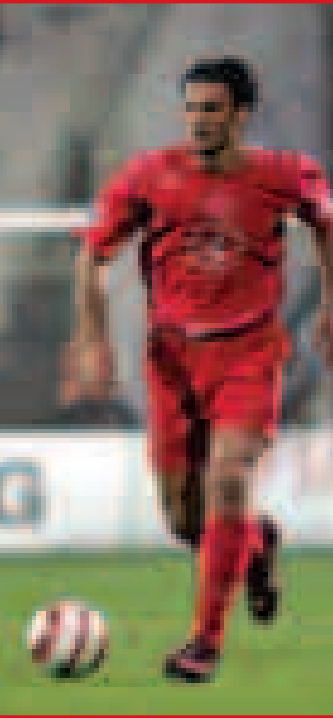
▲Var tabii, olmaz mı? Hedeflerim olmazsa benim ne isim var burada? Çok büyük hedeflerim var hâlâ. İsteddiği kadar yaşım 32 olsun. Ben performansımı güveniyorum. Yaş konusu bir tek Türkiye'de konuşuluyor, Avrupa'da böyle bir şey yok. Benim gücüm kuvvetim yerinde olduğu sürece Avrupa'da 36 yaşına kadar oynarım. Hedefim de o zaten. Avrupa'da yaş ne kadar ilerleyerse insanlar o kadar tecrübeli, o kadar bilgili kabul ediliyor. Ben de buna inanıyorum.

▼Dışardan Türkiye'ye bakıyorsun, yedi senedir yurtdışındasın. Oradan bakınca Türkiye nasıl gözüküyor? İç rekabeti, futbol ortamını nasıl görüyorsun?

▲Her zaman değişiyor. Basınla olsun, saha içersinde olsun takımlar gerçekten çok güçlü. Çok iyi yabancı futbolcular geliyor, gençler onlardan bir şeyler kapıyorlar. Bunlar Türk futbolunun gelişmesinde önemli olan şeyler. Dünya kupası üçüncülüğünden sonra Milli Takım'ın Avrupa Şampiyonası'nda başarılı olamaması Avrupa'da düşünülürken gözüküyor ama ben bu düşünse inanmıyorum. Şu anda burada çok iyi bir ekip var. Yine eski havayı yaladık arkadaşlarla. Daha büyük başarılar gelecektir.

▼Dünya Kupası'na gidilmezse ne olur?

▲Dünya kupasına gidilmezse gidilmez. Futbol bu! Ama gitmek için elimizden geleni yapacağız. Play-off oynamak istiyoruz. Oynarsak gideriz. Ayrıca ben Milli formayı giyip de biz gidemeyiz diyen bir tek oyuncu bile yoktur diye düşünüyorum. ■

Hedef şimdi 2012

İzmir Atatürk Stadı

Bilindiği gibi Türkiye Futbol Federasyonu; 2008 tarihinde düzenlenecek olan Avrupa Futbol Şampiyonası'nın organizasyonuna Yunanistan ile ortak olarak talip olmuştu. Ancak bu turnuvayı kazanma hakkını "Avusturya-İsviçre" elde etti. Daha sonra sıra 2012 senesinde düzenlenecek olan turnuvaya aday olmaya geldi. 2005 senesinin ilk günlerinde; UEFA'ya gönderdiğimiz yazı ile 2012 için tek başımıza aday olduğumuzu bildirdik. Bugün bu sürecin içindeyiz.

Şubat ayı içinde adaylık dosyası için istenen bilgileri içeren dosya federasyonumuza iletili. Kısa süreli bir çalışmadan sonra; 8 Mart tarihinde UEFA'da düzenlenen 2012 konulu toplantıya katıldık. Burada, ilgili kurum ve kişiler bizden beklentilerini açıkladılar. Bu toplantıyı takiben, 450 sayfalık adaylık dosyamızı hazırlamaya başladık. Bizden istenen bilgileri toplamak için sadece 3,5 ayımız vardı. Toplam yedi şehir ile yola çıktık. Ve genel olarak, strateji, devlet desteği, hukuki konular, statlar, konaklama, ulaşım, pazarlama, güvenlik ve finans konularında bilgiler üzerinde çalışmaya başladık. Bu süreçte bize yabancı danışmanımız Craig Thompson, SAM Araştırma, HOK Mimarlık ve BDO Denet gibi şirketler destek oldular.

Şehirlerimizi öncelikli olarak kara ulaşımı imkânlarını göz önüne alarak seçtik. Ayrıca havaalanları, turizm alanları, kayak merkezleri, yeni stat inşaatı ve nüfus gibi başka bilgilerle de destekledik. Bütün şehirlerimizi ziyaret ettik, ulaşım, konaklama ve stadyum konularında mevcut durumu inceledik ve yapılabilecek yeni inşaatları konuştuk.

8 Mayıs 2005 tarihinde Başbakan

Tayyip Erdoğan'a 2012 hedeflerimiz ile ilgili bir sunum yaptık. Ardından Viyana'da 2008 'deki Avrupa Şampiyonası'nın logosunun tanıtıldığı geceye katıldık. Bunu takiben de Portekiz Futbol Federasyonu ile 2004 senesinde düzenledikleri turnuva ile ilgili olarak bilgi alışverişinde bulunduk.

Bu çalışmalarımızın neticesinde; 21 Temmuz'da İngilizce olarak hazırlanmış, 450 sayfalık adaylık dosyamızı UEFA'ya teslim ettik.

Bu turnuvanın futbolumuza nasıl bir katkı yapacağına gelirsek. Her şeyden önce, organizasyonun Türkiye'de olması, bir yandan Türkiye ekonomisi için büyük kaynak sağlayacak ancak diğer yandan da ulaşım, konaklama ve statyum alanlarında çok verimli ve uzun vadeli yatırımları da beraberinde getirecek.

Ayrıca bu dosyanın UEFA'ya teslim edilmesi ile beraber, Türk futbolu için yeni bir dönem başlamaktadır. Şampiyonlar Ligi Finali'nde olduğu gibi, başarılı bir organizasyon yapmak hepimizi mutlu etmiş ancak daha da önemlisi "gurur" duygumuzu sağlamıştır.

EURO 2012; Avrupa'nın en büyük spor organizasyonudur. Öncelikle, bu adaylık sürecinden galip çıkan ülke olursak, büyük gurur yaşayacağız doğal olarak. Ama daha da önemlisi bu şampiyonanın Türkiye'de düzenlenmesi, hem Türk futbolunun altyapısını kökünden değiştirecek, hem de yıllarca unutulmayacak bir onur kaynağı olarak karşımıza çıkacak.

Türk Futbolunun seviyesini yükseltecek

Türk Futbol Federasyonu'nun yeni yönetimi, çitayı yükseltecek yeni bir altyapı oluşturmaya ve ülkemizi gerçek futbol potansiyeline erdirmeyi öncelikli hedef ilan etmiştir, bildiğiniz gibi. Türkiye'nin UEFA

Türkiye, Meridyen Kupası ve 2005 Şampiyonlar Ligi finali organizasyonundaki başarılarının ardından şimdi daha büyük hedeflere yelken açtı. 2012 Avrupa Futbol Şampiyonası'nın en güçlü adaylarından biriyiz ve ilk etapta 7 Kasım'da yapılacak oylamada, ilk üç arasında olmayı bekliyoruz!

EURO 2012'ye ev sahipliği için girişimde bulunmasının temel sebebi de budur.

EURO 2012, futbolun gelişimi için muhtemel en büyük etki olacaktır. Futbol'da profesyonelleşmeyi artıracak ve yeni bir şeyler öğrenebileceğimiz taze fikirler getirecektir. Ayrıca takımlarımızın büyü-yebilmek için ihtiyaç duydukları yeni stadyumların yapımını kolaylaştıracak ve geri dönüşü olarak daha fazla taraftarın ve ailenin katılımını cesaretlendirecektir. Daha fazla sayıda insanımızın futboldan zevk almasına yol açacak yeni yollar, tren hatları, havaalanı onarımları ve oteller getirecektir. Daha güvenli bir futbol ortamı sağlayarak güvenlik ve güvenlik seviyesini yükseltecektir. Bu bize yeni, daha profesyonel organizasyonel ve ticari strateji ve yaklaşım sağlayacaktır.

UEFA, Türkiye'yi EURO 2012'nin evsahipliğine seçerek, Türk futbolunun gelişimine büyük katkıyı sağlayabilir. TFF, bu etkinliği garanti altına almak ve fırsatı kaçırmamak için mümkün olan her şeyi yapacaktır.

Taraftarların Takdir Edilmesi

Futbol, Türkiye'nin ortak dilidir. Oyuna duyulan sevgi ve verilen destek, hayatın her yönünde rakipsiz ve apaçık ortadadır.

2003 yılında yapılan bir kamuoyu yoklamasına göre, yetişkin nüfusun %86'sı bir futbol takımının coşkulu taraftarı olduğunu söylemiştir. Türkiye'de, 10 en yüksek öncelikli TV programından 6'sı uluslararası futbol maçlarıdır.

Ülkemiz 72 milyonluk büyük bir nüfusa sahiptir ve bunun %54'ü 30 yaşın altındadır. Bu istisnai demografik yapı, alışılmadık fazlalıkta taraftar tabanı ve futbol destekçilerinin verimli yerel tüketici pazarını oluşturmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Avrupa Şampiyonlar Ligi finaline evsahipliği yapmış olmak Türkiye'de futbolun geleceği için harika bir teşvik olmuştur. Maçlara katılım ve destek, istisnai biçimde yüksektir; hatta belki de önceki tüm Avrupa Şampiyonlar Ligi ortalamasından da daha fazladır.

TFF'nin sadık Türk futbol taraftarlarına, onların hiç bitmeyen hırslarına takdirlerini göstermek için verebileceği en güzel hediye de Euro 2012 olacaktır.

"Birleşik Avrupa Kültürü" nün mirası

Türkiye ve Avrupa kültürlerinin benzer-

liklerinin öne çıkarılması ve farklılıkların övülmesi hiç bu kadar önemli olmamıştı. Futbol aşkı, bu ülkeleri bir araya getiren birleştirici güçtür ve giderek çoğalan çok-kültürlü Avrupa'nın birleşmesi için gerekli atmosferi yaratacaktır.

Asya'ya yakınlığından dolayı Türkiye çok sayıda Asyalı taraftarı Avrupa futboldan keyif almaları için cezbedecektir. Asya ve Avrupalı taraftarları bir araya getirmek için özel programlar ve teşvik promosyonları tesis edilecektir.

Avrupa Futbol Şampiyonası'na evsahipliği yapmak daha önce bu şerefe mahzar olanlara, yeni statyumlardan kitle ulaşımına, artan ülke profiline kadar önemli miraslar sağladı. Bunun ötesinde, çoklu kültür ve yetenek çeşitliliğinde zengin olan Türkiye, Dünya'ya Avrupa'nın farklı bir görüntüsünü verecek ve Avrupa'nın imajını zenginleştirecektir. UEFA'ya da futbolun yeni bir görünüşünü sunacak ve bütün Avrupa'dan daha geniş bir katılım sağlayacaktır.

Uluslararası taraftarlar Türkiye'den yeni bir dostluk ve anlayış ilişkisini kurabilecekleri ülkemizden taptaze tecrübelerle ayrılacaklardır. Türk gençliği, yeni bir nesil için futbolun dilini yeniden yazacak Euro 2012 ile büyüyecektir.

Taraftarlar için bir Miras

Futbolun gözde olmasının temeli taraftarlardır ve onlar önemli bir odak olacaklardır. 2012 EURO ev sahipliği yapmanın sonucu, mevcut taraftarlar arasındaki tutkuyu güçlendirmesi ve dünyayı birleşmiş Avrupa'nın içinde büyüme ve gelişmek için heyecanlandırıcı yeni fırsatlarla daha geniş bir bakış açısından görecektir yeni nesil genç taraftarların yaratılması olacaktır.

Türkiye için Olumlu bir Miras

Teklif veren bütün ülkelerin kendi güçlülükleri ve zayıflıkları vardır. TFF kendilerini açıkça, dürüst bir şekilde inisiyatif ele alarak gösterecektir. TFF kilit ilgileri yöneltmek ve EURO 2012'nin unutulmaz kalıtını bırakmak için iki temel amaç ileri sürmüştür. Bu amaçları başarmak Türk futbolunun uzun-vadeli gelişimi için dönüm noktasıdır:

1. TFF etkinlik için en üst düzeyde organizasyon seviyesi ve alt yapıyı garanti ederek yabancı ve yerli taraftarların en iyi şekilde misafir edilmelerini ve onlara

en iyi şekilde davranılmasını sağlayacaktır.

2. TFF hükümetin, ulusal ve yerel güvenlik güçlerinin tam desteği ile etkinliğin tüm katılımcılar ve taraftarlar için güvenli ve emniyetli olmasını sağlayacaktır. Güvenlik ve emniyet tedbirlerinin ifadesi yeni uluslararası dostluklar oluşturulurken güvenli bir ortamın temin edilmesi dost bir dış görünüşle ifade edilecektir.

Bu amaçlar sadece vaatler değildir. Şöyle ki;

Türk Futbol Federasyonu'nun Geliştirme Stratejisi

EURO 2012'ye ev sahipliği yapma sebeplerinin en önemlisi, Türkiye'de futbolun gelişmesi için yapılan uzun vadeli planların desteklenmesi ve cesaretlendirilmesidir. Bugün Türkiye'de modern tesisler,

antrenörler, ve dünya ve Avrupa seviyesinde rekabet edebilmemizi sağlayan organizasyonel beceri mevcuttur. Ancak, bu kaynaklar olabilecekleri seviyeye kadar gelişemedikleri gibi yurt geneline de yayılmamışlardır.

Modern yeni statyular inşa etmek ve altyapıyı geliştirmekte olan hedefimize ilave olarak, EURO 2012'den, Türkiye'nin her bölgesinden, kıymetli bilgiler kazanmak ve becerilerini geliştirmek üzere futbol profesyonellerini işe almakta yararlanacağız.

Etkinlikler Türkiye'ye gelene kadar beklemeyeceğiz. EURO 2012 ihalesini pozitif motivasyon etkisi olarak kullanarak, 2006'nın başından itibaren yeni gelişim programlarına başlıyoruz. Böylelikle, aşağıda Akademi programında ana hat-

ları verilen gelişim stratejimizin uygulanması ile UEFA için daha iyi bir organizasyonel ortak olabilmek yolunda süratle ilerlemeye başlayacak ve altı yıl içinde düzenli gelişme sağlayabileceğiz.

TFF Akademilerinin Tanıtımı

2006'nın başında, TFF, gelişim stratejimizin tamamlanmasının gerektirdiği hedeflerin tevdinin gerektirdiği eğitim programlarını kolaylaştırmaya tahsis edilmiş iki akademi kuracaktır.

1- TFF, katılımcıların yerel futbolu süratle geliştirmeye başlayabilecekleri ve EURO 2012 organizasyon takımına nihai olarak pozitif katkıda bulunabilecekleri, etkinlik yönetimi konusunda çok yönlü bir eğitim programı hazırlayacak ve bir Etkinlik Organizasyon Akademisi kuracaktır.

2- Son yıllarda, başarılı etkinliklerin sağlanmasında, güvenlik ve emniyet giderek daha önemli hale gelmektedir. Eğitim ve denetimin uygulanmasının hayatiyetinden ötürü TFF, ulusal ve uluslararası heyetlerle yakın çalışmalar yapacak ve bu işe özgü Güvenlik ve Emniyet Akademisi kuracaktır.

TFF GÜVENLİK VE EMNİYET AKADEMİSİ

Güvenlik ve Emniyet Yönetimi Eğitimi, personel ve erkek hostlar
2006'nın başında hayata geçiyor
Futbol Kulüpleri, Etkinliğin yapılacağı şehirler, Taşıma ve Turizm noktaları

TFF ETKİNLİK ORGANİZASYONU AKADEMİSİ

Etkinlik Yönetimi Eğitimi
Personel, Lojistik Personeli
2006'nın başında hayata geçiyor
Etkinliğin yapılacağı şehirler ve diğer bölgesel merkezler

mızı oldukça güçlendiriyor.

Şehirlerarası:
İstanbul-Ankara otoyol projesi
İstanbul-Ankara hızlı tren projesi
Antalya-Alanya otoyol projesi

Ankara-Konya hızlı tren projesi
İstanbul-Mudanya deniz otobüsü hattı
Yeni havaalanları:
Ankara yeni terminal
Kayseri ve İzmir yenileme projeleri

Şehir içi:
Marmaray projesi
İbrahim Ağa Ulaşım merkezi projesi
İkitelli hızlı tramvay hattı
Bursa Ray İkinci faz
Ankara Kızılay Sincan metro hattı
Kayseri doğu-batı raylı sistem hattı
Özellikle şehir içi projelerinde; statın toplu taşıma ile yeterli bir şekilde beslenmesi ve stat inşa edilirken, ulaşım çözümleri ile beraber hazırlan-

ması, geleceğe dönük bir yatırım olarak stat şehirlerine büyük fırsatlar sağlayacak.

Ayrıca; gelecek olan futbol takımları için 28 adet antrenman sahası ve 32 adet otel hazırlanacak, gerekli yerlerde yenileme çalışmaları yapılacaktır.

Kısa kısa bilgiler:

Organizasyondaki rakiplerimiz:

Yunanistan, İtalya, Macaristan-Hırvatistan, Polonya-Ukrayna

İlk üçün açıklanacağı tarih:

7 Kasım 2005

Kazananın açıklanacağı tarih:

8 Aralık 2006

Şehirlerimiz:

İstanbul, Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Kayseri, Antalya

Daha evvelki Avrupa Futbol Şampiyonaları:

1996 İngiltere
2000 Hollanda-Belçika
2004 Portekiz
2008 İsviçre-Avusturya

Oyunumuzu Yükseltmek

Akademi kursları, ilgili alanlarda yerli ve uluslararası profesyoneller tarafından özel olarak geliştirilecektir. İlaveten, yılda dört kere olmak üzere, uluslararası futbol profesyonelleri ve ilgili uzmanlar konferans vermek üzere Akademilere davet edilecektir.

Kursların bitiminde, Akademi katılımcıları etkinlik takımının sertifikalı üyeleri olduklarını resmi olarak belgeleyen birer diplomayla mezun olacaklardır. Bu bilgi süratle Türk liglerine ve Milli takım maçlarına da uygulanabilir.

TFF'nin Türk futbolu için daha kapsamlı bir gelişme planı hayal etmesi için gereken uyarı ve teşviki sağlayan EURO 2012'nin ev sahipliğini yapma macerasıdır. Etkinliğe ev sahipliği yapmak, bilgi, hazırlık ve tecrübeyi birleştirecek ve Türk futbolunu sporumuz adına hepimizin hayal ettiği konuma yükseltecektir.

Yatırımlar:

2012 adaylığımız; Türkiye çapında bir çok yeni projenin hayata geçmesini sağlayacak ayrıca mevcut bazı altyapı çalışmalarının da hızlanmasına destek olacak.

İstanbul Atatürk Olimpiyat Stadi

Stadyumlar konusunda:

Antalya, Kayseri ve Ankara'da birer yeni stat yapılacaktır.

Konya ve Bursa statları yenilenecek. Bu projeler, aslında 2012'den bağımsız olarak zaten yapılacaktır, ancak UEFA standartlarında, modern ve kullanışlı olmaları, 2012 adaylığımızı destekleyecek.

Bütün projelerin temellerin 2006 senesinde atılması durumunda, 2012 adaylığımız için çok güçlendirici bir etken olacak.

Ulaşım:

Halihazırda Türkiye'de gündemde olan bir çok ulaşım projesi, adaylığı-

Toplam Gelir

Oynanacak Maç Sayısı

Şehir	Stat	Açılış Maçı	Grup Maçı	Çeyrek Final	Yarı Final	Final	Açılış Maçı	Grup Maçı	Çeyrek Maçı	Yarı Final	Final	Toplam Hasılat
İstanbul	Olimpiyat Stadi	9.270.000	6.040.800	7.945.200	10.357.200	16.408.800	1	3	1	1	1	62.103. 600
İstanbul	Fenerbahçe	6.566.250	4.278.900	5.627.850	7.336.350	11.622.900	0	3	1	0	0	18.464. 550
Bursa	Atatürk	3.991.250	2.600.900	3.420.850	4.459.350	7.064.900	0	2	0	0	0	5.201. 800
İzmir	Atatürk	6.566.250	4.278.900	5.627.850	7.336.350	11.622.900	0	3	1	1	0	25.800. 900
Ankara	Ankara	3.991.250	2.600.900	3.420.850	4.459.350	7.054.900	0	3	0	0	0	7.802.700
Konya	Atatürk	3.991.250	2.600.900	3.450.850	4.459.350	7.064.900	0	3	0	0	0	7.802. 700
Kayseri	Kayseri	3.991.250	2.600.900	3.450.850	4.459.350	7.054.900	0	3	0	0	0	7.802. 700
Antalya	Antalya	5.214.375	3.397.950	4.469.175	5.825.925	9.229.950	0	3	1	0	0	14.663. 025
												TOPLAM 149.641.975

Deneyimle başarının buluştuğu adres...

Metin Tokat

Yüzlerce maç yönetti. Bazısında hata yaptı, eleştirildi. Çoğunu sorun yaşamadan bitirdi. Yıllardır hep aynı çizgide gitti. İyi günde de kötü günde de ona duyulan güven hiç değişmedi.

▼Hocam sizle konuşmaya başlarken ilk sorunun baba-oğul ilişkisi olması gerekir. Yıllarca Talat Tokat'ı izledik biz. Hakemlik deyince Türk futbolunda efsane birkaç isimden birisidir Talat Tokat. Baba mesleği seçmenin, babayı aşmanın cabalarının her zaman güçlükleri vardır.. Bunlar sizin için nasıl sorunlar yarattı veya nasıl avantajlar sağladı?

▲Hem artısı var bu işin hem eksisi. Kendi arkadaşlarınızla hakemliğe başladığınız zaman, gittiğiniz her görevde babası Talat Tokat olduğu için 'önce o gider, önce o yükselir' denir. Ben bu tip şeyleri çok yaşadım. Bunun yanı sıra babanızın isminden dolayı siz maclara çıktığınızda normal bir hakem gibi de izlenmezsiniz. Her hakemin yapacağı masumane hatalar büyütülerek babanıza kadar sirayet ettirilir. İlk hakemliğe başladığım zaman bu benim üzerimde çok büyük bir baskı yaratıyordu. Çünkü yapacağım bir hata babamı bile töhmet altında bırakıyordu. Gazeteler manşet olarak "Baban Öğretsin", "İyi Öğretememiş" gibi şeyler yazıp dururlar, sürekli karşılaştırmalar yapılır, falan. Ama babamın adının faydası da çok oldu. Öncelikle temiz bir isim var, temiz bir soyadı. Bu sayede sahaya çıktığınızda Tokat soyadı futbolcu, teknik adam ve se-yircide güven uyandırıyordu öncelikle. Bu da beni rahatlatıyordu. Ama şu hiç değişmeyecek bir gerçektir hakemlikte. Arkanızda kim olursa olsun, sahaya çıktığınızda yalnız adamsınız ve kuralları uygulamakla yükümlüsünüz. Ben ilk hakemliğe başladığım seneler büyük çekişmeler vardı camiada. Bu

Hakemlik anlıktır. Maçtan maça, pozisyonlardan pozisyona değişir. İki-üç sezon çok iyi maçlar yönetebilirsiniz. Pozisyon şanssızlığınız da olmaz. Ama bazen bir maç olur, üç-beş tane pozisyon yanlış yaparsınız. Hakemlikte bir standart yakalamak için hep maç maç, pozisyon pozisyon, dakika dakika yaşamamız gerekir. Bir maç yönetirken sonrasını düşünemezsiniz. Son zamanda hakemler kendilerini geliştirmeye dönük daha çok aktiviteler yapıyor. Hakemliği bir meslek olarak görmeye ve ona daha çok zaman ayırmaya başladılar. Kısır çekişmeleri tamamen olmasa bile bir kısmını ikinci plana atar olduk. Birinin başarısı diğerinin başarısız olmasını gerektirmiyor. Bunu öğrendik. Tersine birinin başarısız olması tüm hakemlik camiasını etkiliyor, bunu gözlemledik. Türkiye’de son 3-4 yılda hakemlik sadece canlı yayınlanan maçlara indirgenmiş durumda. Halbuki Türkiye’de o kadar çok maç oynanıyor ki. Asıl sorun da buralarda başlıyor. O maçlardaki hakem kalitesini yükseltirsek büyük bir iş başarırız.

Hakem camiasının hiyerarşik yapısı çok hassastır. Politik işler girdiği zaman, taşları yerinden oynatırsanız, yapının üstünü bozar-sınız alttaki oluşumu sağlayamazsınız. Geçmişte öyle şeyler yaşandı ki alttakinin güveni kalmadı yönetime. Bir yerlere gelmek için dış faktörleri devreye sokmaya başladı insanlar. O zaman kabiliyetli olanlar, bu işe emek verenler ikinci planda kaldı. Kenara çekildiler. Ve işin dedikodusu arttı. Çekişmeler işte orada başladı. Gençleşme elbette olacak. Ama Türk hakemliği öyle bir şey ki bir hafta yıldızsın, diğer hafta yerin dibindesin. Bu durum genç arkadaşlarımızı çok kısa zamanda yıprattı. Bu yüzden aktif hakemlik süresi çok kısaldı. Neredeyse beş seneye falan düştü. Düşünün bugün bu kadar tartışılan bu genç arkadaşlar 5-6 sene içinde nasıl yıpranmış olacak.

Bir Anı

Bir de unutamadığım anım var. Babamla olduğu için çok hoşumuma gidiyor. Yeni hakemim, babam aradı. “Bu hafta beraberiz” dedi. Türkiye Kupası yarı final maçı: Karşıyaka-Trabzonspor. İzmir Alsancak Stadi’nda maç. Çok heyecanlandım. Maça çıktık. Heyecanım dinmedi. Babam da hep bana bakıyor. Ayakkabılarımı bağlamayı unutmuşum. Bir pozisyon oldu hızla takip etmeye başladım. O anda başıma basıp yere düştüm. Pozisyon devam ediyor. Babam bana baktı güldü. Seyirci arkadan bağırıyordu: “Babanı çağır da seni kaldırsın” diye. Ben de gülmeye başladım.

kısır çekişmeleri biz bir türlü atlatamadık. Türk hakemliğinde ortaklaşa çalış-sak çözemeyeceğimiz hiçbir şey yok. Nitekim bu çekişmelerden dolayı ben pek çok şey yaşadım. Mesela, babamla problemi olanlar nedeniyle hakemliğe başladığım arkadaşlarımdan bir sene sonra klasmana yükseldim. İlk zamanlar bu olaylar nedeniyle çok üzülüyordum. Ama babam hep beni teskin etti beni ve bana sabırlı olmamı, kabiliyetim nedeniyle gelecekte hak ettiğim yere geleceğimi vurguladı.

▼ Öğretmen çocukları anne-baba öğretmense hep düşük not alır. Babanız sizin hakemliğinizi nasıl bulur? Teşvik mi ederdi, yoksa sert mi çıkardı?

▲Bunu olumlu veya olumsuz olarak ayırmak doğru değil bence. Her ikisi de vardı. Babam hakemken ben lisede öğrenciydim. Onun maçlara verdiği önem, maç hazırlıkları, antrenmanları, yeme-içme programları beni o dönemde çok etkilemiş ve bir disiplin altına almıştır. Benim hakemliğimde de kendimi geliştirmemi sağlamak için oldukça olumlu eleştirileri olmuştur. Ama mesela bir maçıma gözlemci gelmişti ve en düşük notumu almıştı. Erman Toroğlu ile çıktığımız bir Fenerbahçe maçıydı, bayağı kırık not vermişti bana.

Hakemlikte ilk önce tecrübe önemlidir. Tecrübeyle gençleri kaynaştırmak gerekir. Bunu yaparsan işi bitirirsin. Sağlam temellere oturur çünkü. Ben hakemlik sayesinde bu ismi yaptım. Kimse beni Tapu Kadastro Şube Müdürü olarak tanımaz. Ama kurumumda bile hakemliğin verdiği etkiyle çok farklı bir konumdayım. Benim bu kazanımları genç arkadaşlarıma iletme sorumluluğum var.

Deneyimli bir hakemin en büyük sorumluluğu işte bu borcu ödemektir. O kadar güzel günler yaşadık, o kadar acı olaylara şahit olduk ki, bunları genç arkadaşlara anlatarak bu olaylara hazırlamamız gerekir. Ben her seferinde genç arkadaşlara kendi deneyimlerimi aktarmaya çalışırım. Ben yaptım, sıramı savdım, benden sonrası tufan dersiniz olmaz.

▼Sizi hakemliğe yönelten şey neydi? Aile baskısıyla olacak şey değil bu sonuçta...

▲Aslında hakemlik baştan bana hiç çekici gelmemişti. Benim amacım hep futbolcu olmaktı. Ankarağücü genç takımında oynuyordum. O dönem profesyonel teklifler de vardı. Ama babam pek istemedi. O dönem devlet memuriyetine girmiştim. Devlette güvencen var, futbolda yok demişti. Bir de benim futbol oynama yapımda agresiflik ve sertlik vardı. O dönem ya müdafaada en geride oynardım veya bugün önlibero dediğimiz mevkide forma giyerdim. Ama her maçta bir sarı kartım vardı. Maçlarda o kadar agresifim ki, atılmıyorsam babamın ismi sayesinde. Ama her atılmadığım maçtan sonra bunun cezasını akşam çekiyordum. Çünkü gidip babama şikayet ediyorlardı. Eve geldiğim zaman an-nem kurtarırdı beni. Sonra Ankara'da bir hakemlik kursu açıldı ve babam beni de çağırdı. "Sen çok konuşuyorsun, hep hakemi suçluyorsun. Gel gir bakalım sen bu kural-ları ne kadar biliyorsun" dedi. Bu şekilde kursa girdim. Kurs için çok

önemli bir maçı kaçırdım üstelik. Ondan sonra hakemliğin içinde buldum kendimi. İyi ki de girmişim diyorum. Ama oğlum ol-sa hakem olmasını istemezdim.

▼Niye istemezsiniz?

▲Şartlar o kadar değişti ki. Üstelik bu de-ğişim kötü yönde oldu. Toplumun hakemle-re olan güveni azaldı. Yani görüyorsunuz işte. Hiçbir güvenceniz, hiçbir rahatlığınız yok. Çok önemli bir maça gittiğim zaman eşimi ve çocuğumu evde yalnız bırakama-dım ben yıllarca. Telefonlarımı değiştirdi-ğim oldu. Olimpiyat Stadı'na maça gidi-yorsun. Dışarıdan gelen mermiyle insanlar vuruluyor. Binlerce kişinin içinden gidip geliyorum. Herkes hocam diyor ama bu-nun fanatikleri de var. Kimin ne zaman ne yapacağı belli değil. Dışarı çıkarken tedir-gin olduğumuz günler de oldu. Şu aralar o

miş durumda. Halbuki Türkiye'de o kadar çok maç oynanıyor ki. Asıl sorun da bura-larda başlıyor. O maçlardaki hakem kali-tesini yükseltirsek büyük bir iş başarırız.

▼Hocam bu kadar tecrübeli bir hakem olarak size şu soruyu sorabiliriz: Son dö-nemlerde Türk hakemliğinde birkaç kez gençleştirme operasyonu yapıldı. Siz bu operasyonların arzulanan sonuçlara ulaştı-ğını düşünüyor musunuz?

▲Her işte olduğu gibi bu işte de bir yenile-me, yeni başarılı insanların gelmesi, kad-ronun genişlemesi gerekir. Yalnız bunlar yapılırken hakemlikte biraz acele edildi bence. Yenilemeye veya gençleştirmeye karşı olduğum sanılmasın. Çok iyi hamle-lerdi bunlar ama çok politik işler girdi işin içine. Hakem camiasının hiyerarşik yapısı çok hassastır. Politik işler girdiği zaman, taşları yerinden oynatırsanız, yapının üstü-nü bozarsanız alttaki oluşumu sağlaya-mazsınız. Geçmişte öyle şeyler yaşandı ki alttakinin güveni kalmadı yönetime. Bir yerlere gelmek için dış faktörleri devreye sokmaya başladı insanlar. O zaman kabi-liyetli olanlar, bu işe emek verenler ikinci planda kaldı. Kenara çekildiler. Ve işin de-dikodusu arttı.. Çekişmeler işte orada baş-ladı. Gençleşme elbette olacak. Ama Türk

ferinde genç arkadaşlara kendi deneyimle-rimi aktarmaya çalışırım. Ben yaptım, sıra-mı savdım, benden sonrası tufan dersiniz olmaz.

▼Bu sezon sonu yaş haddinden görevi bı-rakacaksınız ve size yorumculuk için teklif-ler gelecek. Türk hakemliği bundan 15 se-ne önce bu kadar kamuoyu önünde değil-di. Şimdi ise reytinglerin önemli bir parçası. Siz TV'de yorumculuk seçimini yapan arkadaşlarınız bu seçimini nasıl buluyorsunuz?

▲Bu bir boşluktan doğdu. Erman Abi Hin-cal Uluç'la bu işi başlatmıştı. Toplumdan büyük bir rağbet gördü. Olay bir yere ka-dar iyi gitti. Ama sonra zarar vermeye başladı. Benim bu işi meslek olarak yapan ve çizgisini çizen insanlara karşı bir eleştir-im yok. Erman Toroğlu ve Ahmet Çakar bildiğim kadarıyla hakemlikleri sonrası ha-kem camiasında yer almadılar. Ama yıl-larca MHK Başkanlığı yaptktan sonra bu işe girerseniz bu olmadı işte. Bu tehlikeli-dir. 7 sene savunduğunuz şeyi bir anda bırakıp eleştirmeye başlamak bence doğru değil. Bana da bu soru çok soruluyor. Ama benim hedefim bu 26 senelik deneyi-mimi hakem yöneticisi olarak genç hakem-lere aktarmak. Bu şartlara bağlı olur ol-

Artık bir şeylerin değiştiğine hakikatten inanıyorum ve bunu çok içten söylüyorum. Hakemlerde bir rahatlama var, herkesin kendine güveni tekrar yerine gelmiş. Yönetici baskısında da ciddi bir azalma var. Eğer yönetici baskısı

azalırsa, hakemin kişiliğini ezmezsen hakem çıkar, kararlarını rahatça verir. Hata yapabilirsin ama yanlış yapmanı zaten biz de camiada tutamayız. Bir hakemin yanlış hepimizin yanlışıdır. Geçtiğimiz sezonlara dikkat edin, neden hakemlik bu kadar ön planda ve tartışılıyordu? Çünkü hakem yöneticileri gündemde kalabilmek için seminerleri açık yaptı. Koşular basına açık oldu. Olacak şey değil bu. Sorarım size, hangi takımın hangi antrenmanını tam olarak izleyebiliyorsunuz? O zamanlar Serdar Tatlı'nın seminer öncesi koşamadı diye geri döndürülmesi benim içimde hâlâ bir ukdedir. O olay Türk hakemliğine vurulmuş çok büyük bir darbedir.

Nasıl, futbolcu ve antrenör işini yapıyorsa hakem de işini yapıyor. Sahada 90 dakika içerisinde verdiği kararlar var. Biz bu kararları sınırlı bir şekilde eleştirilmeliyiz. Ama şöyle şeyler oluyor: "Şuna bak trene bakar gibi bakıyor", "Bırak bu işi kardeşim"! Bunlar hoş değil. Kişiliğe dönük, ağır, yıpratıcı eleştiriler bizi çok yoruyor. Kimsenin kimseye "mesleğini bırak" deme hakkı yoktur. Yorumcuya saygım var, ama yorumu maç içindeki herkesi eşit olarak yapmalı. Kimseyi toplum içinde rencide edecek yorumlar yapılmamalı. Herkesin bir eşi, bir ailesi var. Bir de bunu sadece siz yaşamıyorsunuz bütün hakem toplumu yaşıyor. Herkes zan altında kalıyor. Amatör maça çıkan hakem dahi seyirci baskısı yaşıyor. Oralari bile strese sokarsak hakem yetişmemeye başlar ki, en büyük tehlike budur.

stresli ortam biraz daha yumuşamaya baş-ladı da bir nefes alır olduk.

▼Hakemlikte bazı maçları çok iyi yöneti-yorsunuz ve yükselişe geçiyorsunuz. Bu yö-nüyle futbolculuğa benziyor! Hakemlik böyle mi gerçekten?

▲Hakemlik anlıktır. Maçtan maça, pozis-yondan pozisyona değişir. İki-üç sezon çok iyi maçlar yönetebilirsiniz. Pozisyon şanssızlığınız da olmaz. Ama bazen bir maç olur, üç-beş tane pozisyon yanlış ya-parırsınız. Hakemlikte bir standart yakala-mak için hep maç maç, pozisyon pozis-yon, dakika dakika yaşamamız gerekir. Bir maç yönetirken sonrasını düşünemezsiniz. O maça başarılı olmalısınız ki bir sonraki maça aday olabilesiniz. Geçmiş birikimi-niz, tecrübeniz, size emek sarf edenler, pek çok şeyi düşünmelisiniz. Hakemliğin Türk futbolu için büyük sorumluluğu var. Son zamanda bunun bilincine tüm hakem arkadaşlarımız varmaya başladı. Hakem-ler kendilerini geliştirmeye dönük daha çok aktiviteler yapıyor. Hakemliği bir meslek olarak görmeye ve ona daha çok zaman ayırmaya başladılar. Kısır çekişmeleri ta-mamen olmasa bile bir kısmını ikinci plana atar olduk. Birinin başarısı diğerinin başa-rısız olmasını gerektirmiyor. Bunu öğren-dik. Tersine birinin başarısız olması tüm hakemlik camiasını etkiliyor, bunu gözlem-ledik. Türkiye'de son 3-4 yılda hakemlik sadece canlı yayınlanan maçlara indirgen-

hakemliği öyle bir şey ki bir hafta yıldızsın, diğer hafta yerin dibindesin. Bu durum genç arkadaşlarımızı çok kısa zamanda yıpratı.. Bu yüzden aktif hakemlik süresi çok kısalı. Neredeyse 5 seneye filan düş-tü. Düşünün bugün bu kadar tartışılan bu genç arkadaşlar 5-6 sene içinde nasıl yıpra-nmış olacak. İlk zaman görülen hoşgörü yavaş yavaş düşmeye başladı. Bu arka-daşları daha yavaş ve kontrollü çıkartabil-seydik çok daha iyi olurdu.

▼Ufuk Özeren'in yeni yaklaşımı sizinkine benziyor. Bu konuda kendisiyle görüştünüz mü?

▲Tabii başkanla bu konuyu görüştük, gö-rüşmeye de devam ediyoruz. Oğuz Sar-van başta olmak üzere kurulun hemen he-men tüm üyeleri ilk önce tecrübeye önem verdiler. Çünkü hakemlikte ilk önce tecrübe önemlidir. Tecrübeyle gençleri kaynaştı-rmak gerekir. Bunu yaparsan işi bitirirsin. Sağlam temellere oturur çünkü. Ben ha-kemlik sayesinde bu ismi yaptım. Kimse beni Tapu Kadastro Şube Müdürü olarak tanımaz. Ama kurumunda bile hakemliğin verdiği etkiyle çok farklı bir konumdayım. Benim bu kazanımları genç arkadaşlarıma iletme sorumluluğum var. Deneyimli bir hakemin en büyük sorumluluğu işte bu borcu ödemektir. O kadar güzel günler yaşadık, o kadar acı olaylara şahit olduk ki, bunları genç arkadaşlara anlatarak bu olaylara hazırlamamız gerekir. Ben her se-

maz ama ilk hedefim o. Yorumculuk ya-parsam da şu anda gördüğüm sıkıntıları çoğaltacak bir konumda olmam.

▼Hakem kötü maç yönetebilir. Bu doğal bir şey. Peki siz TV'de yorumları izlerken en çok neye buzuluyorsunuz?

▲Ben şunu istiyorum. Nasıl, futbolcu ve antrenör işini yapıyorsa hakem de işini ya-pıyor. Sahada 90 dakika içerisinde verdi-ği karar var. Biz bu kararları sınırlı bir şe-kilde eleştirilmeliyiz. Ama şöyle şeyler olu-yor: "Şuna bak trene bakar gibi bakıyor", "Bırak bu işi kardeşim". Bunlar hoş değil. Kişiliğe dönük, ağır, yıpratıcı eleştiriler bizi çok yoruyor. Kimsenin kimseye "mesleğini bırak" deme hakkı yoktur. Yorumcuya say-gım var, ama yorumu maç içindeki herkesi eşit olarak yapmalı. Kimseyi toplum içinde rencide edecek yorumlar yapılmamalı. Herkesin bir eşi bir ailesi var. Bir de bunu sadece siz yaşamıyorsunuz bütün hakem toplumu yaşıyor. Herkes zan altında kalı-yor. Amatör maça çıkan hakem bile seyir-ci baskısı yaşıyor. Oralari bile strese so-karsak hakem yetişmemeye başlar ki, en büyük tehlike budur.

▼Bu kadar uzun süreli bir hakemlik tecrü-besi sonrası Türk hakemliğinin geldiği nok-tayı nasıl buluyorsunuz? Neden büyük şampiyonalarda Türk hakemi yok sorusunu size de sorulmalı!

▲Bu soruları biz çok karşılıyoruz. Ama şunu da unutmayın. Türkiye'deki futbolcu,

antrenör ve hakem sayısını birbirine oranladığınız zaman hakem sayısı çok az kalıyor. Üstelik hakemlikte bir kırılma noktası oldu. Ben, Orhan Erdemir ve Erol Ersoy'un 2002 yılı içerisinde FIFA listesinden çıkarılması önemli bir tahribat yarattı. Bu çıkarılmanın neticesini UEFA Hakem Kurulu Başkanı seminerimizde söyledi. "Liste bize bir geldi, ilk üç sıradaki hakem yok. Bu hakemler bir üst seviyeye çıkartılacaktı. Ama bambaşka isimler vardı karşımızda. Öyle olunca gelişim kesintiye uğradı" dedi. UEFA'da bir yere gelmek için zaten önce dört-beş sene deneniyorsunuz. Zamanla yavaş yavaş üst kategori maçlara gitmeye başlıyorsunuz. O dönem biz kendi bindiğimiz dalı kestik.

▼Bu kararı alanların sorumluluğunun ağır olduğunu düşünüyor musunuz?

▲Türk hakemliği orada düşmeye başladı. Türk hakemliği için o karar dönüm noktasıdır bence. Hakem saygınlığı, hakem güvenilirliği azalırsa siz nasıl iyi hakem yetiştirirsiniz ki? "En üstteki adamlara bu yapıyorsa aşağıda neler oluyordur" sorusu doğdu herkesin aklında. Açıkçası bu karar ne adına alındı? Karara dayanak olan şeyler nelerdir? Hiçbir zaman ne olduğu söylenmedi. Bu hakemlere verilmiş bir göz-

ciddi bir azalma var. Eğer yönetici baskısı azalırsa, hakemin kişiliğini ezmezsen hakem çıkar kararlarını rahatça verir. Hata yapabilirsin ama yanlış yapmanı zaten biz de camiada tutamayız. Bir hakemin yanlış hepimizin yanlışdır.

Geçtiğimiz sezonlara dikkat edin, neden hakemlik bu kadar ön planda ve tartışılıyordu? Çünkü hakem yöneticileri gündemde kalabilmek için seminerleri açık yaptı. Koşular basına açık oldu. Olacak şey değil bu. Sorarım size, hangi takımın hangi antrenmanını tam olarak izleyebiliyorsunuz? O zamanlar Serdar Tatlı'nın seminer öncesi koşmadığı diye geri döndürülmesi benim içimde hâlâ bir ukdedir. Bu Türk hakemliğine vurulmuş çok büyük bir darbedir. Kişiler kendi egolarını tatmin etmek için yönettiği kesimi kullanamazlar. Yöneticilerin yöneticilik vasfı olması ve her şeyden tatmin olup o mevkiye gelmiş olması lazım. Kendi koltuğunu korumak için böyle şeyler yapılırsa işte bugünlere geliriz. Son zamanlarda dikkat edin, seminerler ve eğitimler yapılıyor. Antrenmanlar ve koşular yapılıyor. Hiç gündemde değil ve çok az eleştiriliyor. Ne kadar az gündeme gelerseniz, tartışılma gündeminiz de o ka-

ri önemli maçlarda görev almaya başladı. İşte bizim bu yönde girişimlerimiz olmalı mutlaka. Hakemlerimizin performansı iyi olacak ama oralarda bir temsilcimizin olması da bu performansın değerlendirilmesi açısından çok önemli.

▼Siz Türk hakemliğinin önümüzdeki yıllarda önemli maçları yönetecek kapasitede hakemlere sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

▲Bunu kısa dönem için söyleyemem ama üç-dört senelik bir süre içerisinde kesinlikle olacak. Bu yönde gelişmeler de var şimdi. Selçuk Dereli UEFA tarafından yakından izleniyor. Bir kişinin olması demek Türk hakemlerinin önünün açılması anlamına da gelecek. İlk örnekten sonra, o kişi lokomotif görevi görecektir. O yüzden sorumluluğu çok o kişinin. Me-

dar azalır. Önceki dönemde tüm spor programları hakem programı, tüm köşe yazıları hakem yazıları olmuştu. Şimdi o gündemden çıktı ve bu biz rahatlatı.

Ama sorumluluğumuzu arttırdı. Artık daha da başarılı olmak zorundayız. Yöneticilerimizin bize sağladığı bu rahatlığı biz de sahadaki yönetimimizle onlara sağlamalıyız mutlaka.

▼Avrupa'yla Türkiye arasında hakemlik konusunda anlayış farkı nedir? Avrupa'nın futbolda geri ülkeleri bile üst düzey hakemler çıkartabiliyor. Slovak hakem Lubos Michel örneğin. Neden biz bunu başaramıyoruz?

▲Bizim burada bir eksikimiz var. UEFA Hakem Kurulları'nda bizden birilerinin mutlaka olması lazım. Lubos Michel örneği tam da bunu açıklıyor işte. İyi bir hakem o, ama UEFA Hakem Komitesi'nde onu destekleyen bir Slovak üye var. Bu da çok etkili. Örneğin geçen sene bir Yunan üye komiteye girdi ve bu sene Yunan hakemle-

sela bir dönem Ahmet Çakar çok üst düzey maçlar alıyordu. Ama çok erken bırakmak durumunda kaldı. Onun erken bırakılması ister istemez büyük bir boşluk doğurdu. Ardından Oğuz Sarvan o noktaya geldi ama yaş olarak çok kısıtlı bir durumdaydı. Bizim şu an yapmamız gereken üst düzey hakem yetiştirip arkasını getirmemiz gerekir. Ben bu konuda umutluyum. Federasyon ve MHK'nın çalışmaları var. Hakemin de hep hazır olması lazım. Bizim hakemlerimiz Avrupa'da daha iyi maç yönetiyor. Çünkü üzerlerinde baskı yok ve çok rahatlar. Bir de orada futbolcular sadece oynuyorlar ve görevlerini yapıyorlar.

▼Yurtdışında ünlü hakemlere baktığımız zaman en üst düzey isimlerin bir hakemlik duruşu var ve her maçta bu duruşlarıyla saygı topluyorlar. Maçları iyi yönetiyorlar. Biz bunu Türkiye'de pek göremiyoruz...

▲Bu aile yaşantısı, ekonomik durum, genel kültür ile alakalı bir şey. Avrupa'nın genel yaşam şartları ve sosyal imkânları çok farklı. Biz burada hep bir mücadele içerisindeyiz. Oradaki insanın sağlığı, sosyal güvencesi, her şeyleri oldukça rahat. Ama biz her şey için mücadele veriyoruz burada. Bu yüzden sorunlu geliyoruz üst

dağı da olabilirdi belki. Ben bunu kimseyi suçlamak için söylemiyorum ama en üstteki adama biz bunu yaparsak en alttaki hakeme istediğini yaptıрма ve etki altına alma şansımız olur diye düşünmüş olabilirler. Hakemlerine "adaletli ol, takım ayırma, dürüst ol" derken sen kendi icraatlarınla hakemlerin üzerinde baskı oluştursan, rencide edersen bunu topluma anlatamazsın. Nitekim anlatılmadı da.

▼Yeni dönemde bir şeylerin değiştiğine inanıyor musunuz?

▲Artık bir şeylerin değiştiğine hakikatten inanıyorum ve bunu çok içten söylüyorum. Bunu hakemlerde de görüyorum. Mesela Ankara'daki seminerlerde de bunu gözlemlemek mümkündür. Hakemlerde bir rahatlama var, herkesin kendine güveni tekrar yerine gelmiş. Yönetici baskısında da

noktalara. Evet, Türk hakemlerine ikinci bir vize uygulandığının farkındayız. Bizim bu önyargılara aşmak için çok çalışmamız gerektiğinin farkındayız. Ama bizim de özgüvenimizi sağlam tutmamız gerek.

▼İsim vermek istemezsiniz belki ama genç arkadaşlardan gelecekte parlayacağını düşüneceğiniz isimler var mı?

▲İsim verirsem yanlış olur. Bizim hakem arkadaşlarımız duygusaldır. Bir şey derim, sonra yetkili bir makama gelirim, bu dergiyi getirip aleyhime kullanırlar. Kanıt bırakmayayım en iyisi (gülüyor). Turkcell Süper Ligi'nde düdük çalan 28 hakem arkadaşım var. Bunların 10 tanesi önümüzdeki yıllarda Türk hakemliğine damga vuracak seviyeye gelecekler. Bu kadarını söyleyeyim. ■

Türkiye’de futbol oynayacak AB vatandaşlarının hukuki statüsü

Futbol ve Hukuk

Türkiye’de futbol oynayacak Avrupa Birliği üyesi ülke futbolcularının hukuksal statüsü zaman zaman gündeme gelmekte ve hukuksal ihtilaflar yaratılmaktadır. Bu nedenle, mevcut mevzuata göre bu hukuki durumun incelenerek bir değerlendirme yapmanın yerinde olacağı, gelecekte yapılacak düzenlemelere ışık tutacağı kanaatine vardık.

İncelememizin doğru sonuca varabilmesi için öncelikle, “yabancı” statüsünde sayılmanın hangi işlem ile belirlendiğinin tespiti gerekmektedir. Türkiye Futbol Federasyonu, Futbol ve Transfer Talimatı’nın 26. maddesi hükümleri uyarınca transfer esaslarını yayınlar ve kulüplere tebliğ eder. 2005-2006 futbol sezonu için yayınlanan esaslarda, kulüplerin herhangi bir ülke ayrımı güdülmeden en fazla altı adet yabancı uyruklu oyuncuyu tescil ettirebilecekleri belirlenmiştir. Hukuksal sorun, Avrupa Birliği üyesi devlet oyuncularının Türkiye’de az önce değinilen talimat çerçevesinde “yabancı” olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğidir.

Bunun yanında, bir başka hususun da altını çizmek gerekmektedir. Kimi Avrupa Birliği üyesi devletler, Türk oyuncuları kendi vatandaşları ile aynı statüde kabul etmektedir. Nitekim, Madrid Temyiz Mahkemesinin Rüştü Reçber hakkında vermiş olduğu kararı incelendiğinde, Barcelona Futbol Kulübü’nün, İspanya

Futbol Federasyonu’ndan sözleşmeli oyuncusu Türk vatandaşı Rüştü Reçber’i “AB ekstra statüsünde”, “AB vatandaşı gibi” lisans verilmesini istemesinden kaynaklanan bir ihtilafın doğmuş; anılan mahkeme, AB üyesi ülkelerin Türkiye ile imzaladığı anlaşma hükümleri uyarınca Türk vatandaşı oyuncunun serbest dolaşım hakkının kısıtlandığı sonucuna vararak, Rüştü Reçber’in İspanya’da “AB vatandaşı” ile aynı haklara sahip olması gerektiği belirtilerek, lisans işlemlerinin yapılması gerektiği belirtmiştir. Özet ile İspanyol İstinaf Mahkemesi, Rüştü Reçber hakkında karar verirken hukuki dayanak olarak “Türkiye ile AB üyesi ülkelerin” imzaladığı sözleşmeyi göstermiştir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan Ankara Anlaşması ve bu anlaşmanın geçiş dönemi hükümlerini belirleyen 23 Kasım 1970 tarihinde Brüksel’de imzalanan “Katma Protokol” ihtilafın çözümünde önemli rol oynayacaktır. Söz konusu protokol, 22 Temmuz 1972 tarihinde Cumhuriyet Senatosu’nda kabul edilmiş, aynı şekilde Avrupa Ortaklık Konseyi de protokolü 19 Aralık 1972 tarihinde uygun bulmuştur. Sonuç olarak, protokol her iki taraf açısından bağlayıcılık kazanmıştır.

Katma Protokol’ün, 37. maddesinde, “her üye Devlet, Toplulukta çalışan Türk uyruklu işçilere, çalışma şartları ve ücret bakımından Topluluk üyesi diğer devlet uyruklu işçilere göre uyrukluktan ötürü herhangi bir farklı rejime yer vermeyen bir rejim tanı(nacağı)” belirtilmektedir. Madrid İstinaf Mahkemesi, kararına Katma Protokol’ün 37. maddesini dayanak yapmıştır. Katma Protokol’ün 37. maddesinin gerekçesi ve ortaya çıkış sebebi, 1970 yılının maddi verileri ile “işgücüne” ihtiyacı olan Avrupa Birliği ülkelerinin Türk işçilerine herhangi bir ayırım yapmamasına dayanmaktadır. O tarihte, herhangi bir şekilde göçün değil ama, işgücünün (=emeğin) terse döneceği hiçbir şekilde düşünülmemiştir.

Dikkat edileceği üzere, 1970 ve öncesinde Avrupa Birliği ülkelerine büyük ölçüde Türk işgücü göçmüş ve bu hususun hukuki niteliğinin açıklığa kavuşturulması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. 1970 yılında imzalanan Katma Protokol’de de, Türkiye kendi lehine olan hükmü koydurarak vatandaşı olan işçilerin AB üyesi ülke vatandaşları ile aynı statüde olmasını sağlamıştır. Fakat olayımızı ilgilendiren yö-

nüyle, Katma Protokol hükümlerine göre “ayrımcılık” yapmama yükümlülüğü sadece AB üyesi ülkelere ait olup, Türkiye’nin bu yönde bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. Açıklanan neden ile İspanyol İstinaf Mahkemesinin vermiş olduğu kararın ülkemiz açısından bağlayıcılığı veya örnek teşkil eden bir yönü bulunmamaktadır.

Bunun yanında, AB üyesi ülkelerde, AB üyesi olmayan ülke sporcularının hukuksal statüsünü düzenleyen kimi örnek kararlar bulunmaktadır. Bunlardan ilki, Slovak Hentbol Kalecisi Maros Kolpak ile Alman Hentbol Federasyonu arasındaki ihtilaftır. “Kolpak” olarak isimlendirilen bu örnek kararda, oyuncu Alman Hentbol Federasyonu’nun yabancı oyuncu sayısını sınırlandıran kararının iptalini talep etmiş, sonuçta ihtilaf Avrupa Adalet Divanı’nın (European Court Of Justice) önüne gelmiştir. Mahkeme, AB’ye üye olmayan üçüncü devlet oyuncularının da AB üyesi ülkeler ile aynı statüde olması gerektiğini belirtmiştir. Mahkeme aynı görüşünü İspanya’da yaşayan Rus vatandaşı profesyonel futbolcu Simutenkov’un oturma ve çalışma izninden kaynaklanan ihtilafına ilişkin verdiği kararında tekrarlamıştır. Her iki karar, ilk bakışta AB dışında, üçüncü ülke vatandaşlarının da AB üyesi ülke vatandaşları ile aynı haklara sahip olduğunu belirtmekte ve ihtilaf konusu olaya uygulanabilecek nitelikte görülmektedir. Bu bakımdan, mahkemenin hangi gerekçeyle anılan kararları verdiği önem kazanmaktadır.

Mahkeme, Kolpak kararında 4 Ekim 1993 tarihinde Lüksemburg’ta Slovakya ile AB üyesi devletler arasında imzalanan anlaşmaya dayanmaktadır. Anılan anlaşmanın 38. maddesinde, “her üye devletin Slovak vatandaşı işçilere vatandaşlıklarından dolayı herhangi bir ayırım yapmayacağı” hüküm altına alındığı belirtilmiştir (1). Aynı şekilde, Simutenkov kararında, Mahkeme, Rusya ile AB üyesi ülkeler arasında imzalanan üyelik anlaşmasının 23. maddesinde yer alan “üye devletlerin Rus vatandaşlarına sözleşmeden kaynaklanan herhangi bir ayırım yapmayacağı” hükmüne dayanmıştır. Sonuç itibarıyla her iki kararda, AB üyesi devletler ile üye olmayan fakat, AB ile arasında işçilerin veya vatandaşlarının vatandaşlık bağı nedeniyle herhangi bir ayırma tabi tutulmayacağına ilişkin sözleşme bulunan ülkeleri değerlendirmiştir. Bu durumda, Slo-

vakya ve Rusya, AB ile vatandaşlıktan kaynaklanan ayırım yapılmayacağını hüküm altına almıştır.

Türkiye Devleti’nin ise, yapılan araştırmaya göre yukarıda belirtilen anlaşma hükümlerine eşdeğer bir anlaşmayı imzaladığı tespit edilememiştir. Bu bakımdan, anılan kararların ülkemiz açısından örnek olarak alınması mümkün görülmemiştir. Nitekim, bu konu doktrinde de açık bir şekilde ifade edilmiş, Türkiye gibi AB’ye girmesi muhtemel ülkeler ile AB’nin hukuki ilişkisi girdiği fakat, bu hukuki ilişkinin, genişleme sürecinde AB’nin Doğu Avrupa ülkeleri ile imzaladığı sözleşmelerden farklı olduğu belirtilmiş, bu nedenle, Kolpak ve benzeri kararların getirdiği hukuki düzenin Türkiye, Yunanistan gibi ülkelere uygulanmasının muhtemel olmadığı ifade edilmiştir(2). Bu bakımdan, Türkiye’nin yukarıda belirtilen şekliyle gerek Kolpak gerekse Simutenkov kararlarında belirtilen hukuki ilişkiyi AB ile henüz kurmadığı görülmektedir.

Avrupa Adalet Divanı, sözleşmesi bulunan oyuncular arasında vatandaşlığa dayalı ayrımcılığın yapılmasının spor sahalarında kabul göremeyeceğini ifade etmiştir. Nitekim, bu karar dikkate alınarak TFF de 2004 yılında yaptığı değişiklik ile yabancı kontenjanında bulunan oyuncuların bir kısmının oyuna katılacağına dair hükmü kaldırmış, oyuncular açısından müsabakaya katılma anlamında eşitlik sağlanmıştır.

Aynı zamanda, AB üyesi ülkelerin vatandaşların ülkemizde Türk vatandaşları ile aynı haklara sahip olarak futbol oynamasının farklı yansımaları da olacağı kuşkusuzdur. Nitekim, Avrupa’da aynı husus tartışılmış ve serbest dolaşımın vatandaş olan gençlerin spor eğitimine zarar vereceği ve milli takımlara oyuncu bulunamayacağına altı çizilmiştir (3). Bu bakımdan, yabancı oyuncu sayısını belirleme konusunda serbestiye sahip olan TFF’nin AB üyesi devlet oyuncularına hakında tesis etmiş olduğu ve bunları yabancı kapsamında değerlendiren kararı hukuka uygundur.

1 Frank Hendrick, “The Simutenkov Case”, *The International Sports Law Journal*, sayı: 3, 2005.

2 A.g.e.

3 Frank Hendrick, “The European Non EU Player And The Kolpak Case”, *The International Sports Law Journal*, sayı: 2, 2003. ■

Hasan Şaş

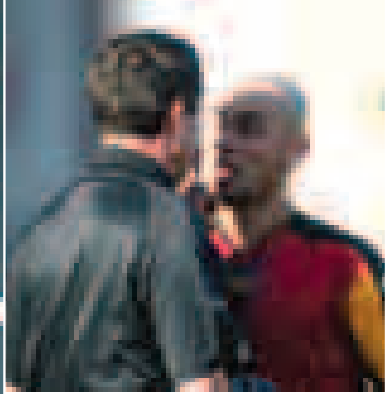
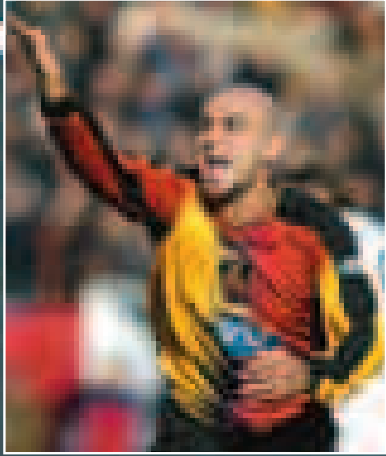
Yükü orta

Hücumla dönük orta sahaların en yeteneklilerinden biri o...
Bu sezon başı iyi bir çıkış yakaladı. Geçmişteki performansını bulacağını sinyallerini daha ilk maçlarda gösterdi...

Bu kez taktik konuştuk Hasan'la.
Orta sahaların oyundaki fonksiyonu nedir?

Bir futbolcudan öte, adeta teknik adam yetkinliğinde orta sahaları anlattı...

sahalar taşır

▼Hasan sen orta sahanın göbeğinde ve ya da kenarlarında oynuyorsun. Nedir bu ikisinin farkı? Bir teknik adam göbekteki adamdan ne bekler, kenardaki adamdan ne bekler?

▲Oyunun yükünü en fazla çeken orta saha oyuncularındır. Çünkü defans ile hücum arasındaki bloğu onlar kurar ve bloktaki devamlılık onların performansını zorlar. Bu ileri-geri görev tanımı nedeniyle bir köprü gibidir orta saha oyuncusu. Ama orta saha oyuncuları arasında da fark vardır. Bence kenarda oynayan futbolcu her zaman daha fazla yorulur. Nedeni; hem orta sahayı kapatmak hem hücumla destek olmak hem de defansın ters kademelerine girmek durumunda olmasıdır. Sonuçta bu üçlü görev işi son derece zorlaştırmaktadır. Bunların tümünü hakkıyla yapabilen dünyada sayılı oyuncu vardır zaten. Çünkü maç içerisinde üçünü bir arada yapmaya çalışmak ekstra efor gerektiriyor. İşte bu da kanat oyuncularının performansını düşürüyor. Bunu engellemenin yolları var. Tabii ki bu, biraz da takımla alakalı bir şey. Ama asıl önemli olan oynamaya mesafesini düşürmek. Bugün Chelsea'ye bakarsanız 40 metrede futbol oynadıklarını görürsünüz. Müthiş alan daraltırlar. Oyunu belirli bölgelerde kontrol eder, hatta adeta hapsederler. Bu yüzden de orta saha oyuncularının hareket alanı daralır. Bu da onların nefesten tasarruf etmesini sağlar. Yani Chelsea'nin orta sahası daha az yoruluyor. Böyle bir baskı ve alan daraltmanın sonucunda Lampard'ın verimi daha çok artıyor ve bir anda dünya yıldızı haline geliyor. Lampard bizim takımlarda oynasa aynı verimi hayatta veremez. Çünkü arka bloğu oyunu daraltmada Chelsea gibi etkili hiçbir takım yok Türkiye'de. Zaten oyunu 40 metrede hapsedecek olanlar defansın göbeğindeki kişilerdir. Arkadaki blok ne kadar ön tarafa çıkarsa orta saha oyuncuları da o kadar rahatlar. Bu da onları daha verimli kılar, pozisyonlar çoğalır. Kanattaki performansı belirleyen de budur.

▼Türkiye'de oyunu böyle daraltan, hatta takımın boyunu defanstan belirleyen kaç takım var? Ya da bunu biraz olsun yapabilen ekipler var mı?

▲UEFA Şampiyonu kadro bunu gayet iyi becerdi. Zaten

şampiyonluğun en büyük taktik nedenlerinden biri de budur. Fatih Hoca'nın o Galatasaray'ı oyunu en fazla 40-50 metrede oynar ve ona göre baskı kurardı. Bir de bunun üzerine oyuncuların yüksek kondisyonu ve enerjisi eklenince müthiş bir takım olmuştuk biz. Yetenektan yana hiç sıkıntı yoktu zaten. Düşünün öyle bir kimya yakaladık ki, UEFA Kupası maçlarında bir kez olsun

Oyunun yükünü en fazla çeken orta saha oyuncularındır. Bugün Chelsea'ye bakarsanız 40 metrede futbol oynadıklarını görürsünüz. Müthiş alan daraltırlar. Oyunu belirli bölgelerde kontrol eder, hatta adeta hapsederler. Bu yüzden de orta saha oyuncularının hareket alanı daralır. Bu da onların nefesten tasarruf etmesini sağlar. Yani Chelsea'nin orta sahası daha az yoruluyor. Böyle bir baskı ve alan daraltmanın sonucunda Lampard'ın verimi daha çok artıyor ve bir anda dünya yıldızı haline geliyor. Lampard bizim takımlarda oynasa aynı verimi hayatta veremez. Çünkü arka bloğu oyunu daraltmada Chelsea gibi etkili hiçbir takım yok Türkiye'de. Zaten oyunu 40 metrede hapsedecek olanlar defansın göbeğindeki kişilerdir. Arkadaki blok ne kadar ön tarafa çıkarsa orta saha oyuncuları da o kadar rahatlar. Bu da onları daha verimli kılar, pozisyonlar çoğalır. Kanattaki performansı belirleyen de budur.

yenilmedik. Ligde dört yıl üst üste şampiyon olduk, Süper Kupa'yı aldık. İşte tüm bu başarıların ardındaki kilit taktik buydu. Oyunun boyunu ne kadar kısaltırsanız, bunu baskı ve yetenekle birleştirebildiğiniz takdirde o kadar başarılı olursunuz.

▼Kanatları tartışmaya devam edelim. Sen çok yorucudur diyorsun ancak bir de Brezilya örneği var. 3-5-2 oynuyorlar, ama kanatlar hücumda orta sahayı beşliyor, savunmada da defansı. Tabii Cafu ile Roberto Carlos faktörü burada çok önemli. Ama şöyle düşün-

yi defansa yığsanız, dört kişiyi de ileri gönderseniz, o dörtlü gider ortalığı öyle bir karıştırır ki zannedersiniz, müthiş hücum oynuyorlar. Bu yüzden Brezilya bu tip taktik tartışmalarda iyi örnek olamaz. Ama bu şu gerçeği değiştirmiyor. Ben 3-5-2 kanadında zor oynadım.

▼3-5-2 ile 4-4-2 arasında orta saha ya binen yük açısından bir farklılık var. Ama ikisi de bu açığı kapatan başka yönere sahip. Hangisi orta saha oyuncularını için avantaj yaratır?

▲Aslında oyuncu kalitesine göre çok

oyun ortaya koyabilirler böylece. Bence en geçerli sistem 4-4-2'dir. Yeter ki arka bloğunuz sağlam olsun. 3-5-2'de ise risk de vardır, orta saha için ekstra yük de. Ama o da duruma göre hücum zenginliği yaratır.

▼Aslında biz 3-5-2 ile 4-4-2'yi tartışıyoruz ama takım dizilişleri bununla sınırlı kalmıyor. Her şey iyice çetrefilleşti, iyice zorlaştırdı. Artık 4-2-3-1'ler, 4-1-3-2'ler, 3-2-3-2'lerden bahsediyoruz. Defansif orta saha oyuncularını çok önem kazan-

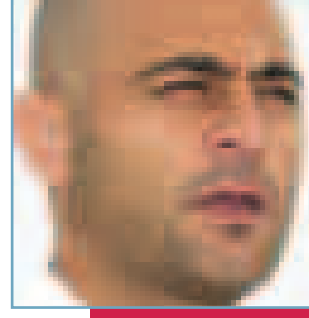
maya başladı artık. Senin gibi kanatlarda oynayan oyunculara bu farklılaşmanın ne gibi yardımı oluyor? Defansif orta saha size ne sağlıyor?

▲Aslında bu sistemler de diğerlerinin versiyonları. Önliberolar gerçekten önemli artık. O kadar ki bazı maçlarda çift önlibero oynamak durumu bile be-
lirebiliyor. Ama ben o mevkinin bu kadar önemsenmesini bazen yanlış buluyorum. Özellikle kendi sahanızda oynadığınız maçlarda iki önlibero ile oynamak oyunun hücum bölümünü gerçekten aksatıyor. Çok pozisyona giremiyorsunuz, seri hücumlar gerçekleştirilemiyor.

Bu da gol pozisyonlarını kısıtlıyor. Önliberolardan birini çıkarıp onun yerine ofansif bir orta saha oyuncusu koyduğunuz zaman hücum zenginliği ortaya çıkıyor ve taraftarın beklediği futbol açısından bu çok daha iyi oluyor. Akıcı, hücumcu bir takım görüntüsü ortaya çıkıyor. Ama tabii bu atak oynadığınız maçlar için geçerli bir formül. Ama şuna kesinlikle katılıyorum; Avrupa kupalarının derbi maçlarda veya derbi maçlarda oynuyorsanız çift önlibero oynamak daha sağlıklı. Çünkü böyle maçlarda defansı garantiye almak zorundasınız.

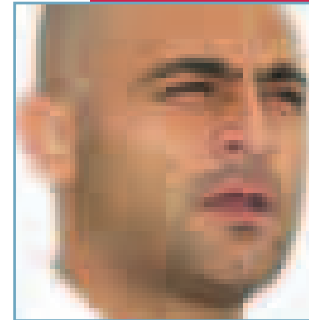
▼Kanatları tartışmaya devam edelim. Herkesin ortak kanısı var: Bizim oyuncular orta yapamıyor. Hani İngiltere liginde gördüğümüz bir oyuncu tipi vardır ya kanatlarda, bizde o bir türlü oturmuyor. Neden sence?

▲Bu sorunun cevabını aramak için en aşağılara inmek gerekiyor. Siz bu sorunu Süper Lig seviyesinde düzeltmezsiniz. Genç Takımlardan A Ta-

Solda oynarken sol ayağımı iyi kullanmadığım için, orta yapmak için topu çekip sağ ayağıma almak zorunda

kalıyordum. Bu da ekstra bir güç ve performans gerektiriyordu. Şimdi sağda oynadığım zaman direkt orta yapma şansım var. Ve daha etkili olabiliyorum yer yer. Bunu böyle söylüyorum ama şu da var: ben yıllar boyunca sol açık oynadım. Ve o bölgeye çok alışkınım. En iyi maçlarımı belki de solda oynayarak çıkardım. Ama şimdi son bir yıldır bendeki sağ kanat yeteneğini buldu hocalar. Böylece sağa geçip sağda oynamaya başladım. Demek ki orada daha verimli olduğumu gördüler.

İliç, oyun kapasitesi gerçekten üst düzeyde bir futbolcu. Son derece zeki. Ne zaman ne yapacağını gayet iyi biliyor. Ben

böyle oyuncularla kariyerim boyunca hep iyi anlaştım. Şöyle çok uzağa değil, yakın geçmişe dönersek, Yıldırım, Emre, Okan Buruk'la yakaladığımız uyumu hatırlayın. Biz böyle bir uyumu sağladığımızda kimselere topu vermeyiz. Baskılı bir oyun ve top tekniği yüksek oyuncularla yapamayacağımız şey yok. İliç'le de bir kimya yakaladık gibi. Karşındaki seni anlıyor, sen onu anlıyorsan futbol çok daha kolaylaşıyor.

lim. Sen 3-5-2'nin kanadı olarak oynayabilir misin? Biraz zor gibi değil mi?

▲Evet çok zor. Çünkü ben daha çok hücum yapısı gelişmiş bir oyuncuyum. Bu arada Brezilya ile ilgili de şunu söylemek isterim. Brezilya dünya futbolunda hiçbir zaman veri değildir. Onlardan örnek olmaz. Bambaşka bir takım Brezilya. Uzun yıllar. Altı kiş-

değişir bu. Demin de söylediğimiz gibi Brezilya için ikisi de fark etmez. Ama bazı gerçekler de vardır. Mesela 4-4-2'de iyi bir defans bloğunuz varsa orta sahanın yükü hafifler ve son derece rahat bir futbol sergilerler orada. Bu açıdan defans dörtlüsünü iyi kuran takımlar mutlaka 4-4-2 ya da onun varyasyonlarını oynarlar. 4-4-2'nin kanadındakiler de son derece etkin bir

kım'a bir oyuncu o şekilde çıkıyorsa problem var demektir. Ama ben şuna katılmıyorum. Biz orta yapamıyor değiliz. Sağlı sollu gayet güzel ortalar geliyoruz. O yönden Avrupa ile hiçbir farkımız kalmadı. Ancak son vuruş tekniğimiz zayıf. Kanattaki adamlar yaratıcı son hamleleri yapamıyorlar. Tek pasla kaleciyle karşı karşıya bırakacak paslar atamıyoruz, araya adam kaçıramıyoruz. Bu konuda ciddi eksiklerimiz var.

▼Sen yıllarca sol kanatta oynadın. Ama

Bunu böyle söylüyorum ama şu da var: ben 10-13 yıl boyunca sol açık oynadım. Ve o bölgeye çok alışkınım. En iyi maçlarımı belki de solda oynayarak çıkardım. Ama şimdi son bir yıldır bende ki sağ kanat yeteneğini buldu hocalar. Böylece sağa geçip sağda oynamaya başladım. Demek ki orada daha verimli olduğumu gördüler. Onların görüşü bu yönde. Ben de buna saygı duyuyorum. Bana forma versinler de nerede oynayacağım hiç önemli değil. Ben oynamaya

Ben böyle oyuncularla kariyerim boyunca hep iyi anlaştım. Şöyle çok uzağa değil ama yakın geçmişe dönersek, Yıldırım, Emre, Okan Buruk'la kurduğumuz uyumu hatırlayın. Biz böyle bir uyumu yakaladığımızda kimselere topu vermeyiz. Baskılı bir oyun ve top tekniği yüksek oyuncularla yapamayacağımız şey yok. İliç'le de biz bir kimya yakaladık gibi. Ama konuşmak için daha erken. Yine de şunu unutmamak gerek. Karşındaki seni anlıyor, sen onu anlıyor-

oynayan oyuncular içinde en çok kimleri beğeniyorsun?

▲Ben Figo'yu ayrı bir yere koyarım. Bence sağ kanadın en iyi adamı odur. Luxemburgo şimdi Beckham'ı oraya çekmek için Figo'dan vazgeçti bence yanlış yaptı. Figo oranın en iyi adamıdır. Chelsea'de oynayan Duff da çok etkili. Robben de bence her iki kanadı kullanabilenlerden. Daha birçok isim sayılabilir. Yine de ben başta söylediğimi tekrarlayacağım. Avrupa'daki orta saha

oyuncularının avantajı var. Hepsi 40-50 metrede oynuyor, bu da yeteneklerini daha iyi ortaya koymalarını sağlıyor ve bizim kadar yıpranmıyorlar.

▼Peki Türkiye'de oyun mesafesi neden bu kadar açılıyor?

▲Taktik tercih olabilir ama bence genelde yetenektir. Bugün Carvalho ve Terry defansın göbeğinde oynarsa tabii siz de oyunu kısa mesafede oynarsınız. Çünkü onlar takımı nereden çıkaracağını, nereye kadar çıkaracağını, ne yapacağını çok iyi biliyor. Bu da hem yetenek hem de sezgi işi. Bakın ben iddia ediyorum, eğer bizim takımımız da 40-50 metrede oyunu tut-

sağ ayaklısın. Şimdi sağa geçtin ve yeniden bir çıkış yakaladın. Hangi tarafta kendini daha verimli buluyorsun?

▲Solda oynarken sol ayağımı iyi kullanmadığımdan, orta yapmak için topu çekip sağ ayağıma almak zorunda kalıyordum. Bu da ekstra bir güç ve performans gerektiriyordu. Şimdi sağda oynadığım zaman direkt orta yapma şansım var. Ve daha etkili olabiliyorum yer yer.

bakırım. Nerede oynadığım daha sonra gelir.

▼İliç'le aranızda çok iyi bir diyalog var gibi duruyor. Sanki kombine bir oyun stilini yakaladınız gibi. Gerçekten böyle bir telepati oluştu mu aranızda? Uyum sağlandı mı?

▲İliç, oyun kapasitesi gerçekten üst düzeyde bir futbolcu. Son derece zeki. Ne zaman ne yapacağını gayet iyi biliyor.

san futbol çok daha kolaylaşıyor. Paslaşmalar rahat oluyor, nereye kaçacağını, nereye vereceğini biliyorsun, oyun içi hareketleri tahmin edebiliyorsun. Bütün bunlar oyuncuların diyalogu ve uyumu ile alakalı bir şey. İliç'le de biraz bunu bulduk sanırım. Gerçekten de kısa sürede nereye gidip ne yapacağımızı anlamaya başladık.

▼Avrupa'ya baktığında kendi yerinde

mayı başarırız biz yeteneğimizle çok öne çıkarız. Almanya'ya da gideceksek eğer bu sayede gideriz. Gidersek çok da büyük başarılar yakalarız. Yeter ki orta sahanın yaratıcılığına imkân veren bir oyun olsun. Aksi takdirde 45-60 dakika içinde gücü tükenen bir orta saha sizin bütün oyun planınızı alt üst eder. ■

Vefalı Hilmi'nin hikâyesi

YILDIRIM TRANSFER

Vefalı Hilmi Fenerbahçe ile 3 senelik mukaveleyi yaptı ve dünki maçta da oynadı

Tarihten bir yaprak

Futbol Türkiye'de geliştikçe ve kitlelerin ilgisine daha fazla mazhar oldukça kıymeti de ona binaen artmaya başladı. Futbolun kıymetinin artması elbette ki ilk başta futbolcuların değerini ve buna mukabil ceplerine giren para miktarını da önemli derecelerde etkiledi. Bugün bizim için futbolcuların astronomik rakamlar alarak transfer olmaları veya kulüplerine aldıkları para konusunda zorluk çıkarmaları vaka-i adiden. İki sezon arası yaz aylarında futbol pazarı canlanır ve gazeteler çoğu asparagas transfer haberleriyle çalkalanır. Bu arada herkes heyecanla zikredilen para miktarları karşısında kendinden geçer. Yaz aylarında taraftarlar kulüplerinin alacaklarını iddia ettikleri futbolcularla gururlanırlar, zikredilen rakamlar ise züğürdün çenesini yorar.

Profesyonellik, Para, Şan, Şöhret

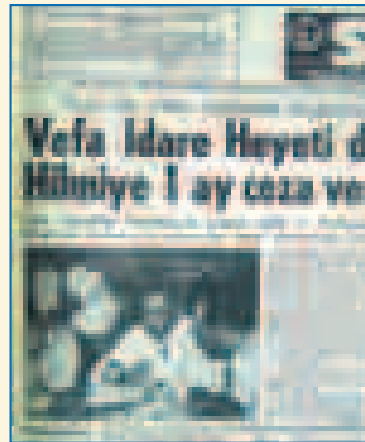
Bu sayfalarda altını defalarca çizdiğimiz üzere Türkiye'de futbol senelerce amatör olarak oynanmış, futbolcularda ya öğrenci ya da herhangi bir mesleğin erbabı durumunda olmuşlardır. Bu aslında 60'lı yıllara kadar da devam etmiştir. Örneğin 50'li yıllarda dahi dışılık yapan ve futbola bir iki sene ara verip, tekrar başlayan ünlü futbolculara rastlamak mümkündür. Hatta öğrenim için Almanya gibi yabancı ülkelere gidip oradaki ünlü kulüplerde top koşturan futbolcular da nadir değildi. Ancak bu profesyonellik öncesi çağ ve meslek erbabı futbolcular zamanı yıllar gittikçe azalmaya ve mesleği futbolculuk olan sporcular

çoğalmaya başlamıştır. Bunda en büyük sebep onların aldıkları paranın gittikçe artıyor olmasıydı. 50'li yıllara gelindiğinde, çok partili hayata geçiş ve Demokrat Parti ile birlikte Amerikan tarzı yaşamın reklamının artması ile birlikte futbolculuk ve yeni tüketim anlayışları çok popüler bir hal aldı. Futbolcular gazetelerin müstesna sayfalarında boy göstermeye, kullandıkları arabalar ve özel hayatları da spor sayfalarından taşmaya, başlamıştır. Türkiye güzellerine sorulan sorular arasında hangi takımı tuttukları ilk sıralara yükselmeye başlamıştır.

Vefalı Hilmi

Bu ortamda transfer piyasası hareketlenmiş ve futbolcuların istedikleri paralarda muazzam artışlar görülmeye başlanmıştı. 1956-57 sezonunun göz dolduran futbolcularında bir tanesi de Vefa takımının genç oyuncusu Hilmi Kiremitçi'ydı. Bu genç oyuncu o kadar ilgi çekmişti ki sezon sona erer ermez kulüpler peşinden koşmaya başlamış ve buna ilişkin haberler gündemin ilk sıralarına yükselmiştir. İlk çıkan haberlere göre Hilmi'nin peşinde koşan kulüplerin başında Galatasaray ve Beşiktaş takımları gelmektedir. Hatta Galatasaray kulübünün Hilmi'nin yakın akrabalarından biriyle sürekli bir ilişki kurduğu da sızan haber arasında anılmaktadır. Zamanın basını kulüplerin bu trans-

Bir Transfer Macerası

fer niyetlerini fiyatının çok yükselmesini istemedikleri için çok açık etmemeye çalıştıklarını bildirmektedir. Ancak Hilmi'ye talip olanların listesinin uzaması sonucu Vefa kulübü yöneticileri bir açıklama yaparak Hilmi'yi satmayı düşünmediklerini ilan etmişlerdir. Vefalı idareciler Hilmi'nin kulüp ile 1960 senesine kadar mukavelesi olduğunun altını çizmişler ve getirisi ne olursa olsun bu yetenekli genci bırakmayı düşünmediklerini dostu düşmana duyurmuşlardır.

Ancak niyetinde ısrarlı olan Galatasaray için ucunu bırakacak gibi de değildi. Zira bir kaç gün içerisinde Hilmi'nin Galatasaray'ın Rusya seyahatine dahil edildiğine dair haberler ortaya çıkmıştır. Sezon sonrası hazırlık maçları için Rusya gidecek olan Galatasaray Hilmi'yi kafiyeyle dahil ederek transferde somut bir adım atmak niyetindeydi. Bu haberler üzerine fikri sorulan Hilmi ise istekli olduğunu hissettirmiş ancak son sözü kulübünün söyleyebileceğini eklemeyi de ihmal etmemiştir. Mukavele ve tahsil durumu nedeniyle transferinin güç olduğunu belirten genç futbolcu, kulübü kendisini satışa sunarsa işin değişeceğini belirtmiştir.

ğunu belirten genç futbolcu, kulübü kendisini satışa sunarsa işin değişeceğini belirtmiştir.

Yıldırım Transfer

Fenerbahçe 50. yıl kutlamaları dolayısıyla düzenlediği Fenerbahçe Bayramı'nda Fransa'nın Toulouse takımı ile karşılaşmış ve bu maçta taraftarlarına bir sürpriz yapmıştı. Maçta oynayacak futbolcular anons edilirken forvette oynayacak oyuncu olarak Hilmi anons edilmiş ve tribünlerden "Aaaaaa" diye bir uğultu yükselmişti. Daha çok Galatasaray'a transferi ile anılan Hilmi'nin takviye olarak bile olsa bu maçta Fenerbahçe'de forma giymesi büyük bir şaşkınlık yaratmıştı. Ancak gerçek anlaşılınca kamuoyunun şaşkınlığı ikiye katlanmıştır. Çünkü Hilmi yabancı bir takıma karşı maçta destek için takımda yer almamıştır. Fener-

bahçe kendisiyle üç senelik bir mukavele imzalamıştır. Bu noktadan sonra bu olay sezonun en önemli transfer bilmece, sezonun en fazla merak edilen hadisesi olmaya başlar. İstanbul 7. Noter'ine götürülen Hilmi ile Fenerbahçe adına Muhittin Bulgurlu bir mukavele imzalamıştır ve, buna göre Hilmi üç sene karşılığında kulüpten on beş bin Türk lirası alacaktır. Fenerbahçe'nin Hilmi'yi ikna etmesinde mukaveledeki şu madde önemli bir rol oynamış olsa gerek: "Hilmi lisans mecburiyeti karşısında profesyonel lig maçlarında oynayamazsa Fenerbahçe Kulübünden 20 bin lira tazminat alacaktır." Hilmi bu madde sayesinde kendisini de garantiye almış oluyordu. Bundan dolayı mukaveleyi imzaladıktan üç saat sonra Toulouse maçında ilk kez sarı-lacivertli formayı giymiştir.

Vefa'nın Fenerbahçe'ye Tepkisi

Bu olay üzerine Vefalı idarecilerin tepkisi gelmekte gecikmez. Bir idareci maçtan sonra "Bu memlekette hak, hukuk ve profesyonellik talimatnamesi varsa Hilmi Fenerbahçe ve hiçbir kulüpte

çebileceğine kimse inanmamaktadır. Gazeteler son yıllarda meydan gelmiş vakaları da hatırlatarak bu konuya nasıl yaklaşılması gerektiği üzerine durmuştur. Zira Fenerbahçe daha önceki yıllarda Beşiktaşlı bir futbolcu olan Ahmet Ber- man'ın transferi konusunda da benzer bir durum ile karşılaşmış ve bu futbolcuyu renklerine bağlayamamıştır. Vefa kulübü, başkanı Selahattin Karayavuz imzası ile şu açıklamayı yapmıştır: "Fenerbahçe'yle Hilmi'nin imzalamış olduğu anlaşma hükümsüzdür. Futbol Federasyonu gereğini yapmalıdır." Ayrıca memleketin en çok sevilen ve Türk sporuna büyük hizmetleri geçmiş ve Vefa ile dostluk bağları olan Fenerbahçe gibi bir kulübün bu hareketi yapması kendilerini üzmüştür. Vefa kulübü ayrıca bir önceki senenin Şirzat ve Ahmet hadiselerinden ders alınmadığını belirterek bu tür girişimlerde bulunulmasını istemiştir.

Turist Hilmi'nin Abisi Sahnede

Bu esnada sahneye küçük kardeşinin istikbalini düşünen Hüseyin Kiremitçi çıkmıştır. Kulüp yöneticileri ile görüşen Kiremitçi gazetelerin ilk sayfalarında boy göstermeye başlamıştır. Bu arada Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü'nden İstanbul bölgesine Vefa'nın lehine bir yazı gelmiştir. Buna göre Hilmi'nin Vefa ile mukadim mukavelesi geçerlidir ve Fenerbahçe'ye transferi hiçbir şekilde mümkün değildir. Ayrıca Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü Hilmi'ye verilen 1 aylık cezayı da onamıştır. Ayrıca Hilmi'nin Fenerbahçe ile birlikte Almanya kampına gitmesi de mahsurlu görülmüş ve bölgeden bu konuda tedbir alınması istenmiştir.

Hal Fenerbahçe'nin aleyhine gelişmeye başlayınca sarı-lacivertliler bir ara formül bulmuşlardır. Buna göre Vefa'nın acar forveti Almanya'ya turist olarak götürülecektir. Birçok gazete Hilmi'nin eski takımına döndüğü yolunda haberler çıkmasına rağmen Hilmi Fenerbahçe'yi Almanya'ya götüren uçağa bindirilmiş ve ailesi ile birlikte kalabalık bir grup tarafından uğurlanmıştır. Gazeteciler uçağa binmeden önce Hilmi'ye çok yakın bir alaka göstermişler ve Hilmi'nin sayısız fotoğraflarını çekmişlerdir. Fenerbahçeli futbolcular da Hilmi ile yakından ilgilenmişler ve onu evinde hissettirmek için ellerinden geleni yapmışlardır. Özellikle Lefter, Hilmi'nin yanından bir an olsun ayrılmamış, ona her konuda yardımcı olmaya çalışmıştır. Öyle ki kendisinin kulüp tarafından bu işle görevlendirildiği gibi bir izlenim vermiştir.

Fenerbahçe bir yandan Hilmi'yi Almanya'ya götürürken, bir yandan da Vefa kulübüyle anlaşma yolları aramaktadır. Bu arada Hilmi'nin Vefa ile olan mukavelesinde bir takım gedikler olduğu şayiaları ortalıkta dolaşıyordu. Ancak Vefa kulü-

bü ve umumi kaptanı Muhteşem Kural anlaşmaya niyetli değildi. Fenerbahçe bu tür transfer ataklarının profesyonelliğin ve kulüpler arası rekabetin bir gereği olarak görülmesi gerektiğini iddia ediyordu. Muhteşem Kural bu tür iddalar karşısında Fenerbahçe kadar kolektif pasaporta kendini dahil ettiren Hilmi'nin de suçlu olduğunu tekrarlamıştır. Vefa kulübü verdiği cezanın tasdik edilmesinden sonra tekrar Futbol Federasyonu'na başvurarak gereğinin yapılmasını istemiştir. Fenerbahçe yönetimi bir başka alanda da sıkışmıştır. Fenerbahçe kongresi yaklaşmış ve idealistler ile Kadıköy grubu arasında sert bir mücadele sürüyordu. Rüştü Dağlaroğlu'nun kaydının silinmesi meselesi ve Hilmi'nin transfer meselesi de kavga nedenleri arasında sayılmaktadır. Muhalefet Galatasaray'ın peşinden koştuğu bir futbolcunun böyle tartışmalı bir şekilde transfer edilmeye çalışılmasını kongreye dönük bir seçim yatırımı olarak değerlendirmiştir.

Sabah Fenerli Akşam Vefalı

Vefa Fenerlileri sıkıştırarak bir girişim daha yapmakta gecikmemiş ve Galatasaray'a Hilmi'nin transferi ile ilgili yeni bir teklif vermiştir. Bu teklifi Cimbomlular değerlendireceklerini ve ona göre bir karar vereceklerini söylerler, zira şartlar biraz ağırdır. Vefalılar Galatasaray'dan Enver ve Güngör'ü istemişler, ayrıca hasılatı Vefa'ya kalacak hususi bir maç teklif etmişlerdir. Transfer meselesinin yılan hikayesine dönmesi Hilmi'yi de biraz telaşa sokmuş ve sık sık eski kulübünü ve arkadaşlarını ziyaret etmiştir. Bu arada Vefa Hilmi'nin maaşını bölgeye yatırmaya başlamıştır. Bu arada Hilmi Almanya seyahatinden sonra Vefa kulübüyle Balıkesir'e kampa gitmiştir. İki arada bir derede kalan futbolcu Balıkesir'den döndükten sonra da sabahları Fenerbahçe ile akşamları ise Vefa takımıyla antremanlara çıkmaya başlamıştır. Hilmi için yapılan tartışmalar genişlemiş, abisi Hüseyin Kiremitçi ise kardeşinin istikbal ile oynamamasını, bonservisinin kendisine verilmesini istemiştir. Ancak Vefalı yöneticiler pek oralı olmamışlardır.

Fenerbahçe son olarak daha cazip bir teklif getirmiştir. Buna göre Vefa kulübü Hilmi için otuz bin lira alacak, Vefa ile Fenerbahçe arasında oynanacak hususi bir maçın yarı hasılatı ile birlikte futbolcu Turan da Vefa'ya verilecektir. Hilmi de bu transferden yirmi beş bin lira alacaktır. Bu arada zengin bir tüccar ortaya çıkmış ve Hilmi'nin transfer parasını Galatasaray için cebinden ödeyeceğini açıklamıştır. Hilmi meselesi herkesin merak ettiği bir vaka haline gelince iştirakçi sayısı da gün geçtikçe artmaya başlamıştır. Bu arada transfer sezonu sona ermiş ancak Hilmi meselesi çözülmemiştir. Hilmi Fenerbahçe ile de antremanlara çıkmaya devam etmiş ve abisi Hüseyin Kiremitçi'nin sözünden çıkmamıştır. Abisi Fener'e transferi için çok çalışmış ancak net bir sonuç uzun süre ortaya çıkmamıştır. Çağaloğlu'nda son kez Fenerli yöneticilerle buluşacak ve ek bir antlaşma imzalayacak Hilmi randevuya gelmemiş ve bir başka yazıhanede Vefa ile on iki bin beş yüz liraya antlaşmıştır.

Böylece Hilmi birçok badireden sonra eski kulübüne dönmek zorunda kalmıştır. Fenerbahçe bu emeline ancak Hilmi'nin sözleşmesinin bittiği 1960 senesinden sonra ulaşmış ve Hilmi'yi 1960-61 sezonunda renklerine bağlamıştır. ■

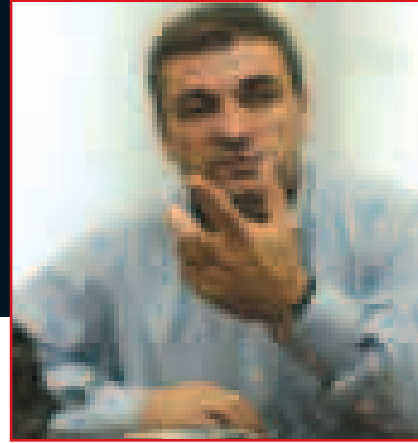
oynamaz" dedi. İstanbulspor'dan kendisini 6 bin liraya aldıklarını ekleyen yönetici, o zaman da kendisinin tahsiline devam ediyor olmasının problem çıkardığını ifade etmiştir. Bu durumda profesyonel bir mukavele imzalamasını Futbol Federasyonu istisnai olarak kabul etmiştir. Vefalı yönetici mukaveleli bir futbolcuyu transfer eden Fenerbahçe'nin bu hareketinin spor anlayışı içerisinde değerlendiremeyeceğini söylemiştir. Birgün sonra Vefa Kulübü sert bir açıklama yapmıştır. Buna göre Vefa İdare Heyeti Hilmi'ye 1 aylık bir ceza vermiş, Fenerbahçe'yi protesto etmiş ve Federasyondan Fener'in Hilmi'yi Almanya kampına götürmesine mani olmasını talep etmişlerdir. Gazetelerde çıkan haberlerden kimse- nin bu transferin gerçekleşeceğine inanmadığını anlıyoruz. Zira mukavelesi olan bir futbolcunun kulübünden izinsiz olarak başka bir takıma ge-

igin başında alınacak 3-4 kötü netice kesinlikle hiçbir takımı ligden koparmaz. Önemli olan istikrardır. Beşiktaş takımı iki sene önce 11 puan öndeydi. Fenerbahçe takımı geriden gelerek şampiyon oldu. Buna benzer olaylar çok yaşanıyor. Bu yüzden sonunu iyi getirmek lazım. Ama biraz bocalayınca hemen antrenörü değiştirelim deniyor bizde. Oysa yeni antrenör gelecek, o takımı tanıyacak, bunlar hep zaman kaybına neden olacak. İnşili çıkışlı bir grafik yaratacak. Oysa istikrar anahtar kelimedir futbolda. Bu da nasıl olur? Futbolcu, teknik heyet, taraftar ve yönetimin birbirine destek olmasıyla. Halbuki biz bittik, mahvolduk denirse olmaz.

Köstek değil, destek bekliyorum

Rıza Çalimbay

Bağış ERTEN

▼*TamSaha'nın ilk sayısında sizinle röportaj yapmışık. O zaman Rize'deydiniz. Şimdi Beşiktaş'tasınız. Ne dersiniz, TamSaha uğurlu mu geldi?*
▲Geldi sanırım. Ama çok çalışmamızın da faydası oldu değil mi? (gülüyor)
▼*Gerçekten buraya gelene dek çok çalıştınız değil mi?*
▲Kendimizi geliştirme açısından çalışmak kaçınılmaz. Bu sayede gittiğim yerlerde başarılı oldum. En önemli hedeflerimden biri Beşiktaş'a gelmekti tabii. Ama gelmek yetmiyor, iyi işler de yapmak lazım. Benim bütün amacım bu.
▼*Büyük takımlarda yerli antrenör olmanın zorluğunu ortada. Böyle bir pozisyonda olmanın sıkıntılarını daha önceden kestirebilmiş miydiniz?*
▲Ben Beşiktaş'ta 20 sene futbol oynadım. Bu kulübün içini dışını çok iyi bili-

yorum. Teknik direktörlerin, futbolcuların yaşadığı zorlukları da çok çok iyi biliyorum. Buraya gelirken başıma neler geleceğini de biliyordum. Bir kere bol bol eleştiri olacaktı. Oluşur da. Sen iyi de yapsan kötü de yapsan veyahut başka bir şey de olsa mutlaka eleştiriyorsun. Her şeyinle uğraşılır burada. Bu da gayet normal aslında. Çünkü herkesin gözü burada. Ben eleştiri yapan herkese saygılıyım, herkesin kendisine göre bir doğrusu vardır ve onu yazıyordur. Tabii ki ben de öyle her eleştiriye bakıp da ritmini bozan birisi değilim. Neyin ne olduğunu çok iyi biliyorum. Kendime de güvenim tam. Bir de her şeyden önce kendi ekibime güveniyorum. Yaptığımız işi de çok doğru yaptığımıza inanıyoruz ki ve bizce geldiğimiz günden beri takımımızda önemli ölçüde büyük bir değişim var.

eknik direktörlük futbolculuktan daha zor bir meslek. Futbolcuyken, sahada sadece kendinden sorumlusun. Antrenör ise her şeyden sorumlu ve yapabileceği hiçbir şey yok. Takımını sahaya sürüyorsun. Onlar oynuyor. Bu yüzden oyuna yaptığınız müdahaleler çok çok önemli. Ama öyle ya da böyle son sözü tabii ki futbolcular söylüyor. Bize düşen futbolcumuzu her açıdan hazırlamak. Hem psikolojik, hem fiziksel açıdan, hem de moral açısından bunu yapmak durumundayız. Ama daha fazlası olmuyor. Neticede de sahada her şeyi yapan futbolcular.

Ben memnunum durumumdan, ama eleştiren insanlara da kesinlikle kızmıyorum.

▼*Eleştirileri okuyor musunuz? Gerçekten bunların iyilerini kötülerinden ayıklayabiliyor musunuz?*

▲Açıkçası genelde pek ilgilenmiyorum. Özellikle televizyon programlarını pek izlemiyorum. Çünkü bence orada art niyetli eleştiriler var. Reyting merkezli. Benim çıkıp onlarla konuşmam gereksiz. O yüzden genelde pek izlemiyorum. Gazetelere göz atıyorum. Ama pek üzerinde durmuyorum. Benim için önemli olan başka şeyler var. Bir de onlarla uğraşsam, onları kafama takarsam işimi yapamam. Burada herkes kendine göre eleştirir, hakkıdır. Ama bizim de bildiğimiz doğrultuda hareket etmek hakkımızdır. Bu memlekette futbolu ve politikayı herkes biliyor. Herkes kendisine göre takım yapıyor, şöyle oynaması lazım, böyle oynaması lazım diyor. Ama bu bizim mesleğimiz ve ne yapmamız gerektiğini en çok biz biliyoruz.

▼*Peki bir antrenör ne zaman ciddiye alır eleştirileri? Eleştirileri gerçekten samimi bulduğu zaman ne zamandır?*

▲Eleştirilere saygılıyız hepimiz. Kişi-

elevizyon programlarını pek izlemiyorum. Çünkü bence orada art niyetli eleştiriler var. Reyting merkezli. Çıkıp onlarla konuşmam gereksiz. O yüzden genelde pek izlemiyorum. Gazetelere göz atıyorum. Ama pek üzerinde durmuyorum. Benim için önemli olan başka şeyler var. Bir de onları kafama takarsam işimi yapamam. Herkesin kendine göre eleştirme hakkı vardır. Ama bizim de, bildiğimiz doğrultuda hareket etmek hakkımız vardır. Bu ülkede futbolu ve politikayı herkes biliyor. Herkes kendisine göre takım yapıyor, şöyle oynaması lazım, böyle oynaması lazım diyor. Ama bu bizim mesleğimiz ve ne yapmamız gerektiğini en çok biz biliyoruz.

sel olarak da bir sürüsüne saygı duyuyorum. Aralarında benimle büyüyen hatta benden çok çok büyük ağabeylerimiz var. Ama bazen çok acımasız ve yüzeyel oluyorlar. Örneğin bir oyuncuyu o gün maçtan çıkartıyoruz ya da oynatmıyoruz, sadece bu konuya takılıp kalan bir sürü yazı çıkıyor. Ama bizim bir hafta antrenmanlarda neler yaşadığımızı, o antrenmanlarda ne gibi bir performans ortaya konduğunu bilmiyorlar. Oysa ben onları antrenmanlara davet ediyorum. Ama hiçbir gelmiyorlar. Gelsinler izlesinler. Ondan sonra yazsınlar. Madem bu işi yapıyorlar ben de istiyorum ki tam yapsınlar. Gelin benimle konuşun. Futbolcularla konuşun. Antrenmanları izleyin. Ondan sonra yazın. Böyle olursa hiçbir sorun olmaz. Ama herkes başka bir şey peşinde. Sen siyah desen, o beyaz demek zorunda mecburen. Oysa insanlara destek verilirse veya eleştiriler eğitici yönde, yapıcı eleştiriler olursa onun daha çok faydası olur. Ama böyle olmuyor. Ben eleştiri getirenlere kesinlikle kızmıyorum. Onların işidir, kendilerine göre doğruları vardır. O öyle doğru görüyordur. Bizim doğrumuz da bu. Biz de bildiğimizi yoldan gidiyoruz. Ama aramızda bir diyalog olmuyor. Bu da bir gerçek.

▼Yirmi sene futbolculuk yapmış, üç sene Milli Takım kaptanlığında bulunmuş ve bir süredir antrenör olarak hayata devam etmiş biri olarak Beşiktaş'a geldikten sonra farklı bir şey yaşadınız mı?

▲Teknik direktörlük futbolculuktan daha zor bir meslek. Futbolcuyken, sahada sadece kendinden sorumlusun. Antrenör ise her şeyden sorumlu ve yapabileceği hiçbir şey yok. Takımını sahaya sürüyorsun. Onlar oynuyor. Bu yüzden oyuna yaptığınız müdahaleler çok çok önemli. Ama öyle ya da böyle son sözü tabii ki futbol-

bir teknik adam?

▲Sadece bu değildir antrenörlük. Maç öncesi de maç sonrası kadar önemlidir. Sadece maç sırasında yaptığınız müdahaleler çok stratejik olduğundan daha fazla öne çıkıyor. İşler umduğunuz gibi gitmiyorsa bir değişiklik yapmanız lazım. Maçı oradan çevirecek hamleyi bulduğunuzda öne çıkıyorsunuz. Bulamadığınızda eleştiriliyorsunuz. Bazen bir anda oyunun şeklini değiştirmen gerekiyor. Örneğin, Denizlispor ile oynadık 9 kişi kaldık geçen sene. Ama oyunun şeklini değiştirdik, oyuncu değişikliği yaptık ve kazanmayı balardık.

▼Sizin saha içi için her zaman bir B planınız var mı? Mesela gördüğümüz kadıyla Koray'ı hem orta sahayı kalabalık tutarken hem de defansın arkasında güvence olarak kullanıyorsunuz. Bu oyun planı başka farklı nitelikler de taşıyor mu?

▲Tabii ki. Biz ne gerekiyorsa her şeyi yapıyoruz bir maç boyunca. Örneğin Vaduz maçımızda libero Koray'dı. Sol bek Adem'di. Ama Koray orta yaptı, Adem gol attı. Biz oyunun gidişatına göre sürekli planımızı revize ediyoruz. Ama en çok da karşıdaki takıma göre plan yapıyoruz. Oyun sistemimizi sürekli şekilde değiştiriyoruz. Zaten kadromuzu yaparken de buna göre düşündük. Her sisteme ayak uydurabilecek bir oyuncu kadrosunu tercih ettik. Buna sayede de stratejik varyasyonlarımız çeşitleniyor.

▼Beşiktaş bu sezon inışli çıkışlı bir görüntü çiziyor. Lige iyi başladı, sonra tökezledi. Avrupa'da işler keyifli gitmedi?

▲Bunun en büyük nedeni medya. Medya ne yapıyor? Vaduz takımını mahalle takımı gibi gösteriyor, sıradanlaştırıyor. Beşiktaş'ın atlamamış gerek diyor, küçümsüyor. Oysa Vaduz ülkesinin milli takımının yüzde

▼Türkiye'de Lyon'u eleyen tek antrenör-sünüz. O maçlardaki Rıza Hoca takımıyla Beşiktaş'ta kurduğu Rıza Hoca takımı arasında benzerlik var mı? Denizli'yle Lyon'a oynamak başka, Beşiktaş'ta Vaduz'a oynamak başka mı yoksa?

▲Denizlispor'un Avrupa tecrübesi yoktu. Ama hedefi olan bir takımdı. Beşiktaş'ta ise hem hedef var, hem de tecrübe. Ayrıca bir de müthiş Beşiktaş taraftarı var. Bu açıdan farklılar. Şöyle bir benzetme yapabiliriz. Vaduz o zamanki Denizli'ye benziyor, Beşiktaş da Lyon'a. Nasıl ki biz eledik Lyon'u, Vaduz da Beşiktaş'ı eleyebilirdi...

▼Geçen sezon başında sizinle yaptığımız röportajda "Çaykur Rize veya Ankara ragücü gibi bir takımın başındaysanız, büyük takımlara karşı oynarken onların oyun anlayışını kaale almak zorundasınız. Almazsanız gereksiz ve çok anlamsız açıklar verirsiniz" demiştiniz. Şimdi sohranın bu tarafına oturdunuz. Bu sefer oyun kurma sırası sizde. Bu farklı bir şey mi? Rize'de uyguladığınız taktiksel anlayışla, Beşiktaş'a uyguladığınız taktiksel anlayış tamamen farklı mı?

▲Çok farklı. Çünkü büyük takımları çalıştırırken bütün bir tablo değişiyor. Mesela Konyaspor'la maçınız var. Gidip Ankara-gücü-Konyaspor maçını seyrediyorsun.

işe yarıyor. Ama diğer eleştirilere katılmıyorum.

▼Yani Rıza bolluğu disiplin, oyuna sadakat, konsantrasyon açısından önemli öyle mi?

▲Bence öyle. Kaldı ki ben şu anda bütün takımdan son derece memnunum. Tek istediğim kapasitelerini sahaya döksünler, yeter.

▼Sadece motivasyon ve disiplinle ne dereceye kadar başarılı olabiliriz ki? Başka şeyler de gerekmiyor mu? Mesela akıl gibi!

▲Akıl olmazsa bu iş gitmez. Zekânı kullanacaksın, ben futbolcularımın oyun zekâsına güvenirim. Onlara hep inisiyatif veririm. Çünkü zeki olmayan futbolcu olamaz. Mutlaka aklını kullanması lazım.

▼Her antrenörün bir futbol anlayışı vardır. Cruyff'un Barcelona'sı, Mourinho'nun Chelsea'si iyi örnekler mesela. Peki sizin bir futbol anlayışınız var mı?

▲Benim için esas önemli olan şey karşı takıma göre oynamaktır. Her takımın mutlaka çok iyi yönleri vardır. Ama zaaf-ları da vardır. Futbolda ilk iş karşı takımı çok iyi analiz edip, iyi yönlerini durdurup, zayıf yönlerinden de yararlanmaktır.

Riz Ailton'un transferini çok gizli yürüttük. Çünkü Alman piyasasında transfer duyulunca fiyatlar 3-5 kat artıyordu. Birçok alternatifimiz de vardı. Ailton onların arasından sadece bir tanesiydi. Son anda ona karar verdik, ama basın dedi ki ben hiçbir şeyden haberdar değilmişim. Yine Kleberson olayı. Onu zaten geçen sezondan beri istiyorduk. Ama bir türlü alınamıyorduk. Son anda o da alındı. Onu da istemediğimi söylediler. Bir Ailton oyundan çıktı, resmen olay oldu. Kimse şuna bakmadı. Ailton çıktıktan sonra yerine giren Tümer mükemmel oynadı, golü attı, attırdı, çok iyi işler yaptı. Ama kabahatli biz olduk. Ailton çok iyi bir insan. Ben ondan çok memnunum. Bir kere fiziği nereye götürüyorsa o kadar gidiyor. Ayrıca, şimdiye kadar gördüğüm en iyi golcülerden biri. Önümüzdeki dönemde takımı çok iyi yerlere taşıyacaktır.

cular söylüyor. Bize düşen futbolcumuzu her açıdan hazırlamak. Hem psikolojik, hem fiziksel açıdan, hem de moral açısından bunu yapmak durumundayız. Ama daha fazlası olmuyor. Neticede de sahada her şeyi yapan futbolcular.

▼Ne gibi zorluklar yaşar teknik adam?

▲Mesela bir bakarsınız çok şey beklediğin bir oyuncu ummadığın bir şekilde kötü oynar o gün. Veya çok şey beklediğiniz bir maç tersine dönebilir. İşte bu noktada devreye girmek zorundasınız. Eğer bu zorluklar sırasında oyunun şeklini değiştiremezseniz sıkıntı yaşarsınız. Devre arası konuşmalarımız çok önemlidir bu yüzden. Ama siz ne yaparsanız yapın hep son sözü futbolcular söyler.

▼Sizin antrenörlük anlayışınıza göre maç sırasında antrenörün fonksiyonu nedir? Oyuna ne kadar müdahale edebilir

doksanını teşkil eden bir takım. Hiç de sıradan bir takım değil. Baktığında birçok yabancı futbolcusu var. Küçümsenecek bir ekip değil yani. Nitekim biz Vaduz'daki ilk maçta anormal şekilde mücadele ettik, hata da yaptık. Ama onlar da yaptılar. Buradaki maçta ilk yarıda biraz oyun sistemimizi değiştirelim dedik. Ve çok büyük bela doğurduk başımıza. Çünkü gerçekten iyi bir takımdı. Ama biz ikinci yarı değiştirdik oyun sistemimizi, daha farklı oldu maç. Ama insanların ve medyanın görmediği bir şey vardı. Sıradan bir takımla oynamadık biz.

▼Sizin UEFA tur atlatışınız Denizli gibiydiler diyebilir miyiz?

▲Tam da öyleydi. Denizlispor'dayken, biz Sparta Prag ve Lyon ile oynarken "Aaa, Denizlispor dediler" Biz de o şartla gittik. Ama takır takır yendik onları.

Tamam diyorsun bu takım şöyle oynuyor. Ama büyük takıma karşı oynarken Ankara ragücü'ne oynadığı gibi oynamıyor ki Konya. Her gün motive oluyor size karşı. Her gün ilgi odağı haline getiriliyor. Bu da bir süre sonra inanç sağlıyor. Neticede karşınıza, sizinle oynayacağı maça olağanüstü şekilde konsantre olmuş, her şeyi hazır bir takım çıkıyor karşınıza. O yüzden bizim de her maça çok iyi konsantre olmamız lazım.

▼Yine sizinle yaptığımız son röportajda, röportajın başlığı "Bir Rızam olsun isterdim"di. Oysa siz en çok da bu yüzden eleştiriliyorsunuz. Sahada o kadar Rıza'ya gerek yok diyorlar. Ne diyorsunuz bu eleştirilere?

▲Ben o lafı oyun anlayışı açısından söylemişim. Bize oyun disiplinine sadık oyuncu lazım. Bu yüzden Rıza olmak

Kadronuzu bile bu belirlir. Biz her takımı defalarca izliyoruz. Neresi zayıf, nasıl oynuyor ve yenildiği maçlarda nasıl açık vermişler. Bunlar çıktıktan sonra kendi kadronuzu koyuyorsunuz ve şunu şunu yaparım diyorsunuz.

▼Bu seneki Beşiktaş sizin istediğiniz Beşiktaş mı? İstedğim kadroyu kurdum diyebilir misiniz?

▲Benim için kadro problemi söz konusu değil. Bazı eksiklikler var ama memnunum genel olarak. Mesela Kleberson ve Ailton geç katıldılar aramızda. Ailton fizik olarak tam yüzde yüz iyi değildi. Onu şimdi iyi duruma getirmeye çalıştık. Ama dil konusu hemen halledilmiyor. Ailton belki de takımın yarısından çoğunun hâlâ ismini bile bilmiyor. Hem de o kadar uğraşmamıza rağmen. Youla'yla da aynı dili konuşamıyorlar. Böyle olunca bir tür-

l  ortak noktada buluşamıyorlar, uyum sorunu oluyor. Sezon başı kampında bu iki arkadaşımızla buluşabilseydik her şey daha iyi olurdu. Ama bunlar da aşılacak sorunlar değil. Biz fizik olarak sezon başını çok iyi geçirdik. Herkes çok iyi duruma geldi. Zaten milli takıma giden oyuncularımız da bunu gösterdiler ve orada çok çok iyi oynadılar. Benim tek sıkıntım 18 kişilik kadronun dışında kalan arkadaşlar. Hakikaten bu bizim için problem oluyor. Kadro genişliği bazen bu durumlara sebep olabiliyor. Bizim ilk 11'in dışındakilerden bile rahatlıkla ligde başa mücadele edecek bir 11 yaratılabilir.

▼Kürşat olayı geliyor aklımıza. Onun gidişi biraz da bu geniş kadro nedeniyle oldu değil mi?

▲Kürşat'ı ilk hafta oynattık. Ondan sonra kadro genişliğinden yararlanıp Gökhan'a şans verdik ve onu 18'in dışına aldık. Tabii ki Kürşat'ın da kendine göre hedefleri vardı, bir yerlere gelmek istiyordu. Burada da oynayıp oynayamayacağı belli değildi. Tam bu aşamada Trabzon'dan teklif gelince gitmeyi tercih etti. Rahatlıkla da bıraktık arkadaşımızı. Hiçbir sorun da olmadı. Oysa basına tam tersi yansıdı. Oysa biz Kürşat'la ağabey-kardeş gibiyiz, Rize'den beri de beraberiz. Ama hemen kavga ettiler dediler. İşte bu yüzden benim medyadan çok şikayetim var. Ben haftada bir gün onlarla basın toplantısı yapıyorum, istediğinizi sorun diyorum, aklınıza ne geliyorsa hazırım diyorum benim dediğimi yazın diye de şart koyuyorum. Ama gidip kendi istediklerini yazıyorlar. Bu olayda da öyle oldu. Ben Kürşat ile ilgili ne söylersem söyleyeyim, onlar bildiğini okudu.

▼Ailton'u istemediğinizi de yazdılar. Kleberson için de böyle düşündüğünüz söy-

kemmel oynadı, golü attı, attırdı, çok iyi işler yaptı. Ama kabahatli biz olduk. Oysa o gün Ailton yüzde yüz hazır değildi. Belki de ondan öyle bir tepki verdi. Aslında çok iyi bir insan. Ben ondan çok memnunum. Bir kere fiziği nereye götürüyorsa o kadar gidiyor. Ayrıca, şimdiye kadar gördüğüm en iyi golcülerden biri. Önümüzdeki dönemde takımı çok iyi yerlere taşıyacaktır. Bizi eleştirenler, tüm bu olanların ardında başka şeyler arayacaklarına ekibe destek vermeyi deneseler çok daha iyi olmaz mı?

▼Şampiyonluk yarışına gelelim. Nasıl görüyorsunuz bu seneki yarış? Kimler öne çıkıyor?

▲Şampiyonluk şansı olan dört ekip de bence yarışın içinde hâlâ. Hepsinde de şampiyonluk için iddialı, hepsinde de çok kaliteli oyunculara sahipler. Bence bu sene çok çekişmeli bir lig geçecek.

▼Kopma olur mu?

▲İlk yarının sonuna kadar kesinlikle olmaz. Ama ikinci yarı her şey olabilir. Saha içi kadar saha dışındaki olaylar da çok çok önemli.

▼Ligin genel kalitesini nasıl buluyorsunuz? Yoğun eleştiriler var bu konuda.

▲Bence kötü değil ligimiz. Mücadele

getirmek lazım. Ama biraz bocalayınca hemen antrenörü değiştirelim deniyor bizde. Oysa yeni antrenör gelecek, o takımı tanıyacak, bunlar hep zaman kaybına neden olacak. İnşili çıkışlı bir grafik yaratacak. Oysa istikrar anahtar kelimedir futbolda. Bu da nasıl olur? Futbolcu, teknik heyet, taraftar ve yönetimin birbirine destek olmasıyla. Halbuki biz bittik, mahvolduk denirse olmaz. Ben üstüme aldığım görevin ağırlığının farkındayım. Şunu da biliyorum, benim burada göstereceğim başarı diğer yerli antrenörlerin önünü de kesinlikle açacak. Bu yüzden köstek değil destek bekliyorum.

▼Kısa sorular soracağım şimdi. Kısa ce-

vaplar verebilir misiniz? Alan savunması mı, adam adama savunma mı?

▲Maçına ve adamına bağlı.

▼Avrupa'da çeyrek final mi, ligde şampiyonluk mu?

▲Bence çeyrek finalde kalacaksak hiç kalmayalım. Ya finale gideyim, ya da eleneyim hemen. Ama ne olursa olsun önce şampiyonluk tabii ki.

▼Yabancı sınırlaması?

▲AB'ye girme durumumuz varsa ona karşı yapılacak bir şey yok. O zaman ona uymak zorundayız. Ama kaleciler konusunda önlem almak gerek bir şekilde. Böyle giderse yerli kaleci yetişmeyecek. ■

enim için kadro problemi söz konusu değil. Bazı eksiklikler var ama memnunum genel olarak. Mesela Kleberson ve Ailton geç katıldılar aramıza. Ailton fizik olarak tam yüzde yüz iyi değildi. Onu şimdi iyi duruma getirmeye çalıştık. Ama dil konusu hemen halledilmiyor. Ailton belki de takımın yarısından çoğunun hâlâ ismini bile bilmiyor. Hem de o kadar uğraşmamıza rağmen. Youla'yla da aynı dili konuşamıyorlar. Böyle olunca bir türlü ortak noktada buluşamıyorlar, uyum sorunu oluyor. Sezon başı kampında bu iki arkadaşımızla buluşabilseydik her şey daha iyi olurdu. Ama bunlar da aşılmayacak sorunlar değil.

lendi. Doğru mu bunlar?

▲Ailton olayını ben herkese anlatmak zorunda değilim. Kimseye de bilgi vermek zorunda değilim. Ama zor durumda bırakıyorlar. Bakın biz Ailton'un transferini çok gizli yürüttük. Çünkü Alman piyasasında transfer duyulunca fiyatlar 3-5 kat artıyordu. Birçok alternatifimiz de vardı. Ailton da onların arasından bir tanesiydi. Son anda ona karar verdik, ama basın dedi ki ben hiçbir şeyden haberdar değilmişim. Yine Kleberson olayı. Onu zaten geçen sezondan beri istiyorduk. Ama bir türlü alınamıyorduk. Son anda o da alındı. Ama onu da istemediğimi söylediler. Bir Ailton oyundan çıktı, resmen olay oldu. Kimse şuna bakmadı. Ailton çıktıktan sonra yerine giren Tümer mü-

zorlu olacak. Dört büyük takım her deplasmanda puan bırakabilir. Sonuçta lig çok uzun bir maratondur. Ligin başında alınacak 3-4 kötü netice kesinlikle hiçbir takımı ligden koparmaz. Önemli olan istikrardır. Beşiktaş takımı iki sene önce 11 puan öndeydi. Fenerbahçe takımı geriden gelerek şampiyon oldu. Buna benzer olaylar çok yaşanıyor. Bu yüzden sonunu iyi

Futbolda toparlanma

Hazırlık müsabakaları, Türkiye kupası maçları, Avrupa kupası maçları, milli maçlar, lig maçları, yorucu antrenmanlar ve bu maçlar için seyahatler nedeniyle futbol oyuncularının organizmaları fizyolojik ve psikolojik olarak stres altında kalmaktadır (Waterhouse, Minors, Waterhouse, Reilly, & Atkinson, 2002). Bu durumdaki futbolcular eğer iyi bir şekilde toparlanamaz iseler, form seviyeleri düşecek, gerçek performanslarının altında performans sergileyecek ve daha da ileriye gidilirse aşırı antrenman sendromuna girebileceklerdir (Parry-Billings, Matthews, Newsholme, Budgett & Koutedakis, 1993). Çoğu zaman lige ara verildiğinde veya lig bittiğinde uluslararası maçlar devam etmektedir, Milli Takım'da yer almayan sporcular toparlanma imkânı bulurken, Milli Takım'da görev yapan futbolcular toparlanma imkânı bulamayabilmektedirler. Kadroları geniş olan takımlar, bazı maçlarda futbolcularını rotasyon yaparak toparlama imkânı sağlarken kadro-

Adams, Tearney, Gresham & Ruff, 1991; Monedero & Donne, 2000), bu egzersizler sinir sisteminin de hızla toparlanması da yardımcı olur. Maç sonrası merkezî sinir sistemi uyanık kaldığı için, uyku da olumsuz etkilenir (Smith & Reilly, 2004). Bu anlamda maç sonrası toparlanma egzersizlerinin katkısı vardır. Eğer maç ve ağır bir antrenman sonrası soğuma egzersizleri yapılmamışsa, vücut ısısı çok ani düşeceği için, birkaç saat içinde organizma küçük enfeksiyonlara yakalanabilir, bu şekilde de soğuma vücudun savunma mekanizmasına katkı sağlamaktadır (Reilly, 2005).

Reilly and Rigby (2002) maç sonrası soğuma yapan ve yapmayan iki futbol takımını araştırmıştır. 1. grup maç sonrası soğuma egzersizleri (5 dk. jogging, 5 dk. stretching ve 2 dk. bacakları sallama egzersizleri) ve hafta içi toparlanma yöntemleri uygularken, ikinci grup maç sonrası ve hafta içi bu toparlanma yöntemlerini uygulamaz. Maçtan üç gün sonra soğuma ve toparlanma egzersizleri yapanlar yapmayanlara göre sprint ve sıçrama testlerinde daha başarılı olurlar. 1. grupta kas ağrıları maçtan 48 saat sonra kaybolurken, 2. grupta devam etmektedir.

Derin Suda Egzersizler (Koşular)

Rakiple yakın temaslı ikili mücadeleler, ani duruş, yön değiştirme ve hızlanmalar, topa vurmalar, sıçramalar kaslarda mikro travmalar meydana getirir. Kasın kana bazı maddelerin (creatine kinase ve myoglobin) sızması ile futbolcularda maç ve ağır antrenman sonrası şiddetli kas ağrıları meydana gelir (Armstrong, Warren & Warren, 1991). Havuzda, derin suda batmaz yelek ile yapılan koşular ve egzersiz programları, iskelet kaslarına binen fiziksel stresin ve kas ağrılarının azalmasına yardımcı olur (Dowzer, Reilly & Cable, 1998).

Bir başka çalışmada, futbolcuların antrenmanlarda sık sık kullandığı yoğun sıçrama egzersizleri sonrası toparlanma amaçlı derin su koşu egzersiz programları kullanılmıştır. Bu tip toparlanma egzersizleri kullananların kuvvet seviyelerinde hızla düzelmeye başladığı rapor edilmiştir (Dowzer, Reilly, Cable & Nevill, 1999).

Enerjinin Restorasyonu

90 dk. futbol oynayan ve yoğun antrenman yaşayan futbolcular kas ve karaciğerlerindeki enerji rezervi olan glikojen depolarını tüketirler. Kan glikozları da düşmeye başlar (MacLaren, 2003). Futbolcular maçtan önceki gün yoğun bir antrenman yaparlarsa yorgunluğu daha erken yaşarlar. Glikojen depoları düşük olan futbolcuların maçta daha az sayıda sprint atırlıkları rapor edilmektedir (Saltin, 1973). Enerji depoları doldurulmayan futbolcular bir sonraki maça da, antrenman-

lar da iyi hazırlanmayacaklardır (Reilly 2004). Maçtan ve ağır bir antrenmandan sonraki iki saat, enerji depolarının doldurulması ve glikojen (enerji) sentezi için en uygun zamandır (Ivy, Karz, Cutler, Sherman, & Coyle, 1988). Maçtan sonra ilk 30 dakika içinde kg. başına 1,5 gr. karbonhidrat alımı önerilmektedir. Futbolcuların iştahı maç sonrası baskı altında olduğu için karbonhidrat içerikli sıvı karbonhidrat içecekler tavsiye edilmektedir. Mesela %6.9 karbonhidrat içeriği olan sıvıların tüketilmesi mümkün olursa (Reilly, 1998), sıvı kaybı da tamamlanmış olacaktır. Müsabaka sonrası 1-3 saat içinde protein içeren gıdaların alımı, protein sentezi için gereklidir (Rasmussen, Tipton, Miller, Wolfe, & Wolfe, 2000). Çünkü ağır bir egzersiz sonrası vücut proteinlerinde azalma meydana gelmektedir (Tipton & Wolfe, 2001). Özellikle hafta da iki kez oynamak zorunda kalan futbolcular maç sonrası ilk günlerde karbonhidrat açısından zengin diyet oranını arttırması gerekir. Bu tür beslenme hem 3-4 gün sonra gelecek müsabakaya enerji rezervlerinin doldurulmasına, yada antrenman yapılacaksa antrenmanların daha verimli geçmesine neden olacaktır.

Kaybolan Sıvının Yerine Konması

Oyun sırasında vücut ısısının 39 derece ve üstüne yükseldiği rapor edilmektedir (Ekblom, 1986). Isı yükseldiğinde vücut, ısısını düşürmek için terler ve terle sıvı kaybı meydana gelir. Maç sırasında organizma yaklaşık olarak, 2-2.5 litre sıvı kaybeder. Bu sıvı kaybı çevresel ısı ve nem arttığında artar. Organizma ağırlığının %1'ini sıvı olarak kaybedtiğinde performansa azalmalar meydana gelir. Maç sırasında ve devre arasında kaybedilen sıvının geri alınması gerekir (Reilly, 2005).

Aşırı yüklenme

Bazen hazırlık döneminde ve sezon içinde yoğun maç takvimi (lig ve kupa maçları, turnuvalar, hazırlık maçları) veya hazırlık dönemi yoğun antrenmanları futbolcuların toparlanması için yetersiz olabilir. Bu gibi durumlar stres hormonlarının kandaki konsantrasyonlarını yükseltir, lökositlerin sayısı ve fonksiyonları azalır (Gleeson vd., 1997). Bu da vücudun savunma mekanizmasının gücünün azalmasına neden olur. Böyle durumlarda organizmanın enfeksiyon riski artar. Katabolik (yıkıcı) hormonların, anabolik hormonlara (yapıcı) oranı yükselir. Bir anabolik hormon olan testosteron hormonu 24 saat arayla oynanan ikinci maçtan 72 saat sonra bile, dinlenim seviyesinin % 50 altında olduğu rapor edilmektedir. Yoğun yüklenmelerden dolayı (yoğun maç ve antrenman programı) organizma kendini yenileyemez ve zayıflar, sonuçta futbolcunun güç ve kuvvetinde azalmalar meydana gelir. Bu da enerji yetersizliği meydana getirir (Ekblom, 2002), böyle bir durumda futbolcu uzun

sürelî egzersizleri sürdüremez, maksimal oksijen kullanımında da azalmalar meydana gelir. Uzun süreli yoğun yüklenmeler serbest oksijen radikallerinde hasara neden olur. Bu anlamda, yoğun yüklenmeler sonrasında toparlanmaya yardımcı olacak B ve C vitaminleri ihtiva eden maddeler alınması yararlı olabilir (Reilly, 2005).

Kas ağrıları

Maç ve futbol antrenmanlarındaki ani duruş ve hızlanmalar, yön değiştirmeler, sağa sola aldatma hareketleri, şut çekme, sıçrama, alt, üst ve ön bacak kaslarının uzayarak kasılmasına (eksantrik) neden olur. Bu hareketler kasta mikro travmalar yaratır, kreatin ve myoglobin gibi maddelerin kasta kana geçmesine neden olur. Araştırmalar 24-48 saat sonra bile bu maddelerin kanda üst seviyede bulunduğunu göstermiştir. Bu durumda futbolcularda yoğun kas ağrıları görülmektedir. Bu ağrılar aynı zamanda organizmanın fonksiyonel kapasitesini azaltmaktadır. Bu nedenle müsabakaya en az 3-4 gün kala sıçrama egzersizleri ve ani yön değişikliklerini içeren çabukluk egzersizleri yapılmamalı ve oyun antrenmanlarının yoğunluğu da 3 gün kala azaltılmalıdır. Eğer futbolcu yoğun antrenmanlar dolayısıyla kas ağrılarına maruz kalmış ise masaj ve ultrason gibi terapiler etkili olabilir. Buz rapisi de etkili olabilir. 2 dk. 45 derece sıcak su banyosu, ardından 1 dk. 12 derece soğuk duş alınmalıdır. Bunun beş kez tekrar edildiği kontrast banyoları da kas ağrılarını dindirmeye yardımcı olabilir, akabinde derin su koşu egzersizlerinin de rahatlatıcı etkisi vardır.

Yaşam Tarzı Faktörleri

Şiddetli bir maç ve futbol antrenmanı sonrası toparlanmanın hızı, yaşam tarzı ile alışkanlıklara da bağlıdır. Bu önemli özellikler, uygun sıvı ve enerji alımını kapsayan beslenme stratejilerini kapsar. Reilly (1994) uluslararası oyuncuların maç sonrası günlük enerji alımının %10'unu alkol, %60'ını karbonhidrat içerdiğini rapor etmektedir. Alkolün alımı sonrası, vücuttan sıvı kaybı neden olması ve depresan etkisi dolayısıyla toparlanmayı engellediği belirtilmektedir. Futbolcuların çoğu maçı takiben uyku bozuklukları yaşarlar, bu durum ertesi günkü antrenman performanslarını negatif yönde etkilerken enerji metabolizmasında etkili olan büyüme hormonu salınımı da olumsuzluk yaratır. Maç sonrası soğuma egzersizleri bu uyku bozukluklarını da olumlu etkileyebilir (Reilly, 2005).

Sonuç

Maç veya antrenman sonrası toparlanma sağlanamamışsa, futbolcular bir sonraki maça, hem fiziksel, hem de mental ve psikolojik olarak yetersiz başlayacaktır. Toparlanma stratejileri, sıvı kayıplarını gidermeyi, beslenmeye yönelik tedbirleri, psikolojik desteği, antrenmanı ve yaşam tarzı ile ilgili önlemleri içermelidir. ■

Futbol ve sağlık

ları dar olan takımlar, futbolcularını toparlama da yetersiz kalabilmektedir. Daha yüksek maç performansı için, ağır antrenmanlar, sık sık oynanan müsabakalar, yoğun geçen bir sezon sonrası futbolculara çok iyi bir toparlanma yöntemleri kullanırlıdır.

Maçlar Arası Toparlanmayı Sağlama

Oyun sırasında çoğu organlar ve sistemler stres altına girer. Bunlar enerji (karaciğer kas glikojen depoları), kas iskelet, hormonal, sinir sistemidir. Maçın sonuna doğru enerji için, glikojen deposu tükenir (Saltin, 1973), aynı zamanda sinir sistemi de tükenir (Reilly, 2005). Özellikle haftada iki maç oynandığında, çeşitli başka faktörler de, maçlar arası toparlanma hızını etkiler. Bu anlamda bu makale, maç sonrası soğuma egzersizlerinin, vücut sıvı ve enerji seviyesinin restore edilmesinin önemi üzerinde duracaktır. Ayrıca, müsabaka stresi ile organizmanın savunma mekanizmaları baskı altına girebileceği için, vücut enfeksiyonlara yakalanma riski ile de karşı karşıya kalabilir (Gleeson, Blannin & Walsh, 1997).

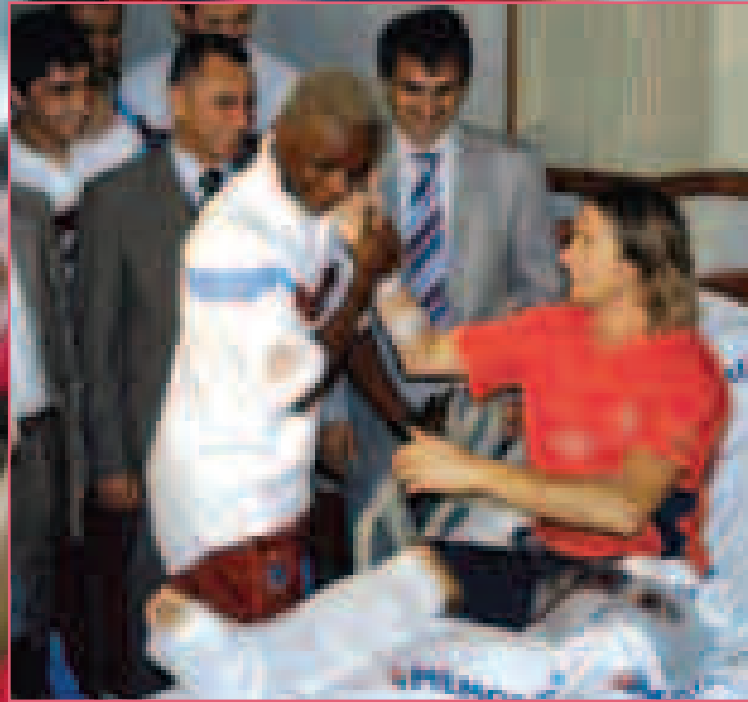
Müsabaka ve Antrenman Sonrası Soğuma Egzersizleri

Pasif toparlanmadan ziyade, aktif toparlanma, laktadı (yorgunluk verici madde) kandan daha hızlı uzaklaştırır. Kandan laktadın uzaklaştırılması düşük tempolu koşularla sağlanırken, aynı zamanda vücut ısısı da yavaş yavaş düşürülür (Bond,

Miroslaw Szymkowiak

Yıldızı

Talihsiz bir sakatlık onu geçici de olsa takımından ayrı bıraktı. Kritik bir süreçte oluşan bu ayrılığa tabii ki çok üzülmüyor. Ama, futbolun içerisinde bunların da olduğunu söylüyor. Takımda olabilmenin önemini de vurgulayan Polonyalı futbolcu "Bence futbolcu tek başına yıldızlaşamaz. Oynadığı futbol takımı ile uyuşur ise kendiliğinden bu futbolcu ön plana çıkar. Örneğin, geçen sezon Fatih Tekke 31 gol attı, ancak o golleri atarken ona yardımcı olan arkadaşları vardı. Başarılarını tek başına yapmadı. Demek istediğim oyuncular yıldızlaştıran takımlardır," diyor.

en kariyerime stoper olarak başladım. Sonra sağ kanatta, orta sahanın ortasında görev yaptım ve şimdi ileriye dönük orta saha oyuncusu olarak santrforların arkasında oynuyorum. Bu kadar mevki değiştirdikten sonra anladım ki benim nerede oynadığım fazlaca önemli değil. Bana hangi pozisyonda görev verirlerse ben orada oynamalıyım. En önemlisi budur. Zaten son dört senede şu anki pozisyonumda oynuyorum. Bugün Hüseyin ile beraberiz. Yarın Hüseyin ve Lee birlikte olur ben onların önünde oynarım. Bunun önemi yok. 13 yıllık kariyerimde şunu gördüm; futbolcunun nerede oynadığı değil, oynadığı yerde ne yaptığı önemlidir.

takım yaratır!

Şu an şampiyonluk hakkında konuşmak yersiz. Üstelik benim ayığım kırılmışken ve Gökdeniz de cezalı bir konuma düşmüşken net bir biçimde konuşmak zor. Çok az maç oynadık ve önümüzde bir sürü maç bizi bekliyor. Aslında iyi başlamıştık. Ama sonrası kötü geldi. Eğer sahamızdaki bütün maçları kazanır ve deplasmanda da en az puan kaybı ile yolumuza devam edersek şampiyon oluruz. Ben hâlâ bu şansımızın olduğunu düşünüyorum.

Türker Tozar

▼Geçen sezonu hem kendi açımdan, hem de Trabzonspor adına nasıl değerlendiriyorsun? Son anda kaçan bir şampiyonluk var, ama oynanan futbol herkes çok hoş geliyordu. Ne dersin Trabzonspor başarılı mıydı, başarısız mı?

▲Geçen sezon yarım devre Wisla Kraków'da oynadıktan sonra Ocak ayında Trabzonspor'a geldim. Wisla'da oynadığım oyun stilinden hiçbir kayıp vermeden Trabzonspor'da forma giymeye başladım. Başka bir deyişle, Trabzonspor'a geldiğim için alıştığım oyun tarzını değiştirmek zorunda kalmadım. Benim oynadığım oyun Trabzonspor'un oynadığı tarzla uydu. Özellikle, teknik direktörün beni alışkın olduğum yerde, forvet arkasında görevlendirmesi de bana bir kolaylık oldu. Takımın nasıl bir sezon geçirdiğine bakarsak, bence elde edebileceğimiz en yüksek başarıyı elde ettik. Çoğu kişi bizi Galatasaray'ın ardından üçüncülüğe yakıştırırken biz oynadığımız

oyunla ikinci sırayı kaptık. Bence, oynadığımız güzel futbolun karşılığını da aldık.

▼Yabancı bir futbolcu olarak ilk başlarda bazı uyum problemleri yaşamam gayet doğal. Ama geçen onca aydan sonra artık adaptasyon sürecini tamamladığını söyleyebilir miyiz?

▲Kulübüme adaptasyon sürecim tamamlandı. Türk futbolunu da yakından tanıdım. Herkes beni tanıdı, ben de diğer takımlardaki oyuncuları öğrendim. Adapte olmadığım tek şey Trabzon'daki yüksek nem ve hava sıcaklığı. Polonya'da en fazla 23-25 derece sıcaklıkta maç yapmaya alışmış bir futbolcu olarak, burada bu farklılığı yaşamak futbolumu da olumsuz yönde etkiliyor. Performansımı etkileyen en büyük nedenin aşırı sıcak olduğunu söyleyebilirim.

▼Ayağının kırılması bu süreci yeniden başa döndürmez değil mi?

▲Bence hiç etkilemez. Zaten profesyonel

Ayağımın kırılması umarım takımımı pek etkilemez. Ben de çok etkilenmemeye çalışıyorum. Onlar sahada mücadele ederken, böyle yatakta yatmak beni gerçekten çok üzüyor. Kahroluyorum adeta. Yine de, futbolda böyle şanssızlıkların olabileceğini hepimiz kabul etmeliyiz. En kısa zamanda sahalara dönmek en büyük arzum. Arkadaşlarım ve yöneticiler aradıkça acım hafifliyor. Neyse ki hayranlarımdan da mektuplar geliyor. Polonya'dan dahi mektuplar aldım. Herkese, bana gösterdikleri ilgiden ötürü teşekkür ediyorum. En kısa zamanda yanlarına dönmeye çalışacağım.

bir futbolcuyum, bunlardan öyle kolay etkilenmem. Ayrıca Trabzon'da çok iyi bir uyum yakaladım. Arkadaşlıklar da öyle. Sorun olacağını zannetmiyorum. **▼Türkiye'de hangi oyuncuları beğeniyorsun? Futbol kalitesi açısından kimi öne çıkarırsın?**

▲Bizim takımda kimi beğendiğimi söylemem etik olarak düzgün olmaz. Kadroların hepsi benim arkadaşım ve her birinin takıma katkısını çok yüksek seviyede buluyordum. Eğer böyle olmasaydı, geçen sezonu ikinci sırada bitiremezdik. Türk futbolcular da oldukça kaliteli. Ben burada yine isim vermek istemiyorum ama Türk futbolunda kalite seneler geçtikçe artıyor. Üstelik kaliteli futbolcular yetişiyor ve bu oyuncular yurtdışında oynamaya başlıyorlar. Bu arada bu noktada kendimce bir tespit yapmak istiyorum. Bence futbolcu tek başına yıldızlaşamaz. Oynadığı futbol takımı ile uyusur ise kendiliğinden bu futbolcu ön plana çıkar. Örneğin, geçen sezon Fatih Tekke 31 gol attı, ancak o golleri atarken O'na yardımcı olan arkadaşları vardı. Başarılarını tek başına yapmadı. Demek istediğim oyuncular yıldızlaştıran takımlardır.

▼Doğu Avrupa futbolu ile Türk futbolu arasında nasıl bir ayırım yaparsın? Sanki biz biraz daha Akdenizli gibiyiz. Sen de katılıyor musun bu görüşlere.

▲Doğu Avrupa futbolu pres yapma, sert futbol ve fizik güce dayalıdır. Agresif bir yapısı vardır. Türkiye, Portekiz, Yunanistan gibi ülkelerde ise futbolcuların bireysel yetenekleri ön plana çıkar. Bu ülkelerde oynanan futbolda, topu ayakta fazla tutma, topla birlikte estetik hareketler yapma gibi karakteristik özellikler vardır. Aradaki fark nereden kaynaklanıyor derserseniz, Doğu Avrupa ülkelerinde devre arası 3-4 ay sürer. Bu zaman içerisinde oyuncular için kondisyonu yükseltmek mümkün olur. Hemen örnek vereyim. Polonya'da 1 Aralık'ta tatile girer, bir ay on beş gün dinlenir; Martin sonunda da ligin ikinci yarısına

başlardık. Bu nedenle hem topsuz oyunda daha çok koşabilir, rakibe pres yapabilir; hem de top bizdeyken çok fazla pas yapabiliydik.

▼Hüseyin ile iyi bir ikili oluşturdunuz. Bu süreç nasıl tamamlandı? En çok nerede ve nasıl oynamayı seviyorsunuz?

▲Ben kariyerime stoper olarak başladım. Sonra sağ kanatta, orta sahanın ortasında görev yaptım ve şimdi ileriye dönük orta saha oyuncusu olarak santrforların arkasında görev yapıyorum. Bu kadar mevki değiştirdikten sonra anladım ki benim nerede oynadığım fazlasıyla önemli değil. Bana hangi pozisyonda görev verilerse ben orada oynamalıyım. En önemlisi budur. Zaten ben son dört senede mevcut pozisyonumda oynuyorum. Bugün Hüseyin ile oynuyoruz. Yarın Hüseyin ve Lee birlikte olur ben onların önünde oynarım. Bunun önemi yok. Ayrıca karşımadaki takımın yapısı da bizim nasıl oynayacağımızı belirliyor bir bakıma. Eğer rakip takım defans yapıyorsa ben ön tarafta yer alıyorum ve forvet arkasına geçiyorum ama rakip baskılı bir oyun tarzı ile oynayıp sürekli atak geliştiriyorsa ben Hüseyin'le geriye çekiliyorum ve defansif çalışmalar yapıyorum. 13 yıllık kariyerimde şunu anladım ki futbolcunun nerede oynadığı değil, oynadığı yerde ne yaptığı önemlidir.

▼Trabzonspor'un bu sezondaki şampiyonluk şansını nasıl değerlendiriyorsun? Geçen seneki gibi sonuna kadar götürebileceğinizi düşünüyor musun?

▲Şu an şampiyonluk hakkında konuşmak yersiz. Üstelik benim ayağım kırılmışken ve Gökdeniz de cezalı bir konuma düşmüşken net bir biçimde konuşmak zor. Çok az maç oynadık ve önümüzde bir sürü maç bizi bekliyor. Aslında iyi başlamıştık. Ama sonrası kötü geldi. Bence her takım için şimdiden şampiyonlukla ilgili yorumlar yapmak çok zordur. Eğer sahamızdaki bütün maçları kazanır ve deplasmanda da en az puan kaybı ile yolumuza devam

edersek şampiyon oluruz. Ben hâlâ bu şansımızın olduğunu düşünüyorum.

▼Trabzon şehrinde yaşamak nasıl bir şey? Sonuçta Türkiye'nin büyük şehirlerinden biri değil Trabzon ama kendine özgü özellikleri var. Mesela Polonya ile karşılaştığında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar görüyorsun?

▲Kariyerimde bugüne kadar birkaç şehirde oynadım. Benim yeni yerime adapte olmam çok kısa sürer. Ama Trabzon'da farklılık çok. Dil farklı, insanların hayat tarzı farklı, yemek ve dini farklar var. Yine de, benim esas görevim futbol oynamak olduğu için bunları beni fazla ilgilendirmiyor. Ben Polonya'nın en büyük şehirlerinde yaşadım ama burası daha küçük bir şehir. Sosyal anlamda da bu göze çarpıyor; fakat dediğim gibi buraya gezmeye değil futbol oynamaya geldiğim için esas önemli olan futbol oynamak. Ayrıca burada insanların size müthiş bir ilgisi var. Her attığım adımda beni durdurup fotoğraf çekmek isteyenler, yolda yürürken "Şimek" diye bağırıp el sallayanlar, elimi sıkmak ve öpmek isteyenler. Bunlar Polonya'da yoktu ve ben bana gösterilen bu ilgiden çok memnunum.

▼Zurawski'nin geleceğini nasıl değerlendiriyorsun? Bayağı uğraştlar ama olmadı. Onun yerine Jun geldi. Trabzonspor hâlâ bir forvete ihtiyaç duyuyor mu?

▲Ben de Zurawski'nin takıma gelmesini çok isterdim. O'nun faydalı olacağından eminim. Transfer komitemiz çalışmalarını ben de yakından takip ettim. Hem onu Trabzonspor'a getirmek için çok uğraştılar, hem de Zurawski gelmek istedi. Sonunda transfer etmek kısmet olmadı ama onun yerine en az onun kadar iyi ve milli bir futbolcu olan Tomas Jun'u kadromuza dahil ettik. Tomas'ın da uyum sürecini tamamladığında yüksek performans göstereceğinden hiç şüphem yok. Yine de, Zurawski benim bugüne kadarki kariyerimde birlikte oynadığım en iyi futbolcu. Dikkat ederseniz sadece forvet demiyorum. En iyi futbolcu. Bunu bir kez daha vurgulayalım.

▼Anorthosis'e elenmenizi nasıl karşılıyorsunuz? Açıkçası bu mağlubiyetten sonra tüm Türkiye şok oldu. Hiç kimse beklemiyordu. Sen nasıl karşıladın bu sonucu?

▲Bence tamamen şanssızlık. Elimizden geldiğince iyi oynamaya çalıştık, ancak bazen futbolda olmazsa olmuyor. Umarım gelecek sezon yine katılır ve bu se-ne kaçırdığımız hedefimize ulaşırız.

▼Şanssızlıktan bahsetmişken sen daha büyük bir şanssızlık yaşadın ve ayağın kırıldı. Bu seni ve takımını nasıl etkileyecek?

▲Ayağımın kırılması umarım takımımı pek etkilemez. Ben de çok etkilenmemeye çalışıyorum. Onlar sahada mücadele ederken, böyle yatakta yatmak beni gerçekten çok üzüyor. Kahroluyorum adeta. Yine de, futbolda böyle şanssızlıkların olabileceğini de hepimiz kabul etmeliyiz. En kısa zamanda sahalara dönmek en büyük arzum. Arkadaşlarım ve yöneticiler aradıkça acım hafifliyor. Neyse ki hayranlarımdan da mektuplar geliyor. Polonya'dan dahi mektuplar

alıyorum. Herkese, bana gösterdikleri ilgiden ötürü teşekkür ediyorum. En kısa zamanda yanlarına dönmeye çalışacağım.

▼Kimlere karşı oynamak zevkli Türkiye'de? Hangi takımlarla oynanan maçları ayrı bir yere koyuyorsun?

▲Büyük takımlara karşı oynamak zevkli. O maçlarda mücadele ve rekabet üst düzeye çıkıyor ve siz de oyuncu olarak sahada oynanan oyundan mutlu oluyorsunuz. Ayrıca bu tür büyük maçlarda kendinizi motive etmek de daha kolaylaşıyor. Bu yüzden geçen sezon özellikle Galatasaray, Beşiktaş ve Fenerbahçe'ye karşı oynadığımız maçları beğendim.

▼Şampiyonluk adaylarını kim? Aralarında nasıl bir sıralama yaparsın? Üç Büyükler dışında başka takımlar da bu yarışa katılabilir mi sence?

▲Doğal olarak, bizim dışımızdaki 3 büyük takım. Bunlara ilaveten, geçen seneki oyunlarına bakarak değerlendirirsek, Gençlerbirliği, B.B Ankaraspor ve Gaziantepspor. gibi takımlar da üst sıralarda yer alan takımları sezon boyunca baskı altında tutacak ve onlarla oynadıkları maçlarda rakiplerini oldukça zorlayacaklardır. Bilhassa, kadrosu zayıf gibi gözükken Gençlerbirliği çok tehlikeli bir takım. ■

Kariyerimde bugüne kadar birkaç şehirde oynadım. Benim yeni yerime adapte olmam çok kısa sürer. Ama Trabzon'da farklılık çok. Dil farklı, insanların hayat tarzı farklı, yemek ve dini farklar var. Yine de, benim esas görevim futbol oynamak olduğu için bunlar beni fazla ilgilendirmiyor. Ben Polonya'nın en büyük şehirlerinde yaşadım ama burası daha küçük bir şehir. Sosyal anlamda da bu göze çarpıyor. Fakat dediğim gibi buraya gezmeye değil futbol oynamaya geldim. Ayrıca burada insanların müthiş bir ilgisi var. Her attığım adımda beni durdurup fotoğraf çekmek isteyenler, yolda yürürken "Şimek" diye bağırıp el sallayanlar, elimi sıkmak ve öpmek isteyenler var. Bunlar Polonya'da yoktu ve ben bana gösterilen bu ilgiden çok memnunum.

Nedim Doğan

Buldozer Nedim!

Uzun yıllar Fenerbahçe'de oynadı. Kale hariç her yerde görev aldı. Saha içinde gözüpekti, ele avuca sığmazdı. Rakiplerinin üzerine üzerine gider, karşısındakini deler geçerdi. Zaten o nedenle de kendisine "Buldozer" lakabı verilmişti. Saha dışında mütevazı ve gerçek bir beyefendi.

Geçmiş zaman
efsaneleri

Fenerbahçe'nin
eski kaptanı, devrinin
önemli futbolcularındandı.

Cem Zamur

▼Yanılmıyorsam 1943 doğumlusunuz, futbola nasıl başladınız?

▲Doğru, 1943 doğumluyum. Cibali'de futbola başladım. 1959'da İstanbulspor'a, oradan da 1961'de Fenerbahçe'ye geçtim ve futbolu 1973 yılında orada bıraktım.

▼Forvet olarak başlamışsınız ve Fenerbahçe'ye transfer olmuşsunuz fakat zaman içinde orta sahaya çekilmişsiniz. Bunun sebebi neydi?

▲Fenerbahçe'ye transfer olduğum vakit forvet olarak gittim. Çeşitli seneler

içinde antrenörlerimiz bize nerede görev verirse orada oynuyorduk. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki Fenerbahçe'de kale hariç her yerde oynadım.

▼Futbolu biraz erken bırakmadınız mı, bunun özel bir nedeni var mıydı?

▲Özel bir nedeni yoktu. Futbol bir temaşa oyunudur. Futbol oynadığım zamanlarda çok sakatlıklar geçirdim. O zamanlar tıp şimdiki gibi ileri değildi. Şimdi gazetelerde okuyorum bir menisküs ameliyatı örneğin, bugün ameliyata giriyor üç-beş gün sonra top

ana en büyük faydası dokunan insan Ali Mortaş'tır. Cibalispor'da top oynamaya başladığım vakit benim maçlarımı izlermiş. O sıralarda Türkiye'de ihtilal olmuş, İstanbul'da Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, İstanbulspor ve Vefa arasında Cemal Gürsel Kupası maçları oynanıyordu. Biz de Ali Ağabey'le beraber İstanbulspor'un Vefa ile maçı var, oraya gittik seyretmeye. Daha çocuk sayılırım, elimden tutup götürüyor beni. İstanbulspor'un soyunma odasına girdik, sahaya çıkacaklar onbirinci adamları yok. Ali Mortaş'ı görünce, yanında da ben varım, "Hemen soyunsun" dediler benim için. Ali Baba beni oynatmak istemedi, "Ezilirsin" diye. Fakat adam yok ne yapsın, zar zor beni sahaya sürdüler. Çıktım, ben de işte kısmet diyorum ya, Vefa'ya iki tane gol attım. İstanbulspor takımının antrenörü rahmetli Cihat Arman hocamızdı. Beni hemen direkt olarak A Takım'a aldı ve orada oynatmaya başladı. Zaten ondan sonra hayatımın akışı değişti.

izim devrimiz farklıydı. Kıdemli olana, ağabey olana büyük saygı vardı. Normal antrenmandan bir saat evvel gelip çalışırdık. Maç öncesi yaşça büyük ağabeylerimiz sobalı odada giyinirlerken, biz tribünün altında giyinirdik. Ama bunun tarifi yok; hem sevgi hem hürmet hem de korku barındırırdı o davranışlar.

iz derbi maçlarında saha içinde birbirimizi parolasak bile saha dışında her şey biterdi. Beşiktaşlı ve Galatasaraylı oyuncularla gerçekten dost ve arkadaştık. Gezmeye, eğlenmeye hep beraber giderdik, bu seyirciye bile sirayet ederdi ve Mithatpaşa Stadında beraber maç seyrederlerdi.

oynuyor. Ben çok ağır sakatlıklar geçirdiğim için, en sonuncu da dizimden oldu ki biraz yamuk da kaldı. Bunun üzerine kendimi ve vücudumu sıkıp rezil olacağına bırakmam daha mantıklı olur gibi geldi ve bıraktım futbolu.

▼**İlk A Milli maçınızı 27 Mart 1963'te İnönü Stadı'nda İtalya'ya karşı oynamışsınız. Ardından A Milli maçlardaki ilk golünüzü 23 Ekim 1965'te Romanya'yı 2-1 yendiğiniz maçta 48. dakikada atmışsınız.. Bir dönem Adnan Süvari'nin Fevzi Zemzem'le beraber ikinizi santrfor olarak düşündüğünü ama sonra Zemzem'i kullandığını görüyoruz. Sanki Milli formayı az giymişsiniz, ne dersiniz?**

▲O zamanlar hakikaten kaliteli ağabeylerimiz vardı. Onların arasına seçilmek bile çok büyük bir gurur ve şerefti. Bir de o zamanlar Milli maçlar çok yoktu, senede üç bilemediniz dört kez oynardık. O dönem içinde böyle oldu. Ve benim artı bir handikapım daha vardı, mesela 1963-65 senesinde Fenerbahçe'de bile oynamadım, sebebi askerlikti. En iyi dönemimde iki sene oynamamak elbette ki etkili olmuştur. Bunun gibi benim eksik dönemlerim çoktur. Fenerbahçe'ye geldiğim ilk sezon altı ay ceza aldım ve oynayamadım amatörlüğü ihlalden. On üç sezonluk Fenerbahçe dönemimde neredeyse üç seneye tekabül eden bir süre hiç futbol oynamadım.

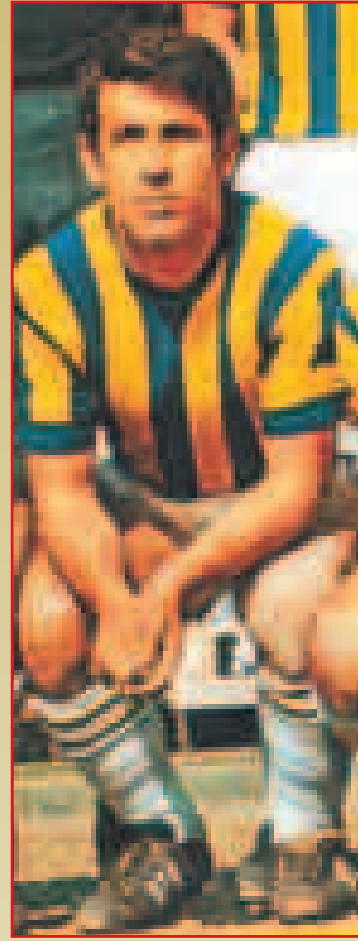
▼**Milli olma sayınızdaki verilerde bir tutarsızlık var. Kimi yerlerde 9 kimi**

yerlerde 8 kez A Milli olduğunuz söyleniyor si-ze göre doğru olan hangisi?

▲Futbol hayatım boyunca hiç istatistik tutmadım. Hatta övgü babında söylenen 'Abi sen şu golü atmıştın' diyenlere bile hatırlamadığımı açık açık söyletim. Futbolu sevmeydim ben, ama mecburiyet işte. Okulumu bitiremedim ve futbola yeteneğim vardı. Bir anlamda ekmek parası kazanma gailisi.

▼**Sizin hayatınızda Ali Mortaş diye bir isim var, gerçekten size faydası dokundu mu?**

▲Tabii ki bana en büyük faydası dokunan insan Ali Mortaş'tır. Cibalıspor'da top oynamaya başladığım vakit benim maçlarımı izlemiş neticesinde beni İstanbulspor genç takımına aldı. Yani beni direkt A takıma almadı ama benim hayatımı ve geleceğimi tamamen değiştirdi. Yoksa ben futbolcu falan olamazdım, kismet ve şans diyelim. O sıralarda Türkiye'de ihtilal olmuş İstanbul'da Fenerbahçe, Beşiktaş, Galatasaray, İstanbulspor ve Vefa arasında cemaal Gürsel Kupası maçları oynanıyordu. Biz de Ali ağabeyle beraber İstanbulspor'un Vefa ile maçı var oraya gittik seyretmeye. Daha çocuk sayılıyım elimden tutuyor götürüyor beni. İstanbulspor'un soyunma odasına girdik, sahaya çıkacaklar on birinci adamları

yok. Ali Mortaş'ı görünce yanında da ben varım, hemen soyunsun dediler benim için. Ali baba beni oynatmak istemedi, "Ezilirsin" diye. Fakat adamları yok ne yapsın, zar zor beni sahaya sürdüler yani. Çıktım ben de,

işte kismet diyorum ya Vefa'ya iki tane gol attım. İstanbulspor takımının antrenörü rahmetli Cihat Arman hocamızdı. Beni hemen direkt olarak A Takım'a aldı ve orada oynamaya başladı. Zaten ondan sonra hayatımın akışı değişti. Bir sene kadar oynadım orada, ama oynadığım insanlar benden hep on beş yaş büyük: Aydemir, İhsan, İbrahim, Kenan, kalecimiz Sabih Ağabey ben onların arasında çocuk sayılırdım. Bir sene sonra da Fenerbahçe'ye geldim ve orada da bırakana kadar oynadım. ▼**İlk geldiğiniz sezon Fenerbahçe'de 2 gol atmışsınız ikinci sezon 18 gol atan**

Lefter'in ardından 17 gol atarak en golcü isim oluyorsunuz. Böyle bir yeteneğe sahipken Teknik adamlığı hiç düşündünüz mü?

▲Doğrudur fakat hiç düşünmedim. Futbolu bırakacağım sene iş kurdum ben ve bıraktıktan sonra futbolla hiç ilgilenmedim. Yirmi senelik sanayiciliğim sırasında futbolla ilgilenmedim hiç. On beş sene kadar önce sanayiciliği de bıraktım. Ama Fenerbahçe kulübünün bende ayrı bir yeri vardır. Evim burada Yeşilköy'de, kulüp bildiğiniz gibi karşıda, her gün gitme imkânım yok. Ayda bir defa veya iki ayda bir defa kendi futbolcu arkadaşlarımızla yemek yaparız

▼**Sizin oynadığınız dönemde gördüğünüz en büyük oyuncu kimdi?**

▲Benim gördüğüm en büyük oyuncu Metin Oktay'dı. Her özelliğiyle. Kişiliği, oynadığı futbol her şeyiyle dört dörtlüktü. Şöyle söyleyeyim bir adamın sağ veya sol ayağı olur meziyeti onla ölçülür, ama Metin Oktay'da hem sağ, hem sol artı birde aynı şiddetle topa vurabildiği kafası vardı. Ve unutulmaması gereken önemli bir şey dünyanın en terbiyeli insanlarından birisiydi. Ama yanına bir isim daha ekle deseniz

Yusuf Tunaoğlu diyebilirim. O da çok yetenekliydi ama onunda havası başkaydı, kafası başkaydı.

▼**Bizim gördüğümüz "Muhteşem bir tevazu ve beyefendilik" ve bildiklerimiz "Savaşan, yetenekli bir futbolcu" ama yetmiyor. Bize saha içindeki kendi özelliklerinizi anlatır mısınız?**

▲Valla seyredenlerin yalancısıyım. İyiymişim, en büyük özelliğim şuymuş: adamın üstüne gidermişim, ne olursa olsun. Belki de ondan çok sakatlandım.

▼**Peki en rahat hangi teknik adamla çalıştınız ya da şöyle soralım size en çok hangi teknik adamın faydası dokundu?**

▲Çalıştığım en iyi Antrenör İonescu'ydu. En büyük faydayı futbolcu olarak ondan gördüm. Ondandır evvelki hocalar da tabii ki tahta başında bir taktik veriliyordu. Ama sahaya çıktığın vakit dünyanın her tarafında bu budur.

Oyuncu sahada onu bire bir uygulamaz. Mesela hocan sana dedi ki orta sahayı geçme, top sende önünde kimse yok gitmeyecek misin? Ionescu'nun en büyük özelliği buydu. Sahaya çıkarttığı adama 'Senin vazifelerin bu, bu, bu' diye tembihler 'bunun haricine çıkmayacak' derdi. Bununla ilgili benim bir anım var ki konuyu anlatmaya yardım olur. Bir gün, Mersin'de İdman Yurdu ile maç yapıyoruz, deplasmanda yendik. O zamanki çocukluk halimiz, ertesi gün hemen gazeteleri alırız kim ne yazmış diye. Bütün gazeteler beni göklere çıkarıyor. Salı günü antrenmanımız olurdu ve o antrenmandan önce bir toplantı yapardık o bize hatalarımızı söylerdi. Bu toplantıda döndü bana dedi ki 'Kaptan sen ne yapıyorsun sahada? Ben sana ne söyledim, sen ne yapıyorsun?' Milletin içinde rezil oldum, onda sonra da onun dediğinin dışına çıkmadım. Yani hakikaten ondan çok şey öğrendim.

▼Bir forvet oyuncusu olarak en zorlandığınız savunma oyuncusu ve kaleciler kimlerdi?

▲Bir Beşiktaş, Galatasaray düşünün Türkiye'nin en iyi futbolcuları orada, onların karşısında oynamak hakikaten çok zordu. Ben ne yapardım santrfor oynattıkları vakit öyle çakılı kalmazdım. Bir sağa gidersin, bir sola gidersin rakibinden kurtulmak için yapabileceğin her şeyi yaparsın. Bizde mesela rahmetli Yılmaz Şen vardı. antrenmanda bile peşinden ayrılmazdı, çok iyi markaj yapardı. Af-federsiniz, tuvalete gitseniz peşinizden gelirdi. Kaleci olarak Turgay'ın son dönemleri olmasına rağmen en büyük kaleci oydu benim için Türkiye'de. Keza bizde Özcan Arkoç ağabeyimiz vardı ona gol atmak hakikaten çok zordu. Boylu poslu adam, hava topuna çıksanız sizi devirir götürür. Kimse onunla hava topuna çıkamazdı.

▼Sizin futbol yaşamının dışındaki hayatınız, saha içindekinin tam tersiymiş çok dingin ve sakin bir özel hayatınız olduğunu duyduk. Futbol sizin için sadece sahadaki bir oyun muydu?

▲Evet özel hayatım çok sakindi ve hâlâ da öyle. Bir fabrikaya gidersiniz işçi olarak çalışırsınız biz de orada bir işçiydik. Bunu dışarı taşıdığınız anda biterdin. Biz ne yapardık, izinli günlerimiz vardı mesela benim takımda en iyi arkadaşım Selim Soydan'dı. Biz telefon ederdik Maksim Gazinosu'na yer ayırtırdık. Giderdik efendi efendi yemeğimizi yerdik, o dönemin en güzel sesi Rahmetli Zeki Müren'i dinler, çıkar gelirdik.

▼O dönemdeki takım içi arkadaşlık nasıldı. Bir anlamda askeri terminolojiyle devrecilik yapıyorlarmış yaşıca büyük olanlar. Doğru mu?

▲Bizim devrimiz farklıydı. Kıdemli olana, ağabey olana büyük saygı vardı. Normal antrenmandan bir saat evvel gelip çalışırdık. Maç öncesi yaşıca büyük ağabeylerimiz sobalı odada giyinirlerken, biz tribünün altında giyinirdik. Ama bunun tarifi yok; hem sevgi hem hürmet hem de korku barındırırdı o davranışlar.

▼Peki sizce o dönemin futbolu ile bugünün futbolu arasındaki en büyük fark nedir?

▲En büyük fark sahalar, antrenman sahaları. Bizim bileğe kadar gömülen sa-

halarda oynadığımız futbol çok tehlikeydi. Sakatlıklar daha çok olurdu, bazı zeminler zımpara gibiydi.

▼Macar zaferiyle beraber bir dönem en büyük Avrupa başarısı efsanelerimizden Manchester City maçının bir kahramanı olarak o maçı anlatır mısınız, bizlere?

▲Bizim takımın İngiltere'deki maçında çok büyük şansımız vardı. Kaleci Yavuz diye bir arkadaşımız vardı, olmaz böyle topar çıkmaz, çıkması imkânsız. Neticede 0-0 beraber kaldık. Adamlar buraya geldi, çok basit bir gol yedik. Ondan sonra kaybedecek bir şeyimiz kalmadı ki. Saldırdık, sağolsun iki tane güzel kardeş gol attı, eledik. Ama hakikaten şansımız vardı.

▼Yine o dönemin karşı karşıya oynadığınız veya izlediğiniz en büyük yetenekleri kimlerdi?

▲Cruyff, Pele ve George Best. Özellikle Best'le karşı karşıya oynadığınızda, insan saha içerisinde şaşkınlığa uğrayabiliyordu. Bir insan bu kadar mı yetenekli olur diye.

▼Hayatınızın en mühim ve güzel golü hangisiydi?

▲Unutamadığım gol ne biliyor musunuz, İstanbulspor'da oynarken Galatasaray'la maçımız vardı. Aynı gün Fenerbahçe'nin de Beykoz'la maçı vardı. Bu arada Fenerbahçe beni transfer etmiş ama kimse bilmiyor. Puanlar eşit hatta Galatasaray'ın yanılmıyorsa avantajı bile var. O maçta Galatasaray'a bir gol attım ve 1-0 galip geldik. Fenerbahçe'de bizden sonra oynadı ve o da galip geldi, Fenerbahçe şampiyon oldu. Unutamadığım gol odur.

▼Peki siz çocukluğunuzda da Fenerbahçe'yi mi tutuyordunuz?

▲Mahallede top oynarken ben hep Fenerbahçeli olurdum. Ben Küçük Mustafa Paşa'lıyım oralar da yetiştim. O sıralarda mahalle maçlarında takımlar öyle dağılırdı Fenerbahçeli, Beşiktaşlı, Galatasaraylı diye.

▼Yeni nesil futbolcularla siz ve sizden önceki dönem arasındaki en büyük fark nedir?

▲En büyük fark ekonomik açıdan artan refah seviyesi. Çok hızlı ve genç yaşta ekonomik olarak rahatlayan futbolcuların çok erken havaya girdiğini düşünüyorum.

Ve bizim en önemli artılarımızdan biri rahatlığımızdı. Rahat olursan her işi rahatlıkla yapabilirsin. İçin rahat olacak ama beynin düşünmeyecek hiçbir şeyi. İşinden başkasını, başka bir şeyi düşündüğün vakit zaten intibak edemezsin ki.

▼Düşüncelerinizde hiç Avrupa'da oynamaya isteği var mıydı?

▲Hiç düşünmedim diyen insanın samimiyetine güvenmem ben. Ben de İtalya'da oynamak isterdim. İtalya niye diye soracak olursanız sert oynanan bir futbol var orada ve belki de tamamen benim futbol mizacımla uyumluydu. Keza İngiltere de öyle. Dünya'da en güzel rekamları futbolla yaparsın, hem kendin hem de ülken için. Avrupa sahaları elbette ki bu işin arenasıdır.

▼Bugünün futbol ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz?

▲Pek sağlıklı bulmuyorum. Biz derbi maçlarında saha içinde birbirimizi parasak bile saha dışında her şey biterdi. Beşiktaşlı ve Galatasaraylı oyuncularla gerçekten dost ve arkadaşlık. Gezmeye, eğlenmeye hep beraber giderdik, bu seyirciye bile sirayet ederdi ve Mithatpaşa Stadında beraber maç seyrederdik.

▼Didi'yle de kısa süre çalışmışsınız, ne söyleyebilirsiniz onunla ilgili?

▲Didi takımı çalıştırmazdı, yardımcıları vardı onlar çalıştırırdı. Daha ziyade taktisyendi o ve belinden sakattı biraz da onun için sahaya çıkamazdı. Çıktığı zamanda topa nasıl vurulur, nasıl hareket etmek gerekir onları gösterirdi. İyi bir insandı.

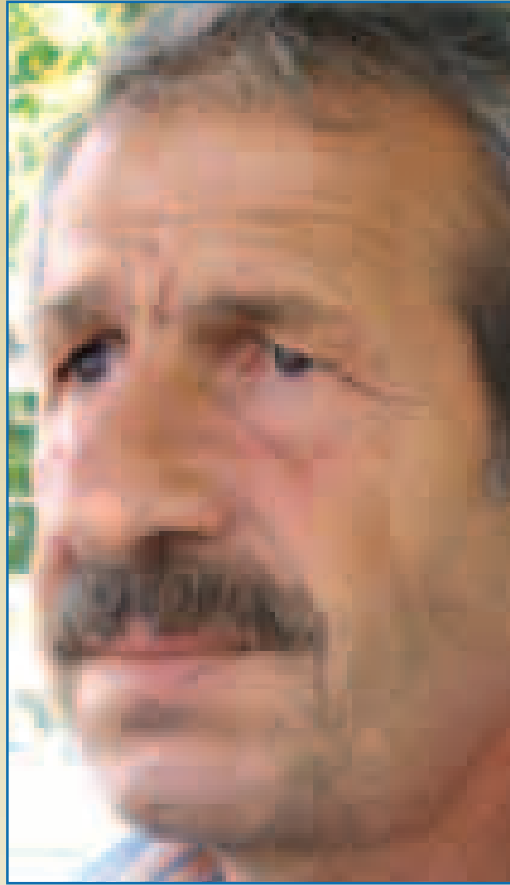
▼Futbol kültürümüz günümüzde nasıl sizce?

▲En büyük yarayı tribünlerin aldığı düşünüyorum. Körü körüne bir takım se-

yor, kendilerini de spor yazarlığına vermişlerse okuduğu kitaplardan ve izlediği maçlardan yaptığı araştırmadan da öğrenir. Hem de daha iyisini öğrenir ve yazar bence. Ben size bir şey anlatayım ben futbolu bıraktığımda bir gün Rahmetli Namık Sevik beni çağırdı, gittim. "Yarın toparlan gel, yazı yazmaya başlayacaksın" dedi. Ben, "Beni affet, ben yapamam" dedim. "Başka arkadaşlar var onlar yapsın." Rahmetli, "Sen aptalsın" dedi bana. Ben de "Bırak o kadar da aptal olayım" dedim. Biz o zamanın gazetecileriyle gerçekten arkadaş gibiydik. Togay Bayatlı, ben, Neziha Alkış beraber tiyatroya giderdik. Bir de gazetelerle ilgili komik bir anım daha var, Hürriyet gazetesi ben ameliyat geçirdikten sonra neredeyse fotoromanımı yapmıştı. Bir fotoğraf karesinin üzerine kolumdan çıkan bir oka üç kere kırıldı gibi, vücudumun her yerinden bir ok çıkartmışlar ve sakatlıklarımı yazmışlardı.

Bir Anı

İngiltere'ye maça gittik. O dönem seyrek gidildiği için konu komşudan sipariş alınmış. Ve ben her zaman ki gibi yine Selim Soydan'la beraberim. Ona dedim ki "İlk önce siparişleri alalım sonra kendimizinkilere bakarız." "Tamam" dedi. Hayvan ürünleri satan bir mağazaya girdik. Meğer komşusu köpeğine elbise istemiş. Selim'e "İngilizce derdini anlatabilecek misin?" dedim. "Tabii" dedi. Gitti gelmez, uçtu konmaz neredeyse bir saat geçti. Sonunda yanında bir adamla çıkageldi. Belli ki derdini anlatamamış. Bende de muziplik var, yapıştım yakasına "Bağır ulan köpek gibi" dedim. O da "Hav, hav, hav," dedi. O arada elbisesini işaret ettim, satıcı "Okey, okey" diyerek gitti ve komşunun köpeğinin elbisesini getirdi.

verlik aşılanmış gibi. Oysaki futbol-severliğin daha makul olacağını düşünüyorum.

▼Gençler arasında sizi hiç tanıyanlar oluyor mu?

▲Ben bırakalı neredeyse 32 sene kadar oldu. Futbolla ilgili hiçbir yerde neşriyat yapmadığım için. Televizyonda veya gazetede görünmediğim için beni tanıyacaklarına ihtimal vermiyorum. Ancak sizin gibi araştırarak bana ulaşacak ki beni tanısan yoksa belli bir yaştan altı beni pek tanımaz zannediyorum.

▼Yeni nesil bir futbol yazarı grubu var. Daha çok araştıran, dil bilen, Avrupa ve Dünya futbolunu takip eden, analitik düşünebilen ve oyunun teknik analizini neredeyse top oynamış bir insandan bile daha iyi yapabilen. Futbolcu olmayan spor yazarı olamaz mı?

▲Spor yazarı olmak için futbolcu olmak şart değil ki. Eğer o kardeşler lisan bili-

dumun her yerinden bir ok çıkartmışlar ve sakatlıklarımı yazmışlardı.

▼Herkesin lakabı olduğu bir dönemde futbol oynadınız, sizin var mıydı böyle bir lakabınız?

▲Taraftarlar takmıştı 'Buldozer' diyorlardı bana. Buldozer, hafriyat yapar ya ben de sahada onlara göre öyle hafriyat yapıyordum.

▼Fenerbahçe'de oynamak size ne kattı, var mıydı hayatınıza olumlu katkıları?

▲Fenerbahçe bana çok şeyler kattı. Oturmasını, kalkmasını yemesini, içmesini hep orada öğrendim. Konuşma tarzım bile değişti. Kısacası yaşam kalitem değişti. Bugün hala Ziya, Selim, Yaşar, Osman, Fuat, Ercan ve Kaleci Yavuz'la görüşürüz ve asla da kopmayız. Bir yere gittiğimde "Kaptan, hoşgeldin," denmesi bile bugün bana büyük bir mutluluk veriyor. ■

Adanaspor

Bereketli topraklar diyarında artık futbol hasatı yapılamıyor!

Adanaspor-Adana Demirspor rekabetinde kentin "Esas Oğlanı" rolünü uzun süredir o üstlenmişti. Ligde başarılar kazanmış, ülkesini Avrupa Kupalarında temsil etmişti. Ama ekonomik sorunlar, yönetim sancıları, Uzan Ailesi'ne devredilişi sonrası kentin sıcak bakmaması, yarım asrın geride kaldığı bir dönemde, kulübü sahipsizliğe kadar itti.

1980-81 sezonu Türkiye 1. Lig ikincisi Adanaspor

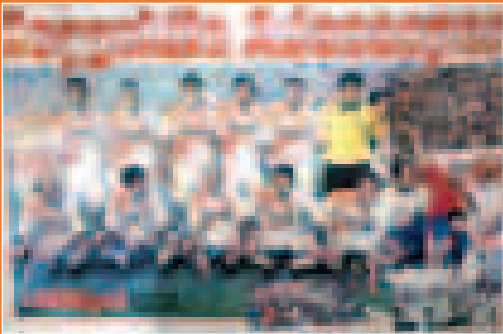

Kıvanç Koçak

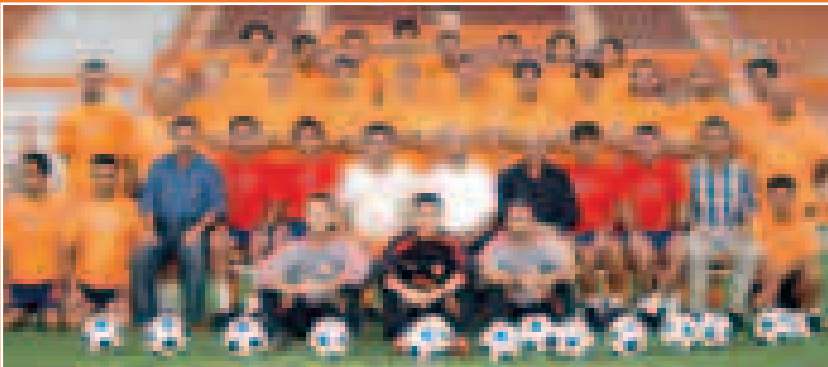
Bereketin, geleneğin, destanların ve pamuğun coğrafyası Çukurova... Yaşar Kemal'in, Orhan Kemal'in Çukurova'sı... Bir zamanlar, Türkiye'de futbolun beslendiği en önemli kaynaklardan biri olan Adana... Çukurova hâlâ bereketli, hâlâ şen. Ne var ki Adana futbolunda neşeden eser yok artık: Yıllardır zorluklarla boğuşan Adana Demirspor 2. Lig'de tutunmaya çalışıyor, Adanaspor ise artık bir "hayalet takım". 80'li yıllarda Türkiye futbolundaki Anadolu İhtilali'nin neferlerinden olan Adanaspor, gerekli koşulları yerine getirme-

diği/getiremediği için Federasyon tarafından 2. Lig B Kategorisi'nden 3. Lig'e düşürüldü. Adanaspor, geri gelir mi bilinmez lakin bu sezon fikstürde Adanaspor'la maçı gelen takımlar sahaya bile çıkmadan üç puanı hanelerine yazdıracaklar, üç golle. Artık sadece kağıt üstünde kalmış bir takımı, kağıt üstünde yenmiş olacaklar...

1954'de başlayan bir hikâye Adanaspor'un; dönemin takım birleşmeleriyle oluşan "şehrin esas takımını" yaratma furyasına dahil: Adana'nın güçlü takımların-

Adanaspor Türkiye 1. Lig'ne çıkıyor...

dan Torosspor ve Akınspor, o yıl birleşme kararı alır ve şehrin adıyla anılmaya başlarlar. Renkleri ise sarı-lacivettir. Takım mücadelesine 2. Amatör Küme'de başlar. Gösterilen başarılı performansla, aynı yıl 1. Amatör Küme'ye yükselirler. Uzun yıllar boyunca burada mücadeleye devam eden Adanaspor, 2. ve 3. Lig'lerin de kurulmasıyla gözünü yukarılara diker. Daha azimli ve kararlı top oynayan takım, 1966'da 2. Lig'e yükselmeyi başarır. Bu büyük başarı, köklü değişiklikleri de beraberinde getirir. Aynı yıl, profesyonelliğe geçiş kararı alan Adanasporlu yöneticiler, takımın isminde değil ama renklerinde değişikliğe gider. Rehberleri ise Çukurova'dır: Pamuğun beyazı ve portakalın turuncusu, takımın yeni renkleri olarak benimsenir.

Daha çok genç ve yörenin çocuklarına ağırlık veren bir kadroyu tercih eden Adanasporlular, özellikle dönemin Belediye Başkanı Erdoğan Gönülşen'in verdiği büyük desteği iyi kullanırlar. Takım, 1970-71 sezonunda Teknik Direktör Bülent Eken idaresinde ve usta Yugoslav futbolcu Dorde Milić'in etkili oyunuyla bu kez Türkiye 1. Ligi'ne terfi etmeyi başarır. Zaman zaman yukarıları zorlayan, özellikle evinde son derece başarılı bir takım kimliğine terfi eden Adanaspor bununla yetinmez. Turuncu-Beyazlılar, kısa sürede yeniden yapılanmaya giderler ve Futbol Federasyonu eski başkanlarından Orhan Şeref Apak'ın genel koordinatörlüğünde gençlerin aynı zamanda eğitim de gördükleri bir "kolej takımı" kimliği kazanır.

Tüm bu hamlelerin sonuçları da olumludur elbet. Adanaspor, 70'li yılların sonunda altın çağlarını yaşar. Türkiye futbolunda dönem Anadolu İhtilali dönemi: Uç İstanbul takımı, sadece Trabzonspor fırtınasıyla değil, diğer şehir takımlarının etkili futboluyla da baş etmekte çok zorlanır. Adanaspor da, bu takımların önde gelenlerindendir. Takım, 1976-77 ve 1978-79 sezonlarında Türkiye'yi UEFA Kupası'nda temsil eder (Adanaspor, 1976-77 sezonunda Balkan Kupası'nda da Türkiye temsilcisidir). Ancak Avusturya'nın Austria Salzburg (0-5, 2-0) ve Macaristan'ın Honved (0-6, 2-2) takımlarına elenir. Anadolu takımlarıyla girdikleri 1980-81 sezonu ise onlar için bambaşkadır. Çünkü Türk futbolunda Anadolu İhtilali'nin yaşandığı bir dönemin en iyi yardımcı oyuncu aktörünü kazanırlar o sene. Trabzonspor'la girdikleri yarış tamamlamaya nefesleri yetmez ve ligi ikinci sırada bitirirler. UEFA Kupası'na katılmaya bir kez daha hak kazanan ekip, birinci turda Milan'a karşı 1-3

ve 1-4'lük skorlarla kaybederek kupadan elenir. Yine de mutludur Adanalılar. Avrupa'nın en büyük kulüplerini ağırlamışlardır. Adanaspor'un o dönemdeki şahlanışı futbola sınırlı da değildir üstelik. Bir futbol takımından ziyade bir "spor takımı" olma niteliğini bu yıllarda iyi temsil eden Turuncu-Beyazlılar, basketbol, atletizm, boks, yüzme, masa tenisi ve judo gibi branşlarda da önemli dereceler elde ederler ve spor tarihinde müstesna bir yere sahip olurlar.

Ama güzel günler yaşamak başkadır, bunu sürekli kılmak başka. Bu parlak günleri fazla sürdüremeyen takım artık bocalamaktadır. Sıra takımı olurlar yıllar içinde. Ama kötü kader ağlarını örmeye başlamaktadır. Aralıksız 12 yıl 1. Lig'de yer aldıktan sonra Teknik Direktör Halil Güngördü döneminde (1983-84 sezonunda) yeniden 2. Lig'e düşer. Yine de orada kalıcı değildir. 1987-88 sezonunda Mehmet Özgiray başkanlığında iyi bir yönetim ve kadroya sahip olan takım, Adanalı büyük oyuncu Ali Hoşfikirer'in teknik adamlığıyla Birinci Lig'e döner yeniden. Ne var ki, fazla uzun zaman geçmemesine rağmen eski günler oldukça geride kalmıştır...

1990-1991 sezonunda yeniden 2. Lig'e düşen Adanaspor'da ilk kez o tarihlerde mali sorunlar içinden çıkılmaz bir hale ulaşır. Tam anlamıyla "taşımaya" idare edilmeye çalışılan kulüp, neredeyse yöneticilik yapacak kimseyi bulamaz.

Ancak yine de 2. Lig'de tutunmayı başarırlar. Ama bir çıkış yolu aramak tadırlar. Çünkü herkes koca Adanaspor'un bu duruma düşmeyi hak etmediğini bilmektedir. 1996 sezonunda, takımın kaderini değiştirecek karar alınır: Aynı zamanda takımın teknik direktörlüğünü yapan Gündüz Tekin Onay, düzenlenen olağanüstü kongrede başkan seçilir ve kulübün, ülkenin sayılı zengin ailelerinden Uzan ailesine devredilmesini sağlar!

Futbol "piyasasına" hızlı şekilde giren Uzan ailesi, kendilerine "amiral gemisi" olarak İstanbulspor'u seçseler de, şirketleşen ve Adanaspor Spor Faaliyetleri A.Ş. adını alan takıma da ciddi bir fon aktarılır. Hedef, bir an önce 1. Lig'e dönmektir. Para konuşur: "Neden altyapıya önem vermiyorsunuz?, -Paramız var, hangi oyuncuya ihtiyacımız olursa bastırırız parayı ve alırız!" İşte futbola bakışı budur Uzanların. Ne var ki, zamanın terfi maçlarında uygulanan play-off sistemi, zenginleşen Adanaspor'un karşısına, play-off maçlarına gitmek için kalecisi peşin paraya satmak durumunda kalan Şekerspor'u çıkarır. Adanasporlular paranın her zaman galip geleceğini ilk olarak orada anırlar aslında. Şekerspor'a penaltılarla elenip, terfiyi kaçırmazlar.

1997-98 sezonunda bu sefer daha ciddi yatırımla sezona başlayan takım, mutlu sona ulaşmayı başarır. 1. Lig'e yükselen takıma önemli transferler yapı-

lır, güçlü olduğu söylenebilecek bir kadro kurulur. Ancak işler yine beklendiği gibi gitmez. Küme düşmekten neredeyse son anda kurtulan Adanaspor, ligi 15. sırada tamamlar. Sonraki yıl ise, Uzanlar'ın da "hevesi" usul usul kaçınca, tekrar küme düşerler.

2001-02'de bu kez Bahri Kaya idaresinde 2. Lig'de şampiyon olunur ve 1. Lig'e dönülür. Ancak bir kez daha mali sorunlar boyunlarını bükür. Uzan ailesinin malvarlığına el konulmuştur ve para musluğu kapanmıştır artık. Adanaspor'un zor ama çok zor günleri böyle başlar. Kulübün tüm sponsorluk geliri ortadan kalkar, gelir gelecek hiçbir kaynak yoktur ellerinde. Delik gitgide büyümekte, içinden çıkmaz bir hal almaya başlamaktadır. Futbolculara maaşları, transfer taksitleri, vergi borçları... Hiçbiri ödemez, borç boyu aşar...

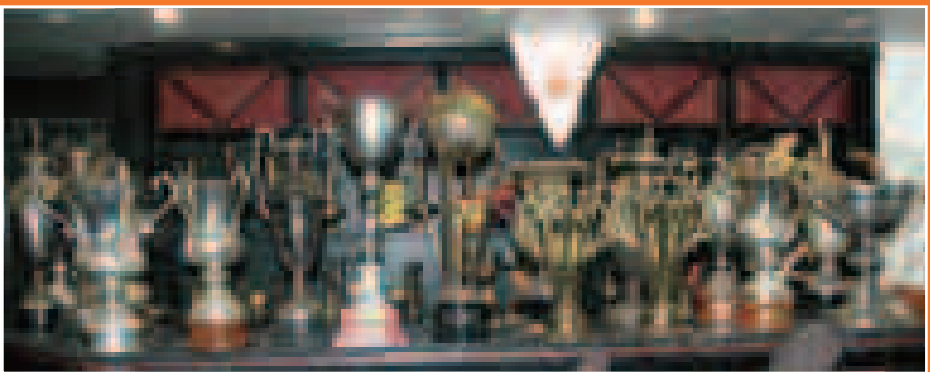
Takım, 2 yıl sonra yeniden küme düşer. Futbolcuların da dahil olduğu alacaklılar, haklarını aramak için hukuka başvururlar: Yapılan icra takipleri sonunda, kulübün eşyalarına, bilgisayarlarına, hatta tüm malvarlığına el konulur. Yine aynı dönemde, bazı futbolcular da paralarını alamadıkları gerekçeyle antrenmanlara çıkmayıp, şehri terk ederler. Başkan Çağdaş Ergin her fırsatta yardım istese de, çabaları hep sonuçsuz kalır.

Bu sezona Ahmet Ziya Yüce teknik direktörlüğünde başlayan Adanaspor'da, 1954 Taraftarlar Derneği'nin girişimleri, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ve AKP İl Başkanı Abdullah Doğru'nun çabalarıyla en azından bu sezonu tamamlaması düşünülen "Yürütme Kurulu" oluşturulur. Ne var ki görev geldiği günden itibaren 7 yıllık sürede 54 milyon dolar para harcadığını ifade eden Çağdaş Ergin umutlu değildir: "Tüm gelirleri haciz konuldu. Bireysel çabalarla ligi tamamlamaya çalışacağız. Adanalılar'dan gerekli yardımı hiçbir dönemde göremedik." Hiçbir çıkış yolu bulunamaz ve hazin son gelir: Adanaspor son Adana Demirspor ve Marmaris Belediyespor maçlarına çıkamaya ve hükmen yenik ilan edilir. Bu arada zaten Federasyon Adanaspor'un gerekli şartları yerine getiremediğini görmüş ve takımı küme düşürmek için işlemleri başlatmıştır. İşte dibe böyle vurur bir büyük efsane.

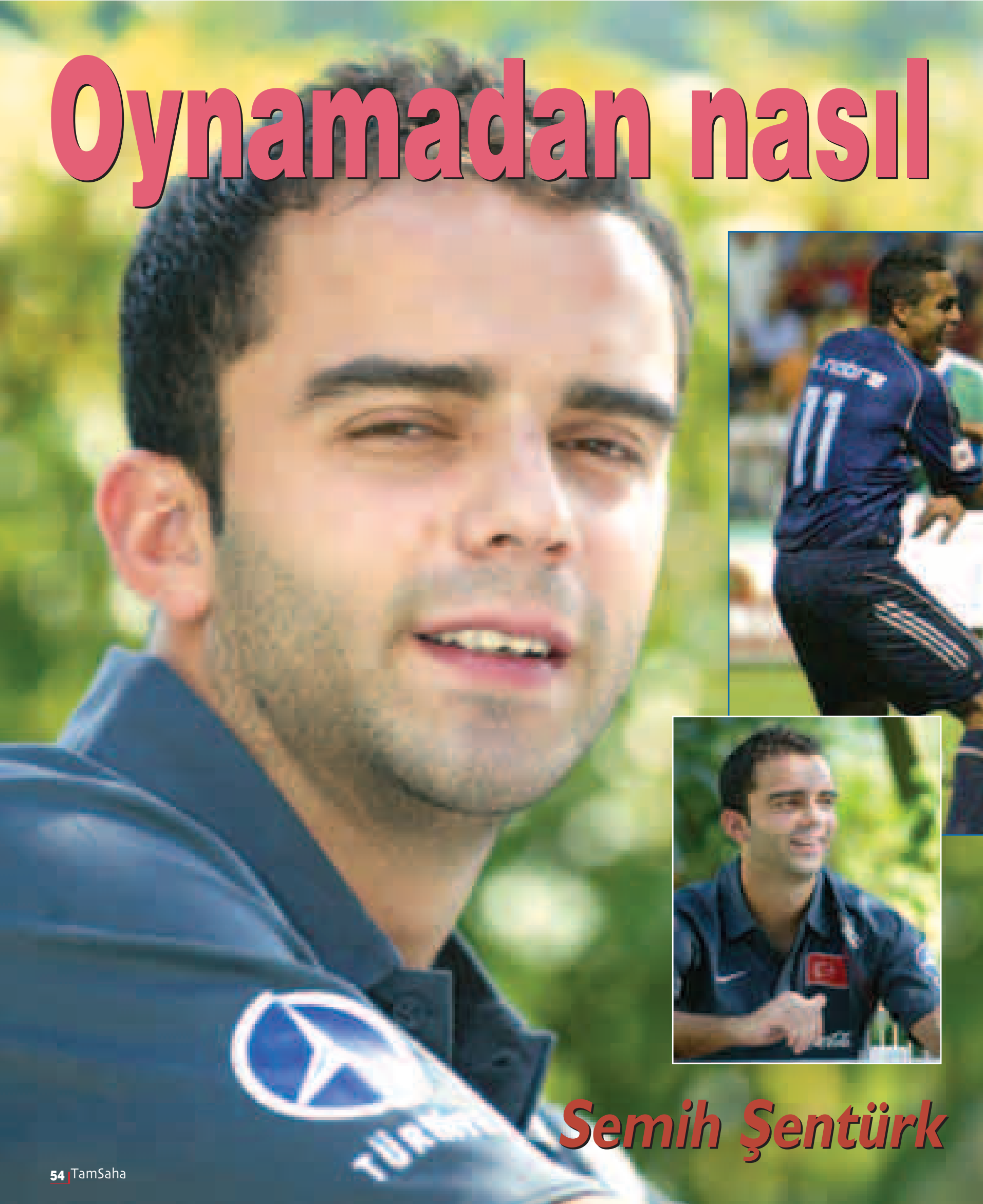
Adanaspor'a bir sahip çıkan olur mu, geri dönmeyi başarırlar mı bilinmez. Ve fakat, Türkiye futbol tarihinde öyle ya da böyle yeri olan, Trabzonspor'la birlikte üç büyük denilen takımların üçünü de geçmeyi başarmış, güneyin en önemli şehirlerinden birisinin takımının "yokluk-tan" kapanma noktasına gelmesi bir yanıyla da memleket futbolunun ayıbı değil midir?

Adanaspor'dan Gelip-Geçen Futbolcu ve Teknik Adamlar:

Nevzat Güven, Enver Arsava, Muharrem Gülergin, Gani Kasım, Kayhan Kaynak, Reşit Kaynak, Özer Umdü, Selami Tekkazançı, Oğuz Çetin, Thomas Berthold, Necati Ateş, Altan Aksoy, Ali Günçar, Umit Ozan Kazmaz, Timur Yanyalı, Dorde Milić, Gündüz Tekin Onay, Ali Hoşfikirer, Rıdvan Dilmen, Joachim Löw, Yılmaz Vural, Ziya Doğan, Bahri Kaya, Hikmet Karaman... ■

Oynamadan nasıl olgunlaşacağım?

Semih Şentürk

Arık zamanım kalmadı bence. Şu anda 22 yaşımdayım, önümüzdeki sene 23 olacağım. Bence 23 yaş bu açıdan çok kritik. Çünkü artık genç olmaktan çıkıyorsunuz ve tam da bu dönemde potansiyelinizi gerçeğe çevirmeye başlamanız gerek. Bunu yapabilmek için de oynamak şart. Şu anki durumda bu çok zor gözüküyor. Yanlış anlaşılmasın, ben yedek kalmaktan şikâyetçi olmadım hiçbir zaman. Ama ne olursa olsun şu insanı rahatsız ediyor: Rize maçında şans veriyorlar sana, sen de çıkıp oynuyor ve golünü atıyorsun. Takımın da galip geliyor. Fakat sonraki maç hemen yedeğe çekiliyorsun. Tamam Anelka uzun zamandır yok ve onu da kazanmak istiyorsun, ama ben de bir hafta önce gol atmışım, benim de moralimi bozmamak önemli değil mi?

Fenerbahçe'de bu yedinci sezonum. Sürekli çalışıyorum, sürekli kendimi hazır tutmaya, bana verilen şansları en iyi şekilde yerine getirmeye gayret ediyorum. Ama bu zaman zarfında devamlı oynama şansını hiç bulamadım. Bu da beni sıkıntıya sokuyor. Sonuçta genç futbolcuyum ve bunu yapmaktan başka çarem yok. Rize maçında bana bir şans verildi. Ben de o gün elimden gelen her şeyi yapabildiğimi düşünüyorum. Nitekim galibiyet golünü attım. Ama tam umutlanmışken kadro genişliği için Zafer Biryol transfer edildi. Bunlar takım için doğal ama benim gibi oyuncular üzerinde bir güvensizlik yaratıyor.

▼Büyük takımlarda altyapıdan çok fazla oyuncu yetişmez. Hele de Fenerbahçe'de A Takım'da uzun süre oynayabilmiş bir altyapı oyuncusu gelmeli uzun yıllar oldu. Bu senin için bir dezavantaj değil mi? Neden böyle oluyor sençe? Sen kendi şansını bu açıdan nasıl buluyorsun?

▲Büyükler'in neredeyse tümünde böyle durum. Oralarda altyapıdan gelip takımda sürekli forma bulmak çok zor. Altını çizerek söylüyorum, biraz zor değil, çok zor.

▼Tüm gençler Büyükler'in altyapılarında oynamak için can atıyor ama kimse özellikle İstanbul'da A Takım'da forma şansı bulamıyor. Neden böyle oluyor?

▲Biz çok zengin imkânları olan bir altyapıdan geliyoruz. Türkiye'nin genç takımlarda müthiş bir potansiyeli var. U-17 Dünya Şampiyonası'na gidiyoruz, Avrupa Şampiyonu oluyoruz. Ama bu aşamadan sonra bir düzeye geliyorsunuz Orada zıplama yapmak lazım ve bu gerçekten zor. 19-20 yaşına kadar

hep milli olmuş bir oyuncu sonra orada tıkanıyor ve fazla bir aşama kaydedemiyor. Büyükler'de de böyle oluyor. Orada potansiyeliniz yüksek bir şekilde devam ediyorsunuz. Ama A Takım'a çıkınca duraksama oluyor. Güvensizlik, tecrübesizlik burada işleri bozuyor. Sen kendine güvensen de hoca sana güvenmiyor. Oyle olunca da şans bulamıyorsun. Düşünün genç takımlar düzeyinde Avrupa şampiyonlukların var. Sonra birden oynamaz hale geliyorsunuz.

▼Gençler için Anadolu takımları bu açıdan daha avantajlı sanırım...

▲Oyle tabii. Çünkü orada futbolcuya güvenen daha fazla sayıda insan var. Daha da önemlisi genç oyunculara önem vermek zorundalar Anadolu takımları. Bu yüzden eğer iyiyisen, forma

Ürkiye'nin genç takımlarda müthiş bir potansiyeli var. U-17 Dünya Şampiyonası'na gidiyoruz, Avrupa Şampiyonu oluyoruz. Ama bu aşamadan sonra bir düzeye geliyorsun Orada zıplama yapmak lazım ve bu gerçekten zor. 19-20 yaşına kadar hep milli olmuş bir oyuncu sonra orada tıkanıyor ve fazla bir aşama kaydedemiyor. Büyüklerde de böyle oluyor. Orada potansiyeliniz yüksek bir şekilde devam ediyorsunuz. Ama A Takım'a çıkınca duraksama oluyor. Güvensizlik, tecrübesizlik burada işleri bozuyor. Sen kendine güvensen de hoca sana güvenmiyor. Öyle olunca da şans bulamıyorsun.

aldı.

▲En başta vur-guladığımız nok-taya geldik yine. Güvensizlik. So-nuçta güven ili-ski kurulmayın-ca şans da bula-mıyorsun ve bu tip şeyler oluyor. Tabii şunu da hiç unutmamak gerek. Fener-bahçe çok bü-yük bir camia. Hedefleri olan, her sene şampi-yonluk bekleyen, Avrupa'da ba-sarılmak iste-yen bir takım. Gelen hocaların da tümü buna göre düşünmek zorunda. Bu yüzden ben bu konuda kesin bir yargıya sahip olamıyorum. Sa-dece bana veri-len görevi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışı-yorum. Sonuçta genç futbolcu-yum ve bunu yapmaktan baş-ka çarem yok. Rize maçında bana bir şans verildi. Ben de o gün elimden ge-len her şeyi ya-pabildiğimi dü-şünüyorum. Ni-tekim galibiyet golünü attım. Ama tam umut-lanmışken kadro genişliği için Za-fer Biryol trans-fer edildi. Bunlar takım için doğal ama benim gibi oyuncular üze-rinde bir güven-

bir başlangıcı o benim için. Ama sonra o kadar şans bulamadım. Yine de insan bunlarla motive olabiliyor. Benim sabırlı bir yapım vardır. Bu da beni Fenerbah-çe'de tutan etkenlerden biri. Ama şunu da söylemeliyim bunu yaşayan bir tek ben değilim. Fenerbahçe altyapısında bu sorunu yaşayan başka isimler de oldu.

▼Kimler vardı böyle?

▲Mesela Rize'deki Fahri oynamak için oraya gitti. Malatyaşpor'daki Bilal de benzer bir gerekçeyle ayrıldı. O za-manki kadroda bir sürü yetenekli oyun-cu vardı. Ama herkes oynamak istediği için ayrıldı. Bir tek ben kaldım. Aslında ben de oynamak istiyordum. Ama bir türlü istediğim kadar şans bulamıyordum.

▼Peki sen neden gitmiyorsun?

▲Açıkçası gitmek istemedim değil. Özellikle son üç sezondur hiç değilse ki-ralık gitme istediğimi bildirdim. Ama her sene bu talebim geri çevrildi.

▼Neden böyle oluyor? Ne gibi bir ge-rekçeleri var?

▲Teknik direktörümüz Daum bana her an ihtiyaç duyacağını söyledi her sefe-rinde. Başkanımız da aynı şekilde beni çok sevdiğini ve her an şans bulabilece-ğimi söyleyip kalmamı istedi.

▼Ama geçen sene beş dakika oynaya-bildin sadece...

▲Beş değil de sekiz. (gülüyor). Galata-saray maçında 5 dakika oynadım, De-nizli maçında da 3 dakika. Ha bir de kupa maçında, Uşak'ta 10 dakikam vardı. Yani hepsini toplasanız 30 daki-ka etmez.

▼Bu moral bozucu değil mi?

▲Öyle ama geçen sene kötü bir sezon-du benim için. Hatta futbolculuk hayatı-mın en kötü yılıydı diyebilirim. Hiç for-ma şans bulamadım, ağır bir sakatlık geçirdim, yaklaşık 3 ay talan hiç idman yapamadım. Hiç oynamamış olmamda bunlar da etkiliydi. Sadece Umit Milli Takım'da oynuyordum.

▼Bu da ilginç tabii ki! Takımında ne-redeyse hiç oynamıyorsun ama Umit Milli Takım'da ikinci kaptansın. Bu nasıl oluyor?

▲Ben takımında oynamıyorum ama milli takımlarda sürekli şans buldum. Genç Milli, Umit Milli, 20 Yaş Altı der-ken toplam yüze yakın milli formayı giymişliğim var.

Yol'u aldılar. Belki onlara bir şey olsa bile benden önce Tuncay'ı tercih ederler. Hepsinin sakat veya cezalı olması lazım ki ben tam bir şans bulayım!

▼Kendi potansiyelini nasıl görüyorsun? Şunu rahatlıkla söyleyebilir misin? Bana görev verilse ben Fenerbahçe'de oynarım ve gereğini yaparım! Yoksa daha çok zamana ve tecrübeye ihtiyacım var mı diyorsun?

▲Artık zamanım kalmadı bence. Şu an-da 22 yaşındayım, önümüzdeki sene 23 olacağım. Bence 23 yaş bu açıdan çok kritik. Çünkü artık genç olmaktan çıkıyorsunuz ve tam da bu dönemde potansiyelinizi gerçeğe çevirmeye baş-lamanız gerek. Bunu yapabilmek için de oynamak şart. Ama şu anki durum-da bu çok zor gözüküyor. Yanlış anla-şılmasın, ben yedek kalmaktan şikayetçi olmadım hiçbir zaman. Ama ne olursa olsun şu insanı rahatsız ediyor: Rize maçında şans veriyorlar sana, sen de çıkıp oynuyor ve golünü atıyorsun. Takı-mın da galip geliyor. Fakat sonraki maç hemen yedeğe çekiliyorsun. Tamam Anelka uzun zamandır yok ve onu da kazanmak istiyorsun, ama ben de bir hafta önce gol atmışım, benim de mora-limi bozmamak önemli değil mi? 1,5-2 senedir nerede hiç oynamamışım ben ve ilk 11'de buldum kendimi. Her şeye rağmen bunun gereklerini yerine geti-rince de ödül bekliyor insan. Elbette ki mükemmel değilim. En önemlisi çok maç eksikliğim, tecrübe kazanmam la-zım. Ama bunlar oynayarak olur. Oyna-madan ben nasıl olgunlaşacağım ki?

▼Kamuoyunun sana yaklaşımı da önemli. Mesela Rize'de kaçırığın po-zisyon nedeniyle çok eleştiri geldi. Bu tip şeyler de yıpratıyor mu seni?

▲Golcü gol kaçırılır. Bu gol atmak ka-dar kesin bir kuraldır. Ama asıl önemli olan pozisyona girmektir. Pozisyonuna giremeyen forvet golcü olamaz. Bu yüz-den ben o pozisyonlara girmiş olmamı çok önemsiyorum. Ama çok maç eksi-ğim var benim. 1,5 sene ilk 11'de oyn-amamışım, birden sahaya çıkınca in-san garipsiyor bir süre. Sonuçta antren-manlarda A Takım'da oynamıyordum. Ama birden forma geldi. Bu da heyec-an yarattı doğal olarak. Bu yüzden ka-çırdım o golü. Ama asıl önemli olan şey o pozisyona saplanıp kalmamak. Nite-

Ben keşke kiralık verilseydim diyorum hâlâ. Çünkü eğer iki senelik bir tecrübem olsaydı çok iyi bir çıkış yakalayabilirdim şimdi. Ama kal dediler hep, ben de kaldım. Yapabileceğim tek şey var, ne yapıp edip hocanın gözüne girmek. Ama zor işim. Çünkü önümde Anelka var, Nobre var, şimdi Zafer Biryol'u aldılar. Hepsinin sakat veya cezalı olması lazım ki ben tam bir şans bulayım!

şansı buluyorsun bir şekilde. Ama Bü-yükler'de bu neredeyse imkânsız hale geliyor. Gençlere şans vermekte herkes çekingen davranıyor.

▼Sen kendi durumunu nasıl değerlendiriyorsun?

▲Fenerbahçe'de bu yedinci sezonum. Sürekli çalışıyorum, sürekli kendimi ha-zır tutmaya gayret ediyorum. En önem-lisi de bana verilen şansları en iyi şekil-de yerine getirmeye gayret ediyorum. Ama devamlı bir oynama şansını hiç bulamadım bu zaman zarfında. Bu da beni sıkıntıya sokuyor.

▼Moralin bozulmuyor mu? Mesela bu sezon iyi bir başlangıç yaptın. Bekledi-ğinden önce ilk 11'de forma şans bul-dun. Üstelik o maçlarda gol de attın. Ama Fenerbahçe gitti bir santirfor daha

sizlik yaratıyor.

▼Fenerbahçe'de oynamanın böyle bir yanı var maalesef. Peki sen kendini bu-na nasıl hazırlıyorsun? Çok az görev veriliyor ve o zamanlarda çok iyi olman lazım. Üstelik sürekli önünde senden ön-ce tercih edilen forvetler de oluyor...

▲Ben beş senedir A takım kadrosun-daydım. Her sene aynı durumla karşı-laştığım için alıştım artık. Mutlaka önümde 4-5 forvet oyuncusu oluyor. Ama yine de şans geliyor bir şekilde. Az geliyor evet, ama geliyor. İşte bana düşen şey de o kısıtlı sürede en iyisini yapmak. Ben o şans iyi kullandığımı düşünüyorum. Daum'un ilk geldiği se-zon en az 14-15 maç oynadım ve ben-ce başarılıydım. Gol attım, attırdım. İyi

▼İşte bu ilginç oldu. 83 kere milli maç oynadın ama 83 kere lig maçına çıka-madın değil mi?

▲Öyle maalesef. 30-35 lig maçı oyn-a-mışım 5 sene boyunca. O da abartılı bir tahminle. 90 dakika oynadıklarımı hiç saymayalım.

▼Bu aşamadan sonra nasıl bir çıkış ya-kalar Semih? Belli ki bir tıkanıklık var şu anda...

▲Ben keşke kiralık verilseydim diyorum hâlâ. Çünkü eğer iki senelik bir tecrü-bem olsaydı çok iyi bir çıkış yakalayabi-lirdim şimdi. Ama kal dediler hep, ben de kaldım. Yapabileceğim tek şey var, ne yapıp edip hocanın gözüne gir-mek. Ama zor işim. Çünkü önümde Anelka var, Nobre var, şimdi Zafer Bir-

kim hocamız da devre arasında bana 'gol kaçır, sen pozisyon aramaya de-vam etti' dedi. Ben de konsantrasyonu-bozmadım ve sonuçta gol bulup ta-kımın galip gelmesini sağladım.

▼Bu gerçekten önemli. Sanırım golcüyü forvetten ayıran şey de bu. Forvet iyi oynar kötü oynar, ama golcü bir şekilde golü bulur, kötü oynasa da. Sen kendini hangisine yakın hissediyorsun?

▲Ben golcüyüm sanırım. Bunun için çok çalışıyorum ama yetenek olmadan gol-cü olunmuyor. Mutlaka Allah vergisi bir şeyler gerek. Ama yetenek tek başına yetmez. Mutlaka çalışmak gerek. Özel çalışmalar yapmadan golcülüğünüz ge-lişmiyor.

▼Sen özel çalışmalar yapıyor musun?

Sabırlı bir yapım vardır. Bu da beni Fenerbahçe'de tutan etkenlerden biri. Ama şunu da söylemeliyim bunu yaşayan bir tek ben değilim. Fenerbahçe altyapısında bu sorunu yaşayan başka isimler de oldu. Mesela Rize'deki Fahri oynamak için oraya gitti. Malatyaspor'daki Bilal de benzer bir gerekçeyle ayrıldı. O zamanki kadroda bir sürü yetenekli oyuncu vardı. Herkes oynamak istediği için ayrıldı. Onlar gittiler, oynama şansı buldular. Bu sayede güvenleri de arttı. Fahri'yle 7-8 senelik bir arkadaşlığımız var. PAF takımındaki Fahri'yi düşünüyorum, şimdiki Fahri'ye bakıyorum. Dağlar kadar fark var.

▲Hiçbir şey öğrenmiyordum. Varsa yoksa futbol. Futbolcu olmasaydım şu an ne yapardım bilmiyorum. Belki bizim mahalle arkadaşları gibi o kahve senin, bu kahve benim pineklerdim.

▼Fenerbahçe'ye transfer oldun sonra. İlk geldiğinde büyüldün mi?

▲Çamdibi'nden buraya geliyorsun. Büyülenmez misin? Beni Fenerbahçe kampına çağırdıkları sırada 6-7 takımdan daha teklif vardı. Ama Fenerbahçe'de oynamak bir başkaydı.

▼Fenerbahçe'yi tercih etmenin nedeni neydi?

▲Ufaklığımdan beri Fenerbahçeliyim ben. Bu yeterli bir neden değil mi?

▼Pişman mısın peki?

▲Hayır, değilim. Sonuçta beni bu yerlere getiren yine Fenerbahçe'dir. PAF Takımı'ndan yavaş yavaş

A Takım'a çıkmışım. Bunu başaran ve uzun bir süredir takımda kalabilen çok az oyuncu var. Sonuçta oynamasınız bile herkes Fenerbahçe takımında olmak ister. Geçenlerde Denizli'ye giden Yusuf Ağabey (Şimşek) ile konuşuyorum. Fenerbahçe'de beklilik yap, yine de ayrılma, diyor. Fenerbahçe'nin kıymeti bir başka yani. Ama oynamak da gerekiyor. Fahri ve Bilal gittiler, ama oynama şansı buluyorlar bu sayede. Bu sayede güvenleri de artıyor. Fahri'yle 7-8 senelik bir arkadaşlığımız var. PAF Takım'ındaki Fahri'yi görüyorum, şimdi ki Fahri'ye bakıyorum. Dağlar kadar fark var.

▼Bir de şöyle bir futbol efsanesi vardır. Derler ki Fenerbahçe genç futbolcu tutamaz, İstanbul'un hayatı onu yutar. Sana da böyle eleştiriler geliyor mu? Ne düşünüyorsun?

▲Ben bunlara katılmıyorum. Eğer aklın dışarıdaysa, futbolu düşünmüyorsan, tabii kaybolur gidersin. 15 yaşında İzmir'den Çamdibi'nden gelmişim buraya. Hem de tek başıma. Tam 5 sene tesislerde kalmışım. Ama değişen hiçbir şey olmamış. Eğer futbolu düşünmüyorsan, illa ki o seni bir yerlere getirir.

▼Bundan sonra hedefin ne olacak? Büyük hedeflerin var mı?

▲Fenerbahçe'ye geldiğimden beri hedeflerim aynı. İlk önce Fenerbahçe'de oynamak. Bu sabır işi. Sonuçta 7 senedir uğraşıyorum. İlla ki oynayacağım, her zaman düşündüğüm şey bu. Ama böyle giderse önümün tıkanıdığını görmeyecek kadar da kör değilim. Bu sene de bırakmadılar beni. Ben de kaldım. Ama sözleşmem bu sene bitiyor. Bir se-

ne daha böyle geçerse sanırım başka bir takıma gitmek gerekecek. Önümüzdeki sene 23 yaşında oluyorum. Dolu dolu futbol oynamam için en fazla 7-8 sene kalıyor geriye. Artık zaman kaybetmemem gerek. Bu sene de oynamasam, gelecek sene kiralık gitmeyi veya transfer yapmayı düşünüyorum.

▼Fenerbahçe'den ayrılabilirsin yani...

▲Sabırlıyım ama bir yere kadar. Açık konuşayım, Fenerbahçe istesin, ben 10 senelik imza da atarım. Ama burada benim oynama şansım yoksa direktmenin alemi yok. Bu yüzden hiç değilse 1-2 seneliğine kiralık gitmeliyim diyorum. Ben bunu her fırsatta yöneticilere de, hocaya da söyledim. Onlar da buna karşılık her an oynayabileceğimi, bana ihtiyaç duyduklarını söylüyorlar. Ben de bunlara saygı duyuyorum. Sonuçta Fenerbahçe gibi bir takımda, istenilen bir futbolcu olmak, başkandan, Daum'dan bunları duymak insanın gururunu okşar, onur duymasını sağlar. Ama oynamadan da nereye kadar.

▼Umit Milli Takım'ın geleceğini ve bugünü sorayım bir de sana? Ne diyor-sun takım için?

▲Umit Milli Takım her futbolcu için sıçrama tahtasıdır. Orası sınırdır. Ya orada patlama yaparsanız ve büyük takım-larda oynamaya başlarsınız, ya da başaramazsınız. Bir önceki dönemin takımındaki oyuncular bunu büyük ölçüde başardılar. Oynamayanı bile iş yaptı. Bir Mahmut o zaman sürekli görev almıyordu ama Fenerbahçe'ye transfer oldu. Bizim takımda ise bazı problemler var. 15 yaşından beri birlikte oynuyoruz. Çok iyi dönemler geçirdik. 26 maç yenilmedik mesela. Bu kadar iyi gidence beklentiler de çok yükseldi. Ama bir türlü istenilen yere gelemedik. Sanırım biraz konsantrasyon eksikliği oldu.

▼Sanırım erken havaya girdiniz! Neden böyle oluyor? Biz neden biraz başarılı olunca böyle tavırlar geliştiriyoruz?

▲Erken havaya girme demeyelim ama galiba erken konuşmak oluyor. Tam başardım derken birazcık boşverdiğinde zaafıların ortaya çıkıyor. Böyle olunca da büyük takımlar, Avrupa tecrübesi olan takımlar affetmiyor bu tip hataları. Bu yüzden kötü sonuçlar gelmeye başlıyor.

▼Peki yeni dönemi nasıl buluyorsun? Reha Hoca ve Fatih Hoca ile birlikte neler olacak Türk futbolunda?

▲Valla Reha Hoca'yla daha önce hiç çalışmadım ama bence çok mükemmel bir insan. Çok hırslı, çok istekli, yani oyuncusuna enerji veren bir hoca. Daha önce duyduklarım doğruymuş. Çok heyecanlı ve bu heyecanını bize de yansı-tıyor. Enerjik bir yapısı var. Her zaman hırslını hissettiren bir hoca. Nitekim hemen rengini yansıtmaya başladı takıma.■

▲Tabii ki, özellikle gol vuruşu çalışırım. Her idman olmasa da, 5 idmanın 3'ünde antrenman sonrası kalır değişik çalışmalar yaparım. Genellikle gol vuruşu üzerinde dururum.

▼Fenerbahçe'de oynamaya başladığın-dan beri müthiş oyuncularla beraber oynadın. Onlardan mutlaka bir şeyler öğrenmişindir. Böyle bir bilgi alışverişi-ne kim daha çok açıldı?

▲Gerçekten de çok isimle beraber oynadım. Van Hoojdonk'tan önce Ortega vardı, Washington vardı, Oktay vardı. Ben ilk çıktığım zaman, Washington vardı takımda. Ondan top saklamasını öğrendim. Ben Nobre'yi çok beğenirim. Onun mücadeleçiliğini örnek alırım. Anelka da acayip süratli. O çabukluğu biraz ben de olsa da ben neler yaparım. (Gülüyor)

▼Peki seninle özel olarak ilgilenen var mıydı?

▲Van Hoojdonk ilk geldiği zamanlar frikik çalıştırırdı. Ama daha önemlisi bana hep tavsiyelerde bulunurdu. 'Sen sen ol hayatta asla şımarma' derdi. 'Ne kadar oynarsan oyna, havalara girme' diye uyarırdı. Galiba Türk futbolcularını en çok bu yönden eleştiriyordu. Çünkü genç yaşta para sahibi oluyorsun. Direkt lükse kaçırıyorsun. Havalara giriyorsun. Bunlara karşı hep uyarırdı beni.

▼Şimdi başa dönelim. Futbol hikayen nasıl başladı? Kaç yaşından beri Fenerbahçe'desin?

▲Ben İzmir Çamdibi'nde oturuyordum. Zaten ailem hâlâ orada. Öz Çamdibi amatör takımında babam yöneticiydi o zamanlar. Eskiden amatör olarak futbol oynamıştır. 8-9 yaşlarındayken beni takıma yazdıran da odur. Doğrusu ben

küçükken kafaya takmıştım futbolcu olmayı. Derslerde hiç gözüm yoktu. Bir Sonra 13-14 yaşlarındayken karmalar oluyordu Genç Milli takım için. O zamanlarda şu an Altay'ın teknik direktörü olan Ercan Artaçöz ve Federasyon'un İzmir bölge temsilcisi olan Şakir Kırış beğendi beni. Bin kişinin katıldığı seçmelerde en fazla 15 dakika oynuyordunuz. Orada ismimi aldılar. Yaklaşık 1 ay sonra da aradılar. Bu sefer İstanbul'da Riva'da kampa gittim. Böylece ilk defa İzmir'den İstanbul'a geldim. 15 yaşındayım. Hatta ilk defa İzmir dışına çıkıyordum. Serpil Hamdi Tüzün vardı o zaman. Aynı takımda bizim Fahri de vardı. Bundan yaklaşık 2 ay sonra C Genç Milli Takım'a kampa çağırdılar. İlk Sivas'ta oynanan Romanya maçıyla milli oldum. Pek iyi değildim başta. Neyse ki İsrail maçı için ikinci bir kampa çağırdılar. Yedek girip gol attığım o maç olmasa belki de bir daha çağırılmayacaktım Milli Takım'a. Sonra Balıkesir, Burhanıye'de Balkan Şampiyonası oldu. Oradaki performansımın sonrasında Fenerbahçe'ye transfer oldum.

▼Peki ne zaman anladın futbolcu olacağını? Fenerbahçe'ye geldiğinde mi?

▲Baştan beri biliyordum zaten. Babam ben 8-9 yaşındayken bile bunu söylerti bana. Ayıptır söylemesi, ben daha liseyi bitiremedim. Okulla o kadar az ilgileniyordum ki! Okula gitmiyordum, mahallede top oynuyorduk. Hiçbir maçı kaçırmazdım İzmir'de. Karşıyaka'nın, Altay'ın, Göztepe'nin; her maçına giderdim. Bunları gördükçe futbolcu olma isteği arttı bende.

▼Futbolcu olamazsan diye başka bir şey de öğreniyor muydun?

Hep güçlü...

Hep ürkütücü...

PSV Eindhoven

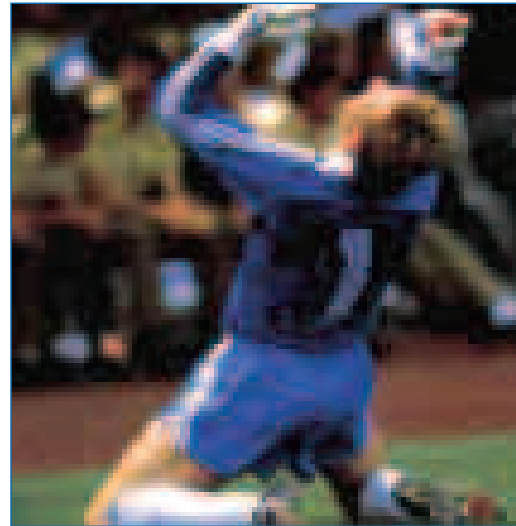

Bir elektronik devi olan Philips'in bünyesinde kurulan kulüp, bir yandan Hollanda futbolunu aydınlatma misyonunu sürdürüyor, diğer yandan Avrupa futbolunun devleri arasındaki yerini koruyor. 1913'de Fransa işgalinin sona erişinin 100. yıldönümünde kurulan "Çiftçiler" ya da bir diğer lakabıyla "Ampulcüler", sadece Eindhoven'in en büyük eğlencesi değil, Ajax'tan sonra ülke futbolunun da en başarılı ekibi olmanın gururunu yaşıyor...

nin en büyük eğlencesi olurlar. "Çiftçiler" derler ona. Çünkü nasılsa çiftçilerin gönülünü çekmişlerdir en çok. Tabii bir de "ampulcüler" yakıştırması vardır. Zaten bugüne dek gelen asıl takma adları da budur. Sonuçta bir elektronik devi olan Philips bünyesinden doğmuşlardır. Ama zamanla Hollanda futbolunu aydınlatma misyonu da gelir bunun üzerine. İşte o zaman tam olur PSV'nin namı. Zaten bu isme yakışan bir şekilde Philips Stadı 2000 Avrupa Şampiyonası için yenilenir ve 36.500 koltuk kapasitesi ve özel ışıklandırma sistemiyle Avrupa'nın önde gelen statlarından birisi olur.

Tabii ki, her büyük kulüpte olduğu gibi kurulduğu yıllarda PSV'nin de yaşadığı zorluklar vardır. 20. yüzyıl başında nerede kolay oynanmaktadır ki futbol, Eindhoven'da oynansın. Yine de PSV'nin startı hiç de fena değildir. 1914 yılında başlar lig mücadelesine ve hızla yükselir. Nitekim kurul-

duktan sadece 15 yıl sonra, 1929 yılında ulusal ligde ilk şampiyonluk gelir. Bu zafer kulübün potansiyellerini gösteren ilk emareddir. 1935 yılında tekrarlar bu başarıyı. Ülkenin en başarılıları değillerdir. Ama her zaman tepeye oynamayı başarmışlardır. Kurulduktan 1970'lere kadar geçen dönemde dışli bir takım hüvi-

yetinden ibarettir PSV. 1950'de kazanılan kupa ilk Hollanda Kupası zaferi olarak kayda geçer. Ama hâlâ büyük takım hüviyetinde değildir PSV. Yine de bu yıllarda bile potansiyelini göstermektedir. Çünkü ilklerin takımıdır PSV. 1955 yılında Avrupa Kupası'na katılan ilk Hollan-

da takımı olmayı başarırlar. Kırmızı-Beyazlılar bir sezon sonra bu sefer bireysel bir kategoride en tepedir. PSV'li golcü Coen Dillen bir sezonda tam 43 gole imza atar. Bu rekor hâlâ kırılmamıştır. Bu spot başarılar henüz kurumsal bir ağırlık yaratmamıştır. Ta ki Hollanda futbolunun büyük bir patlama yaşadığı 1970'lere kadar.

PSV'nin altın yılları olarak tarihe geçen bu dönemde, van de Kerkhof kardeşler, Huub Stevens, Jan van Beveren gibi isimlerle PSV 2 şampiyonluk ve 3 kupa kazanır. 3 Mayıs 1978 günü ise PSV tarihinin en önemli günlerinden birisidir. Fransız Bastia takımını 3-0 yenen PSV, UEFA Kupası'nın sahibidir. Artık bir kilometre taşı olmuştur kulüp. Bundan sonra aslolan başarıların devamını getirmektir. Bu sefer bunu başarır PSV. 1980'li yıllarda yine müthiş bir jenerasyon yakalılar. O takımda kimler yoktur ki: Gullit, Koeman, van Breukelen, Kieft, Søren Lerby, Eric Gerets... Belki de PSV tarihinin en iyi on biridir bu. Artık 1970'ler bile eskimiştir. 1986-1992 arası 7 lig şampiyonluğu, 3 Hollanda Kupası ve bir de Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası kazanmıştır. Bir takım başka ne ister ki?

1988 yılının PSV'si üzerinde biraz durmak lazım. Çünkü tarihinin en başarılı yıldır bu kulübün. Hem ligi, hem Hollanda Kupası'nı kazanırlar o sene. Ama asıl büyük adımı Avrupa'da atarlar. Rakiplerini birer birer eleyen PSV Eindhoven dönemin en büyük Avrupa Kupası'ni yani

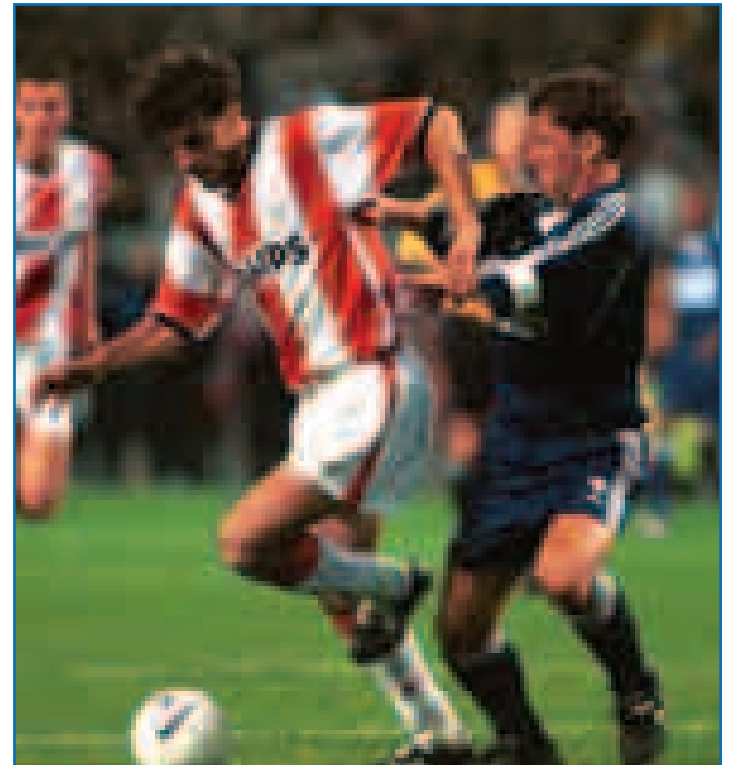

Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kaldırır. Takım bu büyük başarıları cucaklarken direksiyonda tanıdık bir isim vardır: Guus Hiddink. O yıl ilk rakipleri tanıdık bir takımdır. Galatasaray'ı eler PSV. Kupada aldığı tek yenilgi de Sarı-Kırmızılılar karşısında alınmıştır. Bu turdan sonra ritmini bulmuştur PSV. Sonra Rapid Wien'i bulurlar karşılarında. 2-1 ve 2-0'lık skorlarla rahat geçerler bu turda. Artık çeyrek final zamanıdır. Rakip dönemin dışli takımlarında Bordeaux'dur. Nitekim çok zorlanırlar ama Kieft'in deplasmanda beraberlik golü (1-1) 0-0 biten rövanşta turu PSV'ye hediye eder. Artık yarı finaldedirler. Buradan dönüş yoktur. Rakip şampiyonlar şampiyonu Real Madrid'dir. Hugo Sanchez'li, Butragueno'lu efsane Madrid. Ama direniyordur PSV. Madrid'de yine 1-1'e bağlarlar. Bordeaux tarafesini uyguluyorlardı. Yine 0-0'la geçerler turu. Kan ve gözyaşıyla geçiyordur turlar. Başka bir şeyle değil. Finalde yine direnişe geçer PSV ve alır istediğini. Benfica'yı yenip şampiyon olmuşlardır. İşte o kadro sonra 1988 Avrupa Şampiyonası'nda kupayı

kaldıran Portakalların harcını da oluşturur ve PSV tarihinin altın yılı olarak kayda geçer. Şampiyon Kulüpler Şampiyonluğu sonrası PSV, Avrupa futbolundaki en önemli misyonlarından biri olan genç ve yeni yetenekler keşfetme sevdasında resmen eşik atlar. Bu isimlerin ilki Ruud Gullit'tir. Takımın Avrupa Şampiyonu olmasından hemen önce Gullit'le tanışır PSV taraftarları. Feyenoord'da parlayan bu adam artık dünya yıldızı olmuştur PSV'de. Zaten, artık dünya futbolunun en büyük yıldızlarının parladığı for-

ma olmuştur PSV forması. Sonra Romario girer kapıdan içeri. Barcelona'ya transfer olana dek akıl almaz işler yapar PSV'de. Beş sene giydiği Kırmızı-Beyaz formayla 143 maçta tam 127 gol atar. 1993 yılında artık onun da gitme vakti gelmiştir. Ama PSV futbolcu keşfinde hiçbir zaman geri kalmamıştır ki. Sırada Ronaldo vardır. 18 yaşında gelir PSV'ye. İki sene oynar ama herkesi büyüler bu dönemde. 57 maçta 54 gol atar PSV adına. Kaderin bir cilvesi veya Barcelona'nın Hollanda'yla olan bağları mı denir bilinmez ama Ronaldo'da Katalunya'nın yolunu tutar. Sonrasında da devam eder bu gelenek. Nillis, Kezman o kadar parlama da, bugün Robben ve Van Nistelrooy da göstermektedir ki bu misyon hiç bitmeyecektir. PSV, tarihi boyunca pek çok oyuncu için önemli bir sıçrama tahatası olmaya devam edecektir. 80'lerde Gullit, Koeman gibi oyuncular İtalyan ve İspanyol liglerine transfer olurken, 90'lar Romario ve Ronaldo'nun Barcelona'ya gidişleri bunu en büyük kanıtlardır. PSV tarihinde gelenekleşen bu transferler özellikle 2000'li yıllarda iyice zirveye ulaşmıştır. Ruud van Nistelrooy, Jaap Stam, Arjen Robben ve Mateja

Kezman gibi isimlerin Avrupa'nın önde gelen kulüplerine transfer oluşu ve buna rağmen PSV'nin Avrupa'da bir marka olmayı sağlayacak kadar çok başarıyı yakalaması Avrupa futboluna damga vurmalarını sağlamıştır. 2004-2005 sezonunda Guus Hiddink yönetiminde Şampiyonlar Ligi'nde yarı final oynayan PSV takımı bugün ürkütücü bir rakip olmayı her zaman başarmaktadır. Üstelik her sene transfer döneminde bir tür yağmaya uğrasa da...

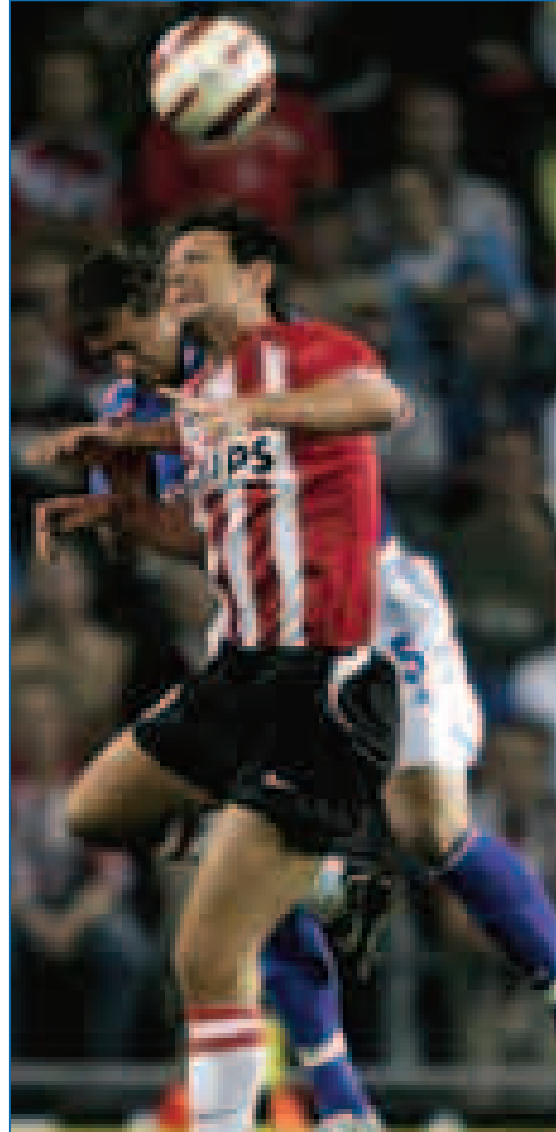
Şeref Kürsüsü

- Hollanda Ligi: 18
- Hollanda Kupası: 8
- Hollanda Süper Kupası: 7
- UEFA Kupası: 1 (1978)
- Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası: 1 (1988)

Devlerin Hikâyeleri

Futbolun imtiyazlı kıldığı ülkeler vardır. Onlar yetenek sıkıntısı hiç çekmezler. Ya geniş nüfusuna, ya genlerine, ya tarihlerine güvenirlir ve bunun ödülünü hep alırlar. Ama bazıları da vardır, altyapılarıyla gündeme gelirler güvenir. Genler rastlantısal, nüfus şansa bağlı, tarih geçicidir. Ama altyapı sizi asla aldatmaz. Böyle olmasa küçük Hollanda ülkesi koca bir futbol geleneği çıkarabilir miydi?

Eğer bu geleneğin kalesi Ajax'sa, o kalenin sancaklarından biri de PSV'dir. Zaten Hollanda futbolu da bu rekabet sayesinde kendi kimliğini bulmuştur. Eindhoven kentinin futbol takımı olan PSV, açık adıyla Philips Spor Kulübü (Philips Sport Vereniging), 31 Ağustos 1913 günü Hollanda'nın Fransa işgalinden kurtuluşunun 100. yıl kutlamalarıyla bütünleşen bir spor festivalinin hemen ardından şirket çalışanları arasında kurulur. Nitekim sadece futbola odaklanmaz kulüp. 19. yüzyıl spor dalını barındıran Philips Spor Kulübü'nün şubelerinden sadece birisidir futbol ve takımın şu anki stadı olan Philips Stadı'nın olduğu yerde spor hayatına başlar. İlginçtir, ilk statları da tam da bu noktada yapılmıştır PSV'nin. Aslında sıradan müessesese bir kulübü olarak doğarlar. Ömürleri çok sürmemesi beklenir. Ama zamanla Eindhoven şehri-

en hiçbir zaman uzak hedefler koymadım kendime. Hep bugünü nasıl iyi oynarım'a odaklandım. Geleceği düşleyip bugünü ihmal etmedim. Öncelikle Bundesliga'da sürekli forma giymek istiyordum. Bunu başardım. Sonra A Milli Takım'ın bir parçası olmak istiyordum. Bunu da başardım. Yavaş yavaş ulaşıyorum hedeflerime. Şimdi bir sonraki adıma kilitleniyorum. O da üst düzey bir forvet olmak. İnaniyorum ki bu da olacak.

en sahada konuşmaktan yanayım. Bir de şuna inanırım. Önemli olan takımın başarısıdır, benim bireysel performansım takıma yansımadıkça anlamlı olmaz. Bu yüzden takımın öne çıkmasını tercih ederim. Başarılarda katkım olursa da sevinirim. Benim anlayışım budur.

Halil Altıntop

Bundesliga'da sezonun flaş ismi o. Yaptığı çıkış ve attığı gollerle tüm Almanya'nın gözdesi. Türkiye'deki taraftar coşkusuna bayılıyor. Fenerbahçe-Galatasaray rekabeti yaşamak istediğini vurguluyor. Daha büyük hedeflere varmak için, İspanya'da futbol oynayacağını söylüyor. Ve "Şunu net bir şekilde söyleyebilirim, bugün değil ama gelecekte bir gün, Türkiye'de, özellikle de İstanbul'da oynamak istiyorum" diyor.

Bir gün mutlaka!

▼Geçen sene Halil Kaiserslautern'de iyi oynuyor diye bir söylenti vardı. Bu sene sen öyle bir form tutturdun ki, bu söylenti gerçeğe dönüştü ve cümle alem seni ismini sayıklar oldu. İki sene içinde Bundesliga'nın üst düzey forvetlerinden biri haline geldin. Nasıl oldu bu?

▲Açıkçası ben ilk günden beri iyi olduğuma inanıyordum. Bir forvet için bu çok önemlidir. Kendime inandığım, çalıştığım sürece hedeflerime ulaşacağımı düşünüyordum. Nitekim öyle de olmaya başladı. Tüm bu süreçte en büyük katkılardan biri de Milli Takım'dan geldi. Sürekli çağırıldım ve bu sayede kendime olan güvenim arttı. Ama her şeyin başı çalışma azmı. Bu iş çalışmadan olmuyor.

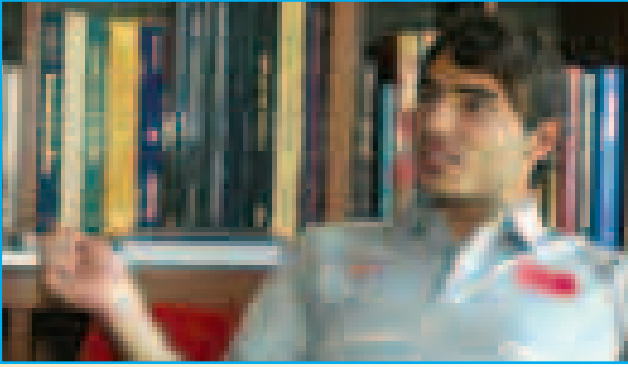
▼Peki tüm bu sürecin bu kadar çabuk gelişeceğini düşünüyor muydun? 18-19 yaşında Bundesliga deneyimi kazanmak ve genç yaşta iyi bir golcü olmak kolay bir şey olmasa gerek...

▲Ben hiçbir zaman uzak hedefler koymadım kendime. Hep bugünü nasıl iyi oynarım'a odaklandım. Geleceği düşleyip bugünü ihmal etmedim. Öncelikle Bundesliga'da sürekli forma giymek istiyordum. Bunu başardım. Sonra A Milli Takım'ın bir parçası olmak istiyordum. Bunu da başardım. Yavaş yavaş ulaşıyorum hedeflerime. Şimdi bir sonraki adıma kilitleniyorum. O da üst düzey bir forvet olmak. İnaniyorum ki bu da olacak.

▼TamSaha'nın ilk sayısında yaptığımız röportajda takımında çok süre alamamaktan yakınıyordun. Daha fazlasını hak ettiğini söylüyordun o zamanlar. Artık ilk 11'desin ve istediğini aldın. O zamandan bu zamana ne değişti?

Kaiserslautern'de kalmayı düşünmüyorum. Daha büyük hedefleri olan bir takıma gitmek istiyorum. Bu sezon sonunda, yani 2006'da sözleşmem bitiyor. Dünya Kupası'ndan önce bir takımla anlaşabilirim. Daha şimdiden çok güzel teklifler var. Benim ilk tercihim Almanya olacak. En az iki sene daha Almanya'da kalmayı düşünüyorum. Alternatifler arasında öne çıkan iki takım var. Biri Bayern Münih, diğeri de Schalke 04. Almanya'nın en büyük iki kulübü yani. Ama İngiltere ya da İspanya'ya da kapıyı kapatmıyorum. Duruma göre oralar da olabilir. Neden olmasın?

Almanya'da futbolcu üzerinde baskı yok. Genelde baskı kurmaktan ziyade teşvik ediyorlar. Ayrıca çok fazla abartı da yoktur oralarda. Bildiğim kadarıyla Türkiye'de durum farklı. Hem baskı oluyor hem de iki maçta göklere çıkarıyorlar, sonra biraz düşüş olunca yerden yere vuruyorlar. Bu kötü bir şey. Biraz daha soğukkanlı olmalıyız. Almanya bu açıdan iyi bir örnek. Orada futbolculara bu gelgitleri yaşatmıyorlar. Bu da daha rahat bir futbol ortamı yaratıyor.

Bundesliga da çok güzel ve kaliteli bir lig. Ama kendimi geliştirmek için ve yeni şeylerle tanışmak istediğimden diğer ülkeleri de düşünüyorum. Kapasitemi artırmak için kendimi zorlamam gerekir. Bu da ancak yeni deneyimlerle olur. Hem futbolcu, hem de insan olarak gelişmek için farklı kültürlerle tanışmak gerek. Onun için kariyerimde başka ülkeler de olsun istiyorum. Bir dil öğrenmek için bile buna değer. Türk futbolu kültür açısından daha çok İtalyan futboluna benziyor. Özellikle basın benzer özellikler gösteriyor. Bunu ben söylemiyorum sadece, herkes söylüyor. Bu bir açıdan iyi bir şey. Çünkü İtalya futbolun en önemli merkezlerinden biri. Artık Avrupa'da Türk futbolu diye bir gerçek var. Mesela İstanbul derbileri Almanya'da yayınlanıyor. Eurosport'ta Türkiye ile ilgili haberler görüyoruz. Bunları izleyince insan gururlanıyor. Fenerbahçe-Galatasaray derbisi dünyanın en iyi derbileriyle karşılaştırılıyor. Bunlar insanın hoşuna gidiyor tabii. Bu yüzden şunu net bir şekilde söyleyebilirim. Bugün değil ama gelecekte bir gün Türkiye'de bir takımda, özellikle de İstanbul'un büyük takımlarından birinde oynamak isterim.

▲Öncelikle kendi yaklaşımım değişti. Ben çok çalışarak her şeyi başaracağıma inanmaya başladım ve bunun gereklerini yerine getirdim. Bu şekilde kendime güvenim arttı. Bir de bunların üstüne antrenör değişikliği geldi. Yeni antrenör de beni tercih etmeye başlayınca bir anda beklediğim formayı buldum. Bundan sonra da zor bırakırım.

▼Bu sene çok iyi bir başlangıç yaptın Almanya'da. Herkesin dikkatini çekecek kadar hem de. Bundan sonrası için hedeflerin ne?

▲Her şeyden önce artık A Milli Takım'ın formasını giymek istiyorum. Evet her kampa çağırılıyor ama artık oynamak da istiyorum. Milli formayla büyük başarılarla imza atmak istiyorum. Özellikle Almanya'ya gidersek büyük işler başaracağımıza inanıyorum. Bu takıma katkı vermek benim için en büyük hedef. Tabii bir santrfor olarak da devamlı goller atmak da isterim. (gülüyor)

▼Bu sene bu kadar iyi başlangıç yapmanı neye bağlıyorsun?

▲Dediğim gibi yeni antrenörün gelmesi, takımın daha iyi anlaşması ve benim bu takımın önemli bir parçası olduğumu herkesin kabullenmesi sayesinde oldu bu güzel başlangıç. Bir de geçen seneye göre daha iyi oynamaya başladık. Bu da beni olumlu etkiliyor tabii ki.

▼Hangi yönlerinde gelişme kaydettiğini düşünüyorsun? İlk yılından bu yana ne değişti?

▲Çok şey değişmedi aslında. Ama kafa toparlarında biraz ilerledim sanırım. Normalde hava toparlarında etkili değilimdir ama bu sene kafayla da goller atıyorum. Bu da iyiye işaret değil mi?

▼Almanya'da nasıl tepkiler alıyorsun? İyi bir başlangıç yaptın. Neler yazıyorlar senin için?

▲Tabii ister istemez bir ilgi oluştu. Sonuçta çok gol atan bir oyuncuyum bu da ilgi çeker doğal olarak. Şimdi insanlar arıyor, röportaj yapmak istiyor, televizyonlar canlı yayınlara davet ediyor, ama ben bunlarla çok ilgilenmediğim için farklı bir şey hissetmiyorum.

▼Halkındaki haberlerle neden ilgilenmiyorsun? Basınla aran kötü mü?

▲Hayır değil, ama ben sahada konuşmaktan yanayım. Bir de şuna inanırım. Önemli olan takımın başarısıdır, benim bireysel performansın takıma yansımada çok anlamlı olmaz. Bu yüzden takımın öne çıkmasını tercih ederim. Başarılarda katkı olursa da sevinirim. Benim anlayışım budur.

▼Yine de Almanya'da olduğuna sevinmelisin. Aynı performansı Türkiye'de gösteren bir öyle bir çullandı ki üstüne, nefes bile alamazdın. On TV kanalı elli de gazeteyle çıkardın. Almanya'da bu kadar sık boğaz etmiyorlardı en azından

▲Hayır, o kadar abartılı değiller. En azından şimdilik. Aslında 2005 yılının başından beri iyi oynuyorum ben. Yani geçen senenin ikinci yarısından beri bir çıkış içindeyim. Bunda bana güvenenlerin de büyük rolü var. O kadar kişi güvenirse bugün burada olamazdım. Almanya'da futbolcu üzerinde baskı yok. Genelde baskı kurmaktan ziyade teşvik ediyorlar. Ayrıca çok fazla abartı da yoktur oralarda. Bildiğim kadarıyla Türkiye'de durum farklı. Hem baskı oluyor hem de iki maçta göklere çıkarıyorlar, sonra biraz düşüş olunca yerden yere vuruyorlar. Bu kötü

bir şey. Biraz daha soğukkanlı olmalıyız. Almanya bu açıdan iyi bir örnek. Orada futbolculara bu gelgitleri yaşatmıyorlar. Bu da daha rahat bir futbol ortamı yaratıyor.

▼Almanya'da taraftarların sana bakışı nasıl? Kaiserslautern taraftarıyla iletişimin iyi mi?

▲Taraftarlarla aram çok iyi. Geçen sezon da öyledi, bu sezon da böyle. Tabii bu yıl iyi de başladığım için ayrı bir ilgi gösteriyorlar. Hatta şunu da söyleyebilirim. Bu sene takımın bir numarası benim. İlk önce bana sevgi gösteriyorlar. Bu da iyi oyunum da önemli bir etken.

▼Futbol hayatındaki hedeflerin ne? Almanya'da kalmayı mı düşünüyorsun? Yoksa başka bir ülkeyi düşünüyor musun? Sanırım Kaiserslautern'de kalmayacaksın...

▲Kaiserslautern'de kalmayı düşünmüyorum. Daha büyük hedefleri olan bir takıma gitmek istiyorum. Bu

sezon sonunda, yani 2006'da sözleşmem bitiyor. Dünya Kupası'ndan önce bir takımla anlaşabilirim. Daha şimdiden çok güzel teklifler var. Benim ilk tercihim Almanya olacak. En az iki sene daha Almanya'da kalmayı düşünüyorum. Alternatifler arasında öne çıkan iki takım var. Biri Bayern Münih, diğeri de Schalke 04. Almanya'nın en büyük iki kulübü yani. Ama İngiltere ya da İspanya'ya da kapıyı kapatmıyorum. Duruma göre oralar da olabilir.

▼Schalke 04'ü tercih etme nedenlerinden biri de Hamit'in orada olması değil mi?

▲Öyle tabii ki. Sadece Hamit'in orada olması da değil. Biz ailece Schalke'liyiz. Orada doğduk, orada büyüdük, futbolu da orada öğrendik. Ayrıca ailem orada, arkadaşlarım orada. Bu da önemli bir tercih nedeni.

▼Sence bu kadar yeter mi? Schalke başarısız bir takım olsa yine ailen ve kardeşin için gider miydin?

▲Tabii ki gitmezdim. Ama gerçek şu ki Schalke çok güçlü bir takım. Hatta Bayern Münih'le birlikte Almanya'nın en iyi takımlarından biri.

▼İngiltere ve İspanya da olabilir dedin. Almanya yetersiz mi kalıyor bir süre sonra?

▲Bundesliga da çok güzel ve kaliteli bir lig. Ama kendimi geliştirmek için ve yeni şeylerle tanışmak istediğimden diğer ülkeleri de düşünüyorum. Kapasitemi artırmak için kendimi zorlamam gerekir. Bu da

ancak yeni deneyimlerle olur. Hem futbolcu, hem de insan olarak gelişmek için farklı kültürlerle tanışmak gerek. Onun için kariyerimde başka ülkeler de olsun istiyorum. Bir dil öğrenmek için bile buna değer.

▼**Dışarıdan bakan biri olarak Türkiye'yi Türk futbolunu, Türk takımlarını nasıl buluyorsun? Biz içeride çok kendimize takılıp kalıyoruz, sen dışarıdan nasıl bir tablo görüyorsun?**

▲Türk futbolu kültür açısından daha çok İtalyan futboluna benziyor. Özellikle basın benzer özellikler gösteriyor. Bunu ben söylemiyorum sadece, herkes söylüyor. Bu bir açıdan iyi bir şey. Çünkü İtalya futbolun en önemli merkezlerinden biri. Ama bir yandan da kötü bir şey. Çünkü Türkiye'de futbolcular hiç rahat olamıyorlar. Hep bir baskı var üzerlerinde. Sürekli haklarında ileri geri yazılıyor, çiziliyor. Bu da futbol oynamayı zorlaştırıyor. Ama şu da bir gerçek. Artık Avrupa'da Türk futbolu diye bir gerçek var. Mesela İstanbul derbileri Almanya'da yayınlanıyor. Eurosport'ta Türkiye ile ilgili haberler görüyoruz. Bunları izleyince insan gururlanıyor. Fenerbahçe-Galatasaray derbisi dünyanın en iyi derbileriyle karşılaştırılıyor. Bunlar insanın hoşuna gidiyor tabii. Bu yüzden şunu net bir şekilde söyleyebilirim. Bugün değil ama gelecekte bir gün Türkiye'de bir takımda, özellikle de İstanbul'un büyük takımlarından birinde oynamak isterim.

▼**Yani bir gün Türkiye'ye geleceksin, öyle mi?**

▲Bir kez daha altını çizeyim. Şimdi değil, ama bir gün neden olmasın. Kim İstanbul derbilerinden birinde forma giymek istemez ki. Hele de Türk bir futbolcu için bu çok çekici bir şey.

▼**Peki şöyle bir soru soralım o zaman: Milli Takım kariyerin için hangisi daha yararlı? Türkiye'de mi oynamak, yoksa yabancı bir takımda mı oynamak?**

▲Yurtdışında oynamamın hem kendi açımdan hem de Milli Takım açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Yabancı ülke tecrübesi çok önemli. Biz biraz da bu tecrübeyi aktarıyoruz takımımıza. Uluslararası maç deneyimimizin artması şart. Biz orada doğup, büyüdüğümüz için zor maçlarla daha kolay baş edebiliyoruz. Ama şu da bir gerçek. Türkiye'de oynayan oyuncular Milli Takım açısından ister istemez daha çok gözleniyorlar. Daha çok göze batıyorlar. Bu da onlar için önemli bir şans tabii.

▼**Biz bu sene bütün önde gelen Avrupa liglerini seyredebiliyoruz. Türkiye ile karşılaştığımızda oralar da daha dengeli bir mücadelenin olduğunu görüyoruz. Evet bu ülkelerde de çok güçlü takımlar var bizimki kadar eşitsiz değil güçler. Sence bunun nedeni ne?**

▲Evet doğru, Türkiye'de rekabet açısından pek bir denge yok. Üç Büyükler ve Trabzon çok öne çıkıyor. Ama mesela Almanya'da Bayern Münih ve Schalke gibi güçlü takımlar bile her maçta zorlanıyorlar. Bunun en büyük nedeni bence takım disiplini. Almanya'da her takım, oyuncu kalitesine bakmaksızın müthiş bir taktik disiplinle oynuyor. Taktiğe, oyun anlayışına çok bağlılar. Böyle olunca herkes belirli bir düzeyin üstünde futbol kalitesi ortaya koyabiliyor. Çok çalışarak ve disiplinden taviz vermeyerek çok güçlü takımlar karşısında bile iyi oynayabiliyorsunuz. Bu çok önemli bence. Bundesliga'da 18 takımdan hiç değilse 14'ü, 13'ü bunu becerebiliyor. O yüzden lig daha dengeli oluyor.

▼**Peki Türkiye'deki dengesizlik neden? Söylediğin unsurlar neden bizde yok?**

▲Bizde oyuncuların yeteneğine çok prim veriliyor. Disiplinden önce bireysellik geliyor. Öyle olunca takım oyunu değil, kişisel performanslar belirleyici oluyor. Büyük takımlar hep daha yetenekli oyuncular getirdiği için de hep onlar kazanıyor. Teker teker ele aldığı müthiş oyuncular var, ama takım anlayışı ve kurgusu zayıf kalıyor. Bu da eşitsizliğe neden oluyor. Şunu hiç unutmamak gerek. Futbol her şeyden önce bir takım oyunu ve hep beraber çalışmak gerek. Bireysel yeteneklere güvenerek Türkiye'de başarılı oluyorsunuz ama Avrupa'da hep tökezliyorsunuz. Çünkü Avrupa'da takım kurgusu her şeyin önünde.

Bu bilincin yerleşmesi için futbolcuların yurtdışı deneyimleri artmalı bence.

▼**Biz taraftarımızı yere göğe koymıyoruz. Dünyanın en önemli, en tutkulu taraftarları bizde diye düşünüyoruz. Buna rağmen tribünleri bir türlü dolduramıyoruz. Almanya'da ise her takım ful çekiyor. Sen iki ülkeyi taraftar açısından nasıl karşılaştırırsın?**

▲Bizim kulübün stadı 45 bin kişilik. Bunların 30 bini kombine bilet sahibi. Yani takım ne yaparsa yapsın takım en az 30 bin kişiye oynuyor. Kaldı ki genelde hep dopdolu tribünlere oynuyoruz. Bence bunun en büyük nedeni stadyumlar. Almanlar statlarına çok önem veriyorlar. Temizliğine, güvenliğine ayrıca titizleniyorlar. Orasını herkesin gidebileceği bir yer haline getirmişler. Güven içinde maç seyretmek çok önemli. Bunu iyi başarmışlar. Türkiye'de çok maça gitmedim. Onun için pek bilemiyorum. Sanırım en büyük fark bu. Yine de şunu söylemeden bitirmeyim, hakikaten Türk taraftarı hiçbir yerde yok. Şarkıları, her türlü destek vermeleri bir başka. Almanya'da bu kadarı yok. Orada statlar ful, iyi de bağınıyorlar, ama bizim 5.000 seyircimizi onların 30.000 seyircisine değişmem. Çünkü bir başka oluyor burada.

▼**Kendini nasıl bir forvet olarak tanımlarsın? Hangi tür oyunculara benzediğini düşünüyorsun?**

▲Eski antrenörüm beni Van Nistelrooy'a benzetiyordu. "Çabuksun, hızlısın, 18'in içinde çok iyi oynatabiliyorsun, iki ayağınla da topa iyi vurabiliyorsun. O da öyle" derdi. Ben de kendimi ona benzetirim açıkçası.

▼**Peki sen dünyadaki forvetlerden hangisini daha çok beğeniyorsun?**

▲Benim favorim Ronaldo. Çünkü bir maçta iki-üç de par atıyor, o da yetiyor. Maçın kaderini değiştirebilen bir forvet. %100 oynamadığında bile çok etkili. Çok büyük bir yetenek. O yüzden o bir tane.

▼**Sen hangi yönlerini geliştirmeyi düşünüyorsun? Dünyaca ünlü bir forvet olmak için ne gerekiyor sence, neye ihtiyacın var?**

▲Açık ve güvenli konuşmak gerekirse, bence büyük santrifor olmak için her şey var bende. Sadece daha akıllı olmam gerek, daha bir bilinçli bir çalışma yürütmem gerek. Akıl ve çalışma bu işin başı. Bir de Milli takım'da oynamam lazım ki, kendimi gösterebileyim. Çünkü uluslararası tecrübe çok önemli. Önümüzdeki dönemde bir sakatlık yaşamazsam kendimi çok geliştirebileceğimi düşünüyorum.

▼**Maçtan sonra kendini videodan tekrar izliyor musun?**

▲Ara sıra izliyorum. İyi olduğumda pek izlemem. Çünkü havaya girmek için iyi zamanlarını değil kötü zamanlarını izlemelisin. Böylece hatalarını görüp düzeltebilirsin. Çünkü bence bir futbolcunun kendi oyununu da okuyabilmesi gerek. Kendi oyun anlayışını iyi değerlendirmeli. Herkes koşabiliyor, herkes çalışabiliyor, herkes topa vurabiliyor ama önemli olan önceden bir şeyi görmek ve yapabilmek. Yani maçı okumak. Bu yüzden 10 numara önemli. Pek koşmaz onlar, ama bir dokunurlar topa maçın gidişatını değiştirirler.

▼**Kardeşinle arada çok iyi bir iletişim olduğunu biliyorum. Peki birbirinize takılıyor musun arada?**

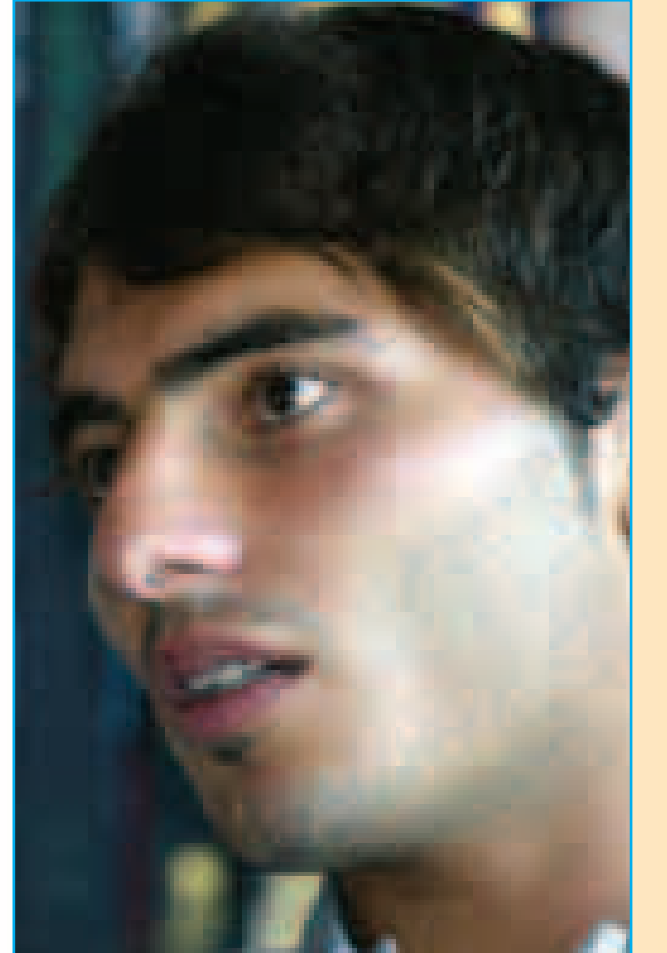
▲Beraber oynarken idmanlarda takılıyorduk tabii ki. Ama maçlarda böyle olmuyor. Doğal olarak, ben önde oynadığım için bu sene daha fazla gol atıyorum. Ama o mevki gereği ceza sahasını bile göremiyor. Bu yüzden arada dalga geçiyorum.

▼**Son olarak bir şey daha soracağım. Kendi kendine kaldığında insan hayaller kurar. Sen hayalinde kendini nerede görüyorsun? Şampiyonlar Ligi finalinde kupayı kaldırırken mi, Almanya'da gol kralı olarak mı? Milli Takım'la Dünya Kupası'nda oynarken mi?**

▲Benim en büyük hedefim, Milli Takım'da oynamak. Dünya Kupası'na katılmayı çok istiyorum. Buradaki Türkler buna çok inanıyor. Onların yüzlerini inşallah kara çıkarmayız. Yani benim en büyük hedefim Milli Takım'la Almanya'ya gitmek.■

Türkiye'de rekabet açısından pek bir denge yok. Üç Büyükler ve Trabzon çok öne çıkıyor. Ama mesela Almanya'da Bayern Münih ve Schalke gibi güçlü takımlar bile her maçta zorlanıyorlar. Bunun en büyük nedeni bence takım disiplini. Almanya'da her takım, oyuncu kalitesine bakmaksızın müthiş bir taktik disiplinle oynuyor. Taktiğe, oyun anlayışına çok bağlılar. Böyle olunca herkes belirli bir düzeyin üstünde futbol kalitesi ortaya koyabiliyor. Çok çalışarak ve disiplinden taviz vermeyerek çok güçlü takımlar karşısında bile iyi oynayabiliyorsunuz. Bu çok önemli bence. Bundesliga'da 18 takımdan hiç değilse 14'ü, bunu becerebiliyor. O yüzden de lig daha dengeli oluyor.

Bizde oyuncuların yeteneğine çok prim veriliyor. Disiplinden önce bireysellik geliyor. Öyle olunca takım oyunu değil, kişisel performanslar belirleyici oluyor. Büyük takımlar hep daha yetenekli oyuncular getirdiği için de hep onlar kazanıyor. Teker teker ele aldığı müthiş oyuncular var, ama takım anlayışı ve kurgusu zayıf kalıyor. Bu da eşitsizliğe neden oluyor. Şunu hiç unutmamak gerek. Futbol her şeyden önce bir takım oyunu ve hep beraber çalışmak gerek. Bireysel yeteneklere güvenerek Türkiye'de başarılı oluyorsunuz ama Avrupa'da hep tökezliyorsunuz. Çünkü Avrupa'da takım kurgusu her şeyin önünde. Bu bilincin yerleşmesi için futbolcuların yurtdışı deneyimleri artmalı bence.

Amatör futbolda son 10 yıl değerlendirmesi

Futbol... Dünyanın en çok seyredilen sporu... Aynı zamanda en çok da oynanan... Sahnede duran, ısıltılı olan seyredilen yanı. Herkes onu izliyor, onu konuşuyor, onu tartışıyor. Oysa bu oyun en çok oynandığı zaman zevk veriyor. Futbolumuz hep milyon dolarları konuşurken birileri çıkıp en zor koşullarda, çoğunlukla sadece keyif almak için top peşinde koşuyor. Aslında herkesin başlangıç noktası orası. En büyük yıldızların toprak yuttuğu, ilk tekmesini yediği, ilk gözyaşını döktüğü, ilk golünü attığı, ilk zaferini yaşadığı yer amatör futbol. Futbolun ilk adresi.

Ne yazık ki amatör futbol, amatör fut-

bol kulüpleri, amatör futbolcular, futbol dönük ilginin dış kapısında mandal misyonu görür genelde. Kimse izlemez, kimse ilgilenmez. Fakat en bilinen futbol kurallarından biri de şöyle der: Eğer amatör futbol, yani futbolun arka bahçesi düzgünse futbolunuzun geleceği de düzgündür.

Türkiye Futbol Federasyonu Amatör İşler Kurulu tarafından 1995-1996 sezonundan itibaren kulüp sayısı, takım sayısı, oynanan müsabaka sayısı ve işlem gören faal futbolcu sayısı sağlıklı bir şekilde tutularak kayıt altına alınmış durumda. Buradan yola çıkarak amatör futbolun son on yılını değerlendirmek mümkün. İşte bu yazıda da amatör futbolun son on yılının bilançosunu sunuyor.

(TABLO-1) 1995-1996 /2004-2005 SEZONLARI ARASI TESCİLLİ YAPILAN KULÜP SAYISI

Sezon	Tescilli yapılan kulüp sayısı
1995-1996	96
1996-1997	86
1997-1998	64
1998-1999	50
1999-2000	36
2000-2001	36
2001-2002	2
2002-2003	8
2003-2004	4
2004-2005	50
Toplam	472

TESCİLLİ KULÜP SAYISI

1995-1996 sezonunda 4469 olan kulüp sayısı 2004-2005 sezonu sonunda 104 adet azalarak 4365'e inmiştir. (Tablo - 2)

2002-2003 sezonunda ise bir önceki sezona göre kulüp sayısında 420 eksilme olduğu görülmektedir. Bu eksilmenin nedeni şudur;

1993-2002 yılları arasında İl Emniyet Müdürlüklerince kapatıldığı halde bu durum TFF'ye bildirilmediği için kayıtlarımızda faal gözükten kulüplerin olduğu gözlenmiştir. 81 ilimizin Emniyet Müdürlükleri ile yapılan yazışmalar netice

sinde bu durumda olan 221 kulübümüzün olduğu tespit edilerek, bu kulüpleri-miz 2003 yılında toplu olarak bilgisayara kayıtlarından düşülmüştür.

En az iki yıl üst üste liglere katılmayan kulüplerin tescilinin silinmesi yönetmenlik hükmü olmasına rağmen hoşgörülü davranan Futbol Federasyonu bu yönetmenlik hükmünü 1995-2003 yılları arasında uygulamamıştır. Ama bu uygulamaya rağmen faal hale geçemeyen kulüpler olduğu görülmüştür. Bu yüzden tescilli olmasına rağmen, faaliyetlerine uzun yıllardır katılmayan 199 kulübün tescilleri 2003 yılı başında Federasyon Yönetim Kurulu kararıyla silinmiştir.

Böylece 2003 yılı başında, 221 tanesi 1995-2002 yılları arası İl Emniyet Müdürlüklerince kapatılan ve 199 tanesi de iki ve daha fazla yıldır futbol faaliyeti göstermeyen toplam 420 kulüp TFF tarafından bilgisayar kayıtlarından çıkartılmıştır.

TAKIM SAYISI

Ülkemizde Büyükler kategorisinde Amatör Süper Lig, 1. ve 2. amatör küme takımlarının yanında Altyapı kategorilerinde, A-Genç, B-Genç, Yıldız ve Minik takımları bulunmaktadır. 2004-2005 sezonu sonu itibariyle toplam amatör takım sayısı 9312'dir. (Tablo - 3)

(TABLO -2)

Sezon	Amatör kulüp	Profesyonel kulüp	Toplam kulüp sayısı
1995-1996	4291	228	4519
1996-1997	4196	208	4404
1997-1998	4033	204	4237
1998-1999	4142	200	4342
1999-2000	4290	204	4494
2000-2001	4211	200	4411
2001-2002	4076	200	4276
2002-2003	4180	194	4374
2003-2004	4199	170	4369
2004-2005	4214	198	4412

(TABLO-3) 1995-1996/2004-2005 SEZONLARI BÜYÜKLER VE ALTYAPI KATEGORİLERİNDEKİ TAKIM SAYISI

Sezon	Büyükler	A-Genç	B-Genç	Yıldız	Minik	Toplam takım sayısı
1995-1996	4200	1247	1027	441	237	6952
1996-1997	4189	1204	1030	438	236	6887
1997-1998	4036	1080	1007	397	204	6624
1998-1999	4088	1097	1086	389	261	6661
1999-2000	4248	1211	1048	416	221	6944
2000-2001	4264	1244	1046	427	267	6948
2001-2002	4088	1186	1009	410	207	6500
2002-2003	4217	1174	1048	419	246	6604
2003-2004	4217	1097	1070	420	242	6646
2004-2005	4246	1069	1077	426	242	6660

1995-1996 sezonunda toplam 8400 takım %50'si Büyükler kategorisinde %50'si altyapı liglerinde faaliyet gösteren takımlardan oluşurken %63'ü altyapı liglerinde faaliyet gösteren takımlardan oluşmuştur. (Tablo - 4)

rilen önem sayesinde 2004-2005 sezonunda 9312 olan takım sayısının %37'si büyükler kategorisinde faaliyet gösteren takımlardan oluşurken %63'ü altyapı liglerinde faaliyet gösteren takımlardan oluşmuştur. (Tablo - 4)

Sezon	Toplam Takım Sayısı	Büyükler Kategorisi		Altyapı Kategorileri	
		Takım sayısı	% Oran	Takım sayısı	% Oran
1995-1996	4202	4202	%100	4198	%99.9
1996-1997	4149	4149	%100	4145	%99.9
1997-1998	4119	4119	%100	4115	%99.9
1998-1999	4088	4088	%100	4084	%99.9
1999-2000	4077	4077	%100	4073	%99.9
2000-2001	3984	3984	%100	4079	%102.4
2001-2002	3946	3946	%100	4111	%104.2
2002-2003	4183	4183	%100	4179	%100.1
2003-2004	4204	4204	%100	4179	%99.4
2004-2005	4112	4112	%100	4108	%99.9

(TABLO-4) 1995-1996/2004-2005 SEZONLARI BÜYÜKLER VE ALTYAPI KATEGORİLERİNİN YÜZDE ORANLARI

Büyükler kategorisinde 1995-1996 sezonunda 4202 olan takım sayısı 2004-2005 sezonunda 3446'ya düşerek %18'lik bir azalma olmuştur.

(Tablo -5)

A-Gençler kategorisinde 1995-1996 sezonunda 2473 olan takım sayısı 2004-2005 sezonunda 1909'a düşmüştür.

Bilindiği gibi 2000-2001 sezonuna kadar profesyonel kulüplerin A-Genç takımları, amatör takımların A-Genç takımları ile aynı yerel liglerde müsabaka yapıyorlardı. Bu sezondan itibaren profesyonel kulüplerin A-Genç takımlarına "Deplasmanlı Süper Gençler Ligi" adı altında lig oluşturulmuştur. 2004-2005 sezonunda bu lige katılan takım

sayısı 116'dır. Bu takımlarda dikkate alındığında A-Gençler kategorisindeki takım sayısı 2004-2005 sezonu için 2026 olmaktadır. Bu kategorideki takım sayısında % 18'lik bir azalma olmuştur.

B-Gençler kategorisinde 1995-1996 sezonunda 1027 olan takım sayısı 2004-2005 sezonunda 1477'e yükselerek % 30'luk bir artış sağlanmıştır.

Yine Yıldızlar kategorisinde 1995-1996 sezonunda 441 olan takım sayısı 2004-2005 sezonunda 1298'e yükselerek % 194'lük bir artış olmuştur.

Minikler kategorisinde ise 1995-1996 sezonunda 257 olan takım sayısı 2004-2005 sezonunda 1182'ye yükselerek % 360'lık bir artış görülmüştür.

(TABLO-5) 1995-1996 SEZONU İLE 2004-2005 SEZONU ARASI TAKIM SAYILARINDAKİ ARTIŞ VEYA AZALIŞ ORANI

Sezon	Büyükler Kategorisi	A-Gençler Kategorisi	B-Gençler Kategorisi	Yıldızlar Kategorisi	Minikler Kategorisi
1995-1996	4202	2473	1027	441	257
2004-2005	3446	1909	1477	1298	1182
Ortalama Oran	%82.0	%77.2	%143.7	%293.0	%460.0

OYNANAN MÜSABAKA SAYISI

1995-1996 sezonunda tüm kategorilerde oynanan müsabaka sayısı 58.850 iken 2004-2005 sezonunda oynanan müsabaka sayısı 63.936'ya çıkmıştır.

(Tablo-6)

1995-1996 sezonunda oynanan müsabakaların 32.307'si büyükler kategorisinde oynanmış olup bu da tüm müsabakaların %55'idir. Altyapı kategorilerinde ise 26.543 müsabaka oynanmış olup müsabaka oranı ise %45'tir.

2004-2005 sezonunda ise oynanan 63.936 müsabakanın 27.209'u büyükler kategorisinde oynanmış olup bu da tüm müsabakaların %43'üdür. Altyapı kategorilerinde ise 36.727 müsabaka oynanmış olup bunun oranı ise %57'dir.

Görüldüğü gibi 10 yılda tablo tamamen ters çevrilmiş olup, altyapı liglerinde oynanan müsabaka sayısı %45'lerden, %57'lere çıkartılmıştır.

(TABLO-6) BÜYÜKLER VE ALTYAPI KATEGORİLERİNDE OYNANAN MÜSABAKA SAYISI VE YÜZDE ORANLARI

Sezon	Toplam müsabaka sayısı	Büyükler Kategorisi		Altyapı Kategorileri	
		müsabaka sayısı	% Oran	müsabaka sayısı	% Oran
1995-1996	58850	32307	%55.0	26543	%45.0
1996-1997	58414	31942	%54.7	26472	%45.3
1997-1998	58001	31584	%54.4	26417	%45.6
1998-1999	57554	31440	%54.5	26114	%45.4
1999-2000	57077	30374	%53.2	26703	%46.8
2000-2001	47174	30279	%64.2	16895	%35.8
2001-2002	48881	30444	%62.3	18437	%37.7
2002-2003	47174	30279	%64.2	16895	%35.8
2003-2004	47174	30279	%64.2	16895	%35.8
2004-2005	63936	27209	%42.6	36727	%57.4

(TABLO-7) FAAL AMATÖR FUTBOLCU SAYISI

1995-1996 sezonunda lisans işlemi gören faal amatör futbolcu sayısı 174.604 iken bu sayı 2004-2005 sezonunda 174.734'dür.

Sezon	Lisans İşlemi Gören Faal Amatör Futbolcu Sayısı				
	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000
1995-1996	174604	174604	174604	174604	174604
1996-1997	174604	174604	174604	174604	174604
1997-1998	174604	174604	174604	174604	174604
1998-1999	174604	174604	174604	174604	174604
1999-2000	174604	174604	174604	174604	174604
2000-2001	174604	174604	174604	174604	174604
2001-2002	174604	174604	174604	174604	174604
2002-2003	174604	174604	174604	174604	174604
2003-2004	174604	174604	174604	174604	174604
2004-2005	174734	174734	174734	174734	174734

(TABLO-8)

Sezon	Lisans İşlemi Gören Faal Amatör Futbolcu Sayısı				
	1995-1996	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1999-2000
1995-1996	174604	174604	174604	174604	174604
1996-1997	174604	174604	174604	174604	174604
1997-1998	174604	174604	174604	174604	174604
1998-1999	174604	174604	174604	174604	174604
1999-2000	174604	174604	174604	174604	174604
2000-2001	174604	174604	174604	174604	174604
2001-2002	174604	174604	174604	174604	174604
2002-2003	174604	174604	174604	174604	174604
2003-2004	174604	174604	174604	174604	174604
2004-2005	174734	174734	174734	174734	174734

1995-1996 sezonunda amatörlerin %53.9'u vizesini yaptıran futbolculardan oluşurken bu oran 2004-2005 sezonunda %62.1'e çıkmıştır. Bu oranlar gösteriyor ki takımlarda futbolcu istikrarı sağlanmıştır. Her yıl belirli oranda artan bir sayıda futbolcu kendi kulübünde futbol yaşantısını devam ettirmektedir. (Tablo-8)

Filiz lisans oranları ise 1995-1996 sezonunda %34.6 iken 2004-2005 sezonunda ise her yıl belirli bir oranda azalarak %29.6'ya düşmüştür. Aslında bu oranlar çok fazladır. Bu da amatör kulüplerimizin kendilerine başvuran her genç futbolcuya hemen lisans çıkartıp kulübe bağlama isteğinden kaynaklanmaktadır.

Kulüp değiştirme oranlarına gelince 1995-1996 sezonunda %11.2 olan bu oran 2004-2005 sezonunda %7.7'e kadar düşmüştür. Tabloda görüldüğü gibi bu oran 2000-2001 sezonuna kadar %11'lerde iken son dört sezonda %7'lere düşmüştür. Son dört sezondaki bu düşüşte Amatör İşler Kurulu'nun haklı kararı etkindir ve azalma yeni karar gereği, kulüp değiştirmelerde Futbol Federasyonu paylarının artırılmasından kaynaklanmaktadır.

Profesyonel futbolcuların amatöre dönüş işlemi de 1995-1996 sezonundan 2003-2004 sezonuna kadar binde 3-4 oranını korumuştur. ■

Johan Cruyff

Benim futbolum bu değil!

İklat edin, iyi bir maçı hiç unutmu-
yoruz, çünkü o kadar az rastlıyoruz ki!
Şimdilerde teknikten ziyade fiziksel
güce çok vurgu yapılıyor. Örneğin,
sorarım size son Dünya Kupası'nda
veya EURO 2004'de kaç gol sadece
teknik beceriyle atıldı? Çok az.
İnsanlar fiziksel duruma teknik tarafa
göre daha fazla önem veriyor. Genç
oyuncular sürekli koşmak, deli gibi
savunmak ve köle gibi çalışmak
zorunda. Biraz da oynayabildiklerinde
çok iyi gözüküyorlar, ama tekniği hep
ekstra faktör olarak görüyorlar. Oysa
futbol denen mesleğin en büyük ödülü
yetenek.

▼Modern futbol hakkındaki görüşleriniz
neler?

▲Bence futbol tekniği açısından
bakarsanız, düzey yıllar içinde hızla
düşüyor. Günümüzde tüm vurgu taktik-
ler ve fiziksel beceri üzerinde. Evet, bir
takımı geriden alıp kontratağa çıkart-

mak için çok fazla tekniğe ihtiyaç duy-
mazsınız. Kas gücü, taktikler, alışkanlık
ve deneyim yeterlidir. Ama takımlar
kendi evlerinde maç kazanmakta zorluk
yaşıyorlar. Çünkü sadece bunlar yetmiy-
or kendi evinizde. Doğaçlama yapmak
zorundasınız. Sonuçta deplasmanda

oynayan bir takım için geri hattı kapat-
mak ve kontratağa çıkmaktan daha
kolay bir şey yok. Bu ulusal takımlar için
de geçerli. Benim desteklediğim futbol
bu değil ama şu anda geçerli olan
düzen bu. Dikkat edin, iyi bir maçı hiç
unutmuyoruz, çünkü o kadar az

rastlıyoruz ki.

▼Bunun neden böyle olduğu konusunda
önsezileriniz var mı?

▲Bazı sorunlar olduğunu düşünüyorum. Birincisi
fiktürde çok fazla maç var. Dünya Kupaları ve
Avrupa Şampiyonası'na gelen futbolcular
yorgun oluyorlar. Ben bununla ilgili olarak
yıllardır şikayetçiyim ve olmaya da devam
edeceğim. Bir futbolcunun sezonda 40-45 maç-
tan fazla oynamaması gerekir. Fakat çok daha
fazlasını oynuyorlar. Bazı ligler 20 takımdan
oluşuyor. Oysa bunun en fazla 18 hatta 16
olması gerekir. Yine bazı ülkeler lig dışında hâlâ
iki tane de kupa mücadelesi düzenliyor ve üstelik
bu kupanın her turu iki ayaklı yapılıyor. Bu
kadar yükü kimse kaldıramaz. Bir kere bu kupa
maçları tek maç eliminasyon sistemiyle oynan-
malı. Bu hem futbola olan ilgiyi canlandırır ve
hem de oyuncuların yorgunluğunun önüne
geçer. Örneğin Şampiyonlar Ligi ikinci
gruplarını iptal ettiler ve eski sisteme döndüler.
Ama bu yetmez. Bir adım daha ileri götürüp her
turda iki ayaklı eliminasyon sistemine dönmek
lazım. Şimdilerde teknikten ziyade fiziksel güce
çok vurgu yapılıyor. Fakat yorgun olduğun
zaman ne yapabilirsin ki? Örneğin, sorarım size
son Dünya Kupası'nda veya EURO 2004'de kaç
gol sadece teknik beceriyle atıldı? Çok az. İnsan-
lar fiziksel duruma teknik tarafa göre daha fazla
önem veriyor. Genç oyuncular sürekli koşmak,
deli gibi savunmak ve köle gibi çalışmak zorun-
da. Biraz da
oynayabildiklerinde
çok iyi gözüküyor-
lar, ama tekniği hep
ekstra faktör olarak
görüyorlar. Oysa
futbol denen
mesleğin en büyük
ödülü yetenek.

▼Biraz da sistemler
hakkında konuşalım.
Almanya'da düzen-
lenecek Dünya
Kupası'nda bir sür-
priz bekliyor
musunuz?

▲Futbol izlemeyi

Futbol izlemeyi seviyorum ama bazı futbol biçimlerini beğenmiyorum. Modern futbolda bir taktik var ki bence futbola zarar veriyor: 4-2-3-1. Bence bu taktikte ısrar etmek çok sorunlu. Evet, bu taktikle Brezilya son Dünya Kupası'nı, Yunanistan da Avrupa Şampiyonası'nı kazandı. Brezilya'nın elbette daha fazla bireysel yeteneği var. Ama bu taktikle temel bir unsuru reddettiler; o da takım dengesi.

seviyorum ama bazı futbol biçimlerini beğenmiyorum. Modern futbolda bir taktik var ki bence futbola zarar veriyor: 4-2-3-1. Bence bu taktikte ısrar etmek çok sorunlu. Evet, bu taktikle Brezilya son Dünya Kupası'nı, Yunanistan da Avrupa Şampiyonası'nı kazandı.. Brezilya'nın elbette daha fazla bireysel yeteneği var

ama bu taktikle temel bir unsuru reddettiler; takım dengesini.

▼Biraz açar mısınız?

▲Oyun biçiminiz ne olursa olsun en önemli şey orta sahayı güçlendirmek ve desteklemektir. Takımın ortası oyuna dikte eder. Savunmanın önüne iki oyuncu koyarak oyunun kontrolünü sağlamak bazen çok zor olabilir. Evet, topa sahip olduğunuz zaman mükemmeldir. Ama topu kaybettiğiniz zaman büyük problemler yaşanabilir. Böyle bir anı yakalanma anında takım parçalanır. Topu kaybettiğiniz an kolay kontrataklar için boşluklar doğar. Neden? Çok basit. Topsuz oyunda iki oyuncunun sahanın büyük bir kısmını savunması gerekiyor. Bu da yeterli olmaz.

▼Bunu nasıl çözersiniz?

▲4-3-3 oynarsınız. İki yerine üç orta saha oyuncusuyla. Bazıları defansın önüne iki oyuncu koyunca orta sahayı

yıllarda çok fazla yabancı oyuncu ithal ediyor. Bu sorunu nasıl çözebilirler? İstedikleri kadar yabancı transfer edebiliyorlar fakat unutmamaları lazım her kulübün ilk onbirinden beşi veya altısının Milli Takım'da oynayabilmesi gerekir. Yoksa işleri zorlaşır.

▼Brezilya hakkında ne düşünüyorsunuz? Son Dünya Kupası şampiyonu onlar. Ayrıca Almanya'da düzenlenen Konfederasyon Kupası'nı kazandılar.

▲2006 Dünya Kupası'nın en büyük favorisi Brezilya. Bu zaten bir sır değil. Tam bir bireysel yetenek madeni. Oyun biçimlerini izlemek bir zevk ve bildiğim her takımdan daha yaratıcılar. Brezilya'da topa kim sahipse diğerleri de yeni bir şeyler yapmak için teyakkuza bekliyor. Topu kaybettikleri zaman ise bir anda sahaya dağılıyolar. Bir hentbol takımı gibi hızla geri koşuyorlar. Ama hücumları da iki basit stratejiye dayalı.

Kontratak ve uzun toparla her şeyi ilerideki oyuncunun becerisine bırakmak. Bence Brezilya bundan daha fazlasını yapabilir ve yapmalı da. Unutmayın insanlar her zaman en iyileri örnek alır. Eğer örnek olacaksınız ve diğer takımlar için bir rol modeliyse bunu daha canlı bir hücum stiliyle, daha yaratıcı, daha komplice bir sistem dahilinde yapmanız daha iyi olur. Brezilya'nın bu yeteneği var. Bunu sahada göstermek zorunda.

▼Hakemler

hakkında ne düşünüyorsunuz?

▲Futbol bir hatalar oyunu. En iyi oyuncu kimdir, en az hata yapan. Bu hakemler için de söylenebilir. Mükemmel futbolcu diye bir şey yoksa, niçin mükemmel hakem diye bir şeyin varolduğuna inanıyoruz? En iyi hakemler, en iyi futbolcular gibi, en az hatayı yapanlardır. Hata yaptıklarını hepimiz biliyoruz. Bu yüzden verdikleri zararı azaltıcı yollar arıyorlar.

▼Peki bu yollar nedir?

▲Bence her şeyden önce işi daha kolaylaştırmak gerek. Başlangıç olarak birkaç kuraldan kurtulmalıyız. Çok fazla kural var. Daha az kural, daha az hata demek bence. Ayrıca hakemlerin futbolu oyuncunun gözünden görmeleri gerekir. Hakem kendi dünyasında yaşar ve bu futbolcununkinden farklı bir dünyadır. O dünyada futbolcunun tepkilerini her zaman anlamayabilir. Bu iyi bir şey değil. Bana kalırsa, gözleri kulaklarından daha kötü çalışan bir hakem iyi bir hakem değildir. Daha iyi duyan değil, daha iyi gören hakem modelini oluşturmak lazım. Bir şey yaptığı için değil bir şey söylediği için bir oyuncuyu oyundan atmak iyi bir politika değil. Eğer bir ofsayt kararı

verdiysen ve oyuncu buna tepki gösterdiyse sadece düdüğ çal ve maça devam et. Olayın sıcaklığında hakemin bu tip olayların dışında durması gerekir. Eğer kartlar göstererek kendinizi ifade ediyorsanız bu maça hakim olamadığınızı gösterir.

▼Kuralları azalmaktan bahsettiniz. Bir örnek verir misiniz?

▲Penaltılar dışında bir maça en fazla ne tartışılıyor? Ofsayt. Bir maça bir, iki veya üç penaltı olabilir veya hiç olmaz. Bu kırmızı kartlar için de geçerli. Fakat ofsayt 90 dakika boyunca hep olur. Bu basitleştirilmesi gereken ilk kural. Çok fazla kafa karışıklığı yaratıyor. Bir forvet ileri gidiyor, ötekisi geri. Pasif diyoruz, olmaz diyoruz. Oyuna etki etmiyor diyoruz. İşte bunlar hakemler ve yardımcıları için kafa karıştıncı oluyor. Peki çözüm ne? Daha önceki haline dönmek. Eğer oyuncu ofsayt ise, ofsayttır. Avantaj, pasif ofsayt falan yoktur. Ofsaytın amacı defansı ileride kurdurarak hücum futbolunu zenginleştirmektir. Bu sadece daha cesur olmakla alakalı. Otesine girmemek gerek.

▼Hakemin kararsız kaldığı durumlarda video tekrarlarının kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

▲Ben böyle bir uygulamaya kesinlikle karşıyım. Birisinin oyunu durdurup, pozisyonu izleyip, analiz edip karar vereceğini düşünemiyorum bile. Buna kalkışsanız futbol oynamak yerine daha fazla zamanı kaset seyretmeye harcarsınız. O zaman da futbola başka bir isim vermek zorunda kalırsınız. Ayrıca bu iş sadece topun çizgiyi geçip geçmediği konusunda karar almakla bitmez. Bir başlarsanız. Her kararı tekrarını izleyerek verirsiniz. İşin tadı kaçır.

▼Başka bir soru. Tekrar teknik adamlık yapma şansınız var mı?

▲Hayır. Hayatımın o bölümü sona erdi. 10 yıldır teknik adamlık yapmıyorum ve dönmeye hiç niyetim yok. Eğer birilerinin tavsiyeme veya düşüncelerime ihtiyacı varsa beni nerede bulacakları biliyorlar. Yıllardır Barcelona'da yaşıyorum ve kapım her zaman arkadaşlarıma açık. Kendi görüşlerinizi ifade etmek veya danışmanlık yapmak ayrı bir şey, yedek kulübesinde bir öne bir arkaya gidip gelmek ayrı bir şey. Futbol şube sorumlusu olarak bile zor. Hayatımın en verimli dönemlerini soyunma odası duvarlarına bakarak geçirdim. Orada kendi evimden daha fazla zaman harcadım. Şansım varmış şu an dengeyi buldum ve hiç özlemiyordum.

▼Ama TV yorumculuğuna ve yazı yazmaya devam ediyorsunuz...

▲Teknik adamlık yapmak istemiyordum olmam futbolu sevmediğim veya hakkında konuşmak istemediğim anlamına gelmez. Şu anda oynanan futbolu, birkaç çekinceme rağmen seviyorum. İzliyorum ve analiz ediyorum. Bu kadar basit. Ama boş zamanlarımı da seviyorum. Hiçbir zaman sevmediğim şeyleri yapmadım. Eğer sevmezsem yapmam zaten. Ama seyretmeyi ve yorumlamayı hâlâ seviyorum.

FIFA Magazine'den Çeviren İlker Uğur ■

Devler Ligi hakkında bilmediğiniz 50 şey!

>1- Kristal Küre – 1955-56

İlk Avrupa Kupası'na katılacak takımlar *L'Equipe* dergisi editörü Gabriel Hanot ve arkadaşları tarafından 1955 Şubat'ında seçilmişti. O zamanlar Kupa şu an olduğu gibi elitist bir organizasyon değildi ve davetler Alman Essen, İngiliz Chelsea, İtalyan Milan ile birlikte İspanyol Real Madrid takımlarına gitti. Bu takımlar arasında sadece Milan bir önceki sene şampiyon olmuştu, fakat Hanot'un elinde bir kristal küre vardı da geleceği mi gördü bilinmez; çünkü davet alan tüm takımlar sezonu kendi liglerinde şampiyon bitirdiler.

>2- Uyuklu Hollandalı – 1956-57

Şampiyon Real Madrid finalde uyku haplarına bağımlı Hollandalı bir hakeme duacıydı. Fiorentina karşısında ilk gollerini Enrique Mateos'un ayağından bulduklarında yan hakem ofsayıd işaret etmesine rağmen orta hakem Leo Horn yardımcısını dikkate almamıştı. Bu golden sonra hakem ceza sahasının bir metre dışında düşürülen Mateos'un pozisyonunda penaltı noktasını gösterdi. En azından o gece rahat uyumuştur herhalde.

>3- Madalyacı – 1957-58

Günümüzde şampiyonların madalyaları UEFA yetkilileri tarafından verilse de 1958 yılında Real Madrid bir kez daha şampiyon olduğunda şampiyonluk madalyaları genç Warren Beatty tarafından takılmıştı. Beatty o dönemde sadece Shirley MacLaine'nin küçük kardeşi olarak ün yapmıştı ve birkaç kez TV'de boy göstermişti. Yaşı da sadece 21'di. Kimse o madalya seremonisinde neden bulunduğunu açıklayamamıştı.

>4- Yemek, İçkiler ve Futbol – 1958-59

Turnuvarın ilk yıllarında maç sonu yemekleri geleneksel bir hal almıştı. Kızılyıldız'la Belgrad'da oynanan bir maç sonrası Manchester United'lı futbolcular yemeklerin gelişini "Bir kez daha görüreceğiz" tezahüratları eşliğinde kutlamışlardı. Tabii her evsahibi bu kadar misafirperver değildi. Reims Belfast'ın Newtonards takımıyla oynadığında Fransız futbolcular maç sonu aç kalmışlardı, çünkü evsahipleri yemekleri unutmıştı.

>5- Kuralları Yıkamak – 1959-1960

Devre arasında İngiliz Futbol Federasyonu çeyrek finalden itibaren sadece İngiliz hakemlerin Avrupa Kupası'nda düşük çalmalarını UEFA'dan talep ederken, Hollanda ise son şampiyonları yerine Milli Takımlarının Avrupa Kupası'na katılıp katılamayacağını sordu. Her iki talep de reddedildi.

>6- Şanslı Kırk – 1960-61

1961 Finali'nde henüz 8. dakikada burnu kırılan Benfica golcüsü Mario Coluna'nın şanssızlığı kupanın kaderini belirledi. 55. dakikada Barcelona kanadında hızla ilerleyen Domiciano Cavem'in ortasında kafa vuruşunu riske edemeyen Coluna ceza yayı üzerinde bekledi. Savunmadan seken topu sık bir voleyle Barcelona ağlarına gönderdi ve Benfica maçı 3-2 kazandı.

>7- Benfica'nın Laneti – 1961-62

Benfica'nın kupaya bir kez daha sahip olma

hayalleri ise kısa sürdü. Teknik Direktör Bela Guttmann prim sorunu nedeniyle istifa etti ve istifasıyla kulübü lanetlediği söylendi. Kartallar o günden bugüne 5 kez final oynamalarına rağmen hepsini kaybettiler.

>8- Basını Suçlayın – 1962-63

Bob Shankly- ünlü kardeşi Bill değil- Avrupa Kupası'nda teknik direktörlük yapan ilk Shankly'ydı. 1962-63 sezonunda onun yönetimindeki Dundee yarı finale kadar yükseldi ve San Siro'da Milan'a 5-1 kaybetti. İkinci yarıda dört gol yiyen kaleci Bert Slater flaşlar yüzünden gol olan şutları göremediğini söylemişti.

>9- Şaşkın Galipler – 1963-64

İkinci turda Zürih takımı Galatasaray'ı para atışı sonucunda eleddi. Şanslıydılar evet, ama zaten son beş dakikaya 2-1 galip girmişlerdi. Fakat acemice bir hata yaptılar ve Türkler skoru eşitledi. İsviçre temsilcisinin yarı alanında Galatasaray lehine faul atışı veren İtalyan hakemin bu kararı kendileri lehine çaldığını düşünen Zürih oyuncuları, baraj kurmak yerine hücumu gidince Metin Oktay hiç beklemeden frikikten golü attı. Kurada kazandılar ama! Kabus görmekten kurtuldular böylece!

>10- Bu Oyun Kriket Değil! – 1964-65

St. Etienne ile ilk maçtan zorlu bir beraberlik çıkartan İsviçre temsilcisi La Chaux-de-Fonds rövanşı 2-1 kazandı. Fakat St. Etienne başkanı Roger Rocher'e göre oyunu kurallarına göre oynamamışlardı. İsviçreli maçtan önce Fransız temsilcisine bir beraberlik daha alıp, bir maç daha oynayarak daha fazla para kazanmayı önermişti.

>11- Gazeteci Çocuk – 1965-66

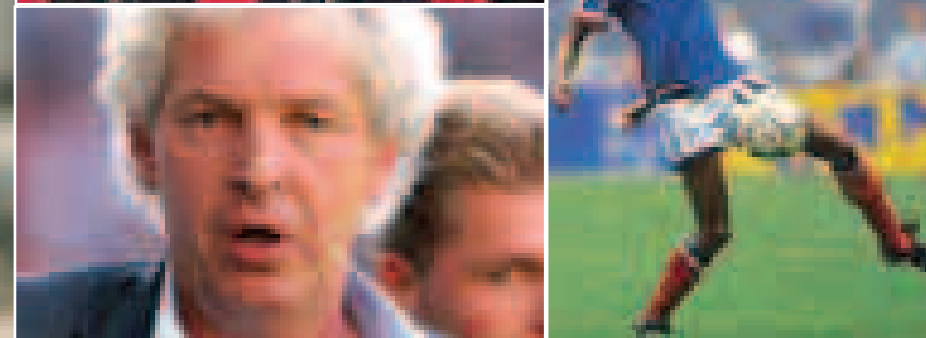
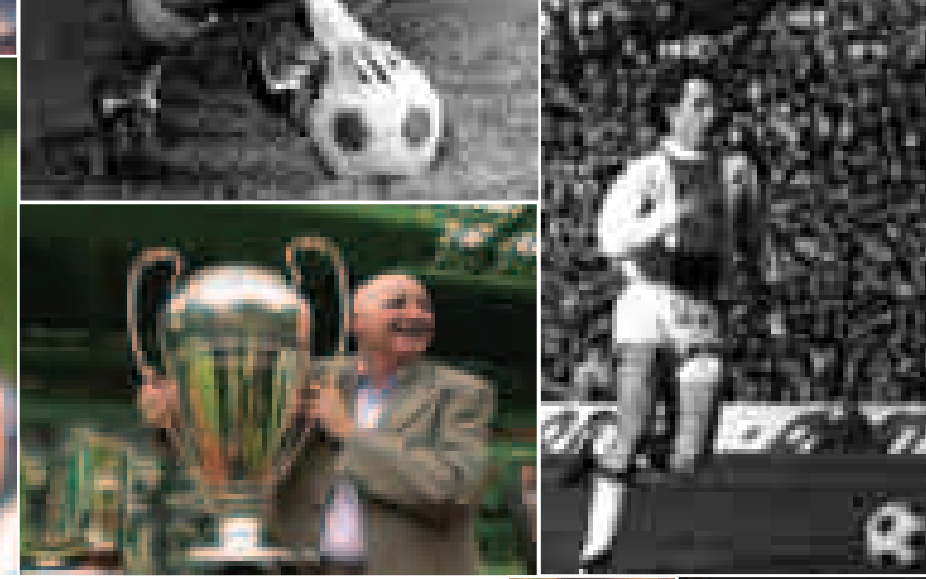
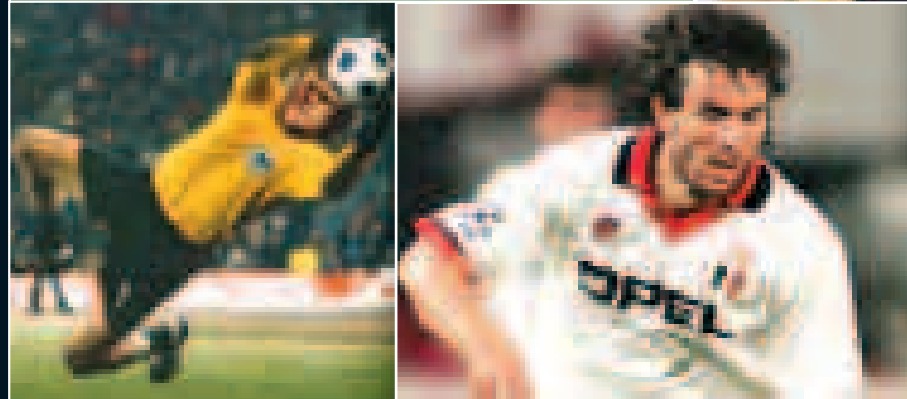
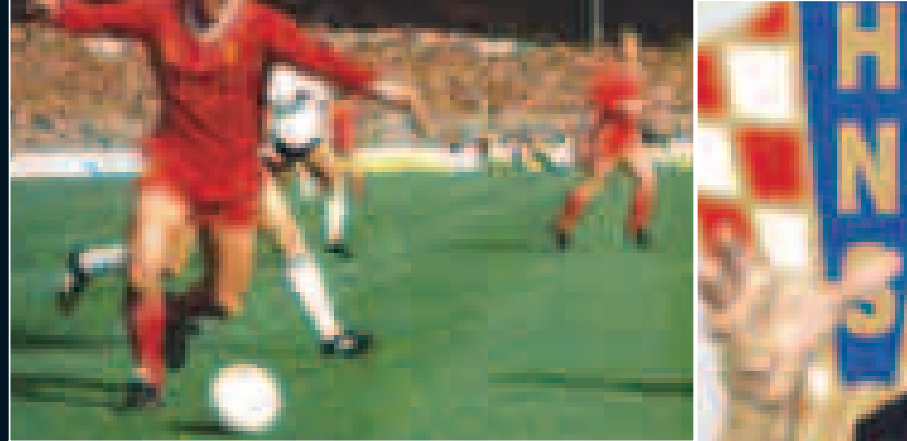
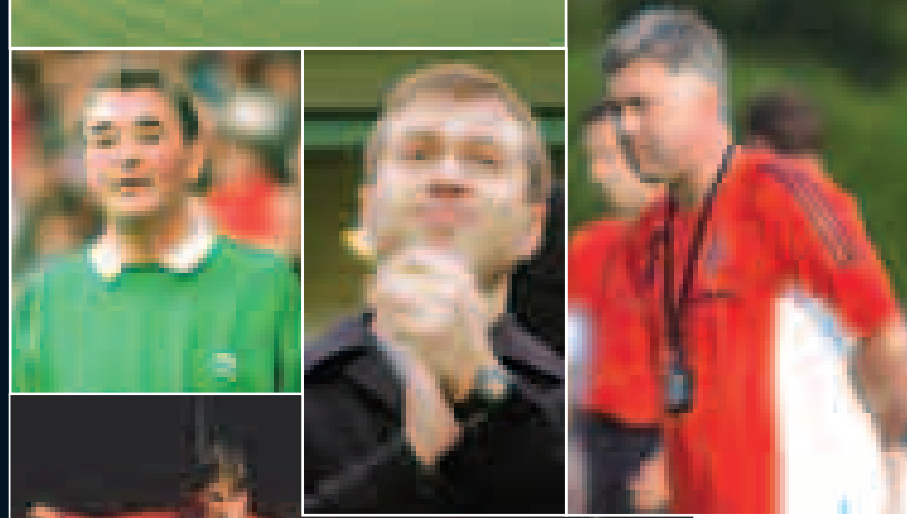
Çok gezen teknik adam Bora Milutinović zamanında Partizan yedek kulübesinde kendisine bir meşgale bulmuştu. Genç Bora'ya Belgrad gazetelerine maç raporu göndermesi görevi verilmişti. Ama bu iş az kalsın Bora'nın tam zamanlı işi oluyordu. Çünkü Partizan finale kadar geldi ve Real Madrid'e 2-1 kaybetti.

>12- Sis – 1966-67

Liverpool-Ajax karşılaşması o kadar yoğun bir Amsterdam sisinde oynandı ki Ian St. John Liverpool yenilgisi sonrası şöyle konuştu: "Bizi 5-1 yendiklerine göre iyi oynamış olmalılar ama neye benzediklerini sorarsanız söyleyemem, goller dışında birbirimiz görmedik çünkü". Bu maça Bill Shankly sahaya girmiş ve kanat oyuncusu Bobby Graham'ı saklanmakla suçlamıştı. Belki sis nedeniyle sadece onu görememişti.

>13- Uzun Yolculuk – 1967-68

Günümüzde Şampiyonlar Ligi büyük zenginliklere uzanan bir yol belki ama bu kupa her zaman bu kadar ödüllendirici değildi. Cardiff'i bir düşünün. 1967-68 sezonu çeyrek finalinde Torpedo Moskova'yla eşleşen Mavi Kuşlar, maç iklim şartları nedeniyle Taşkent'e alınca (Çin sınırına 300 km) yolculuk masrafları nedeniyle turnuvada o güne kadar kazandığı tüm paraları kaybetti.

>14- Jimmy'nin Uçuş Korkusu – 1968-69

Celtic kanat oyuncusu Jimmy Johnstone uçmaktan çok korkardı. Bu yüzden Kızılyıldız ile kendi sahasında oynayacakları maçtan önce teknik direktörü Jock Stein eğer dört farklı galip gelirlerse onu deplasmana götürmeyeceği konusunda söz verdi. Maça Johnstone 2 gol attı. Celtic 5-1 galip geldi.

>15 – Beyaz Çorap Skandalı – 1969-70

Elland Road'da Leeds United karşısında yarı final birinci ayağına çıkacak olan Celtic evsahibi takımla aynı renk beyaz çorapları giyince Fransız hakem maçın başlama-sına izin vermedi. Leeds teknik direktörü Don Revie, Celtic'e sinsi bir hamleyle mavi Rangers'ın rengi- çorap giydirmeye çalışsa da bu Jock Stein tarafından şiddetle reddedildi. Sonuçta Celtic turuncu çorapla sahaya çıktı.

>16- Rahatla Dostum – 1970-71

1970'lerin ortasında özgürlük çağı henüz Arnautluk'a ulaşmamıştı. Tiran'daki yetkililer Ajax'ın uzun saçlı oyuncularının hijyen nedeniyle ülkeye girişlerini yasaklayacaklarını duyurdular. Ajax UEFA'ya başvurdu ve Arnautluk'un zamanın gerisinde olduğunu vurguladı. Arnautluk direndi ve 'Hippiler' karşısında çarpıcı bir beraberliğe imza attılar.

>17- Şike Var -1971-72

Borussia Mönchengladbach Inter'i 7-1 mağlup etti ama sevinemedi. Maç sırasında bir bira kutusu -boş olmasına rağmen- Inter'li Roberto Boninsegna'ya isabet etti. UEFA maç sonucunu tescil etmeyip maçı tekrarlatı. Bu maçı Almanların itirazına rağmen Inter kazandı ve yoluna devam etti. Inter'liler daha sonra suçluluk duygusu hissetmiş olacaklar, bir köpek aldılar ve adını Borussia koydular.

>18- Şikeci Şerefiszler – 1972-73

Derby'nin Juventus karşısındaki yarı final maçı tarihin en muhteşem basın toplantılarından birisine sahne oldu. Takımı 3-1 kaybetikten sonra Brian Clough soyunma odasının kapısını açtı ve sadece şunu söyledi: "Şikeci şerefiszler hakkında konuşmam."

Juventus'un Alman oyuncusu Helmut Haller vatandaşı hakem Gerhard Schulenburg'un odasında hem maçın başında hem de sonunda görülmüş ve ikinci devrede hakemle birlikte sahaya çıkmıştı. Raslantı veya değil Roy McFarland ve Archie Gemmill ikinci maça oynamalarını engelleyecek sarı kartları görmüşlerdi.

>19- Parkhead Savaşı – 1973-74

Atletico Madrid Celtic deplasmanında 0-0'lık sonucu istiyordu ve ne olursa olsun bunu elde edeceklerdi. Tarihin en kötü üne sahip maçlarından birisinde Atletico Madrid 3 kırıncı, 7 sarı kart gördü. Celtic Teknik Direktörü Jock Stein o kadar kızmıştı ki rövanşa takımı yollamamayı bile düşündü. Celtic İspanya'da kaybetti, zaten maç öncesi antrenmanları Jimmy Johnstone'a yapılan ölüm tehditleri nedeniyle üç dakika sürmüştü.

>20- Düşündürten Sahalar – 1974-75

İsveçli Atvidabergs takımı iç saha avantajından vazgeçen ilk Avrupa Kupası çeyrek finalisti oldu ve Barcelona'yla her iki maçı da Nou Camp'da oynama yönünde anlaş-tı. Yöneticiler hasılatı düşünürken takım turu 5-0 kaybetti.

>21- Bayem Dayakası – 1975-76

Real Madrid ve Bayern Münih arasında oynanan yarı final karşılaşmasında sahaya giren bir genç önce Sepp Maier'i devirdi. Daha sonra Gerd Müller'i yumrukladı ve hakem Eric Linemayr'a saldırdı. Onu Uli Hoeness ile Sepp Maier zorlukla yakalamış ve yere indirmişti. Daha sonra İspanyol polisler sahaya girmiş ve Bayern futbolcularını "kazara" döyerek olaya dahil olmuşlardı.

>22- Canlı ve Oynuyor – 1976-77

Mönchengladbach ve Torino arasındaki maçtan sonra Belçikalı hakem Fred Delcourt "Hayatımda böyle bir şey görmedim" demişti. İlk maçı kaybeden Torinolular ikinci maça intikam hırsıyla dolu ve 'önümüzze gelene bir tekme' politikasıyla çıkmıştı. Torino maçı 8 kişi ve golcüler Graziani'yi kaleye koyarak tamamlayabildi. "Tam bir utanç!" diyen Delcourt'a UEFA'da katılmış ve Torino'ya 25.000 pound ceza vermişti.

>23- Mutsuz Yiyeçiler – 1977-78

Brugge'u finale taşıyan Ernst Happel sarap, sigara ve kumarhanelere olan sevgisiyle tanınır. Ayrıca futbolcularını kontrol altında tutmak için ilginç metotları vardır. Takımın yıldızları otelin yemeklerinden şikayetçi olunca onları bir otobüse bindirmiş ve şehirdeki en iğrenç restorana götürmüştü. Pek de leziz olmayan bir yemek sonrası takım şikayet etmeyi bırakmıştı.

>24- Takıma Bak – 1978-79

1979 Finali'nde Malmö'nün kupa hayallerini Nottingham Forest'lı Trevor Francis'in golü bitirmişti. Bu gol Malmö'nün 8 maça yediği 3. golü aynı zamanda. Aslında bu çok da kötü bir şey değil, özellikle Malmö'de sadece 3 profesyonel futbolcusu olduğu düşünülürse. Diğer futbolcular aynı zamanda öğretmen, turizmci, itfaiyeci, hemşire, saha bakımcısı ve bir lise öğrencisiydi.

>25- Sakallı Ajanlar – 1979-80

Ajax'ın daha önce yaşadığı gibi Celtic de Arnautluk'ta maça gittiği zaman zorluk çekti. Danny McGrain sakallıyla Arnautluk'ta şüphe uyandırmıştı çünkü o zaman dönen dedikoduya göre Batı ajanları kimliklerini gizlemek için sakal bırakıyorlardı. UEFA McGrain'in sakallı olarak oynayabileceği konusunda Arnaut yetkilileri ikna etti etmesine ama Celtic takımı o gün gizlenmiş gibiydi. 1-0.kaybettiler.

>26- Ayakları Üzerinde – 1980-81

Finalde Real Madrid'i yendikten sonra Kenny Dalglish takım arkadaşlarının omuzlarındaydı. Ama kimse Kral Kenny diye bağırıyordu, çünkü Dalglish kramp geçir-mişti ve topallıyormuştu bile.

>27- Zappa Hücumu – 1981-82

FC Zürih ilk turda Dinamo Berlin karşısında

mağlup oldu ve kadroya aldıkları topçular mağlubiyetin nedeni gibiydi. Çünkü takım kadrosunda bir Frank Zappa vardı. Tabii ki Amerikalı rockçu değildi ama insan düşünüyor. Bir dahaki sefere Chelsea kalesinde Phil Collins mi olacak?

➤28- Coleman'ın Favorisi – 1982-83

BBC'nin en uzun süre görev alan spikeri David Coleman 1-0 derken ki kendinden eminliği ve telaffuzuyla ünlüydü. Hamburg Juventus'u 1-0 devirdiğinde bu altıncı kez üstüste 1-0 biten finaldi. Bu altı finalden beşinin İngiliz takımları tarafından kazanıldığını düşünürseniz bu dönemin neden kıta Avrupası'nda bu kadar hoş şekilde hatırlanmadığını anlayabilirsiniz.

➤29- Minsk, Schminsk – 1983-84

Beyaz Rus Dinamo Minsk takımı nedendir bilinmez Sovyet yetkililer tarafından oldukça zor durumda bırakılmış ve Dinamo Bucureş karşındaki ilk maçı Minsk yerine Tiflis'te oynamalarına karar verilmişti. 1157 millik mesafeyle bu Benfica'nın kendi evi yerine Münih'te oynamasına benziyordu. Sürpriz olmayan bir biçimde Minsk bu maçların sonucunda 2-1'le elendi.

➤30 – Şaşkın Periler – 1984-85

alamayacaktı, hem de bir sandviç yüzünden. Porto yardımcı antrenörü Octavio Machado, Rabah Madjer'i gece yemek ararken yakaladı. Machado Madjer'e ceza verdi ve o da kampı terk etti. Porto onu kovmak istiyordu ama taraftarların sevgisi yüzünden takımdan kaldı. Bu inanca olan borcunu ise finalde Bayern Münih'e topukla gol atarak ve galibiyet golünü hazırlayarak ödedi.

➤33- Ölüm Tekmesi – 1987-88

PSV çeyrek finalde Bordeaux'yu Hans Gillhaus'un Jean Tigana'ya attığı "doodshop" ile devirdi. Ronald Koeman gazetede bunu muhteşem olarak nitelendirince UEFA Koeman'ı 3 maç cezalandırdı. Koeman yanlış anlaşıldığını söyleyince ceza kaldırıldı. Doodshop – ölüm tekmesi anlamına geliyordu.

➤34- Şans Perisi – 1988-89

Milan'a ilk şampiyonluğunda şans çok yardımcı oldu. Kendi evinde Kızılyıldız'la beraberlikten sonra ikinci maçta 1-0 mağlupken sahaya inen sis maçı tatil ettirdi. Ertesi gün ise Milan maçı penaltılara taşımayı başardı ve penaltılarla kupayı kazandı.

➤35- Muhteşem 10 – 1989-90

Real Madrid bile iki sene üstüste aynı 11'le

değildi. Yeni turnuva iki tane dörtlü grup ve grup liderlerinin finalde karşılaşmasını öngörüyordu. Bir yıl önceki turnuvada da iki tane dörtlü grup vardı ve evet, birinciler finalde karşılaşıyordu.

➤39- Nel Şampiyon Değiller Mi? – 1993-94

İlk ve tek sefer şampiyon bir sonraki sene unvanını koruyamadı. UEFA şike yaptıkları gerekçesiyle Marsilya'yı kupadan men etti ve Fransız Federasyonu Paris St. Germain'i Şampiyonlar Ligi'ne davet etti. Onlar reddedince üçüncü sıradaki Monaco kupaya katıldı ve yarı finale kaldı.

➤40- UEFA Bunu Şişele – 1994-95

Şans Milan'ın yüzüne gülmeye devam ediyor. San Siro'da oynanan Milan-Salzburg karşılaşmasında Avusturya temsilcisinin kalecisi Otto Konrad'ın kafasına bir şişe isabet etti. UEFA Milan'ın 3-0 kazandığı maçı iptal etti ve iki puanını sildi. Ama 3 puan Salzburg'a verilmedi ve Otto Bariç "Şok oldum, kurban bizim ama hiçbir şey alamıyoruz" demişti. Bariç'in şoku takımı çeyrek finalde bir puanla kaçırınca daha da artmıştır herhalde. Milan ise finale çıkmıştı.

➤41 – Ahda Bir – 1995-96

Danimarka temsilcisi Aalborg ilk kez grup-

➤44 – Carlo'nun Şokları – 1998-99

Juventus karşısında maçın bitimine 11 dakika kala toplamda 3-1 mağlup olan Manchester United'ın elenmekten başka şansı yok gibi görünüyordu. Fakat Carlo Ancelotti tarafından çalıştırılan Juventus 11 dakikada 2-0'lık galibiyetten 3-2 mağlubiyete düştü. Bu tip bir cömertlik İtalyan yıllıklarında pek yazmasa da yine Ancelotti'nin Milan'ı 2003-2004 sezonunda Deportivo karşısında 4-1'in avantajını koruyamamıştı. İstanbul'da da 6 dakikada 3 gol yiyerek kupayı kaybettiler.

➤45- Garip Toplar – 1999-00

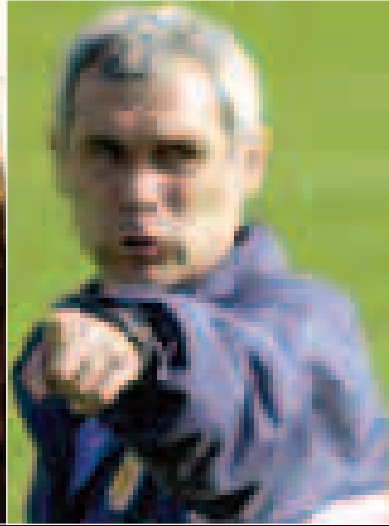
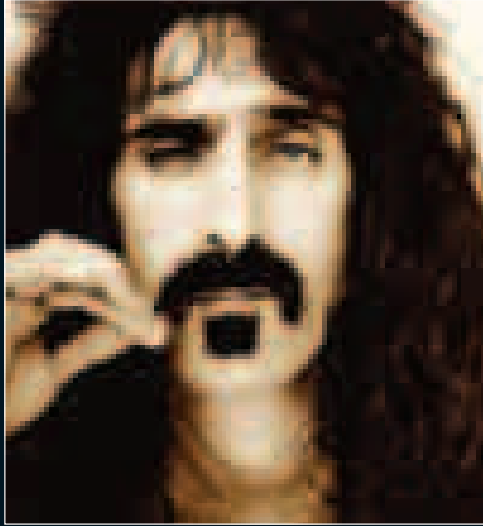
Şampiyonlar Ligi'nin yeni formatı çeşitli gariplikler de sergiledi. 6 hafta içinde Bayern Münih'e 3 kez kaybeden Real Madrid o sene kupayı kaldırdı örneğin.

➤46- Cuper'in Laneti – 2000-01

Bayern Münih'e kaybettiği final Hector Cuper'in başarısız olduğu üst üste üçüncü finaldi. Cuper 2000 Şampiyonlar Ligi'ni Madrid'e, 1999'da ise Mallorca ile Kupa Galipleri Kupası'nı Lazio'ya kaybetmişti.

➤47- Toppmöller – 2001-02

Profesyonel adabını Nou Camp'ın kapısında bırakan Leverkusen hocası Klaus Toppmöller maç sonunda Barcelona'lı Patrick

Lüksemburg'un Avenir Beggen takımı Göteborg'a 17-0 mağlup olarak rezalette yeni bir çığır açmıştı. Yeni oyuncu/teknik adam Paul Philip yönetiminde turnuvaya oldukça olumlu başlayan Periler'e basın da katılmış ve Luxemburger Wort Gazetesi "Beggen Göteborg'u yenmek istiyor" manşetini atmıştı. Sonuçta İsveçliler kazandı. Deplasmandaki karşılaşmada Periler ilk 24 dakikada gol yemediler ama maç 9-0 sonuçlandı. Avenir Beggen'in Avrupa Kupaları'ndaki son durumu ise şöyle: O 12, G 0, B 0, M 12, A 1, Y 56.

➤31- Kötü Kırk – 1985-86

Steaua Bucureş kalecisi Barcelona karşısında takımına Avrupa Kupası'nı penaltı atışları sonucunda kazandı ve bir daha hiç futbol oynamadı. Bir teoriye göre Romanya polisi maçın oyuncusu olarak kazandığı arabayı Ducadam'dan istedi ve Ducadam reddedince kolunu kırdı. Gerçek ise o kadar komike değil. "Kolumda bir kan pıhtılaşması oldu ve kimse neden olduğunu anlayamadı" diyen Ducadam araba konusunda ise "Kullanılmış bir Romen jipim var, diğer tüm oyuncular gibi" demişti.

➤32- Hamur Kafa – 1986-87

Avrupa Şampiyonaları tarihinin belki de en şanslı golünün sahibi az kalsın finalde yer

kupayı kaldırmadı. Milan ise Benfica karşısına bir önceki seneye kupayı kaldıran onbirin on oyuncusuyla çıktı. Aslında 11'i de aynı futbolculardan oluşacaktı ama bir önceki turdan kırmızı kart cezası olan Donadoni takımdaki yerini alamadı.

➤36- Ahde Vefa – 1990-91

Kızılyıldız'da geçen dört yıl sonunda Dragan Stojković Marsilya'ya transfer oldu ve finale yükseldi. Finalde ise rakip Kızılyıldız'dı. Maç penaltılara gidince Raymond Goethals penaltıyı kullanması için Stojković'e görev verdi ama o atmayı reddetti. Bazıları Kızılyıldız'ın çok sevdiğini söyledi, diğerleri ise maça yedek olarak başlamasına kızdığını söylediler. Kızılyıldız penaltıları 5-3 kazandı.

➤37- İçeride-Dışarda – 1991-92

Yeni birleşen Almanya'nın iki temsilcisi vardı. Bundesliga şampiyonu Kaiserslautern ve Doğu Almanya'nın son şampiyonu Hansa Rostock. Hansa Rostock'un bir ligi olmamasına ve tanınmamasına rağmen katılımlarına izin verildi. Barcelona iki kulübü de eledi.

➤38- Devrim!!! – 1992-1993

UEFA Şampiyonlar Ligi'ni Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nın yeni bir şekli olarak sundu. Fakat "yeni" sıfatı pek uygun

lara yükselmisti ama bu kürekler üzerine yapılan bir kavgadan sonra gerçekleşmişti. Kiev Danimarkalıları ön elemelerde yenmiş ve daha sonra Panathinaikos'u elemişti. Fakat İspanyol bir hakem Kievlilerin kendisine rüşvet vermeye çalıştığını söylemişti. UEFA Ukraynalıları 3 yıl turnuvalardan men etti ve Aalborg Şampiyonlar Ligi'ne katıldı. Kievlilere göre ise hakeme sadece indirim yapılmıştı. UEFA Kiev'in yasağını birkaç ay sonra kaldırdı.

➤42- Cin Fikir – 1996-97

Şampiyonlar Ligi'nin bugünkü hali başlamadan önce Juventus UEFA'ya bir fikirle başvurdu. Onlara göre Şampiyonlar Ligi 6 takımlı gruplarla, haftada bir ve tek bir ülkede düzenlenecek final turuyla daha iyi olurdu. UEFA bunu reddetti.

➤43- Nisan 1 – 1997-98

1 Nisan günü Real Madrid- Borussia Dortmund maçından önce kalelerden birisi yıkıldı. Madridliler yeni bir kale ararken geçen 75 dakika boyunca iki Alman spiker ve ünlü kaleci, eski bir bakır ustası Toni Schumacher nasıl kaynak yapılacağı konusunda sohbet ettiler. Alman spikerler dönüştü ülkelerinin en prestijli televizyon ödülünü kazandılar.

Kluviert'in formasını istemişti. Fakat daha sonra daha da iyisini yaptı. Liverpool ürünleri satan bir mağazaya giden Toppmöller buradan bir Liverpool şapkası satın almıştı.

➤48- Ondan Biraz Alayım – 2002-03

67.000 kişi Old Trafford'da Manchester United ve Real Madrid arasındaki 7 golüğü duelloyu izlemekten zevk almıştı. Fakat onlardan birisi o kadar sevdi ki 3 ay sonra bir kulübe 60 milyon pound saydı. Değil mi Roman Abramovich.

➤49- Hacı'nın İlerleyişi – 2003-04

Çeyrek final ilk maçında Milan'a 4-1 kaybeden Deportivo Teknik Direktörü Javier Irureta eğer bu turu geçerse Santiago De Compostela'ya hacca gideceğini söylemişti. Deportivo 4-0 kazandı ve Irureta hacca gitti.

➤50- Şanslı Beyaz Forma – 2004-05

Finalde Milan maglia fortunata – daha önce dört kupa kazandıkları şanslı beyaz formları ile sahaya çıktı. Fakat büyük ihtimalle Liverpool'un daha önceki dört şampiyonluğu beyaz forma ile oynayan takımlara karşı kazandığını unutmışlardı. ■

Süleyman Youla

Hayatı seviyor. Türkiye’de yaşamayı seviyor. Beşiktaş’ta olmaktan mutlu, taraftarın ilgisini seviyor. “Yolda hiç rahat yok! Herkes çevirip imza istiyor. Çok güzel bir şey bu. Şampiyonluğa oynayan bir takımdayım. Arkadaşlarımla aram iyi. Hiç bir problem yok... Daha ne isteyebilirim ki?” diyor.

İlk geldiğim zaman adapte olmak hiç de kolay olmadı açıkçası. Çok gençtim ve tecrübem de neredeyse hiç yoktu. Türk futboluyla, Türk halkıyla yeni tanışmıştım. Ne futbolcular beni tanıyordu ne de ben onları. Bu yüzden bocaladığım, zorlandığım dönemler oldu hep. Ama şimdi çok şey değişti. Tam dört senedir Türkiye’deyim. Artık tecrübelendim ve ligi daha iyi biliyorum. Şimdi Beşiktaş’tayım. Her şeyimi ortaya koyacağım.

▼Türkiye’ye ilk geldiğinde, Gençlerbirliği takımının misyonuna çok uygundun. Çünkü Gençlerbirliği hep genç yetenekleri keşfedirdi ve Türk futboluna sunardı. Sen de tam bu şekilde geldin ve herkesin gözü üzerindeydi. O zamandan bu zamana ne değişti?

▲İlk geldiğim zaman adapte olmak hiç de kolay olmadı açıkçası. Çok gençtim ve tecrübem de neredeyse hiç yoktu. Türk futboluyla, Türk halkıyla yeni tanışmıştım. Ne futbolcular beni tanıyordu ne de ben onları. Bu yüzden bocaladığım, zorlandığım dönemler oldu hep. Ama şimdi çok şey değişti. Tam dört senedir Türkiye’deyim. Artık tecrübelendim ve ligi daha iyi biliyorum. Şimdi Beşiktaş’tayım. Her şeyimi ortaya koyacağım.

▼Türkiye’yi, İstanbul’u hiç yadırgamadın mı? Sonuçta Afrika’dan çok farklı bir yer...

▲Yok hayır. Yadırgama olmadı hiç. Yabancılık hissettim. Ama yadırgamadım. Sonuçta benim için unutulması çok zor bir tecrübe oldu, hâlâ da oluyor. Farkındaysanız burada olduğum süre içerisinde, her geçen yıl daha çok gol atıyorum. Bu da nasıl uyum sağladığımı göstermesi sayılmalı.

▼Kim ikna etti seni buraya gelmeye? Türkiye hiç aklından geçiyor muydu?

▲Açıkçası hiç aklımdan geçmiyordu. Belçika’daydım o dönem. Gençlerbirliği’nden Cem

Onuk geldi ve beni Türkiye’ye çağırdı. Ben önce tereddüt yaşadım ama sonra takımı ve tesisleri görünce hemen evet dedim.

▼Türkiye hakkında hiçbir şey bilmiyor muydun?

▲Hayır hiçbir şey bilmiyordum. Tamamen yabancıydı bana Türkiye.

▼Nasıl buldun peki?

▲Ankara’yı çok beğendim. Zaten beğenmeseydim şu anda Türkiye’de olmazdım. Gençlerbirliği takımı çok iyi bir takımdı. Arkadaşlarımla aram çok iyiydi, çok mutluydum orada. Sonuçta hiç de çekindiğim gibi olmadı. Harika günler geçirdim Ankara’da...

▼Gençlerbirliği’nde takım olarak müthiş iki sezon yaşadınız. Birincisinde şampiyonluk, ikincisinde UEFA Kupası açısından çok iyi bir performans vardı. Nasıl değerlendirirsin o dönemi?

▲Gerçekten de harika iki yıldır. O dönemde Ersun Yanal başımızdaydı. Kendisi gerçekten çok iyi bir hoca. Çok iyi işler yaptı orada. Zaten oradaki bütün futbolcu arkadaşlarım çok büyük işler başardılar. Hepimiz müthiş başarılıydık ve her maça galibiyet için çıkıyorduk. Türkiye’deki en güzel dönemimdi o dönem.

▼Sence o sezon Gençlerbirliği şampiyon olabilir miydi? Ya da neden olamadı?

▲Bence kesin olabilirdik. Hatta ben o sezon

İlgi hoşuma gidiyor

Beşiktaş'ta iyi işlere imza atmak istiyorum önce. İlk hedef şampiyonluk. Ama ondan sonra tabii Avrupa'nın önde gelen liglerine gitmek istiyorum. Bunu herkes ister öyle değil mi? Ama ne olursa olsun ilk şart Beşiktaş'ta başarılı olmak. Burada başarılı olduktan sonra başka büyük bir takıma gitmeyi düşünebilirim. Yoksa şimdi işim zor.

Herkes son vuruşumun kötü olduğunu söylüyor ama ben buna inanmıyorum. Dört senedir Türkiye ligindeyim, 50'den fazla gol attım. Eğer kötü golcü olsam bunu başarabilir miydim? İlk sene 10 gol attım, ikinci sene 12, 3. sene 15, geçen sene de 16. Bu rakamlar az değil bence.

şampiyonluğu hak ettiğimizi düşünüyorum. Şimdi çok klasik bir şikayet olacak ama ben o sezon hakem hatalarının bizi engellediğini dolayı kaybettiğimizi düşünüyorum. Çünkü hakem hatasıyla çok maçı kaybettik. Bu da bizi çok üzmüştü haliyle.

▼Ertesi sezon bu sefer Avrupa'da dört nala gittiniz. Mesela bir Valencia maçı çok müthiş bir maçtı. O turu geçeceğinizi düşünmüş müydünüz?

▲İlk maç 1-0 kazanmıştık. O sene Valencia'yı Avrupa'da yenmeyi başaran tek takımdık. Bu ne kadar iyi bir takım olduğumuzun göstergesiydi. İkinci maç da uzatmalara kadar gitti. Son dakikalarda o golü yemeseydik belki de penaltılarla biz tur atlayacaktık. Ama olmadı. Eğer Valencia'yı geçebilmeyi başarsaydık biz şampiyon olurduk. Zaten o senenin en iyi takımıydı Valencia.

▼Bu sezon Beşiktaş'la başladın sezona. Böyle bir transferi bekliyor muydun? Gençlerbirliği'nde misyonunu tamamlamış gibi hissediyor muydun?

▲Daha önce de beni isteyen büyük takımlar olmuştu fakat başkan bırakmamıştı. Sonuçta o da iyi bir bedel karşılığında beni vermek istiyordu. Sonunda bu sezon izin verdi ve ben de Beşiktaş'a transfer oldum. Açıkçası

Ailton çok kaliteli bir futbolcu. İyi futbolcularla oynamak her zaman iyidir. Ben de onun gelişiyse çok iyi bir ikili olacağımızı düşünüyorum. Bizim uyumlu olmamız takımı da çok olumlu etkileyecektir.

bunu istiyordum. Bu açıdan çok mutluyum. Büyük bir camiaya geldim ve şimdilik her şey yolunda gidiyor.

▼Neler farklı burada? Sonuçta Gençlerbirliği de çok iyi bir kulüp. Her türlü imkâna sahip bir takımdan geldin sen Beşiktaş'a...

▲Gençlerbirliği gerçekten çok iyi bir kulüp ama ciddi bir taraftar problemi var. Bu yüzden de şampiyonluğa oynayan bir takım değil. Beşiktaş ise her şeye şampiyonluğa oynayan bir takım. İşte en büyük fark bu. Beşiktaş'ı ve diğer büyük takımları çekici kılan temel nokta bu. Bu kadar coşkulu ve bu kadar çok taraftarın önünde şampiyonluğa oynamak herkesi çeker.

▼Buraya geldiğinde en çok ne hoşuna gitti?

▲Tabii ki taraftar! Gençlerbirliği ile arasındaki en büyük fark bu zaten. Burası İstanbul, her şey burada. Medyanın ilgisi de burada, taraftar da, başarı da...

▼Güzel bir şey mi medyanın devamlı sana mikrofon tutması?

▲Medya işin reklam kısmı. Ön plana çıkmanıza yarıyor. Onlar olmasa sizi kimse tanımaz. Bu açıdan önemli bençe. Ama asıl olan sahadaki performansınız. O iyi olmadıkça ne kadar medyaya çıkarsanız çıkın hiçbir şey olmaz.

▼Peki bu kadar yoğun bir ilgi baskı ya-

ratmıyor mu? Yolda bile rahat yürüyemiyorsundur...

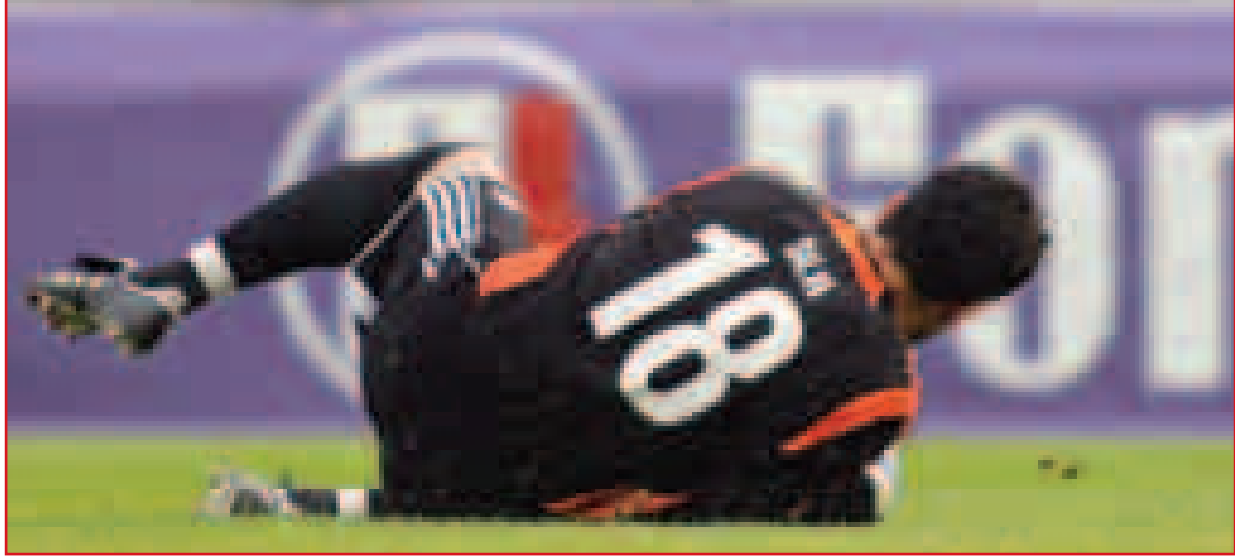
▲Gençlerbirliği'nde de bana ilgi vardı. Ama tabii ki buradaki kaçınılmaz olarak daha fazla. Şikayetçi olduğumu söyleyemem. Aksine benim hoşuma gidiyor. Gerçi yolda hiç rahat yok, herkes çevirip imza istiyor. Ama bundan niye sıkıntı duyayım ki? Çok güzel bir şey bu!

▼İstanbul'a alışmayı başardın mı? Artık sadece takımımı düşünüyorum diyebilir misin?

▲Tabii ki! Ben ilk geldiğimden beri takımdan başka bir şey düşünmüyorum. Hiçbir problemim yok. Takım arkadaşlarımla da aram iyi. Daha ne isteyebilirim ki?

▼Nasıl oynamayı seviyorsun? Bir sürü forvet var Beşiktaş'ta. Sen hangi pozisyonda kendini rahat hissediyorsun? Forvet hattı ikili mi olmalı, yoksa tek forvet daha mı iyi?

▲Hocamız her maç iki forvetle oynuyor. Her maç çok gol atmak istiyoruz.

Onun için çift forvet oynamak çok daha iyi. İki forvet olunca siz de daha fazla alan bulabiliyorsunuz.

▼Ailton'un gelişinden sonra nasıl bir forvet hattı bekliyorsun. Onun varlığı ne anlama geliyor senin için?

▲Ailton çok kaliteli ve iyi bir futbolcu. İyi futbolcularla oynamak her zaman iyidir. Ben de onun gelişiyse çok iyi bir ikili olacağımızı düşünüyorum. Bizim iyi olmamız takımı da çok olumlu etkileyecektir. Şu ana kadar her şey iyi gidiyor. Umarım böyle devam eder.

▼Şampiyonluğa giden yolu nasıl buluyorsun? Sence nasıl gider yarışma?

▲Türkiye'de şampiyonluk hiç kolay değil. 34 maç oynuyoruz. Hepsinde iyi sonuçlar almak lazım. Bu maçların hepsinde başarılı olup inşallah bu sezon şampiyon oluruz. Çok kaliteli oyuncularımız var. Ama hiçbir şeyin garantisi

yok. Bu yüzden bir an için bile konsantrasyonunuzu yitirmemeniz gerek.

▼Şampiyonluk için başka kimi aday görüyorsunuz?

▲Tabii ki öncelikle Galatasaray ve Fenerbahçe tehlikeli rakipler. Galatasaray iyi başladı, Fenerbahçe de son iki senenin şampiyonu. Ben bu takımlar ve Beşiktaş dışında diğer takımların bu yarışı zorlayamayacağını düşünüyorum.

▼Diğer takımları nasıl buluyorsun? Daha mı güçlüler daha mı zayıflar?

▲Onlar da güçlü ama biz daha güçlüyüz. Diğer takımların şampiyonluk şansı pek yok. Çünkü uzun süreli iyi skorlar almakta zorlanıyorlar. Ama kimse onları azımsayamaz. Sonuçta daha ilk haftalardan itibaren bütün şampiyonluk adayları puan kaybetmeye başladı. Bu yüzden şunu anlamamız gerek: Lig'de kolay maç diye bir şey yok, her maç

çok zor. Her maça ayrı bir konsantrasyon gerekiyor. Bunu sonuna dek başarabilen şampiyonluğu da alıyor.

▼Sezon boyunca şehir şehir geziyorsunuz. Türkiye'nin en çok neresi seni şaşırttı?

▲Gençlerbirliği'nde oynarken Elazığ'a gitmiştik. Gerçekten orası beni çok şaşırtmıştı. Diyarbakır da aynı şekilde. Müthiş bir ortam vardı. Açıkçası ürkmedigimi söyleyemem.

▼Seyirci baskısından dolayı mı?

▲Tabii ki! Orada başka bir ortam var resmen.

▼Afrika'da futbola nasıl başladın? Orada her çocuk futbolcu olmak istiyormuş, doğru mu?

▲Afrika'da futbol oynamak hiç de kolay bir şey değil. Arkadaşlarımla beraber sokaklarda futbol oynardık. Herkes oynardı. Ama herkes futbolcu olamadı. 7 yaşında başladım ben futbola. Boş tarlalarda oynarken bir anda kendimi Belçika'da buldum. Sonra da Türkiye'ye geldim.

▼Belçika ile

Çünkü çok hızlı futbol oynuyorlar, bu da oyunu güzelleştiriyor.

▼Liverpool-Milan finaline gittin mi?

▲Yok gitmedim. Onun yerine tatile gittim. (Gülüyor.)

▼Afrika'da futbolcular belirli bir yaşa gelene kadar sokakta oynuyorlar. Kaç yaşından itibaren takımda oynamaya başlıyorlar?

▲14-15 yaşlarında hemen kulüp alıyor. Ondan sonra da profesyonel futbol başlıyor.

▼Sen kaç yaşında girdin?

▲Ben çok küçük yaşta kulübe gittim. 14 yaşındaydım. Gine Birinci Ligi'nde sadece bir sene oynadım. Ondan sonra Belçika'ya gittim. Oradan da Türkiye işte.

▼Gine bir türlü Dünya Kupası'na gidemiyor. Bu sefer de işiniz zor gibi. Neden başaramıyorsunuz?

kiye liginde oynayan bir ben, bir de Yattara var.

▼Senin performansına dönelim yeniden. Hangi yönlerin eksik sana göre?

▲Her futbolcunun artısı ve eksisi vardır. Ama asıl olan takım içindeki uyumdur. Eğer takıma uyum sağlarsanız o eksikler de görünmez olur.

▼Seni gol yollarında son vuruşun nedeniyle çok eleştiriyorlar. Katılıyor musun bu eleştirilere?

▲Herkes son vuruşumun kötü olduğunu söylüyor ama ben buna inanmıyorum. Dört senedir Türkiye ligindeyim, 50'den fazla gol attım. Eğer kötü golcü olsam bunu başarabilir miydim? İlk sene 10 gol attım, ikinci sene 12, 3. sene 15, geçen sene de 16. Bu rakamlar az değil bence.

▼Hangi maçı hiç unutmazsın?

▲İki sene evvel Anderlecht'deyken PSV'yle bir maçımız vardı. Şampiyonlar Ligi'ne katılma mücadelesiydi. Ben gol attım ve tur atladık. Onu hiç unutmam.

▼Türkiye'de yok mu?

▲Gençlerbirliği'ndeyken UEFA Kupası'nda oynadığımız Blackburn maçı harikaydı. Ankara'daki maçta iki gol atmıştım, sonra da turu geçmiştik.

▼Türkiye'de forvet olarak kimleri beğeniyorsun?

▲Fatih Tekke'yi çok beğeniyorum. Çok yönlü ve çok yetenekli bir oyuncu o.

▼Beşiktaş'ta arkadaşlık ortamı çok iyi diyorsun. Bu, şampiyonluk için önemli bir şey mi?

▲Çok önemli. Arkadaşlık ortamı iyi olunca herkesin kafası rahatlıyor. Herkes motive oluyor ve her maçı kazanmak istiyor. Bence biz sırf bu yüzden bile şampiyonluğun en büyük adayız.

▼Türkiye'de Üç Büyükler dışında bir takım ne zaman şampiyon olur sence?

▲Bence çok zor. Biz iki sene önce Gençlerbirliği ile olamadıysak bundan sonra kimse olamaz gibi geliyor.■

Türkiye'de şampiyonluk hiç kolay değil. 34 maç oynuyoruz. Hepsinde iyi sonuçlar almak lazım. Kalan maçların hepsinde başarılı olup inşallah bu sezon şampiyon oluruz. Çok kaliteli oyuncularımız var. Ama hiçbir şeyin garantisi yok. Bu yüzden bir an için bile konsantrasyonunuzu yitirmemeniz gerek.

Türkiye futbolunu karşılaştırabilir misin?

▲Türkiye daha zor bence. Daha kaliteli futbolcular var. Bir de zorlu bir lig mücadelesi söz konusu. Belçika da kalite biraz daha düşük.

▼Belçika senin için daha iyi liglere gitmek için bir basamaktır. Türkiye'yi de benzer bir basamak olarak görüp başka bir yere gitmeyi düşünüyor musun?

▲Beşiktaş'ta iyi işlere imza atmak istiyorum önce. İlk hedef şampiyonluk. Ama ondan sonra tabii Avrupa'nın önüne gelen liglerine gitmek istiyorum. Bunu herkes ister öyle değil mi? Ama ne olursa olsun ilk şart Beşiktaş'ta başarılı olmak. Burada başarılı olduktan sonra başka büyük bir takıma gitmeyi düşünebilirim. Yoksa şimdi işim zor.

▼Hangi ligleri beğeniyorsun?

▲İngiltere ligini ayrı bir yere koyarım. Diğerleri de iyi ama İngiltere başka.

▲Nedense olmuyor bir türlü. Afrika takımları çok güçlü. Biz bir türlü şans yakalayamıyoruz. Bu sene de treni kaçırdık.

▼Niye böyle oluyor oysaki çok yetenekli oyuncular var?

▲Oyuncular iyi ama organizasyon yok, federasyon bunu sağlayamıyor. Bazen futbolcular geliyor, maç olmuyor. Bazen milli takım çağırıyor, ben gitmek istemiyorum. Öncelikle ülke olarak bunu istemek ve iyi bir organizasyon ortaya koymak gerek. Öyle olmayınca kimse de gideceğimize ikna edilemiyor. Buna inanmak çok önemli.

▼Afrika'da kimlerin organizasyonu bu açıdan daha iyi?

▲Tunus, Fas, Güney Afrika, Kamerun, Nijerya. Her sene ona göre bir organizasyon yapıyor bu takımlar. Nitekim yine bu takımlar gidecek.

▼Afrikalılar neden Fransa'yı tercih ediyor genelde. Neden böyle bu?

▲Afrika'da en yaygın dil Fransızca. Bizim Milli Takım'ın hemen hemen bütün oyuncularını Fransa liginde oynuyor. Tür-

Çubuk'takiler golf mü seyretsinsin?

Erkan Goloğlu

Futbol Mizah

Almanya'ya önce bir maç, ardından da baraj olmak üzere iki maç kala, herkes şunu bilmeli ki, birlik ve beraberliğe şiddetle ihtiyacımız var. Bu manada, ben de birkaç önemli hususun altını çizmeyi, (tabii aşmadan), belki de vurgu yapmayı yararlı buldum. Bu yazacaklarım, Federasyona bir anlamda "yapılacaklar listesi" gibi bir dayatma şeklinde tefsir edilmemelidir. Nihayetinde, niyetimiz bellidir.

İlk husus şudur: Danimarka Yunanistan'ı geçerse eğer, ki geçeceğini umuyoruz, arzu ediyoruz; Kazakistan-Yunanistan maçında yaptığımız hatayı tekrarlamamamız gerekiyor. Hatırlarsanız Kazaklar, bizi kastederek, "bir başarı bile dilemediler" dedilerdi. Bu bakımdan, Arnavutluk Federasyonuna telefon açıp, gerekirse mail atıp, daha olmadı özel elçi gönderip, "başarı dilemek" gereklidir. Öyle yan anlamlar da kimse aramasın bu dilekte. Orta yuvarlakta, iki kaptan da, zaten birbirine aynı şeyleri söylemiyor mu? Onların söyleyeceğini, maçtan önce Federasyon yetkilileri söylesin, benim diyeceğim budur. Gelelim ikinci hususa. Müesseseler önemlidir. Bizim tavrımız, itlaf etmeye değil, geliştirmeye yöneliktir. Mesela basından öğrendiklerim yanlış değilse, Disiplin veya Tahkim Kurulu'nda, Üçü Biryerlerdeki'lerin taraftarı olan üyeler, birbirlerinin haklarını koruyorlarmış. Beşiktaşlı üye, seyircisiz oynansın deyince, Fenerli üye önündeki su bardağını suratına

fırlatarak, "bu stada seyirci almayan, önce benim cesedimi çiğner" diyormuş. Tuncay Şanlı'nın cezası Tahkim'e geldiğinde, Fenerli üye "gömün gitsin" der demez, Beşiktaşlı üye, "dayı sen ne diyon, çocuğu canlı canlı gömecen" diye acıklı sesler çıkarıyormuş. 6-7 Eylül Olayları'nda, komşusu Rum'u kollayan insan evladı Türk davranışı! Harbiden de hoşuma gitti.

Yalnız benim itirazım başka yere. Gündül'den gelip kaydolduğum Aydınlikevler Lisesi'nde bizim sınıfın en çalışkan bebesi, Cebirci'nin oğluydu. Her derste 10 alırdı da, cebirden 5-6 filanla yürürdü. Zavallı çocuğu, okulun sigara içmek için girdiğimiz tuvaletinde yakaladığımızda, teselli eden, yine biz, okulun çakal takımını olurduk. "Koçum" derdik ona; "bu durum senin değil, babanın zaafiyeti". Anlamaz, mutlak ağlamasını sürdürürdü. Dürüst öğretmen tavrı bu ülkede budur. İltimas geçti, suçlamasından ölümüne korktuğu için, evladının ümüğünü sıkımda tereddüt etmez. Dolayısıyla, kurullardaki arkadaşlar, kendilerini daha rahat hissetsinler, derim. Nitekim, ne kadar eski, hakikaten hatırlayamıyorum ama, çok eski bir İnka atasözü, "hayatı içselleştirmek mi istiyorsun" diye sorar ve cevabını kendi verir: "adil olmaktan başka şansın yok". Sizi bilmem ama, bu atasözü duruma çok uydu. Yani, iddialı da olmak istemem. Uymuştur, herhalde.

Diğer husus ise, Avrupa'dan maç

nakillerine getirilen sınırlamayla ilgili. Çok mail aldım, "Erkan Ağbi, bir şeyler yaz bu konuda" diye. Şimdi tabii, UEFA demiş yani, biliyoruz. Kendi ülkende maç izlemeyi teşvik etmek bakımından, şu saatler arasında yayımlanmasına izin vermeyebilirsin, demiş. Avrupa bunu dedi diye, kullanmak zorunda mısınız? Yasakçılık konusunda Avrupa'yı veya Amerika'yı örnek göstermekten vazgeçelim. İdam cezasını savunanların "Amerika'da da var" demesi gibi ucuzluklarla işimiz olmasın. Tıpkı özgürlükler mevzunda Avrupa'yı ileri sürmeye ihtiyacımız olmaması gerektiği gibi. Cumartesi günleri 16-18.30 arasını yasaklıyoruz. Günümüzde bir Çubuklu, Avrupa'dan maç seyredeceğim diye.

Çubukspor'un maçına gitmeyecekse; ne kadar terbiye etmeye çalışırsanız çalışın, randıman alamazsınız. Bırakın randımanı, ayrıca tepki duyar, gider Eurosport kanalında inadına golf seyreder. Peki o zaman bu sorumluluğu kim alacak? Dahası, tutar kitlesel olarak curling seyretmeye giderlerse, ki bunu teşvik eden dış mihraklar olacaktır, bu pisliği kim temizleyecek?

Göynük'te, Ardeşen'de, Andırın'da, Bala'da bu tepkiler çıg gibi yürür de, bırakın seyretmeyi, Hızlandırılmış Badminton Kursları'na gidenlerin önünü nasıl keseceğiz?

Bandırma, Torba, Ödemiş ve Selçuk civarını artık siz düşünün! ■

Şponsorlar kervanına İDDAA da katıldı

Federasyon Haberleri

Yönetimden Güneydoğu seferi

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Eylül ayı içerisinde Dr. Levent Bıçakcı başkanlığında Güneydoğu turu yaptı. 23 Eylül Cuma günü başlayan gezi sırasında, futbolla ilgili bölgedeki durum yerinde incelendi. Bu süreçte Malatya, Elazığ, Adıyaman, Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır valilikleri ziyaret edildi. Güneydoğu seferinde Elazığspor, Adıyamanspor, Şanlıurfaspor, Şanlıurfa Belediyespor, Mardinspor, Diyarbakırspor kulüpleri de ziyaret edildi ve yöneticilerle fikir alışverişlerinde bulunuldu. Gezi boyunca ziyaret edilen şehirlerdeki futbol altyapısı da gözlem altına alındı. ■

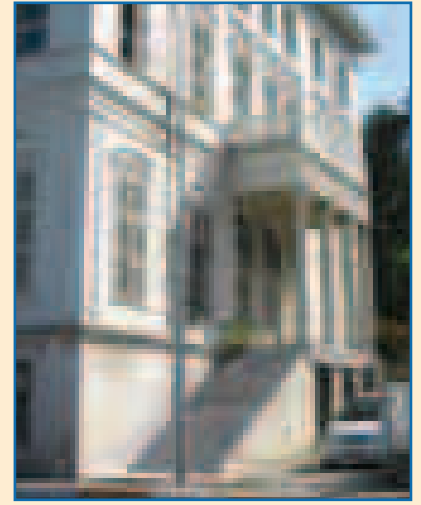
Spor-Toto'nun satış, pazarlama ve teknik hizmetleri Inteltek firması tarafından yürütülen resmi futbol oyunu İddaa hem Türkiye Futbol Federasyonu'nun hem de Milli Takım'ın resmi sponsoru olduğu ay içerisinde düzenlenen ortak bir basın toplantısıyla duyuruldu.

Bu sponsorluk anlaşması 3 yıllık bir süreyi kapsayacak. Toplantıda, Inteltek Genel Müdürü Ahmet Sezer sponsorlukla ilgili olarak "İddaa projesi kamu ve özel sektör işbirliğinin en güzel örneklerinden biridir. Kısa sürede büyük başarılarla imza atarak ülkemiz ekonomisine ve Türk Sporu'na büyük çapta kaynak yaratan bu projenin parçası olmaktan gurur duyuyoruz" dedi. İddaa'nın geçtiğimiz sezon yalnızca futbol kulüplerine 36 Milyon Dolar katkı yaptığını belirten Sezer, bu rakamın 2005-2006 sezonu sonuna kadar 80 Milyon Doları bulacağını belirtti.

Sponsorluğa ilaveten Türkiye Futbol Federasyonu ve Spor-Toto, bir ilke imza atarak futbolda etik değerleri desteklemek ve korumak adına tarihi öneme sahip bir "işbirliği anlaşmasını" da hayata geçiriyor. Avrupa'da bir ulusal federasyonla ilk kez yapılacak olan bu anlaşmaya göre taraflar maçlarla ilgili ellerine ulaşan bilgileri birbirleriyle paylaşacak. TFF, Spor-Toto ve Inteltek arasında bilgi paylaşım platformunun oluşturulduğu bu anlaşma "Futbolun Etik Kuralları"nın dışına çıkılması durumunda, Türkiye liglerinden bir maçla ilgili herhangi olağanüstü bir durum söz konusu olduğunda karşılıklı iletişimde olarak tarafların gerekli tedbir ve aksiyonların alınabilmesi adına karşılıklı bilgi akışının sağlanmasını içeriyor.

Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde düzenlenen toplantıda konuşan Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Dr. Levent Bıçakcı, bu işbirliği anlaşması sayesinde şüpheli maçların kendi bilgileri dahiline gireceğini ve böylece çok daha sağlıklı ve kesin önlemler alabileceklerini belirtti. Başkan Bıçakcı, Türk futboluna sağladıkları destekten dolayı da Spor-Toto ve Inteltek yetkililerine teşekkür etti.

Spor-Toto Teşkilat Müdürü Bekir Yunus Uçar ise "Futbol endüstrisinin en önemli kuruluşlarından biri olarak temiz futbol adına TFF ile işbirliği içerisinde olmak kurumsal sorumluluğumuzun gereğidir. Oyunlarımızın güvenilirliğini sağlamak adına aldığımız birtakım gösterge ve tedbirleri TFF ile paylaşarak futbolumuzda oluşabilecek manipülasyonların önlenmesine yardımcı olacağız. Federasyonumuzdan bize ulaştırılacak bilgiler de oyunlarımızın sağlıklı yürütülmesi ve iştirakçilerimizin korunması anlamında büyük önem taşıyor" dedi. ■

Zarfı Köşkü Federasyon'a tahsis edildi

Hazine Genel Müdürlüğü'ne ait Zarfı Köşkü, Futbol Federasyonu'na tahsis edildi.

Federasyon'un merkez binası olarak kullanılması planlanan Köşk, Tarabya Yeniköy Caddesi'nde ve yaklaşık 15 dönümlük bir arazinin üzerinde yer alıyor. Tarihi eser konumundaki Zarfı Köşkü'nün 4 katlı ana bina ve aynı arazi içerisindeki 2 katlı ek binasının toplam kullanım alanı brüt 2.500 metrekare. Köşkün bakım, onarım, restorasyon, rönevasyon, restitüsyon işlemlerinin başlatılmasına izin verilmesi için, Futbol Federasyonu ile Anıtlar Yüksek Kurulu arasında görüşmeler başlatıldı. Gerekli izinlerin alınması bina ile ilgili bakım, onarım, restorasyon, rönevasyon, restitüsyon işlerinin tamamlanmasından sonra, Futbol Federasyonu 2006 yılı içerisinde Zarfı Köşkü'ne tahşinmayı planlıyor. ■

Bir açılış da Kütahya'da

Futbol Federasyonu'nun UEFA desteğiyle Türkiye çapında yaygınlaştırdığı Mini Sahaların 19'su Kütahya'da açıldı. Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda inşa edilen mini sahanın açılışını Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım ve Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Baykan yaptı. ■

U-19 şampiyon oldu

Sırbistan-Karadağ'da düzenlenen Stevan Cele Vlotić Turnuvası'na katılan U-19 Milli Takımımız turnuvada şampiyon oldu. İlk maçında Macaristan'ı Mevlüt Erdinç'in golüyle 1-0 deviren milliler, ikinci karşılaşmada Makedonya'yı 4-3 devirdi. Milli Takımımızın golleri Ufuk, Emre, İlhan ve Cafercan'dan geldi. Son maçında Sırbistan-Karadağ ile karşılaşan Milli Takım Mülayim(2) ve Mehmet Sedef'in golleriyle maçı 3-1 galip tamamladı ve turnuvada şampiyon oldu. Turnuvanın en iyi oyuncusu milli futbolcumuz Oğuz Şabankay olurken, Mülayim Erdem gol kralı oldu. Milli Takımımız Teknik Direktörü Cem Pamiroğlu En İyi Teknik Adam Ödülü aldı. ■

Dereli ve Papila'ya dış görev

FIFA ve UEFA, FIFA kokartlı hakemlerimiz Selçuk Dereli, Cem Papila, D. Deniz Gökçek, H. Tuba Tosun ve Lale Orta'ya Eylül ve Ekim ayları içerisindeki müsabakalarda görev verdi. 12 Ekim tarihinde 2006 Dünya Kupası Grup Elemeleri'nde oynanacak Lüksemburg-Estonya karşılaşmasını Selçuk Dereli yönetecek. Dereli'nin yardımcılıklarını Muhittin Gürses ve Bahattin Duran yapacak. Karşılaşmanın dördüncü hakemi İsmet Arzuman. Dereli ayrıca 29 Eylül'de oynanan RCD Espanyol-Teplice karşılaşmasında da düdüğü çaldı.

7 Ekim'de Litvanya ve Sırbistan-Karadağ Ümit Milli Takımları arasında oynanacak karşılaşmayı Cem Papila yönetecek. Papila'nın yardımcılıklarını Adil Sinem ve Bülent Gökçü yapacak. Karşılaşmanın dördüncü hakemi Aytekin Durmaz.

24 Eylül'de Hırvatistan ve Slovenya takımları arasında oynanan Bayanlar Dünya Kupası grup eleme karşılaşmasında D.Deniz Gökçek düdüğü çaldı. Gökçek'in yardımcılıklarını Akile Çama ve H. Atilla Gökbilgin yaptı.

Aynı gün oynanan Macaristan-Avusturya karşılaşmasını H. Tuba Tosun yönetti. Tosun'un yardımcılıklarını Neslihan Bayraktar ve A. Saygın Ogel yaptı.

5 Kasım'da oynanacak İspanya-Belçika Bayanlar Dünya Kupası grup eleme karşılaşmasını Lale Orta yönetecek. Orta'nın yardımcılıklarını Seçim Demirel ve Serkan Gencerler yapacak. ■

Ünver PFDK üyeliğine getirildi

Zeki Çalışkan'ın istifasıyla boşalan Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu üyeliğine atama yapıldı. Göreve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Üyelerinden Doç. Dr. Yener Ünver getirildi. **TamSaha** Ünver'e yeni görevinde başarılar diler. ■

Futbolun iyiliği için!

9-12 Eylül tarihleri arasında Fas'ın Marakeş kentinde düzenlenen 55. Olağan FIFA Kongresi'ne Futbol Federasyonu'nu temsilen Başkan Dr. Levent Bıçakçı, Başkanvekili Şekip Mosturoğlu ve Genel Sekreter Lütfi Arıboğan katıldı. Kongrede futbolun korunması için "Futbolun İyiliği İçin" adı altında bir kurul kuruldu. Bu kurul bir kişinin birden fazla kulübe sahip olması, şike ve bahis, bazı liglerin federasyonlardan bağımsız kurulma çabaları ve futbola siyasetin müdahalesi gibi konularda çalışmalar yaparak Federasyonları koruyucu önlemler alacak. FIFA İdari Komitesi yaptığı toplantıda dünya çapında büyük çaplı bahis hareketlerini gözlemleyen bir sistem için çalışmalara başlama kararı alırken, bir dizi başka karara da imza attı. Yemen'in FIFA'dan çıkartılmasına olan itirazı reddedilirken, iyileşme görülen Barbados'a uygulanacak yasak kaldırıldı. Kenya Futbol Federasyonu'na kanunlarını FIFA ile uyumlu hale getirmesi için 3 aylık süre veren FIFA İdari Komitesi, Portekiz, Yunanistan ve Polonya'yı da bu konuda uyardı. FIFA İdari Komitesi İskandinav Ligleri'ndeki takımların ilk kez geçen sezon düzenlediği Royal Lig'in izin süresini 5 yıl uzattı. Kongrede Doğu Timor ve Comoros'un FIFA'ya katılım başvuruları kabul edildi. İki ülke FIFA'nın 206 ve 207. üyeleri oldular.

Türk Delegasyonu Olsson'la Görüştü

Fas'ta yapılan FIFA Kongresi sonrası İsviçre'ye geçen Futbol Federasyonu delegasyonu Nyon'da UEFA Genel Sekreteri Lars Christen Olsson'la buluştu. Genel Sekreter Lütfi Arıboğan'ın Olsson'un davetiyle katıldığı toplantıda Futbol Federasyonu ve UEFA kurumsallaşma hamlelerini masaya yatırdı. Futbol Federasyonu'nun kurumsallaşma yolundaki çabaları Olsson tarafından övgüyle karşılanırken Türkiye'nin adaylık başvurusu yaptığı organizasyonlarla ilgili fikir alışverişinde bulunuldu. Lütfi Arıboğan Türkiye'nin 2008 UEFA Kupası ve aynı yıl içerisinde düzenlenecek UEFA Genel Kurulu için adaylığı ile EURO 2012 adaylığı konusunda Olsson'a bilgi verdi. Toplantıda Arıboğan'a UEFA'nın Top Executive Programı konusunda bilgi veren Olsson, Futbol Federasyonu'nun futbolda şiddeti önleme çalışmalarını da övdü. Toplantıdan sonra TFF Delegasyonu UEFA Başkanı Lennart Johansson'la bir akşam yemeği yedi. ■

Hakem ücretleri iyileştirildi

Futbol Federasyonu liglerimizde görev alan hakemlerin ücretlerinde iyileştirmeye gitti. Eylül ayı içerisinde yapılan düzenlemeye göre hakemlerimize %20 oranında zam yapıldı. Bu zamlarla hakemlerimizin maç başına aldığı ücretler şu şekilde belirlendi:

Lig	Hakemler	Yardımcı Hakemler	4. Hakemler
TSL	1000	580	500
2A	500	275	215
2B	435	245	215
3L	190	130	115
PAF	60	45	30
AMT	25	20	15

Spor hukuku sertifika programı başladı

Kadir Has Üniversitesi'nce kurulan "Spor Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi" akademik hayattaki yerini aldı. Ulusal ve uluslararası alanda spor federasyonlarının, devletlerin spor teşkilatlarının, olimpiyat komitelerinin mevzuat ve uygulamalarını, spor yargı organlarının kararlarını incelemek, ülkemize etki ve uygulamalarını irdelemek amacıyla yola çıkan merkezin ilk faaliyeti ise Türkiye Futbol Federasyonu ile işbirliği içinde düzenlenen olan "Spor Hukuku Sertifika Programı" oldu. Ülkemizdeki büyük eksikliği hissedilen "Spor Hukuku Uzmanları" yetiştirmeyi amaçlayan program, Türkiye Futbol Federasyonu işbirliğiyle 22 Eylül'de başladı. Toplamda 120 saatlik yoğun bir ders akışına sahip olacak programda, başta TFF Başkanı Dr. Levent Bıçakçı ve Futbol Federasyonu uzmanları olmak üzere, konularında uzman öğretim üyeleri, spordaki çeşitli ulusal ve uluslararası hukuk organlarının mensupları ders verdi. 22 Eylül-2 Ekim tarihleri arasında birinci aşaması gerçekleştirilen programın 2. ve 3. aşamaları Ocak ve Mayıs 2006 tarihlerinde yapılacak. Yoğun talep üzerine kontenjan artırımında bulunan Kadir Has Üniversitesi'nin sertifika programına 150 öğrenci kayıt yaptırdı. Dünya çapında tanınan yabancı konuşmacıların da davet edildiği programın açılış dersi 22 Eylül günü Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Dr. Levent Bıçakçı tarafından verildi. ■

Aysberg

Dünya Kupası finallerine katılmak kuşkusuz çok önemli... Derby'lerin sonucu, nasıl yönetileceği... Turkcell Süper Ligi finişini sezon sonunda kimin göğüsleyeceği de...

Avrupa kupalarında kulüplerimizin ne yapacaklarını da kuşkusuz yine merakla bekliyoruz...

Bunlar, futbolumuzun güncelinde buzdağının su üzerindeki kütlesini andıran görüntüler.

Oysa, buzdağını taşıyan görünmeyen kütle ile ilgili bilinmeyen ve gündeme taşınmayan çalışmalar acaba futbolumuzun geleceği adına daha mı az önemli ?

Örneğin, "tüm profesyonel liglerde paratoneri olmayan stat var mı ?" sorusu yöneltirse, yanıtınız ne olurdu ?..

Ya da, "2A ve Süper Lig'de koltuksuz tribüne seyirci alınıyor mu ?" ve

sizce "bu konumda kaç stat kaldı ?"

Veya "Bütün kategorilerde Doping Odası ve Sağlık Odası olmayan bir stat var mı ?"

Ya "Konuk takım seyircisinin ev sahibi takım seyircisinden bağımsız giriş çıkış yapmadığı bir stat söyleyebilir miyiz ?"

"Turnike sistemi ve stat içi ve dışı kamera düzeni oluşturmamış süper lig kulübü kaldı mı ?" denilse!

Çok yakın geçmişteki bir süper lig müsabakasında ev sahibi kulüp sorumluluğundaki ambulans ve sedyenin müsabaka saatinde temin edilememesi nedeniyle maçın oynanmaması riski ile karşı karşıya kalındığını kaç kişi fark edebildi dersiniz ?

Daha genel bir ifadeyle, bulunduğu lig kriterlerini yerine getirmedikleri için her hafta tüm liglerde, sahası kapatılan veya tribünlerine seyirci alınmayan kulüp

sayısını ya da mali olanakları tükenen yöresel kulüplere stat kriterlerini yetiştirebilmesi için federasyonca yapılan ekonomik katkıların boyutunu biliyor musunuz ?

Bu konuda sıralananlar da buzdağının suyun altında kalanı.

2004-2005 Futbol Sezonu ile birlikte UEFA normlarında yeniden yapılandırılan ve yasal düzenlemelerle kurumsallaşma süreci başlatılan Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu; yeni temsilcilik anlayışı ile futbol organizasyonunun tüm sorumluluğunu üstlenerek, disiplin olaylarının tespitindeki standart raporlama tekniği yanı sıra federasyonun stat kriterleri konusundaki duyarlılığına katkıda bulunarak, futbolu-

muzun altyapı denetimini gerçekleştirmekle önemli bir misyonu üstlenmişti.

Sportif ve sosyal kariyerli, yüzde sekseni yüksek düzey eğitilmiş ve tamamı internet kullanımı nitelikleriyle yenilenen temsilci kadrosu; Türkiye Futbol Federasyonu ve UEFA talimatları doğrultusunda, profesyonel lig müsabakalarının sağlıklı ve güvenli bir ortamda gerçekleşmesi adına, aşamalı olarak Süper Lig, 2A ve 2B karşılaşmalarında başlatılan Eşgüdüm Toplantıları'nın koordinatörü olarak düzensizliğin ve karşılaşılan olumsuzlukların giderilmesinde etkin rol oynamaktalar.

GTK'nın bir sezonluk çalışmalarını değerlendiren federasyon, bu defa "Stadyum ve Güvenlik Komitesi" ile bu kuruma bağlı teknik kadrolar oluşturarak, stadyumların yapısal standartlarını uzman görevli-

değer bulunarak gündeme getirilen ancak gerçekte bir müsabakanın güven içinde tamamlanması yönünde büyük önem taşıyan "Eşgüdüm Toplantısı" kavramı, futbolumuzda yeni bir dönemin başlangıcı olarak işlevini sürdürmekte.

Bu yönteme hemen katılan ve Süper Lig ile 2A kategorisinde uygulamaya konulan "Akreditasyon Sistemi" ile de keşmekeşliğe ve karmaşaya son verilmesiyle futbolumuzun batılı normlarda kurumsallaşmasına bir yeni halka daha eklendi.

Futbolumuzun geleceğini yakından ilgilendiren altyapı ve organizasyonel standartların kurumsallaşması yönündeki paylaşımcı ve katılımcı bu çalışmalar, sözün başında belirtilen beklentilerden daha az değerli sayılabilir mi ?

Yerel medya, yaygın medya ve yayıncı kuruluş çalışanlarının, stadyum personeli ile kulüp temsilcilerinin, yetki ve sorumluluklar öncelikli olmak üzere, görev yerlerinin belirlenmesine, hakem ve sporcu soyunma odaları ile konuk takım sporcu, yönetici ve taraftarlarının güvenliklerine ve böylelikle "müsabakaların eşit ve adil koşullar altında oynanması ilkesinin" yerleşmesine kadar, müsabakaya katılma ve izleme kültürünün oluşumunda küçümsenmeyecek atılımlar yapıldığı gözden uzak tutulabilir mi ?

Şeklen oyun sahasında her şey normal görünüyor olsa da, bir müsabakanın başlatılmasına yönelik olarak temsilcinin dördüncü hakeme verdiği işaretin altında, belirtilen bu çalışmaların

denetlendiği ve olumlu şekilde tamamlandığı anlamının çıkarılması gerekir.

1994 yılında başlatılan dördüncü hakemlik uygulamasını, oyun alanı çevresi açısından uygulamanın öncesi ve sonrasıyla panayırdan futbola dönüşümü bir hatırlayalım.

Danimarka - Yunanistan maçının sonucu...

Süper Lig'de hangi takımın şampiyon olacağı...

Türkiye Kupası'nı bu kez kimin kazanacağı...

Hangi takımların 2A kategorisine düşeceği...

Deniz ile Gökdeniz'in durumları...

Kuşkusuz önemli !..

Ama aysbergin görülmeyen yüzü, futbolumuzun geleceğe hazırlamak ve taşımak adına gerçekten çok önemli. ■

lerin denetimine yönlendirdi.

Temeli sporcu ve seyirci sağlığı ile güvenliği üzerine kurulu, seyir keyfini yüceltecek "olmazsa olmaz" kriterlerin profesyonel futbol müsabakaları için geçerliliği, günümüzde fark edilmiyor gibi görünse de futbol sahalarında gündüz-gece demeden sürdürülen onarım çalışmaları ülkenin şantiyeye dönüşmesi gerçeğini değiştiriyor.

Konunun sevindirici yönü, tüm kulüplerin federasyonca belirlenen kriterlere uygun şekilde stat düzenleme çalışmalarına büyük bir şevkle katılıyor olmaları. Kuşkusuz ki bu iyi niyet ve çaba, en alt ligden en üst lige kadar eşit ve adil bir denetleme yapıldığı için kabul görmekte.

Uygulamanın başladığı günlerde ilginçliği dikkate

Futbolcular seçti, En iyisi: Ronaldinho

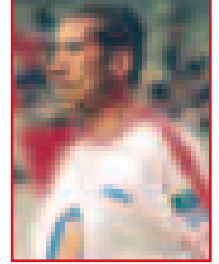
Uluslararası Profesyonel Futbolcular Derneği FIFPro 340 ülkeden 8 bin profesyonel futbolculuyla yaptığı anket sonrası Barcelona'nın Brezilyalı yıldızı Ronaldinho'yu yılın futbolcusu seçti. Anket sonucunda katılımcılar 55 kişilik listeden bir de en değerli 11 oluşturdu. Ödül töreninde duygularını açıklayan Ronaldinho "Bir ödül daha almak çok önemli. Bu ödülün aynı bir anlamı var çünkü benim meslektaşlarım tarafından veriliyor" dedi. Ronaldinho geçen yıl FIFA tarafından da 'Yılın Oyuncusu' seçilmişti. Törende yapılan konuşmalar içerisinde en anlamlısı Barcelona'nın golcüsü Samuel Eto'o'nun konuşmasıydı. Eto'o sahalarda giderek artan ırkçılıkla mücadele edilmesi gerektiğini vurgulayarak "Bu mücadele benim için önemli değil. Ben sahada bana yapılan tezahüratlara alkışla karşılık verebilirim. Sorun benimle aynı rengi taşıyan, sokaktaki çocuklar. Eğer bu tür davranışlara karşı birlikte hareket edebilirsek üstesinden geliriz" dedi. Yılın Takımı'nda dikkati çeken şey geçen yıl Şampiyonlar Ligi finalinde Liverpool'a penaltılar sonucunda yenilen Milan'ın beş oyuncusunun takıma girmiş olmasıydı. Kaleci İtalyan ekibinin kalecisi Dida'nın yanı sıra, Cafu, Maldini, Nesta ve geçen yıl Avrupa'da yılın futbolcusu seçilen Andriy Shevchenko da listedeki yerini aldı. İşte futbolcuların seçtiği kadro: Kale: Dida (Milan) Defans: Cafu (Milan), Alessandro Nesta (Milan), John Terry (Chelsea), Paolo Maldini (Milan) Orta Saha: Frank Lampard (Chelsea), Claude Makelele (Chelsea), Ronaldinho (Barcelona), Zinedine Zidane (Real Madrid) Forvet: Samuel Eto'o (Barcelona), Andriy Shevchenko (Milan) ■

Hazırlayan: Eray Özer

Yok böyle bir gol!

Belçika Birinci Lig takımlarından KSV Roeselare kalecisi Jürgen Sierens geçen ay içerisinde Charleroi'den öyle bir gol yedi ki takip eden birkaç gün boyunca bu golün kabusuyla uyku uyuyamadı. Belçika ligi tarihine geçecek gol Sierens'in Charleroi golcüsü Sebastien Chabaud ile girdiği bir ikili mücadele sonucunda geldi. Pozisyonun devamında kaleci Sierens hakemin serbest vuruşa hükmettiğine kanaat getirerek topu yere koyup gerildiğinde hakemin bu yönde bir düdük çalmadığını fark etti fark etmesine de her şey için çok geç olmuştu bile... Charleroi'den François Sterchele sahipsiz bir halde kendisini bekleyen topu kapattığı gibi Roeselare'nin boş ağlarına gönderiverdi. Jürgen Sierens'in bu dünyasını karartan gol sonrası yorumu şöyleydi: "Dünya başıma çöktü zannettim." ■

Penaltı da bir yere kadar!

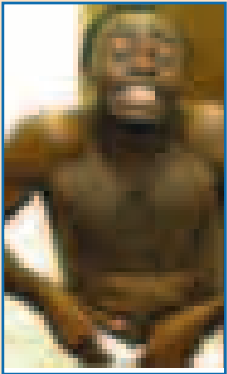

Türkiye Kupası Birinci Kademe maçlarını hatırlayın, ne kadar çok karşılaşmada 90 dakika ve uzatmalarda eşitlik bozulmamış ve kazananı penaltılar belirlemişti... Benzer bir durum da İngiltere Federasyon Kupası'nın erken turlarında yaşandı. Tunbridge Wells ile Littlehampton Town arasındaki maçın normal süresi 2-2 eşitlikle geçildi. Penaltılar atılmaya başladığında herkes kısa bir süre sonra bir üst tura çıkan takımın belli olacağına düşünüyordu ama hepsi biraz daha beklemek zorunda kaldılar. Çünkü kazanan ancak 40 (yazıyla kırk) penaltı sonunda belli oldu ve Tunbridge 16-15'lik sonuçla kupaya veda etti. Fakat iki İngiliz ekibi toplam 40 penaltı attıklarında bile bu alandaki dünya rekorunun yanına bile yaklaşamamışlardı. Bu alanda rekor Afrika'ya ait... Namibiya Kupası'nda bu yılın başında KK Palace ile Civics FC arasındaki maçta galibi belirleyebilmek için taraflar tam 56 penaltı atmak zorunda kalmışlar ve KK Palace bu uzun yollu düellodan 17-16 galip ayrılmıştı. Bu kadar penaltı olur mu demeyin, oluyor işte... Gençlerbirliği-Galatasaray kupa maçını unutmak mümkün mü? ■

Dünyadan Futbol

Malmö'de ehliyet krizi!

Beşiktaş'ın İsveç'in Malmö takımıyla olan 'kötü' geçmişini uzun uzun anlatmaya gerek yok. Malum Siyah-Beyazlılar geçmişte Malmö ile talihsiz iki maç oynamış ve akillarda Recep'in kendi kalesine attığı gol kalmıştı. Bu sezonki eşleşmede ilk maçtan gülerken ayrılan yine Malmö oldu ve bu satırlar yazılırken henüz ikinci maç oynanmamıştı. Umarız turu geçen taraf Beşiktaş olur. Fakat bu haber Malmö'lü oyuncuların futbol becerisinden çok şoförlük becerilerine ilişkin. Takımın Kamerunlu defans oyuncusu Joseph Elanga araba kullanmayı biliyor bilmesine ama İsveç kanunları onun Kamerun'daki ehliyetini kabul etmiyor. Hal böyle olunca oyuncu uzun bir süredir idmanlara yürüyerek veya otobüsle gidiyordu. Fakat bir süre sonra bu durum canına tak etmiş olmalı ki grev yapma kararı verdi. Bu durum öyle ciddi bir hal aldı ki bir süre sonra hocası Tom Prahl, Elanga'yı takımdan kesti. Kamerunlu futbolcu elden gidiyor denilirken şükür ki kulüp yetkilileri araya girdi ve Elanga'ya bir araba bir de özel şoför ayarlandı. Şimdi Elanga tek bir konu hariç çok mutlu... Bir de daha geniş evi olsun istiyor... Ne demeli, futbolcunun derdi bitmez... ■

Bayern'i yenen birayı içer!

Bayern Münih sancılı geçen bir dönemin ardından geçen sezon Bundesliga şampiyonluğuna ulaşarak taraftarını memnun etti. Bununla da kalmadı tam 15 maç üst üste kazandı. Bu rekor öyle kırılmaz bir hale geldi ki bir Alman içecek firması Münih ekibini ilk yenecek takımın taraftarlarını ödüllendirmeye karar verdi. Ödül Alman geleneklerine pek uygundu: Bayern Münih'i ilk yenecek takımın taraftarları 10 bin litre bira ile ödüllendirilecekti. Bayern'in yenilmemeye devam ettiği her maç içinse bu ödül bin litre artırılabilecekti. Ama daha ödülün konduğu ilk haftada Hamburg taraftarları bu şerefe ulaştı. Hamburg deyince sosis ve bira gelir akla. Bira tamam, artık sosisi de kendileri bulsunlar. ■

